

Færdsel

RM 4/2000

Indholdsfortegnelse

1.	<u>Generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager</u>	<u>side 1</u>
2.	<u>Al færdsel (færdselslovens §§ 3-9 og straffelovens § 253. stk. 2)</u>	<u>side 17</u>
3.	<u>Gående (færdselslovens §§ 10-13)</u>	<u>side 30</u>
4.	<u>Kørende (færdselslovens §§ 14-40)</u>	<u>side 33</u>
5.	<u>Hastighed (færdselslovens §§ 41-43 a)</u>	<u>side 42</u>
6.	<u>Motorvej og motortrafikvej (færdselslovens §§ 44-48)</u>	<u>side 56</u>
7.	<u>Cyklister (færdselslovens §§ 49-50)</u>	<u>side 58</u>
8.	<u>Knallerter (færdselslovens § 51)</u>	<u>side 61</u>
9.	<u>Motorcykler (færdselslovens § 52)</u>	<u>side 65</u>
10.	<u>Spirituskørsel (færdselslovens § 53)</u>	<u>side 68</u>
11.	<u>Kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54</u>	<u>side 111</u>
12.	<u>Håndholdt mobiltelefon (færdselslovens § 55 a)</u>	<u>side 134</u>
13.	<u>Kørsel uden kørekort (færdselslovens § 56)</u>	<u>side 137</u>
14.	<u>Traktor og motorredskab (færdselslovens § 62)</u>	<u>side 146</u>
15.	<u>Lille knallert (færdselslovens § 63 og §§ 129-133)</u>	<u>side 149</u>
16.	<u>Øvelseskørsel (færdselslovens § 64)</u>	<u>side 158</u>
17.	<u>Oplysningspligt (færdselslovens § 65)</u>	<u>side 161</u>
18.	<u>Køretøjers indretning (færdselslovens §§ 67-79)</u>	<u>side 165</u>
19.	<u>Sikkerhedsudstyr (færdselslovens §§ 80-81 a)</u>	<u>side 180</u>
20.	<u>Befordring, belæsning, vægt, dimensioner mv. (færdselslovens §§ 82-86)</u>	<u>side 184</u>
21.	<u>Køre- og hviletid (færdselslovens § 86 a)</u>	<u>side 194</u>
22.	<u>Hindringer på vejen (færdselslovens §§ 87-88)</u>	<u>side 225</u>
23.	<u>Færdselsregulering og afmærkning (færdselslovens §§ 89-100)</u>	<u>side 228</u>

24.	<u>Forsikring (færdselslovens §§ 101-106)</u>	<u>side 230</u>
25.	<u>Kørsel i frakendelsestiden (færdselslovens § 117 a-c)</u>	<u>side 233</u>
26.	<u>Hensynsløs kørsel (færdselslovens § 118, stk. 5 og straffelovens § 241, § 249 og § 252)</u>	<u>side 242</u>
27.	<u>Frakendelse af førerretten (færdselslovens §§ 125-133)</u>	<u>side 253</u>
28.	<u>Klippekortordningen (færdselslovens § 125, stk. 2 og 3)</u>	<u>side 275</u>
29.	<u>Konfiskation (færdselslovens § 133 a)</u>	<u>side 286</u>

Generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager

RM 4/2000 - revideret 8. januar 2015

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
  - 2.1. [Bødetilkendegivelser på stedet i færdselssager](#)
    - 2.1.1. [Anvendelsesområde](#)
    - 2.1.2. [Den praktiske fremgangsmåde](#)
    - 2.1.3. [Unge under 18 år og personer med særlig lav indtægt](#)
    - 2.1.4. [Udenlandske bilister](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Generelt om bødefastsættelsen](#)
    - 5.1.1. [Minimumsbøder](#)
    - 5.1.2. [Bøde for overtrædelser begået før 1. januar 2012](#)

- 5.2. [Nedsættelsesgrunde - § 118 a, stk. 1, 2. pkt.](#)
  - 5.2.1. [Unge under 18 år](#)
  - 5.2.2. [Personer med særlig lav indtægt](#)
  - 5.2.3. [Særlige bøder](#)
- 5.3. [Bødefastsættelse ved flere overtrædelser \(kumulation\)](#)
  - 5.3.1. [Flere overtrædelser af færdselsloven, der medfører bødestraf](#)
  - 5.3.2. [Overtrædelser af færdselsloven og af anden lovgivning, der medfører bødestraf](#)
  - 5.3.3. [Flere overtrædelser af færdselsloven, der medfører bøde og frihedsstraf](#)
  - 5.3.4. [Overtrædelser af færdselsloven, der medfører bødestraf, og overtrædelse af anden lovgivning, der medfører frihedsstraf](#)
  - 5.3.5. [Fravigelse af reglerne om kumulation](#)
- 5.4. [Gentagelsesvirkning](#)
  - 5.4.1. [Forhøjet straf inden for normalstrafferamme](#)
  - 5.4.2. [Forhøjet straf inden for sidestrafferamme](#)
- 6. **[Efter dom](#)**
  - 6.1. [Domme til Vidensbasen](#)
- 7. **[Love og forarbejder](#)**

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Bødetilkendegivelser på stedet i færdselssager

Siden 1. januar 1997 har det være muligt at anvende bødetilkendegivelser på stedet i færdselssager. I de tilfælde hvor politiet vælger på gerningsstedet at udfylde og udlevere en bødetilkendegivelse til den sigtede, skal der ikke skrives rapport om overtrædelsen, ligesom tilkendegivelsessagerne ikke skal til efterbehandling i politikredsens sekretariat.

Hvis bødetilkendegivelse på stedet ikke benyttes, optages rapport på sædvanlig måde.

Ordnings med udstedelse af bødetilkendegivelse på stedet er beskrevet i [Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 16. december 1996](#).

Der er til brug for færdselssager udarbejdet en bødetilkendegivelsesblanket i A5 format (formular P 665) og en bødetaksttabel "Det er ikke gratis at overtræde færdselsloven - Men hvad koster det?" (formular P 669), der omfatter en række af de mest almindelige færdselslovsovertrædelser (blanket og tabel kan rekvireres hos Rigspolitiet).

Rigspolitiet har endvidere udarbejdet en kort vejledning for brugen af tilkendegivelsesblanketterne (formular P 668).

Der er tillige udarbejdet koncepter for standardiseret opkrævningsbrev til den sigtede samt fremsendelsesbrev til retten til brug i de tilfælde, hvor sagen ikke kan afgøres administrativt. Samtlige standardkoncepter er tilgængelige i Rigspolitiets bøde- og sagsomkostningssystem.

2.1.1. Anvendelsesområde

Bødetilkendegivelser på stedet må kun anvendes, når overtrædelsen er anført i bødetaksttabellen.

Ordnings kan ikke anvendes, hvis der i forbindelse med overtrædelsen er sket færdselsuheld eller er opstået fare, bl.a. fordi der i sådanne sager kan opstå spørgsmål om frakendelse af førerretten. Derimod kan ordningen anvendes ved overtrædelser, der medfører klip.

Bødetilkendegivelser på stedet kan anvendes, selv om den sigtede nægter sig skyldig. Overtrædelsen skal dog være klart konstateret, således at der ikke foreligger nogen bevismæssig tvivl.

Bødetilkendegivelser på stedet kan også anvendes, selv om der skal fastsættes en fælles bødestraf for flere samtidigt begåede overtrædelser af færdselsloven. Den samlede bøde, der fastsættes ved at sammenlægge den takstmæssige bøde for hver overtrædelse (absolut kumulation), må højst omfatte tre overtrædelser af færdselsloven.

Bødetilkendegivelser kan dog også anvendes ved flere end tre samtidige overtrædelser, hvis en eller flere af overtrædelserne er af underordnet betydning, og det findes forsvarligt at reagere over for den eller de underordnede overtrædelser med en mundtlig henstilling, således at der alene rejses sigtelse for de tre mest alvorlige forhold.

2.1.2. Den praktiske fremgangsmåde

Ved anvendelse af bødetilkendegivelsessystemet udfylder og udleverer politiet på gerningsstedet en fortrykt bødetilkendegivelse (formular P 665) og en bødetaksttabel (formular P 669) til den sigtede. Bødetilkendegivelsen fungerer som en underretning til den sigtede om sigtelsen og sagens forventede afgørelse, og tilkendegivelsen efterfølges af et brev til den sigtede med opfordring til at betale bøden på et vedhæftet giroindbetalingskort.

Sigtede kan ikke betale bøden på stedet, men må afvente fremsendelse af et opfølgingsbrev vedlagt et giroindbetalingskort, jf. dog [pkt. 2.1.4.](#) om udenlandske bilister.

Gentagne overtrædelser af færdselsloven kan medføre, at den pågældende frakendes førerretten. På denne baggrund er der i bødetaksttabellen, der udleveres til sigtede, indsat et forbehold om eventuel frakendelse af førerretten.

Med henblik på at undersøge om frakendelse af førerretten kan blive aktuel, skal der efterfølgende søges på den pågældende i kriminalregisteret for at konstatere, om den pågældende tidligere har begået overtrædelser, der kan begrunde frakendelse af førerretten, herunder frakendelse på grund af tidligere klip. Er der grundlag for frakendelse af førerretten, skal den sigtede snarest muligt underrettes herom.

Betales bøden ikke efter fremsendelse af et opfølgingsbrev vedlagt et giroindbetalingskort, sendes sagen til retten med et anklageskrift.

2.1.3. Unge under 18 år og personer med særlig lav indtægt

Såfremt sigtede er under 18 år, nedsættes bøden generelt til det halve beløb, dog minimum 500 kr., se nærmere herom [pkt. 5.2.1](#). Ved fastsættelsen af en fælles bødestraf for flere samtidige overtrædelser er det den nedsatte bøde, der skal indgå i den samlede bodeberegning. Værgens navn og adresse skal anføres på bødetilkendegivelsen.

Nedsættelse af bøder til personer med særlig lav indtægt beror på en vurdering på baggrund af oplysninger om sigtedes indtægtsforhold. Der skal derfor ikke tages stilling til dette spørgsmål i forbindelse med bødetilkendegivelsen, som skal påføres den normale takstmæssige bøde. Bødetaksttabellen og opfølgingsbrevet indeholder vejledning om muligheden for bodednedsættelse for personer med særlig lav indtægt. Se i øvrigt [pkt. 5.2.2](#).

2.1.4. Udenlandske bilister

Efter færdselslovens § 120 kan et køretøj tilbageholdes af politiet, når både føreren og køretøjet er hjemmehørende i udlandet, dog ikke hvis føreren er hjemmehørende i et andet nordisk land.

Hvis en udlænding i stedet ønsker at betale bøden straks, kan kontant betaling modtages. Polititjenestemanden kvitterer for beløbets betaling på bagsiden af den del af bødetilkendegivelsen, som udleveres til den pågældende, og underretter straks vedkommende politistation om den modtagne betaling. Den modtagne betaling afleveres senest den følgende dag til embedets kasse.

3. Forberedelse

4. Jura

Bødefastsættelsen på færdselsområdet er i høj grad baseret på standardbødetakster. Baggrunden herfor er bl.a., at der er tale om et meget betydeligt antal ensartede sager, hvor personlige forhold normalt ikke tillægges betydning ved strafudmålingen.

Udmålingen af bøder ved overtrædelse af færdselsloven er i vidt omfang beskrevet nærmere i forarbejderne til de enkelte bestemmelser. På baggrund af disse tillkendegivelser har Rigsadvokaten fastsat vejledende retningslinjer for anklagemyndighedens strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselsloven. Der er også på baggrund af retspraksis mv. fastsat vejledende bødetakster for de

overtrædelser, hvor der ikke foreligger udtrykkelige tilkendegivelser om straffens størrelse i forarbejderne til færdselsloven.

Hovedparten af bøderne på færdselsområdet er "faste bøder", der varierer i størrelse. I enkelte tilfælde afhænger bødens størrelse dog af den pågældendes indtægt og i enkelte tilfælde fastsættes bøden i forhold til den procentuelle overskridelse af reglen i loven.

Ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven blev der gennemført en række generelle forhøjelser af bøderne på færdselsområdet, som for en stor dels vedkommende ikke havde været reguleret siden 2000 eller tidligere.

Med loven gennemførtes dels en generel forhøjelse af bødetaksterne på færdselsområdet, som følge af den almindelige prisudvikling, dels en hævelse af minimumsbøden. Endvidere blev bøderne for visse overtrædelser hævet, under hensyn til den færdselssikkerhedsmæssige risiko, som overtrædelserne indebærer. Der henvises generelt til forarbejderne til loven ([L 101 af 15. december 2010](#)).

5. Straf og andre retsfølger

Færdselslovsovertrædelser straffes som udgangspunkt med bøde, og dette kapitel angiver de generelle retningslinjer for fastsættelsen af bødestraf. For nogle overtrædelser kan straffen dog i visse tilfælde stige til fængsel, jf. §§ 117, 117 a, 117 c og 117 d. Der henvises til retningslinjerne vedrørende disse overtrædelser.

Anklagemyndighedens sanktionspåstande skal udformes i overensstemmelse med de generelle retningslinjer for fastsættelse af bødestraf samt de retningslinjer for bødens størrelse, som fremgår under de enkelte bestemmelser. Retningslinjerne må i almindelighed ikke fraviges.

Dette hindrer ikke, at tiltale i medfør af retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 1, helt eller delvis frafalder, eller at politiet eventuelt meddeler en advarsel, såfremt forholdet er af ringe strafværdighed.

5.1. Generelt om bødefastsættelsen

5.1.1. Minimumsbøder

Bøder for overtrædelse af færdselsloven udmåles i overensstemmelse med bestemmelserne i færdselslovens § 118 a.

Det følger af § 118 a, stk. 1, at overtrædelser af færdselsloven begået med motordrevet køretøj (biler, motorcykel, traktor, motorredskab og knallert) som udgangspunkt skal fastsættes til en bøde på minimum 1.000 kr., mens minimumsbøden for gående, cyklister, ridende og førere af hestekøretøjer som udgangspunkt skal fastsættes til minimum 700 kr.

Minimumsbøden for personer med særlig lav indtægt er 500 kr., se nærmere om denne persongruppe [pkt. 5.2.2.](#)

For så vidt angår overtrædelser af reglerne om køre- og hviletid, er minimumsbøden 500 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 5, 2. pkt.

Overtrædelser omfattet af klippekortordningen (bortset fra hastighedsovertrædelser) fastsættes til en vejledende bødetakst på 2.000 kr. Dette er således forudsat i forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)).

Endvidere skal bøden for overtrædelser, der medfører betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten eller kørselsforbud, fastsættes til mindst 2.500 kr. Dette er ligeledes forudsat i forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011.

5.1.2. Bøde for overtrædelser begået før 1. januar 2012

Er overtrædelserne begået før den 1. januar 2012, hvor lov nr. 184 af 8. marts 2011 trådte i kraft, må straffen ikke blive strengere end efter de retningslinjer, der var gældende på gerningstidspunktet, jf. straffelovens § 3, stk. 1. Der kan heller ikke idømmes en strengere frakendelses- eller konfiskationssanktion end den, der kunne være idømt efter de regler, der var gældende på gerningstidspunktet, jf. straffelovens § 4, stk. 2.

5.2. Nedsættelsesgrunde - § 118 a, stk. 1, 2. pkt.

Det følger af færdselslovens § 118 a, stk. 1, 2. pkt., at bøder til personer med særlig lav indtægt udmåles til 500 kr. eller derover.

Det er forholdene på gerningstidspunktet, der er afgørende for en eventuel nedsættelse både med hensyn til sigtede under 18 år og sigtede med særlig lav indtægt, jf. f.eks. U 1994.783Ø vedrørende lav indtægt.

5.2.1. Unge under 18 år

Personer mellem 15 og 18 år er ofte skolesøgende eller på anden måde under uddannelse og har i vidt omfang ingen egentlig indtjening af betydning.

På denne baggrund skal bøden til unge under 18 år generelt nedsættes til det halve beløb, dog mindst 500 kr. Der foretages således ikke en konkret vurdering af indtægtsforholdene for så vidt angår denne gruppe. Nedsættelsen af bøden skal ske ved anklagemyndighedens foranstaltning i forbindelse med udsendelse af bødeforelæg eller ved nedlæggelse af påstand om bøde.

Bøden skal dog kun nedsættes, såfremt andet ikke følger af retningslinjerne i øvrigt vedrørende de enkelte overtrædelser.

5.2.2. Personer med særlig lav indtægt

Bøder til personer med særlig lav indtægt kan nedsættes til det halve beløb, dog mindst 500 kr. Ved beregningen af sigtedes indtægt skal der ikke tages hensyn til sigtedes eventuelle formue, herunder likvid formue.

I relation til nedsættelse af bøder anses en indtægt, der er væsentlig mindre end dagpengebeløbet for en fuldtidsbeskæftiget, som særlig lav. Dagpengebeløbet for en fuldtidsbeskæftiget er i 2015 ca. 215.020 kr. pr. år, svarende til ca. 17.918 kr. pr. måned. Hvis sigtedes indtægt udgør mindre end ca. $\frac{3}{4}$ af dette beløb, dvs. ca. 161.265 kr. pr. år/13.439 kr. pr. måned, bør der ske nedsættelse af bøden til det halve beløb, dog mindst 500 kr. Indtægtsgrænsen reguleres årligt, og den angivne indtægtsgrænse finder anvendelse for overtrædelser, der begås efter 1. januar 2015.

Der må således ikke ske nedsættelse af en bøde blot under henvisning til, at den sigtede er pensionist, studerende, kontanthjælpsmodtager eller lignende, uden at der foreligger oplysninger om den pågældendes indtægt.

Det påhviler den sigtede at fremlægge den fornødne dokumentation for, at han eller hun har en særlig lav indtægt, eksempelvis ved fremlæggelse af årsopgørelser eller lignende. Foreligger der ikke sådan dokumentation på tidspunktet for udstedelse af bødeforelæg mv., fastsættes bøden til normaltaksten. Om dokumentation, der fremkommer senere, henvises til retningslinjerne i afsnittet om strafudmåling (RM 9/2005).

Når indtægten skal opgøres, skal der tages udgangspunkt i den sigtedes bruttoindtægt. Hele den sigtedes indtægt skal efter Rigsadvokatens opfattelse medregnes, herunder f.eks. pensionsudbetalinger og udbetalinger fra ATP, og der skal ikke fratrækkes skat, arbejdsmarkedsbidrag og andre fradrag.

5.2.3. Særlige bøder

Følgende bøder skal ikke nedsættes for unge under 18 år eller personer med særlig lav indtægt:

- Bøder der er indtægtsbestemte. Det drejer sig således om bøder for spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54 og kørsel i frakendelsestiden.

Det samme gælder for tillægsbøder i forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling for spirituskørsel, tillægsbøder i forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller behandling mod narkotikamisbrug for overtrædelse af færdselslovens § 54 og tillægsbøder i forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste for kørsel i frakendelsestiden. Der henvises til retningslinjerne vedrørende disse overtrædelser.

- Bøder for overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, 1. pkt. om kørsel uden kørekort. Bøden nedsættes ikke for personer med lav indtægt jf. f.eks. U 1998.1053V og U 2007.1167Ø. For personer under 18 år fastsættes bøden dog som udgangspunkt til halvdelen. Om straffen for overtrædelse af § 56, stk. 1, 1. pkt. henvises i øvrigt til retningslinjerne vedrørende denne bestemmelse.
- Bøder for spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54 og kørsel i frakendelsestiden på lille knallert. Dette fremgår af forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler ([L 137 af 9. februar 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.3.1.](#)).
- Bøder for overtrædelse af færdselslovens § 63, stk. 1, 1. pkt. om kørsel uden kørekort til lille knallert. Dette fremgår af forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler ([L 137 af 9. februar 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.3.1.](#)).

5.3. Bødefastsættelse ved flere overtrædelser (kumulation)

Færdselslovens § 118 a, stk. 2-4, indeholder bestemmelser om bødefastsættelsen ved flere overtrædelser af færdselsloven eller forskrifter udstedt i medfør af færdselsloven samt om andre tilfælde, hvor der skal ske en samlet pådømmelse af færdselslovsovertrædelser og overtrædelser af anden lovgivning.

5.3.1. Flere overtrædelser af færdselsloven, der medfører bødestraf

Det følger af færdselslovens § 118 a, stk. 2, 1. pkt., at bøden ved flere overtrædelser af færdselsloven udmåles ved at sammenlægge den normale takstmæssige bødestraf for hver overtrædelse, uanset om overtrædelserne begås ved én eller flere handlinger (absolut kumulation).

For personer under 18 år og personer med særlig lav indtægt er det den nedsatte bøde, der skal indgå i den samlede bodeberegning, jf. i øvrigt [pkt. 5.2.1.](#) og [pkt. 5.2.2.](#) Det betyder, at den samlede bøde for f.eks. to overtrædelser begået af en cyklist med normalbøder på henholdsvis 700 kr. og 1.000 kr. skal være 1.000 kr. (500 kr., der er mindstebødetaksten for personer med lav indtægt, plus 500 kr., der er halvdelen af bøden på 1.000 kr. og samtidig mindstebødetaksten for personer med særlig lav indtægt).

Der er fastsat særlige regler for kumulation af bøder i sager om flere førstegangsspirituskørsler i intervallet 0,51 - 2,00 til samtidig pådømmelse. Der henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

For så vidt angår straffastsættelsen ved flere kørsler i frakendelsestiden i førstegangstilfælde til samtidig påkendelse henvises til afsnittet om kørsel i frakendelsestiden (RM 4/2000). Retningslinjerne indebærer, at der ikke fastsættes kumulerede bøder, der overstiger det dobbelte af en måneds nettoløn. I de tilfælde, hvor den kumulerede bøde overstiger det dobbelte af en måneds nettoløn, skal der fastsættes en frihedsstraf.

Reglen om absolut kumulation kan i øvrigt i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 4, fraviges, når særlig grunde taler herfor, se [pkt. 5.3.5.](#)

5.3.2. Overtrædelser af færdselsloven og af anden lovgivning, der medfører bødestraf

Det følger af færdselslovens § 118 a, stk. 2, 2. pkt., at fastsættelsen af den samlede bøde ved overtrædelser af færdselsloven og overtrædelser af anden lovgivning, der medfører bødestraf, sker ved at sammenlægge den takstmæssige bøde for hver overtrædelse (absolut kumulation). Det kan f.eks. være en overtrædelse af færdselsloven og en overtrædelse af våbenloven.

Det er alene bøder for færdselslovsovertrædelser, der er omfattet af princippet om absolut kumulation efter bestemmelsen i § 118 a, stk. 2. Bestemmelsen angår ikke fastsættelse af bøder uden for færdselslovens område.

Ved flere samtidige overtrædelser af anden lovgivning, der medfører bødestraf, vil den samlede bøde for disse overtrædelser således skulle fastsættes uafhængigt af reglen i færdselslovens § 118 a, stk. 2, hvorimod én eller flere samtidige bøder for overtrædelse af færdselsloven skal medtages fuldt ud ved den samlede bødeberegning.

Ved fastsættelsen af den samlede bøde for eksempelvis en overtrædelse af færdselsloven og to overtrædelser af våbenloven skal bøden for overtrædelse af færdselsloven indgå fuldt ud ved den samlede bødeberegning, mens det må afgøres konkret efter principperne om kumulation, om overtrædelserne af våbenloven skal indgå med den fulde takst for hver overtrædelse eller med et mindre beløb.

For personer under 18 år og personer med særlig lav indtægt er det den nedsatte bøde, der skal indgå i grundlaget for den samlede bødefastsættelse, jf. [pkt. 5.2.1.](#) og [pkt. 5.2.2.](#)

Reglen om absolut kumulation kan i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 4, fraviges, når særlig grunde taler herfor, se [pkt. 5.3.5.](#)

5.3.3. Flere overtrædelser af færdselsloven, der medfører bøde og frihedsstraf

Det følger af færdselslovens § 118 a, stk. 3, 1. pkt., at der som udgangspunkt skal udmåles en tillægsbøde ved samtidig pådømmelse af en overtrædelse af færdselsloven, der medfører frihedsstraf og en overtrædelse af færdselsloven, der medfører bødestraf.

Reglen medfører, at der eksempelvis som udgangspunkt skal udmåles en tillægsbøde ved samtidig spirituskørsel, der medfører frihedsstraf, og kørsel uden kørekort.

Reglen om idømmelse af en bøde ved siden af frihedsstraffen kan i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 4, fraviges, når særlige grunde taler herfor, se [pkt. 5.3.5.](#)

5.3.4. Overtrædelser af færdselsloven, der medfører bødestraf, og overtrædelse af anden lovgivning, der medfører frihedsstraf

Det følger af færdselslovens § 118 a, stk. 3, 2. pkt., at der skal udmåles en tillægsbøde ved samtidig pådømmelse af en overtrædelse af færdselsloven, der medfører bødestraf, og en overtrædelse af anden lovgivning end færdselsloven, der medfører frihedsstraf.

Reglen medfører, at der eksempelvis som udgangspunkt skal udmåles en tillægsbøde ved samtidig pådømmelse af en overtrædelse af straffeloven, der medfører en kortere frihedsstraf, og en kørsel uden kørekort.

Reglen om idømmelse af en bøde ved siden af frihedsstraffen kan i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 4, fraviges, når særlige grunde taler herfor, se [pkt. 5.3.5.](#)

5.3.5. Fravigelse af reglerne om kumulation

I tilfælde, hvor sammenlægningen af den normale takstmæssige bøde for hver overtrædelse medfører en meget høj bøde, kan denne nedsættes i medfør af færdselslovens [§ 118 a, stk. 4.](#)

En nedsættelse vil især kunne komme på tale i tilfælde, hvor den sigtedes indtægtsforhold gør det antageligt, at vedkommende næppe nogensinde vil være i stand til at betale bøden, ligesom der kan være behov for at nedsætte en absolut kumuleret bøde, hvis den samlede bøde i sig selv ikke forekommer rimelig. Dette følger af forarbejderne til Lov nr. 475 af 31. maj 2000 ([L 262 af 30. marts 2000, de almindelige bemærkninger pkt. 5.3.](#)).

En nedsættelse vil endvidere kunne komme på tale, hvor udgangspunktet om absolut kumulation vil betyde, at der skal idømmes en mindre tillægsbøde til en længere frihedsstraf.

Det skal imidlertid fremhæves, at der som altovervejende hovedregel skal anvendes absolut kumulation. Er der således tale om en kortere frihedsstraf, forudsættes det, at der idømmes en tillægsbøde, hvis der til samtidig påkendelse foreligger en overtrædelse af færdselsloven, der udløser en bødestraf af en vis størrelse. Dette følger af forarbejderne til § 118 a, stk. 4, ([L 262 af 30. marts 2000, de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)).

5.4. Gentagelsesvirkning

Ved udmåling af straf og frakendelsestid skal det i almindelig indgå som en skærpende omstændighed, at den dømte tidligere er straffet for en tilsvarende overtrædelse, jf. straffelovens § 81, stk. 1, nr. 1. Den tidsmæssige udstrækning af gentagelsesvirkningen i sager om overtrædelse af færdselsloven afhænger af, om der i en sidestrafteammende er fastsat særlige bestemmelser om, at straffen skal forhøjes i gentagelsestilfælde.

Færdselsloven indeholder en række bestemmelser om brug af forhøjet straf i gentagelsestilfælde, se [pkt. 5.4.2.](#) I de tilfælde hvor der ikke er fastsat særlige bestemmelser om forhøjet straf i gentagelsestilfælde, følger den tidsmæssige udstrækning af gentagelsesvirkning af færdselslovens § 118 b, se [pkt. 5.4.1.](#)

5.4.1. Forhøjet straf inden for normalstrafferamme

Det følger af færdselslovens § 118 b, stk. 1, at i de tilfælde, hvor der ikke er fastsat særlige bestemmelser om forhøjet straf i gentagelsestilfælde, kan det indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen, hvis det nye forhold er begået inden 5 år efter, at den tidligere afgørelse blev endelig.

Dette gælder dog ikke for sager om overtrædelse af forskrifter udstedt i medfør af færdselslovens § 85, stk. 1, (sager om overlæs) hvor gentagelsesperioden er 2 år, jf. færdselslovens § 118 b, stk. 2, hvilket svarer til tidligere fast praksis.

Bestemmelsen i § 118 b medfører, at gentagelsesvirkningsperioden for overtrædelser af færdselsloven, hvor der ikke er fastsat en sidestraferramme i gentagelsestilfælde, er 5 år i alle tilfælde, bortset fra sager om overlæs, hvor der er 2 års gentagelsesvirkning.

Bestemmelsen i færdselslovens § 118 b får betydning ved fastsættelse af straf efter færdselslovens §§ 117 d og 118.

Til eksempel gælder der således ved kørsel uden kørekort, jf. færdselslovens § 56, stk. 1, efter færdselslovens § 118 b, stk. 1, en 5-årig gentagelsesvirkning, idet § 117 d, stk. 2, ikke angiver særlige bestemmelser om forhøjet straf i gentagelsestilfælde.

Det bemærkes i den forbindelse, at overtrædelse af færdselslovens § 117 a (kørsel i frakendelsestiden) har gentagelsesvirkning i relation til senere overtrædelser af færdselslovens § 56, stk. 1, jf. eksempelvis TfK 2009.472Ø.

Hvis der i forbindelse med en overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, opstår spørgsmål om gentagelsesvirkning i forhold til tidligere afgørelser om kørsel i frakendelsestiden, vil der gælde en gentagelsesvirkningsperiode på 5 år mellem de relevante afgørelser, uanset at der for afgørelser om kørsel i frakendelsestiden i øvrigt gælder en indbyrdes gentagelsesvirkningsperiode på 10 år, jf. [pkt. 5.4.2](#). Dette er således forudsat i forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de specielle bemærkninger til § 118 b](#)).

5.4.2. Forhøjet straf inden for sidestraferramme

De almindelige regler om gentagelsesvirkning

Det følger af straffelovens § 84, stk. 3, at såfremt der er fastsat bestemmelser om forhøjet straf i gentagelsestilfælde eller andre retsfølger i gentagelsestilfælde, ophører

gentagelsesvirkningen, når der, før den nye strafbare handling begås, er forløbet 10 år, efter den tidligere straf er udstået, endeligt eftergivet eller bortfaldet. Det følger endvidere af bestemmelsen, at såfremt den tidligere straf er en bødestraf, regnes fristen fra datoen for endelig dom eller bødens vedtagelse. Ved betingede domme regnes fristen fra endelig dom.

Straffelovens § 84, stk. 3, finder anvendelse i det omfang der ikke i særlovgivningen, herunder færdselsloven, er fastsat særlige bestemmelser om den tidsmæssige udstrækning af gentagelsesvirkningen.

På færdselslovens område finder straffelovens § 84, stk. 3, anvendelse i følgende tilfælde:

- Ved fastsættelse af straffen efter færdselslovens § 117 a, stk. 2, nr. 2.
Ved kørsel i frakendelsestiden med motorkøretøj, stor knallert, traktor eller motorredskab forhøjes straffen fra bøde til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren tidligere er straffet for kørsel i frakendelsestiden. I disse tilfælde ophører gentagelsesvirkningen, når der før den nye strafbare handling begås, er forløbet 10 år efter endelig dom. Det bemærkes, at det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 8.2](#)), at gældende praksis, hvorefter gentagelsesvirkningen af afgørelser om kørsel i frakendelsestiden regnes fra endelig dom, og ikke fra det tidspunkt hvor den tidligere straf er udstået, opretholdes.
- Ved fastsættelse af straffen efter færdselslovens § 117 c, stk. 2.
Ved spirituskørsel og overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, samt kørsel i frakendelsestiden på lille knallert forhøjes straffen fra bøde til fængsel indtil 1 år, hvis den pågældende tidligere er dømt for spirituskørsel, overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, eller kørsel i frakendelsestiden på lille knallert. I disse tilfælde ophører gentagelsesvirkningen, når der før den nye strafbare handling begås, er forløbet 10 år efter endelig dom. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at den praksis, der gør sig gældende i forhold til den tidsmæssige udstrækning af gentagelsesvirkningen, for så vidt angår kørsel i frakendelsestiden, jf. § 117 a, også må gøre sig gældende i forhold til straffen for spirituskørsel, overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, eller kørsel i frakendelsestiden på lille knallert, jf. § 117 c, således at gentagelsesvirkningen regnes fra endelig dom, og ikke fra det tidspunkt hvor den tidligere straf er udstået. Spørgsmålet henhører i sidste ende under domstolene.

Særlige regler om gentagelsesvirkning

På færdselslovens område er der i flere tilfælde indsat bestemmelser, som fraviger straffelovens § 84, stk. 3.

Dette gælder således i følgende tilfælde:

- Ved fastsættelse af straf efter færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 4 og 5.
Ved spirituskørsel og overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 og 2, med motorkøretøj, stor knallert, traktor eller motorredskab forhøjes straffen fra bøde til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren tidligere er frakendt førerretten betinget eller pålagt kørselsforbud som følge af spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at den tidligere afgørelse blev endelig.
- Ved fastsættelse af straf efter færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 6.
Ved spirituskørsel og overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 og 2, med motorkøretøj, stor knallert, traktor eller motorredskab, forhøjes straffen fra bøde til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren tidligere er frakendt førerretten ubetinget som følge af spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

6. Efter dom

6.1. Domme til Vidensbasen

Det skal overvejes, om dommen er egnet til at indgå i anklagemyndighedens Vidensbase.

En dom kan være egnet til Vidensbasen, hvis den belyser strafniveauet eller praksis for rettighedsfrakendelse mv. inden for et sagsområde, eller hvis dommen belyser problemstillinger af generel/principiel betydning for retstilstanden. Samtidig kan en dom være egnet, hvis den vedrører et område, som ikke allerede er dækket på Vidensbasen.

Kun endelige domme må indsendes til Vidensbasen.

Skemaer til indsendelse af domme til Vidensbasen findes på AnklagerNet.

7. Love og forarbejder

Færdselsloven:

Seneste lovbekendtgørelse

- Bekendtgørelse af færdselsloven - lovbekendtgørelse nr. 1055 af 9. november 2012

Relevante ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler (Knallertkørekort og sanktioner ved ulovlig kørsel på knallert mv.) ([L 137 af 9. februar 2011](#))
- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer mv.) ([L 101 af 15. december 2010](#))
- Lov nr. 475 af 31. maj 2000 om ændring af færdselsloven (Bødefastsættelse) ([L 262 af 30. marts 2000](#))

Relevante bekendtgørelser og administrative forskrifter

- Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 16. december 1996 om gennemførelse af ordning om bødetilkendegivelser på stedet

Al færdsel (færdselslovens §§ 3-9 og straffelovens § 253, stk. 2)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Anvendelsesområdet for færdselslovens 3](#)
  - 4.2. [Anvendelsesområdet for færdselslovens § 9](#)
    - 4.2.1. [Hjælpepligten efter § 9, stk. 2, nr. 1](#)
    - 4.2.2. [Tilsidesættelse af de øvrige pligter i § 9](#)
  - 4.3. [Anvendelsesområdet for straffelovens § 253, stk. 2](#)

5. **Straf og andre retsfølger**
  - 5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens §§ 3-8
  - 5.2. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 9
    - 5.2.1. Overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1 (hjælpepligten)
    - 5.2.2. Tilsidesættelse af de øvrige pligter i § 9
  - 5.3. Strafpåstande ved overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 2
  - 5.4. Frakendelse af førerretten efter flugt fra et færdselsuheld
6. **Efter dom**
7. **Love og forarbejder**

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

Reglerne i færdselslovens §§ 3-9 gælder for al færdsel, der finder sted på områder, hvor færdselsloven gælder, og for alle trafikanter.

4.1. Anvendelsesområdet for færdselslovens § 3

Det følger af færdselslovens § 3, stk. 1, at trafikanter skal optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed. I praksis stilles der ikke krav om stor afvigelse fra den ønskede adfærd, før færdselslovens § 3, stk. 1, anses for overtrådt.

Færdselslovens § 3, stk. 1, er en grundregel, der gælder for al færdsel. Reglen beskriver den adfærd, som er ønskelig eller ideel fra alle trafikanters side med henblik på at undgå, at der opstår fare eller forvoldes skade eller ulempe for andre.

Overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1, vil i almindelighed samtidig indebære en overtrædelse af specielle færdselsregler. I disse tilfælde vil det være overflødigt at rejse tiltale for overtrædelse af § 3, stk. 1, ved siden af den specielle regel.

Det er en betingelse for at anvende bestemmelsen, at adfærden har betydning for andre. Har adfærden alene medført fare eller skade for den pågældende trafikant selv, er forholdet ikke omfattet af § 3, stk. 1, jf. Færdselsloven med kommentarer af Henrik Waaben m.fl., 1992, s. 114.

Som eksempler fra retspraksis, hvor der alene er dømt for overtrædelse af § 3, stk. 1, kan der henvises til U 1984.1041Ø (påkørsel af fodgænger, der var gået ud i fodgængerfeltet for rødt lys), U 2000.1611V (påkørsel af en fodgænger under bakning med en bus) og U 2004.1978V (kørsel på motorcykel så forhjulet over en strækning på 120 meter ikke havde kontakt til kørebanen).

Ifølge færdselslovens § 3, stk. 2, skal man udvise et særligt hensyn over for de svage trafikanter. Svage trafikanter er ifølge bestemmelsen børn, skolepatruljer, ældre mennesker samt personer, der ifølge særligt af justitsministeren fastsat kendetegn eller i øvrigt, efter hvad der fremgår af omstændighederne, lider af svækket syn eller hørelse eller anden legemlig mangel eller sygdom, som er til ulempe for dem i trafikken.

Bestemmelsen anvendes som hovedregel sammen med andre specielle regler i færdselsloven.

4.2. Anvendelsesområdet for færdselslovens § 9

4.2.1. Hjelpepligten efter § 9, stk. 2, nr. 1

Efter færdselslovens § 9, stk. 2, nr. 1, påhviler der den trafikant, som bliver indblandet i et færdselsuheld, at yde hjælp i muligt omfang til personer, der kan være kommet til skade.

Ved en trafikant forstås enhver, der færdes eller i øvrigt opholder sig på vej eller i køretøj på vej, jf. færdselslovens § 1, nr. 24. Ved U 1992.939V blev således f.eks. en passager dømt for at have tilsidesat hjelpepligten i den dagældende færdselslovs § 9, stk. 1.

Der skal således rejses tiltale for overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1, når en trafikant flygter fra et færdselsuheld i tilfælde, hvor en person er kommet (mere eller mindre alvorligt) til skade.

Der skal endvidere rejses tiltale for overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1, når en trafikant omgående flygter fra et færdselsuheld uden at have orienteret sig om, hvorvidt der er kommet personer til skade, hvis dette kan være en påregnelig følge af uheldet, jf. bemærkningerne til [L 164 af 28. marts 2008, de specielle bemærkninger til § 9, stk. 1 og 2](#). Disse situationer vil f.eks. omfatte påkørsel af en knallertfører, cyklist eller fodgænger, hvor bilisten kører fra stedet med det samme uden at sikre sig, at den pågældende ikke er kommet til skade, eller uden at yde hjælp, hvis der er behov herfor.

Hjelpepligten i § 9, stk. 2, nr. 1, omfatter ikke uheld, hvor det er åbenbart, at der ikke kan være opstået personskade, f.eks. ved mindre sammenstød mellem to personbiler, der helt åbenbart kun indebærer materiel skade.

Hjelpepligten omfatter ydelse af førstehjælp, herunder tilkaldelse af ambulance, redningskøretøj eller lignende, jf. Færdselsstrafferet, Vagn Greve, 2001, side 175 f. Hjelpepligtens omfang kan afhænge af ulykkens karakter, personens baggrund og af forbindelsen til ulykken (skyld i den eller uskyldigt indblandet), selv om disse momenter kun sjældent nævnes i den trykte retspraksis m.m.

Endvidere anfører Vagn Greve (s. 174), at i tilfælde, hvor andre allerede har grebet ind og på forsvarlig måde foretaget det fornødne, kan den pågældende forholde sig passiv. Det giver dog i almindelighed ingen ret til at forlade uheldsstedet, før alt det fornødne

er foretaget. Hvis det er unødvendigt med flere hjælpende, hvis de andre udtrykkeligt eller stiltiende lover at gennemføre hjælpen fuldt ud, og hvis navn osv. er oplyst, ses der dog ingen grund til, at den pågældende skal blive der.

4.2.2. Tilsidesættelse af de øvrige pligter i § 9

Det følger af færdselslovens § 9, at trafikanter - ud over den centrale pligt til at standse og yde hjælp til den tilskadekomne, jf. § 9, stk. 2, nr. 1 - har en række pligter ved færdselsuheld.

Der skal rejses tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, hvis en trafikant, der med eller uden egen skyld bliver indblandet i et færdselsuheld, undlader at standse. Pligten til at standse opfyldes, når føreren standser på det første passende sted, jf. Færdselsstrafferet, Vagn Greve, 2001, side 175 f.

Der skal rejses tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 2, nr. 2, hvis en trafikant undlader at deltage i de foranstaltninger, som uheldet giver anledning til. Denne pligt vil bl.a. kunne bestå i afmærkning af uheldsstedet med advarselstrekanter mv. eller ryddeliggørelse af vejen for tabte genstande.

Der skal rejses tiltale efter færdselslovens § 9, stk. 2, nr. 3, hvis en trafikant, der indblandes i et færdselsuheld, ikke på anmodning oplyser sit navn og bopæl. Om omfanget af pligten anføres det bl.a. i Færdselsstrafferet, Vagn Greve, 2001, side 178, at navnet skal oplyses med det samme; det er ikke nok at gøre det senere på dagen til skadestuen. Der er ingen pligt til at dokumentere navn og bopæl. Private kan ikke kræve at se kørekort eller anden legitimation.

Tilsvarende skal der rejses tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 2, nr. 4, hvis en trafikant ikke opgiver sit navn og bopæl til den, på hvis ejendom eller ting, der er sket skade.

Der skal rejses tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 2, nr. 5, hvis en trafikant ikke underretter politiet om tilfælde af ikke ubetydelig personskade og efter § 9, stk. 2, nr. 6, hvis en trafikant ikke underretter politiet i tilfælde af skade på ejendom eller ting, hvis ikke andre på stedet kan modtage oplysning om navn og bopæl. Der er således tale om pligt for den person, der har forvoldt skaden, til "selvanmeldelse" til politiet.

Straffen for overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1, forudsættes som udgangspunkt at fastsættes til en kortere frihedsstraf, mens overtrædelse af § 9, stk. 1, og § 9, stk. 2, nr.

2-6, forudsættes fastsat til en bøde. Se herom [pkt. 5.2.](#) om strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselslovens § 9.

Hvis både § 9, stk. 2, nr. 1 (eller eventuelt straffelovens § 253), og flere af de enkelte led i § 9, stk. 1 og 2, er overtrådt, bør tiltalerejsning for samtlige bødebelagte overtrædelser overvejes nøje, således at der kun rejses tiltale for de overtrædelser, der ikke med rimelighed kan anses for indeholdt i den overtrædelse, der medfører frihedsstraf.

4.3. Anvendelsesområdet for straffelovens § 253, stk. 2

Hvis en trafikant flygter fra et færdselsuheld, hvorved nogen er tilføjlet betydelig personskade, kan der være grundlag for at rejse tiltale for overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 2, jf. stk. 1.

Efter straffelovens § 253, stk. 1, straffes den, som uagtet det var ham muligt uden særlig fare eller opofrelse for sig selv eller andre, undlader efter evne at hjælpe nogen, der er i øjensynlig livsfare, eller at træffe foranstaltninger, som af omstændighederne kræves til redning af nogen tilsyneladende livløs, eller som er påbudt til omsorg for personer, der er ramt af skibbrud eller anden tilsvarende ulykke.

Der skal rejses tiltale for overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 2, i de tilfælde, hvor § 253, stk. 1, overtrædes i forbindelse med flugt fra et færdselsuheld, der har medført betydelig personskade.

Ved flugt fra et færdselsuheld forstås, at den pågældende trafikant enten ikke er standset eller nok er standset, men herefter har forladt uheldsstedet uden at yde hjælp til den eller de tilskadedekomne, jf. forarbejderne til lov nr. 498 af 17. juni 2008 om ændring af færdselsloven og straffeloven (skærpede sanktioner for flugtbilister) ([L 164 af 28. marts 2008](#)).

Begrebet betydelig personskade forstås ifølge bemærkningerne til [L 164 af 28. marts 2008, de specielle bemærkninger til § 2](#), dels situationer, hvor den tilskadedekomne er i øjensynlig livsfare eller tilsyneladende livløs, jf. § 253, stk. 1, nr. 1 og 2, 1. led, dels situationer, hvor den tilskadedekomne i øvrigt er pådraget betydelig skade på legeme eller helbred, jf. § 253, stk. 1, nr. 2, 2. led, jf. færdselslovens § 9, stk. 2, nr. 1.

Begrebet betydelig skade på legeme eller helbred skal således forstås i overensstemmelse med det skadesbegreb, der har udviklet sig i praksis efter straffelovens § 249 om uagtsom legemsbeskadigelse. Bestemmelsen i § 253, stk. 2, vil således f.eks. typisk omfatte skader, der medfører varigt mén, kraniebrud og lårbensbrud, men ikke f.eks. ukomplicerede armbrud.

Det er ikke en betingelse for anvendelse af bestemmelsen, at færdselsuheldet kan tilregnes gerningsmanden som uagtsomt, således at denne tillige kan straffes for overtrædelse af færdselsloven og straffelovens § 249.

Overtrædelse af straffelovens § 253 straffes oftest samtidig med de kørselsfejl, som har givet anledning til, at en person er kommet til skade.

Der kan straffes for overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 2, og færdselslovens § 9 i sammenstød.

Ligesom ved overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 2, nr. 1, er det både føreren af et køretøj og passagerer, der kan straffes for overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 2, jf. herved bl.a. U 2005.132Ø, hvor tre personer, der var passagerer i en bil, der påkørte en fodgænger, som bl.a. pådrog sig brud på halshvirvlen og andre alvorlige skader, blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 253.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens §§ 3-8

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Overtrædelser af §§ 3-8 straffes som udgangspunkt således:

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
3, stk. 1	Ikke optrådt hensynsfuldt og udvist agtpågivenhed	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
3, stk. 2	Ikke udvist særligt hensyn over for svage trafikanter	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
4, stk. 1*	Færdselstavle og pile ikke respekteret, herunder kørsel mod kørselsretningen	

* Omfattet af klippekortordningen.

	Motorkøretøj og stor knallert (såfremt klipovertrædelse)	2.000
	Lille knallert (kørsel mod kørselsretningen)	1.500
	Motorkøretøj (andre tilfælde)	1.500
	Stor og lille knallert (andre tilfælde)	1.000
	Vigepligt fastsat ved færdselstavle mv., se § 26	
	Hastighedsgrænser fastsat ved færdselstavle, se § 42	
4, stk. 1*	Overskridelse af spærrelinje - reversible vognbaner	
	Motorkøretøj (ved overhaling - klipovertrædelse)	2.000
	Motorkøretøj (andre tilfælde)	1.500
4, stk. 1*	Lyssignal ej respekteret	
	Motorkøretøj og stor knallert (kørsel mod rødt lys - klipovertrædelse)	2.000
	Lille knallert (kørsel mod rødt lys)	1.500
	Motorkøretøj (kørsel mod gult lys)	1.500
	Stor og lille knallert (kørsel mod gult lys)	1.000
4, stk. 1*	Ulovlig kørsel i nødspor	
	Motorkøretøj (klipovertrædelse)	2.000
4, stk. 2*	Ej efterkommet politiets anvisning	
	Motorkøretøj og stor knallert (såfremt klipovertrædelse)	2.000
	Motorkøretøj (andre tilfælde)	1.500
	Stor knallert (andre tilfælde) og lille knallert (alle tilfælde)	1.000
5, stk. 1	Forsigtighed ved færdsel over jernbanespor mv.	
	Motorkøretøjer, stor og lille knallert	1.000
5, stk. 2*	Signal ej respekteret	

* Omfattet af klippekortordningen.

	Motorkøretøjer og stor knallert (klipovertrædelse)	2.000
	Lille knallert	1.000
5, stk. 3	Andre overtrædelser	
	Motorkøretøjer, stor og lille knallert	1.000
5, stk. 4	Passage af andre overkørsler samt kørsel på eller over spor i vej mv.	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
6, stk. 2	Slæde, ski og skøjter mv. efter køretøj	
	Fører af motorkøretøj samt stor og lille knallert	1.000
7, stk. 2	Fri passage for udrykningskørsel mv.	
	Motorkøretøj	1.500
	Stor og lille knallert	1.000
7, stk. 5	For nær uhelds- eller brandsted	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
7, stk. 6	Fri passage for militæret, civilforsvaret, grupper af børn mv.	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.500
8	Beskadigelse af færdselstavler mv.	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000

5.2. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 9

5.2.1. Overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1 (hjælpepligten)

Efter færdselslovens § 117 d, stk. 1, straffes overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1, med fængsel indtil 1 år, under formildende omstændigheder dog med bøde.

Udgangspunktet ved fastsættelsen af straffen er en kortere ubetinget frihedsstraf på 10-20 dage i de tilfælde, hvor der er sket "ikke ubetydelig personskade" og hvor

hjelpepligten derfor er af reel betydning, jf. bemærkningerne til [L 164 af 28. marts 2008, de specielle bemærkninger til § 117 d.](#)

Ved ikke ubetydelig personskade forstås ifølge lovforslagets bemærkninger navnlig tilfælde, hvor den tilskadekomne skal have lægebehandling, evt. på skadestue, f.eks. ved knoglebrud, skader i hovedet og sår, der kræver syning mv.

Hvis der foreligger formildende omstændigheder ved overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1, er straffen som udgangspunkt en bøde på 5.000 kr. Det beror på en konkret vurdering af samtlige sagens omstændigheder, om sagen kan afgøres med en bøde.

Formildende omstændigheder kan f.eks. foreligge, hvis det viser sig, at ingen er kommet til skade, eller hvis der alene er opstået ubetydelig skade, idet den tilskadekomne blot er forslået, har hudafskrabninger eller blå mærker, jf. bemærkningerne til [L 164 af 28. marts 2008, de specielle bemærkninger til § 117 d.](#) Dette forudsætter dog, at den pågældende trafikant under hensyn til de nærmere omstændigheder ved uheldet har haft god grund til at antage, at uheldet ikke har medført nogen personskade af betydning. Er dette ikke tilfældet - og foreligger der heller ikke i øvrigt formildende omstændigheder - bør den pågældende som udgangspunkt idømmes samme straf som i de tilfælde, hvor der er sket ikke ubetydelig personskade.

Formildende omstændigheder kan omvendt også foreligge, selv om der efterfølgende viser sig at være sket mere alvorlig personskade, hvis den pågældende trafikant under hensyn til de nærmere omstændigheder ved uheldet havde god grund til at antage, at dette ikke var tilfældet.

Hvis der f.eks. er tale om et mindre sammenstød, hvor en bil med meget lav hastighed strejfer og vælter en cyklist, der umiddelbart efter sammenstødet rejser sig op uden at vise tegn på skader, bør flugt fra uheldsstedet normalt alene resultere i en bødestraf, selv om det efterfølgende måtte vise sig, at cyklisten f.eks. har brækket armen.

5.2.2. Tilsidesættelse af de øvrige pligter i § 9

Bøden for overtrædelse af § 9, stk. 1 og stk. 2, nr. 2-6, fastsættes som udgangspunkt til 5.000 kr., jf. færdselslovens § 118, stk. 2, og forarbejderne til lov nr. 498 af 17. juni 2008, ([L 164 af 28. marts 2008](#)).

Der gælder således følgende retningslinjer for sanktionen ved overtrædelse af færdselslovens § 9, begået den 1. januar 2012 eller senere:

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
9, stk. 1	undladt straks at standse	5.000
stk. 2, nr. 2	undladt at deltage i de foranstaltninger til sikring af færdslen, som uheldet giver anledning til	5.000
nr. 3	undladt på anmodning at opgive navn og bopæl til en anden, der er indblandet i uheldet	5.000
nr. 4	undladt på anmodning at opgive navn og bopæl til den, på hvis ejendom eller ting, der er sket skade	5.000
nr. 5	undladt snarest muligt at underrette politiet, hvis trafikanten har forvoldt ikke ubetydelig skade på en anden person	5.000
nr. 6	undladt snarest muligt at underrette skadelidte eller politiet, hvis trafikanten har forvoldt skade på ejendom eller ting, og der ikke er nogen til stede, som kan modtage oplysninger om navn og bopæl på trafikanten	5.000

Foreligger der overtrædelse af en eller flere af pligterne i færdselslovens § 9, stk. 1 og stk. 2, nr. 2-6, samtidig med en overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1, eller eventuelt straffelovens § 253, vil der efter færdselslovens § 118 a, stk. 4, skulle idømmes en bøde ved siden af frihedsstraffen. Hvis både § 9, stk. 2, nr. 1 (eller eventuelt straffelovens § 253), og flere af de enkelte led i § 9, stk. 1 og 2, er overtrådt, bør tiltalerejsning for samtlige bødebelagte overtrædelser overvejes nøje, således at der kun rejses tiltale for de overtrædelser, der ikke med rimelighed kan anses for indeholdt i den overtrædelse, der medfører frihedsstraf.

5.3. Strafpåstande ved overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 2

Straffen for overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 2, er efter strafskærpelsen i 2008 som udgangspunkt en frihedsstraf i niveauet 2-3 måneders ubetinget fængsel, jf. bemærkningerne til [L 164 af 28. marts 2008](#).

Straffen kan efter omstændighederne gøres betinget. Som et eksempel herpå nævnes i bemærkningerne til [L 164 af 28. marts 2008, de specielle bemærkninger til nr. 1 \(§ 253,](#)

[stk. 2\)](#) den situation, at den pågældende selv er kommet til skade og som følge af en choktilstand forlader uheldsstedet uden at yde den fornødne hjælp.

5.4. Frakendelse af førerretten efter flugt fra et færdselsuheld

Der skal ske betinget frakendelse af førerretten, hvis føreren har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1 (tilsidesættelse af hjælpepligten), og der ikke foreligger formildende omstændigheder, jf. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 2.

Reglen indebærer, at anklagemyndigheden i alle tilfælde, hvor der nedlægges påstand om frihedsstraf som følge af overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1, tillige skal nedlægge påstand om frakendelse af førerretten.

Foreligger der omvendt formildende omstændigheder i forbindelse med overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1, således at overtrædelsen straffes med bøde, skal der ikke ske frakendelse af førerretten.

Såfremt føreren har overtrådt straffelovens § 253, stk. 1, jf. stk. 2, i forbindelse med flugt fra et færdselsuheld, skal der nedlægges påstand om ubetinget frakendelse af førerretten, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 6.

Frakendelsestiden skal som udgangspunkt være 6 måneder eller 1 år afhængig af sagens alvor. Det fremgår af bemærkningerne til [L 164 af 28. marts 2008, de specielle bemærkninger til § 126, stk. 1, nr. 6](#).

Der henvises i øvrigt til afsnittet om frakendelse af førerretten (RM 4/2000).

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Straffeloven, lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012

Lovændringer og forarbejder:

- Lov nr. 498 af 17. juni 2008 om ændring af færdselsloven og straffeloven (Skærpede sanktioner for flugtbilister) ([L 164 af 28. marts 2008](#))

Færdselsloven, lovbekendtgørelse nr. 1055 af 9. november 2012

Lovændringer og forarbejder:

- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af

sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer mv.)
[\(L 101 af 15. december 2010\)](#)

Gående (færdselslovens §§ 10-13)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselslovens §§ 10 og 12](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselslovens §§ 10 og 12

Færdselslovens §§ 10-13 indeholder særlige færdselsregler for gående, herunder skiløbere, skøjteløbere, ruller skøjteløbere mv., jf. færdselslovens § 11.

Færdselslovens øvrige bestemmelser gælder dog også for gående i det omfang, bestemmelserne efter en naturlig forståelse kan finde anvendelse på denne trafikanttype. F.eks. er der flere af overtrædelserne i færdselslovens § 6, som vedrører gående.

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Overtrædelser af færdselslovens §§ 10-13 straffes som udgangspunkt med en bøde på 700 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1, 2. pkt.

Det samme gælder overtrædelse af færdselslovens øvrige bestemmelser begået af gående, herunder f.eks. overtrædelser af færdselslovens § 6.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

- Bekendtgørelse af færdselsloven - lovbekendtgørelse nr. 1055 af 9. november 2012
- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af

sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer mv.)
[\(L 101 af 15. december 2010\)](#)

Kørende (færdselslovens §§ 14-40)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselslovens §§ 14-40](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

Færdselslovens §§ 14-40 indeholder særlige færdselsregler for kørende. En stor del af færdselslovens øvrige bestemmelser finder dog også anvendelse for kørende.

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Der er visse overtrædelser af reglerne om køretøjer mv., som er omfattet af reglerne om klippekortsystemet for førerretsindehaver, ligesom der for visse overtrædelser af reglerne om køretøjer mv., kan blive spørgsmål om frakendelse af førerretten, jf. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1, og § 126, stk. 1, nr. 5.

5.1. Strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselslovens §§ 14-40

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
	<u>Anvendelsen af vejens forskellige baner:</u>	
14, stk. 1	Motorkøretøj på cykelsti	1.000
	Stor og lille knallert på fortov	1.000
14, stk. 2	Lille knallert på kørebanen i stedet for cykelsti eller omvendt	1.000
	Lille knallert på cykelsti i venstre side	1.000
14, stk. 3	For bredt læs på lille knallert	1.000
14, stk. 5	Undladt at benytte krybespor eller benyttet sporet forkert	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000

	Udkørsel fra krybespor med fare eller ulempe	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000

Placering på vejen:

15, stk. 1	Undladt at holde så langt til højre som muligt	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000

15, stk. 3, 1. pkt.*	Kørsel med for kort afstand til forankørende	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.000

15, stk. 4*	Undladt at køre højre om helleanlæg, færdselsfyr mv.	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.000

Svingning mv.:

16, stk. 1 og stk. 3	Forkert placering før og under svingning	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000

16, stk. 2*	Undladt at sikre sig, at manøvre kan foretages uden fare	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.000

17, stk. 1	jf. § 16, stk. 1 og 3, motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
	jf. § 16, stk. 2, motorkøretøj	1.500
	jf. § 16, stk. 2, stor og lille knallert	1.000

Vending, bakning og vognbaneskift mv.:

18, stk. 1*	Vending eller bakning til fare eller ulempe	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.000

18, stk. 2*	Igangsætning fra kantsten, vognbaneskift, hurtig standsning mv.	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000

*Omfattet af klippekortordningen.

	Lille knallert	1.000
18, stk. 3	Undladt at tilpasse hastighed ved udkørsel fra tilkørselsbane mv. Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
18, stk. 4	Undladt at tilpasse kørsel, når antal af vognbaner formindskes Motorkøretøj Stor og lille knallert	1.500 1.000
18, stk. 5	Undladt straks at benytte frakørselsbane mv. Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000

Kørsel ved busstoppested mv.:

19, stk. 1	Undladt at holde tilbage for bus, der er under udsving fra stoppested Motorkøretøj Stor og lille knallert	1.500 1.000
	Busfører undladt at udvise særlig forsigtighed ved udsving	1.500
19, stk. 2	Undladt at udvise særlig agtpågivenhed, hvor skolebus er standset mv. Motorkøretøj Stor og lille knallert	1.500 1.000

Møde:

20, stk. 1	Undladt at holde til højre eller holde tilbage mv. Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
------------	--	-------

Overhaling:

21, stk. 1*	Forkert placering ved overhaling Motorkøretøj og stor knallert Lille knallert	2.000 1.000
21, stk. 2*	Uforsvarlig overhaling Motorkøretøj og stor knallert Lille knallert	2.000 1.000

*Omfattet af klippekortordningen.

21, stk. 3*	Undladt at holde tilstrækkelig afstand til siden/holdt for tidligt til højre	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.000
22, stk. 1*	Undladt at holde til højre - øget hastigheden	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.000
22, stk. 2	Undladt at nedsætte hastigheden, køre ud til siden eller standse	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000

Forbud mod overhaling:

23, stk. 1*	Overhaling foran vejkryds, jernbaneoverkørsel mv.	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.000

Forbikørsel og vognbaneskit i tæt færdsel:

24, stk. 1*	Slalomkørsel	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000

Overhaling og forbikørsel ved fodgængerfelt:

25*	Overhaling uden fuldt udsyn over fodgængerfeltet	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.000

Vigepligt mv.:

26, stk. 2*	Ubetinget vigepligt angivet ved færdselstavler eller anden afmærkning	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.500
26, stk. 3*	Ubetinget vigepligt ved kørsel fra ejendom mv.	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.500
26, stk. 4*	Højrevigepligt	

*Omfattet af klippekortordningen.

	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.500
26, stk. 5	Undladt at tilkendegive overholdelse af vigepligt	
	Motorkøretøj	1.500
	Stor og lille knallert	1.000
26, stk. 6*	Svingning til ulempe	
	Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.500
26, stk. 7	Blokering af vejkryds	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
<u>Forpligtelser over for gående:</u>		
27, stk. 1	Undladt at give fornøden plads mv.	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
27, stk. 2	Undladt at holde tilbage for gående ved kørsel over fortov mv.	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
27, stk. 3	Undladt at vise særlig agtpågivenhed og hensynsfuldhed	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
27, stk. 4	Undladt at holde tilbage for buspassagerer mv.	
	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
27, stk. 5	Undladt ved svingning at holde tilbage for gående	
	Motorkøretøj	1.500
	Stor og lille knallert	1.000
27, stk. 6-7	Undladt at holde tilbage ved fodgængerfelt	
	Motorkøretøj uden påkørsel	1.500
	Motorkøretøj med påkørsel	2.000
	Stor og lille knallert	1.000

Standstning og parkering:

*Omfattet af klippekortordningen.

28, stk. 1-3	Ulovlig standsning eller parkering Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
28, stk. 4	Undladt at sikre køretøj Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
28, stk. 5	Åbning af vogndøre til ulempe	1.500
29, stk. 1	Ulovlig standsning eller parkering Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000

Ad § 29, stk. 1, nr. 1 og 2 - parkeringsafgiftssag, hvis uden fare eller unødigt ulempe

29, stk. 2	Ulovlig standsning eller parkering ved busstoppested Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
	Parkeringsafgiftssag, hvis uden fare eller unødigt ulempe	
29, stk. 3	Ulovlig parkering Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000

Forpligtelser ved standsning og parkering på særlige områder og i særlige tilfælde:

31, stk. 1	Førerens pligt, hvis køretøjet er henstillet i eller for nær spor i vej og lignende Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
31, stk. 2, jf. bkg. om brug af advarsels- trekant og havariblink	Undladt at fjerne havareret køretøj mv. Motorkøretøj, stor og lille knallert Manglende advarselstrekant Motorkøretøj	1.000 1.000
31, stk. 3	Undladt at advare mod standset (havareret) køretøj på jernbaneoverkørsel Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.500

Signaler og tegn:

32, stk. 1	Manglende signal Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
	Unødig signalgivning, herunder som demonstration Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
32, stk. 2	Manglende tegngivning Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
32, stk. 3, jf. bkg. om brug af advarsels- trekant og havariblink	Manglende havariblink	1.000
32, stk. 4	Undladt at give tegn til standsning Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
	<u>Lygteføring:</u>	
33, stk. 1	Motorkøretøj, stor og lille knallert uden tændte lygter	1.000
33, stk. 2-7	Forkert lygteføring Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
33 a, stk. 1	Kørsel uden for lygtetændingstiden uden at anvende nærlys Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
35, stk. 1, 2 og 4	Undladt at belyse holdende køretøj Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000
	<u>Cykel- og motorløb:</u>	
37, stk. 4*	Kap- og vædekørsel Motorkøretøj og stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.500

*Omfattet af klippekortordningen.

Unødig støj mv.:

38, stk. 1-2,	Unødig støj og røg - motorkøretøj, stor og lille knallert	
jf. bkg. om	Ejer/bruger	1.000
køretøjers	Fører	1.000
indretning		
og udstyr		

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

- Bekendtgørelse af færdselsloven - lovbekendtgørelse nr. 1055 af 9. november 2012
- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer mv.) ([L 101 af 15. december 2010](#))

Færdsel - Hastighed (færdselslovens §§ 41-43 a)

RM 4/2000 – revideret 30. januar 2015

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Hastighedsovertrædelse ved vejarbejde mv.](#)
  - 4.2. [Betinget objektivet ejeransvar i visse ATK-sager](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved overtrædelse af de almindelige regler om hastighed \(§ 41\)](#)
  - 5.2. [Strafpåstande ved overtrædelse af de generelle, lokale køretøjsbestemte hastighedsbegrænsninger \(§§ 42-43 a\)](#)
    - 5.2.1. [Tunge køretøjer](#)
    - 5.2.2. [Alle andre køretøjer, knallert undtaget](#)
    - 5.2.3. [Højhastighedstillæg \(§ 118, stk. 3\)](#)
    - 5.2.4. [Hastighedsovertrædelse ved vejarbejde mv.](#)
    - 5.2.5. [Knallert](#)

5.3. Frakendelse ved hastighedsovertrædelser

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Hastighedsovertrædelse ved vejarbejde mv.

Det følger af færdselslovens § 118, stk. 5, at bøden for en hastighedsovertrædelse ved vejarbejde eller arbejde af tilsvarende karakter skal fordobles i forhold til de gældende takster, se [pkt. 5.2.4.](#)

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 373 af 14. april 2014, som trådte i kraft den 15. april 2014.

Det er efter bestemmelsen en betingelse, at den generelle hastighedsgrænse, som er fastsat i eller med hjemmel i færdselsloven, er midlertidigt nedsat, og det er tydeligt, at dette er sket i forbindelse med vejarbejde eller arbejde af tilsvarende karakter på eller ved vejen.

Ved situationer, hvor hastighedsgrænsen er midlertidigt nedsat i forbindelse med vejarbejdet mv., sigtes til, at færdselstavler, afmærkning af kørebanen mv. på stedet tydeligt fremstår som en midlertidig foranstaltning i forbindelse med det arbejde, der foregår på stedet. Dette vil bero på en konkret vurdering, jf. forarbejderne til lov nr. 373 af 14. april 2014 ([L 74 af 14. november 2013, de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)).

Det afgørende er, at det er tydeligt, at der på det pågældende sted er fastsat en anden (lavere) hastighedsgrænse, end tilfældet ville have været, hvis det pågældende arbejde på stedet ikke pågik. Det er i denne forbindelse uden betydning, om det pågældende arbejde på stedet f.eks. står på over en længerevarende periode, ligesom det er uden betydning, om der på stedet aktuelt foregår arbejde på det tidspunkt, hvor en overskridelse af hastighedsgrænsen foregår. Hastighedsgrænser ved vejarbejde mv. fastsættes således ikke alene ud fra hensynet til sikkerheden for arbejdere på stedet, men også ud fra hensynet til færdselsforholdene på stedet i øvrigt, herunder at der kan være sket indsnævring af kørebaner eller, at der kan være indført skarpere kurver på strækningen, end hvis arbejdet ikke pågik. Dette fremgår af forarbejderne til lov nr. 373 af 14. april 2014 ([L 74 af 14. november 2013, de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)).

Bestemmelsen i § 118, stk. 5, omfatter ud over hastighedsovertrædelser ved vejarbejde også hastighedsovertrædelser ved oprydning efter ulykker eller havari eller ved vedligeholdelsesarbejde eller lignende, der udføres i midterrabatter eller på sidearealerne til en vej. Det er dog også i disse tilfælde en forudsætning, at der er opsat færdselstavler eller anden afmærkning med henblik på en nedsættelse af hastigheden på stedet, jf. forarbejderne til lov nr. 373 af 14. april 2014 ([L 74 af 14. november 2013, de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)).

4.2. Betinget objektivt ejeransvar i visse ATK-sager

Med virkning fra 1. februar 2015 er der i færdselslovens § 118 c, indført en særlig form for betinget objektivt ansvar for ejeren (den registrerede bruger) af et køretøj i visse sager om overtrædelse af hastighedsbegrænsningerne i færdselsloven konstateret ved ATK.

Bestemmelsen blev vedtaget ved lov nr. 372 af 14. april 2014 ([L 74 af 14. november 2013](#)).

Det betingede objektive ansvar vil gælde i ATK-sager, hvor der ikke er spørgsmål om klip i kørekortet, frakendelse af førerretten eller kørselsforbud, (dvs. hastighedsoverskrivelsen er på højst 30 %). Efter denne ordning pålægges ejeren strafansvar (i form af bødeansvar), medmindre den pågældende kan udpege en anden fører på gerningstidspunktet, som erkender at have ført køretøjet, eller en anden var uberettiget i besiddelse af køretøjet på gerningstidspunktet. Såfremt en bruger af køretøjet er registreret i Køretøjsregisteret, holdes denne dog – frem for ejeren – som udgangspunkt strafferetlig ansvarlig.

Formålet med at indføre en særlig form for betinget objektivt ansvar er at effektivisere sagsbehandlingen i de omhandlede sager og sikre, at de ekspederes med den fornødne hurtighed, således at overtrædelser af hastighedsgrænserne sanktioneres konsekvent og hurtigt. Ejeren (brugeren) vil i disse ATK-sager blive udfundet ud fra ATK-billedet på baggrund af automatiseret nummerpladegenkendelighed. Politiet sender derpå umiddelbart efter registreringen af hastighedsovertrædelsen en henvendelse til ejeren (brugeren) med en angivelse af, at vedkommende vil blive straffet. Det har ikke betydning for bødeansvaret i disse ATK-sager, at billedet er uanvendeligt.

Som det fremgår ovenfor, kan ejeren (brugeren) blive fritaget for bødeansvaret, hvis politiet inden for 30 dage har modtaget en anden persons erkendelse af at have ført køretøjet på gerningstidspunktet, jf. § 118 c, stk. 2. Det er ikke tilstrækkeligt, at ejeren

(brugeren) har udpeget føreren. Fristen på 30 dage regnes fra, at ejeren har modtaget bødeforelægget vedrørende forseelsen.

Modtages erkendelsen efter fristen på 30 dage, kan ejeren (brugeren) fortsat pålægges strafansvaret for hastighedsforseelsen på objektivet grundlag. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 372 af 14. april 2014 ([L 74 af 14. november 2013, de almindelige bemærkninger pkt. 4.3.4.1.](#)).

Trækker føreren efterfølgende sin erkendelse tilbage, opretholdes ansvaret som udgangspunkt over for ejeren (brugeren), jf. § 118 c, stk. 3.

Ejeren (brugeren) har i de sager, der er omfattet af denne ordning, ikke pligt til at oplyse, hvilke personer der har benyttet køretøjet i medfør af færdselslovens § 65, stk. 1, idet ejeren (brugeren) efter denne ordning netop ikke vil blive pålagt at give oplysninger om en fører.

Det bemærkes i den forbindelse, at det for ejeren (brugeren) efter omstændighederne vil være strafbart efter straffelovens § 164, over for politiet forsætligt at udpege en anden person som fører af køretøjet med urette.

Vedtager ejeren ikke bødeforelægget, vil anklagemyndigheden skulle tage skridt til at indlevere anklageskrift til retten med henblik på indenretlig prøvelse af sagen.

Færdselslovens § 118 c, regulerer ikke sanktionen for hastighedsforseelser, og bødepåstanden fastsættes ud fra de almindelige strafudmålingsregler i færdselslovens § 118, stk. 1-6, jf. pkt. 5 nedenfor.

5. Straf og andre retsfølger

Færdselslovens regler om hastighed findes i kapitel 5 (§§ 41-43 a). De almindelige regler fremgår af § 41, mens § 42 indeholder de generelle hastighedsbegrænsninger, og §§ 43-43 a indeholder regler om hastighed for særlige typer af køretøjer. Sanktionen for overtrædelse af de nævnte regler fastsættes i medfør af færdselslovens § 118, stk. 1-6, § 125, stk. 1, nr. 3-4, og stk. 2, nr. 5, samt § 126, stk. 1, nr. 11-12.

Strafudmålingsreglerne i færdselslovens § 118, stk. 1-6, gælder også ved overtrædelser af lokale hastighedsgrænser fastsat i medfør af færdselslovens § 42, stk. 4 og 5, og som er tilkendegivet ved færdselstavler eller anden afmærkning, jf. færdselslovens § 4, stk. 1.

Overtrædelse af hastighedsgrænserne i færdselslovens §§ 42-43 a, eller af anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning er omfattet af klippekortordningen, hvis hastighedsoverskridelsen er på mere end 30 pct., jf. færdselslovens § 125, stk. 2, nr. 5.

Ved kørsel med meget høje hastigheder er der mulighed for at frakende førerretten i medfør af § 126, stk. 1. Der henvises i øvrigt til afsnittet om frakendelse af førerretten (RM 4/2000).

Opmærksomheden henledes i øvrigt på færdselslovens § 133 b, hvoraf det fremgår, at spørgsmålet om straf og frakendelse af førerret samt pålæggelse af kørselsforbud i anledning af hastighedsovertrædelser skal afgøres ud fra de hastighedsgrænser, der var gældende på gerningstidspunktet, uanset at hastighedsgrænsen på tidspunktet for forseelsens afgørelse måtte være blevet forhøjet. Bestemmelsen finder både anvendelse ved forhøjelser af de generelle hastighedsgrænser, de køretøjsbestemte hastighedsgrænser og ved lokalt fastsatte forhøjelser af hastighedsgrænser på enkeltstrækninger.

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om de generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af de almindelige regler om hastighed (§ 41)

De almindelige regler om hastighed findes i færdselslovens § 41. Overtrædelser med motordrevne køretøjer straffes som udgangspunkt med en bøde på 1.000 kr., hvilket er minimumbødetaksten i færdselslovens § 118 a, stk. 1, 1. pkt.

Bødetaksten for overtrædelse af § 41 begået med særtransport er dog som udgangspunkt en bøde på 3.000 kr. Der henvises i den forbindelse til afsnittet om befordring, belæsning, vægt, dimensioner mv. (tunge køretøjer) (RM 4/2000).

5.2. Strafpåstande ved overtrædelse af de generelle, lokale køretøjsbestemte hastighedsbegrænsninger (§§ 42-43 a)

5.2.1. Tunge køretøjer

For kørsel med tunge køretøjer gælder to bødetakster afhængig af, om hastighedsoverskridelsen finder sted på motorveje, herunder motorveje med en hastighedsgrænse under 100 km/t, eller andre veje, dvs. strækninger i bymæssig bebyggelse, landeveje og motortrafikveje.

Ved overtrædelse af hastighedsbestemmelserne i færdselslovens §§ 42 og 43 begået under kørsel med tunge køretøjer gælder følgende retningslinjer for anklagemyndighedens strafpåstand:

Hastighedsoverskridelse i procent	Motorveje (kr.)	Alle andre veje (kr.)
Under 20	1.500	1.500
20-29	1.500	1.500
30-39	2.000	3.000
40-49	2.500	3.500
50-59	3.000	4.000
60-69	3.500	4.500
70-79	4.500	5.500
80-89	5.000	6.000
90-99	6.500	7.500
100 eller mere	7.500	8.500

Tunge køretøjer omfatter ifølge færdselslovens § 118, stk. 2, følgende køretøjer:

- 1) biler med en tilladt totalvægt på ikke over 3.500 kg med tilkøbt påhængsvogn, sættevogn eller registreringspligtigt påhængsredskab, herunder campingvogn,
- 2) lastbiler, hvis tilladte totalvægt overstiger 3.500 kg,
- 3) busser, hvis tilladte totalvægt overstiger 3.500 kg,
- 4) vogntog bestående af de under 2) og 3) nævnte køretøjer og registreringspligtige påhængskøretøjer,
- 5) ledbusser,
- 6) motorcykel med tilkøbt påhængsvogn eller registreringspligtigt påhængsredskab.

Der skal ifølge færdselslovens § 118, stk. 2, udmåles en skærpet bøde ved overtrædelse af hastighedsbestemmelserne i færdselslovens §§ 42 og 43 begået ved kørsel med de nævnte køretøjer.

Endvidere skal der efter § 118, stk. 4, udmåles en særlig skærpet bøde for overtrædelser begået på andre veje end motorveje, hvis hastighedsoverskridelsen er på 30 pct. eller derover. De skærpelser, der følger af § 118, stk. 2 og 4, er indregnet i skemaet ovenfor.

Ved kørsel med en hastighed på 140 km/t og derover skal bøden forhøjes med et højhastighedstillæg. Se [pkt. 5.2.3](#).

Bødetaksterne for overtrædelse af færdselslovens hastighedsgrænser med tunge køretøjer på alle andre veje end motorveje skal tilsvarende finde anvendelse ved overtrædelse af en vilkårsbestemt hastighedsgrænse i forbindelse med særtransport. Se nærmere herom i afsnittet om befordring, belæsning, vægt og dimensioner (RM 4/2000).

5.2.2. Alle andre køretøjer, knallert undtaget

For kørsel med andre køretøjer end tunge køretøjer gælder tre bødetakster afhængig af, om hastighedsoverskridelsen finder sted på motorveje med en hastighedsgrænse under 100 km/t, på motorveje med en hastighedsgrænse på 100 km/t eller derover eller på andre veje, dvs. strækninger i bymæssig bebyggelse, landeveje og motortrafikveje.

Ved overtrædelse af hastighedsbestemmelserne i færdselslovens §§ 42 og 43 begået under kørsel med andre køretøjer end tunge køretøjer (undtagen knallert) gælder følgende retningslinjer for anklagemyndighedens strafpåstand:

Hastighedsoverskridelse i procent	Motorveje med tilladt hastighed på under 100 km/t (kr.)	Motorveje med tilladt hastighed på 100 km/t eller derover (kr.)	Alle andre veje (kr.)
Under 20	1.000	1.000	1.000
20-29	1.500	1.500	1.500
30-39	1.500	2.000	2.500
40-49	2.000	2.500	3.000
50-59	2.000	3.000	3.000
60-69	2.500	3.500	3.500
70-79	3.000	4.500	4.000
80-89	3.500	5.000	4.500
90-99	4.500	6.500	5.500

100 eller mere	5.000	7.500	6.000
----------------	-------	-------	-------

Ifølge færdselslovens § 118, stk. 2, 2. pkt., skal der udmåles en skærpet bøde for hastighedsovertrædelser på motorveje med en hastighedsgrænse på 100 km/t eller derover.

Endvidere skal der efter § 118, stk. 4, udmåles en særlig skærpet bøde for overtrædelser begået på andre veje end motorveje, hvis hastighedsoverskridelsen er på 30 pct. eller derover.

Skærpelserne, der følger af § 118, stk. 2 og 4, er indregnet i skemaet ovenfor.

Ved kørsel med en hastighed på 140 km/t og derover skal bøden forhøjes med et højhastighedstillæg, se [pkt. 5.2.3.](#)

5.2.3. Højhastighedstillæg (§ 118, stk. 3)

Det betragtes som en skærpende omstændighed ved fastsættelsen af bøden, at hastigheden har været 140 km/t eller derover, jf. færdselslovens § 118, stk. 3.

Efter denne bestemmelse skal der ved kørsel med hastigheder på 140 km/t og derover lægges et særligt højhastighedstillæg oven i den bøde, som beregnes efter de eksisterende takster. Højhastighedstillægget finder anvendelse ved hastighedsovertrædelser på alle vejtyper, og uanset om hastighedsgrænsen er generel, lokal eller køretøjsbestemt.

Højhastighedstillæggets størrelse fastsættes på baggrund af den kørte hastighed. Der er ikke nogen øvre grænse, således at der i overensstemmelse med nedenstående retningslinjer også sker forhøjelse af højhastighedstillægget, hvis der er kørt med en hastighed på 240 km/t eller derover.

Højhastighedstillæg (alle veje)

Hastighed (km/t)	Tillæg (kr.)
140-149	1.000
150-159	1.500
160-169	2.000
170-179	2.500
180-189	3.000
190-199	3.500
200-209	4.000

210-219	4.500
220-229	5.000
230-239	5.500

5.2.4. Hastighedsovertrædelse ved vejarbejde mv.

Det betragtes som en skærpende omstændighed ved fastsættelsen af bøden, at hastighedsovertrædelsen er begået ved vejarbejde eller arbejde af tilsvarende karakter på eller ved vejen, jf. færdselslovens § 118, stk. 5.

Bestemmelsen indebærer, at bøden for en hastighedsovertrædelse ved vejarbejde eller arbejde af tilsvarende karakter på eller ved vejen skal fordobles i forhold til de gældende takster.

Fordoblingen sker i forhold til den samlede bøde, som udregnes efter de øvrige bestemmelser i § 118, herunder f.eks. også efter tillæg af eventuelt højhastighedstillæg.

Bestemmelsen i § 118 a, om muligheden for at nedsætte bøder for personer med særlig lav indtægt finder også anvendelse ved bødeansvar i medfør af § 118, stk. 5.

Reglen i § 118, stk. 5, trådte i kraft den 15. april 2014 og gælder for overtrædelser begået fra denne dato.

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 373 af 14. april 2014 ([L 74 af 14. november 2013, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2.](#)).

Der henvises i øvrigt til [pkt. 4.1.](#)

5.2.5. Knallert

Bødeberegningen i sager om hastighedsovertrædelser begået på knallert foretages med udgangspunkt i den procentuelle overskridelse af hastighedsgrænsen i færdselslovens § 43 a, således at der fastsættes bøder efter en stigende skala.

Ved overtrædelse af færdselslovens § 43 a gælder herefter følgende retningslinjer for anklagemyndighedens strafpåstand:

Lille knallert

Hastighedsoverskridelse	Lille knallert (kr.)
Under 30 pct.	1.000
30-60 pct.	1.500

Mere end 60-100 pct.	2.000 (betinget frakendelse)
Med mere end 100 km/t overtrådt § 42 med mere end 100 pct.	2.000 (ubetinget frakendelse)

Stor knallert

Hastighedsoverskridelse	Stor knallert (kr.)
Under 30 pct.	1.000
30-60 pct.	2.000 (klipovertrædelse)
Mere end 60-100 pct.	2.500 (betinget frakendelse)
Med mere end 100 km/t overtrådt § 42 med mere end 100 pct., eller kørt med 200 km/t eller derover	2.500 (ubetinget frakendelse)

Det bemærkes, at færdselslovens § 43 a, efter Rigsadvokatens opfattelse kun bør anvendes, hvis der foreligger en sædvanlig hastighedsmåling (f.eks. laser eller policepilot) af en kørende knallert. Om behandlingen af sager, hvor hastighedsmålingen er foretaget på et såkaldt rullefelt, henvises til afsnittet om køretøjer mv. (RM 4/2000) og Rigspolitiets notat om kontrol af ulovlige knallerter ved måling af maksimalhastigheder (POLNET).

For så vidt angår frakendelse af førerretten for førere af stor knallert henvises til afsnittet om frakendelse af førerretten. For så vidt angår frakendelse af retten til at føre lille knallert henvises til afsnittet om lille knallert, frakendelse af førerretten (RM 4/2000).

5.3. Frakendelse ved hastighedsovertrædelser

Det følger af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 3, 1. led, at en fører, der har overtrådt de tilladte hastigheder efter §§ 42 og 43 a eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. eller har kørt med en hastighed på 160 km i timen eller derover, skal betinget frakendes førerretten.

Det følger endvidere af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 3, 2. led, at der skal ske betinget frakendelse af førerretten, hvis føreren, hvor hastighedsgrænsen ved færdselstavler eller anden afmærkning er midlertidigt fastsat i forbindelse med vejarbejde eller arbejde af tilsvarende karakter på eller ved vejen, har overskredet de tilladte hastigheder med mere end 40 pct. Bestemmelsen i § 125, stk. 1, nr. 3, 2. led, trådte i kraft den 15. april 2014 og gælder for overtrædelser begået fra denne dato.

Ligeledes skal der ske betinget frakendelse af førerretten, hvis føreren under kørsel i et af de i § 43 nævnte køretøjer, under kørsel med blokvogn eller mobilkran, jf. § 86, stk. 1, eller ved slæbning af køretøjer, jf. § 70, stk. 4, har overskredet de for sådanne køretøjer fastsatte hastigheder, jf. §§ 42 og 43, eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. for hastighedsgrænser på højst 30 km i timen eller med mere end 40 pct. for hastighedsgrænser på over 30 km i timen. Se i øvrigt afsnittet om frakendelse af førerretten mv. (RM 4/2000).

Ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 er der skabt hjemmel til ubetinget frakendelse af førerretten ved kørsel med meget høje hastigheder.

Det fremgår af § 126, stk. 1, nr. 11 og 12, at føreren af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, skal frakendes førerretten ubetinget, hvis føreren har kørt med en hastighed på 200 km/t eller derover (nr. 11) eller ved kørsel med en hastighed på mere end 100 km/t har overskredet de tilladte hastigheder efter §§ 42 og 43 eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 100 pct. (nr. 12).

Grænserne for ubetinget førerretsfrakendelse som følge af meget høje hastigheder ser således ud:

Fastsat hastighedsgrænse	Grænse for ubetinget førerretsfrakendelse
130 km/t	Mere end 200 km/t
110 km/t	Mere end 200 km/t
90 km/t	Mere end 180 km/t
80 km/t	Mere end 160 km/t
70 km/t	Mere end 140 km/t
60 km/t	Mere end 120 km/t
50 km/t	Mere end 100 km/t
40 km/t	Mere end 100 km/t
30 km/t	Mere end 100 km/t

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.5.](#)).

Det bemærkes, at ordningen om kørselsforbud i færdselslovens § 127 også blev udvidet ved lov nr. 716 af 25. juni 2010, således at ordningen nu bl.a. også omfatter de tilfælde, der måtte blive henført under færdselslovens § 126, stk. 2, jf. § 126, stk. 1, nr. 11 eller 12. Det betyder, at en særlig grov hastighedsovertrædelse, der efter § 126, stk. 2,

undtagelsesvis ikke medfører en ubetinget frakendelse efter § 126, stk. 1, nr. 11 eller 12, vil medføre et kørselsforbud (og ikke en betinget frakendelse), hvis hastighedsovertrædelsen er begået inden for de første tre år efter førstegangserhvervelse. Se om kørselsforbud i afsnittet om frakendelse af førerretten mv. (RM 4/2000).

Reglerne trådte i kraft den 1. oktober 2010 og gælder for overtrædelser begået fra denne dato.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Hovedlove:

- Bekendtgørelse af færdselsloven - lovbekendtgørelse nr. 1055 af 9. november 2012

Ændringslove:

- Lov nr. 372 af 14. april 2014 om indførelse af betinget objektivt ansvar for ejer (bruger) af et motorkøretøj for visse hastighedsovertrædelser ([L 74 af 14. november 2013](#))
- Lov nr. 373 af 14. april 2014 om skærpede sanktioner for hastighedsovertrædelser ved vejarbejde mv. ([L 74 af 14. november 2014](#))
- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer mv.) ([L 101 af 15. december 2010](#))
- Lov nr. 716 af 25. juni 2010, bl.a. vedrørende hjemmel til frakendelse ved kørsel med meget høje hastigheder ([L 179 af 26. marts 2010](#))
- Lov nr. 432 af 10. juni 2003, om motorvejshastighed mm. ([L 2 af 2. oktober 2002](#))

Bekendtgørelser:

Bekendtgørelse nr. 116 af 13. marts 1974 om generelle hastighedsbegrænsninger

Cirkulærer:

Cirkulære nr. 72 af 5. juli 1985 om lokale hastighedsbegrænsninger

Motorvej og motortrafikvej (færdselslovens §§ 44-48)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselslovens §§ 44-48](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselslovens §§ 44-48

Færdselslovens §§ 44-48 indeholder særlige regler for færdsel på motorvej og motortrafikvej. En stor del af færdselslovens øvrige bestemmelser finder dog også anvendelse ved færdsel på motorvej og motortrafikvej.

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Overtrædelser af færdselslovens §§ 44-48 begået med motordrevet køretøj straffes som udgangspunkt med en bøde på 1.000 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Ændringslove:

Lov nr. 1389 af 23. december 2012 om ændring af færdselsloven (sikkerhed ved reparation af havarerede køretøjer på motorvej mv.) Træder i kraft 1. juli 2013.

Bekendtgørelser:

Bekendtgørelse nr. 161 af 22. marts 1999 om slæbning af køretøjer

Cyklister (færdselslovens §§ 49-50)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselslovens §§ 49-50](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselslovens §§ 49-50

Færdselslovens §§ 49-50 indeholder særlige regler for cykler, som suppleres af flere andre bestemmelser i færdselsloven, der specielt henvender sig til cyklister. Færdselslovens øvrige regler gælder kun for cyklister i den udstrækning, de efter en naturlig forståelse kan finde anvendelse.

Færdselslovens §§ 49-50 suppleres af reglerne i bekendtgørelse nr. 316 af 20. maj 1999 om cyklers indretning og udstyr mv.

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Overtrædelse af de særlige regler for cykler i §§ 49-50 straffes som udgangspunkt med en bøde på 700 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1, 2. pkt.

Ved overtrædelser af færdselslovens § 50, stk. 2, om befordring af flere personer på en cykel, end den er beregnet til, udmåles en bøde på 700 kr. til både føreren og passageren.

Minimumsbødetaksten gælder også for overtrædelser af reglerne om cyklers indretning og udstyr mv. Der udmåles i disse tilfælde alene en bøde til føreren af cyklen, og selv om der foreligger flere mangler, bør bøden som udgangspunkt ikke overstige 700 kr. Særligt for så vidt angår kørsel på cykel med uvirksom klokke bemærkes, at der efter praksis alene gives en advarsel.

For en række særlige trafikfarlige overtrædelser begået af cyklister skal der udmåles en forhøjet bøde på 1.000 kr. Det drejer sig om følgende overtrædelser:

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
4, stk. 1	Kørsel mod rødt lys	1.000 kr.
4, stk. 1	Kørsel mod kørselsretningen	1.000 kr.
26, stk. 2	Ubetinget vigepligt angivet ved færdselstavle eller anden anmærkning	1.000 kr.
26, stk. 3	Ubetinget vigepligt ved udkørsel fra ejendom mv.	1.000 kr.
26, stk. 4	Højrevigepligt	1.000 kr.
26, stk. 6	Svingning til ulempe	1.000 kr.
55 a	Benyttet håndholdt mobiltelefon	1.000 kr.

For så vidt angår færdselslovens § 55 a bemærkes, at cyklisters anvendelse af håndholdt mobiltelefon på samme måde som for førere af motorkøretøjer kan udgøre en risiko for trafiksikkerheden. Navnlig i tæt trafikerede områder kan der opstå trafikfarlige situationer i forhold til f.eks. andre cyklister og gående, der må undvige, eller som risikerer at blive påkørt af den cyklist, som taler i mobiltelefon eller sms'er under kørslen. Der findes derfor generelt at være grundlag for i højere grad at håndhæve forbuddet mod cyklisters anvendelse af håndholdt mobiltelefon.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Bekendtgørelser:

Bekendtgørelse nr. 316 af 20. maj 1999 om tekniske krav til cykler

Bekendtgørelse nr. 4 af 7. januar 2009 om mærkning af cykelstel

Knallerter (færdselslovens § 51)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Anvendelsesområdet for færdselslovens § 51](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 51](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Anvendelsesområdet for færdselslovens § 51

Færdselslovens § 51 indeholder særlige regler for knallerter, men suppleres af flere andre bestemmelser i færdselsloven, der gælder specielt for knallerter.

Knallerter er omfattet af begrebet motordrevet køretøj i færdselslovens § 2, nr. 13. Ifølge færdselslovens § 2, nr. 7, inddeles knallerter i stor knallert med en konstruktivt bestemt maksimal hastighed på over 30 km/t og lille knallert med en konstruktivt bestemt maksimal hastighed på højst 30 km/t.

Lille knallert må kun føres af personer, der har erhvervet kørekort til lille knallert, stor knallert, bil eller motorcykel, jf. færdselslovens § 63, stk. 1. Der gælder særlige regler for frakendelse af retten til at føre lille knallert, jf. færdselslovens § 129. Se herom i afsnittet om lille knallert (RM 4/2000 pkt. 5.2.).

Stor knallert må kun føres af personer, der har erhvervet kørekort til motorkøretøj (bil eller motorcykel) eller stor knallert, jf. færdselslovens § 56, stk. 1. Dette indebærer, at reglerne om frakendelse af førerretten og klippekortordningen finder anvendelse, i det omfang overtrædelserne kan begås på stor knallert. Se herom i afsnittet om frakendelse af førerretten mv. (RM 4/2000).

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 51

Minimumsbødetaksten for overtrædelser begået med såvel stor som lille knallert er 1.000 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1.

Særlige trafikfarlige overtrædelser skal dog straffes med en forhøjet bøde på 1.500 kr. De forhøjede bødetakster for knallerter er anført under de enkelte overtrædelser. Det drejer sig bl.a. om brug af håndholdt mobiltelefon, jf. færdselslovens § 55 a, for høj maksimalhastighed/konstruktive ændringer jf. færdselslovens § 67, stk. 2, og undladelse af at anvende styrthjelm jf. færdselslovens § 81, stk. 1.

For store knallerter vil visse af overtrædelserne dog tillige medføre et klip i kørekortet. I disse tilfælde - bortset fra hastighedsovertrædelser - skal bøden udmåles til 2.000 kr. Det drejer sig bl.a. om kørsel frem mod rødt lys og kørsel mod kørselsretningen, jf. færdselslovens § 4, stk. 1 og 2, visse vigepligtsovertrædelser jf. færdselslovens § 26, stk. 2-4, kap- og væddeløbskørsel, jf. § 37, stk. 4. Er der tale om en overtrædelse, der medfører betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten eller kørselsforbud, fastsættes bøden til minimum 2.500 kr.

For små knallerter vil bøden for overtrædelser, der medfører betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, skulle fastsættes til 2.000 kr. Der henvises til Rigsadvokatens brev af 20. oktober 2010, der er optrykt som bilag III til lovforslag [L 101 af 15. december 2010](#).

Hastighedsovertrædelser begået med stor og lille knallert er nærmere behandlet i afsnittet om hastighed (RM 4/2000).

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Overtrædelser af færdselslovens § 51 straffes som udgangspunkt således:

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
51, stk. 1	Kører ved siden af andet køretøj	1.000
51, stk. 2	Undlader at holde til højre i vognbane	1.000
51, stk. 2	Forkert placering før og under svingning	1.000
51, stk. 3	Kørsel over gangsti eller fortov	1.000
51, stk. 3	Kørsel på fortov, jf. § 14	1.000
51, stk. 4	Undladt at have mindst en hånd på styr og begge fødder på pedaler	1.000
51, stk. 5	Holder fast i andet køretøj mv.	1.000
51, stk. 6	Befordrer passagerer	

	Begge	1.000
51, stk. 7*	Befordring af børn under 5 år på trehjulet knallert uden sikkerhedssele (uanset antallet af passagerer)	
	Stor knallert	2.000
	Lille knallert	1.000
51, stk. 8	Kørsel med for lange, brede eller tunge genstande	1.000

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

* Omfattet af klippekortordningen.

Motorcykler (færdselslovens § 52)

RM 4/2000 – revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Anvendelsesområdet for færdselslovens § 52](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 52](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Anvendelsesområdet for færdselslovens § 52

Motorcykler er i færdselslovens § 2, nr. 11, defineret som et motorkøretøj på 2 hjul med eller uden sidevogn og et motorkøretøj på 3 hjul, hvis egenvægt ikke overstiger 400 kg.

Der er i færdselslovens kapitel 9 fastsat særlige regler for motorcykler, men derudover indeholder færdselsloven kun få andre regler, der alene gælder for motorcykler. Det er således færdselslovens regler i almindelighed og de særlige regler, der gælder for motorkøretøjer, der som alt overvejende hovedregel finder anvendelse for motorcykler.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 52

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Overtrædelse af § 52 straffes som udgangspunkt med en bøde på 1000 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1. Dog er bøderne for visse overtrædelser under hensyn til den færdselssikkerhedsmæssige risiko, som overtrædelserne indebærer, f.eks. klipovertrædelser, en bøde på 2.000 kr.

Overtrædelser af § 52 straffes som udgangspunkt således:

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
52, stk. 1	Kører ved siden af andet køretøj	1.000
52, stk. 2	Kørsel over fortov eller gangsti mv. uden at holde tilbage for gående, jf. § 27, stk. 2	1.000
52, stk. 3	Passager, der ej sidder med et ben på hver side af motorcyklen	

	Fører og passager	1.000
52, stk. 4	Flere passagerer end motorcyklen er godkendt til	
	Fører og alle passagerer	1.000
52, stk. 5*	Befordring af børn under 135 cm på tohjulet motorcykel Befordring af børn under 5 år på trehjulet motorcykel eller i sidevogn til motorcykel uden sikkerhedssele (uanset antallet af passagerer)	2.000

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Ændringslove

Lov nr. 491 af 17. juni 2008 om ændring af færdselsloven, konfiskation af knallerter, befordring af børn mm. ([L 96 af 12. marts 2008](#))

Lov nr. 514 af 6. juni 2007 om befordring af børn ([L 71 af 15. november 2006](#))

* Omfattet af klippekortordningen.

Færdsel - Spirituskørsel (færdselslovens § 53)

RM 4/2000 - revideret 29. april 2015

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
  - 2.1. [Varetægtsfængsling](#)
  - 2.2. [Beslaglæggelse](#)
3. [Forberedelse](#)
  - 3.1. [Før tiltalerejsning](#)
    - 3.1.1. [Forelæggelse af sager vedrørende spirituspåvirkethed mv. for Retslægerådet](#)
    - 3.1.2. [Indberetning til Rigsadvokaten af visse sager om spirituskørsel](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Hvilke køretøjer er omfattet af § 53?](#)
  - 4.2. [Færdselslovens § 53, stk. 2](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Spirituskørsel](#)
    - 5.1.1. [Strafpåstande ved spirituskørsel](#)

- 5.1.2. [Frakendelse ved spirituskørsel](#)
- 5.2. [Spirituskørsel under skærpende omstændigheder](#)
  - 5.2.1. [Strafpåstande ved spirituskørsel under skærpende omstændigheder](#)
  - 5.2.2. [Frakendelse ved spirituskørsel under skærpende omstændigheder](#)
- 5.3. [Spirituskørsel i frakendelsestiden](#)
  - 5.3.1. [Strafpåstande ved spirituskørsel i frakendelsestiden](#)
  - 5.3.2. [Frakendelse ved spirituskørsel i frakendelsestiden](#)
- 5.4. [Strafpåstande ved spirituskørsel i brugsstjålet køretøj](#)
- 5.5. [Overtrædelse af straffelovens § 241, § 249 eller § 252, stk. 1, ved spirituskørsel](#)
  - 5.5.1. [Strafpåstande ved uagtsom manddrab i forbindelse med spirituskørsel](#)
  - 5.5.2. [Strafpåstande ved uagtsom legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel](#)
  - 5.5.3. [Strafpåstande ved forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med spirituskørsel](#)
- 5.6. [Flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse](#)
  - 5.6.1. [Strafpåstande ved flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse](#)
  - 5.6.2. [Frakendelse ved flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse](#)
- 5.7. [Overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel](#)
  - 5.7.1. [Strafpåstande for overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel](#)
  - 5.7.2. [Frakendelse i sager om overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel](#)
- 5.8. [Gentagelsesvirkning](#)
- 5.9. [Betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling for spirituskørsel](#)
  - 5.9.1. [Anvendelsesområde](#)
  - 5.9.2. [Vilkår for den betingede dom](#)
  - 5.9.3. [Tillægsbøde](#)
- 5.10. [Konfiskation efter § 133 a](#)
- 6. [Efter dom](#)
  - 6.1. [Indberetning til Rigsadvokaten af visse sager om spirituskørsel](#)
- 7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

I forbindelse med efterforskning og sagsbehandling skal du være opmærksom på følgende sagsbehandlingsskridt.

- Varetægtsfængsling, se [pkt. 2.1.](#)
- Beslaglæggelse, se [pkt. 2.2.](#)
- Indberetning til Rigsadvokaten, se [pkt. 3.1.2.](#)

Før tiltalerejsning skal du være opmærksom på følgende:

- Frakendelse af førerretten, se afsnit om frakendelse af førerretten mv. (RM 4/2000)
- Gentagelsesvirkning, se [pkt. 5.8.](#)
- Personundersøgelse, se [pkt. 5.9.](#)
- Forelæggelse for Retslægerådet, se [pkt. 3.1.1.](#)
- Konfiskation, se [pkt. 5.10.](#)

Efter dom skal du være opmærksom på følgende:

- Indberetning til Rigsadvokaten, se [pkt. 6.1.](#)

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Varetægtsfængsling

Strafferammen for spirituskørsel med en promille over 2,00 eller alkoholkoncentration i udåndingsluften over 1,00 mg. pr. liter luft er efter færdselslovens § 117, stk. 2, fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Strafferammen blev forhøjet ved lov nr. 363 af 24. maj 2005, hvorved der blev skabt hjemmel til varetægtsfængsling i sager om spirituskørsel.

Det må antages navnlig at være fængslingsgrunden i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2 (gentagelsesrisiko), der er relevant i sager om spirituskørsel. Bestemmelsen omfatter navnlig tilfælde, hvor en person adskillige gange tidligere er dømt for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden og ofte vil have flere kørsler til samtidig påkendelse, og hvor der tegner sig et aktuelt mønster med så hyppige kørsler, at der er en betydelig og nærliggende risiko for, at den pågældende på fri fod på ny vil begå en lovovertrædelse af samme karakter. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.3.](#)).

Ifølge de nævnte forarbejder vil varetægtsfængsling efter reglen om gentagelsesrisiko i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, i praksis således alene finde anvendelse i de allergroveste tilfælde, hvor der er tale om helt vanemæssig spirituskørsel og/eller kørsel i frakendelsestiden, og hvor den aktuelle kørsel derfor udløser en længere fængselsstraf.

Som eksempel fra retspraksis kan nævnes U 2008.29V, som vedrørte sigtelse for fire forhold af spirituskørsel i frakendelsestiden med promiller på henholdsvis 1,36, 1,19, 1,75 og 1,56 begået i perioden 11. juli 2007 til 24. september 2007. Sigtede havde endvidere en verserende sag vedrørende spirituskørsel i maj 2005 og var i perioden fra 1989 til 2003 dømt ni gange for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden samt i 2005 i Polen for spirituskørsel. I byretten blev sigtede løsladt, idet byretten fandt, at det uanset begrundet mistanke om, at sigtede var skyldig, ville være ude af proportioner at varetægtsfængsle ham. Anklagemyndigheden kærede kendelsen til landsretten, som omgjorde byrettens kendelse og varetægtsfængslede ham.

Landsretten henviste bl.a. til bemærkningerne til lovforslag [L 7 af 23. februar 2005](#) og udtalte, at det beskrevne forløb tegnede et aktuelt mønster med så hyppige kørsler, at der var en betydelig og nærliggende risiko for, at den sigtede på fri fod på ny ville gøre sig skyldig i spirituskørsel i frakendelsestiden. Landsretten lagde endvidere vægt på den sigtedes forklaring om hans aktuelle spiritusmisbrug og om hans behov for at køre bil, ligesom det blev tillagt vægt, at den sigtede efter hver af de fire aktuelle kørsler, hvor politiet hver gang har beslaglagt hans biler, havde været i stand til at anskaffe sig en ny bil. En forklaring om, at den sigtede ikke længere havde råd til at købe bil, blev ikke tillagt vægt. Landsretten fandt således, at betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, var opfyldt.

2.2. Beslaglæggelse

I visse sager om spirituskørsel efter færdselslovens § 53, kan der være grundlag for at beslaglægge et motordrevet køretøj, jf. færdselslovens § 133 a. Reglerne om konfiskation af køretøjer blev skærpet ved lov nr. 457 af 14. maj 2014, og gælder for overtrædelser begået den 1. juli 2014 eller senere.

Beslaglæggelse af motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort, kan bl.a. være relevant i følgende tilfælde af spirituskørsel:

- ved grove og gentagne tilfælde af spirituskørsel, hvis beslaglæggelse må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven, jf. § 133 a, stk. 1, herunder også enkeltstående tilfælde, hvor forholdet er udtryk for en særlig hensynsløs tilsidesættelse af færdselssikkerheden

- hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en alkoholkoncentration i blodet under eller efter kørslen over 2,00 promille eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften under eller efter kørslen over 1,00 mg pr. liter luft, jf. færdselslovens § 133, stk. 2
- hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille over 1, 20 eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften over 0,60 mg pr. liter luft, og den pågældende tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, der har medført betinget frakendelse af førerretten efter § 125, stk. 1, nr. 8 eller 9, eller § 126, stk. 2, jf. § 133 a, stk. 3. Det er efter denne bestemmelse underordnet, om der er tale om to tilfælde af samme type overtrædelse, der kan begrunde en frakendelse, eller om forseelserne er af forskellig karakter
- hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1 eller 2, og den pågældende tidligere, inden for de seneste 5 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold som nævnt i nr. 1, der har medført ubetinget frakendelse, jf. § 133 a, stk. 4

Der kan ligeledes under visse betingelser ske beslaglæggelse af en lille knallert ved spirituskørsel i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 7-10.

Der henvises til afsnittet om konfiskation (RM 4/2000).

3. Forberedelse

3.1. Før tiltalerejsning

3.1.1. Forelæggelse af sager vedrørende spirituspåvirkethed mv. for Retslægerådet

Det fremgår af [Justitsministeriets cirkulære nr. 11112 af 25. februar 1997](#) om spirituspåvirkethed mv. i straffesager, at sager vedrørende overtrædelse af færdselslovens § 53 kun bør forelægges for Retslægerådet, når rådets vurdering må antages at være af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Forelæggelse for Retslægerådet bør ifølge cirkulæret i reglen ske:

- Når sigtede angiver at have indtaget spiritus efter kørslen (kørslerne), og dette kan give anledning til tvivl om afgørelsen.

- Når der foreligger oplysning om, at sigtede lider af en sygdom eller har pådraget sig læsioner eller har indtaget euforiserende stoffer eller medikamenter eller indåndet dampe m.v., og disse forhold kan være af betydning for bedømmelsen af tilstanden.

Om følgende spørgsmål bør der kun ske forelæggelse, når der er særlig anledning dertil:

- Spørgsmålet, om alkoholkoncentrationen kan antages at have oversteget en given størrelse under eller efter kørslen (bortset fra 0,80, 1,20, 1,50, 2,00 eller 2,50 promille).
- Spørgsmål om opslugningens afslutning. Det vil i almindelighed kunne lægges til grund, at den alkohol, der er indtaget, er opsluget og har fordelt sig senest 2 timer efter indtagelsens afslutning.
- Spørgsmål om simpel tilbageregning fra den i blodprøven fundne alkoholkoncentration. Ved tilbageregning anses forbrændingen for at finde sted med 0,10 0/00 pr. time fra det tidspunkt, hvor opslugningen anses for tilendebragt.

Ønsker sigtede forelæggelse i tilfælde, der ikke skønnes omfattet af det ovenfor angivne, forelægges spørgsmålet for retten.

Ved forelæggelsen benyttes en særlig blanket. Blanketten, der har nr. P 123, findes i POLSAS.

Ved forelæggelsen for Retslægerådet skal alle rubrikker i forelæggelsesblanketten udfyldes fyldestgørende, ligesom det klart skal tilkendegives, hvilke spørgsmål der ønskes besvaret. Ved forelæggelsen skal der redegøres for sagen, herunder for hvornår alkoholindtagelsen har fundet sted samt hvilken art og kvantum, der er indtaget. Der skal endvidere redegøres for alkoholkoncentrationen i de indtagne drikkevarer.

3.1.2. Indberetning til Rigsadvokaten af visse sager om spirituskørsel

Politikredsen skal til Rigsadvokaten indberette visse straffesager vedrørende spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden, jf. § 9 a, i Justitsministeriets cirkulære nr. 64 af 29. juli 2005 som ændret ved cirkulære nr. 81 af 5. oktober 2005 og cirkulære nr. 43 af 31. maj 2012.

Indberetningspligten gælder alene sager mod personer, der er ansat uden for den offentlige forvaltning.

Det er en betingelse for indberetning, at den pågældende tidligere er frakendt førerretten ubetinget på grund af spirituskørsel.

Endvidere er det en forudsætning for indberetning, at den sigtede som en væsentlig del af sit erhverv uden for den offentlige forvaltning fører et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort.

Bestemmelsen tager således navnlig sigte på privatansatte erhvervschauffører, taxachauffører og buschauffører. Reglerne tænkes imidlertid også anvendt på privatansatte sælgere, repræsentanter mv. i de tilfælde, hvor kørsel i bil eller lignende udgør en væsentlig del af den pågældendes erhverv.

Indberetningen til Rigsadvokaten skal ske, når der rejses sigtelse.

Indberetning om sager, der endnu ikke er afgjort, skal i almindelighed ske ved indsendelse af forholdsbeskrivelse samt genpart af eventuelt anklageskrift, retsmødebegæring, retsbogsudskrift og relevante politirapporter.

Indberetningen skal være ledsaget af oplysninger om den pågældendes ansættelsesforhold, herunder arbejdsfunktion, stillingsbetegnelse og ansættelsessted.

4. Jura

4.1. Hvilke køretøjer er omfattet af § 53?

Færdselslovens § 53 omfatter spirituskørsel med motordrevet køretøj, dvs. motorkøretøj (bil og motorcykel), stor knallert, traktor eller motorredskab. Spirituskørsel med lille knallert er også omfattet af § 53, men straffes efter § 117 c, jf. pkt. 5.1.1. om strafpåstande for spirituskørsel.

Spirituskørsel på cykel straffes efter færdselslovens § 118, stk. 1, jf. § 54, stk. 3. Bestemmelsen omfatter tillige personer, som fører eller forsøger at føre hestekøretøj eller hest i spirituspåvirket tilstand.

4.2. Færdselslovens § 53, stk. 2

Efter færdselslovens § 53, stk. 2, foreligger der ligeledes spirituskørsel, hvis den pågældende har indtaget spiritus i et sådant omfang, at den pågældende ikke kan føre køretøjet på betryggende måde.

Bestemmelsen anvendes i de tilfælde, hvor der er mistanke om spirituskørsel, men hvor der ikke foreligger en brugbar blodprøve eller udåndingsprøve, og det således kan

være vanskeligt at bevise, at alkoholkoncentrationen har oversteget 0,50 promille eller 0,25 mg alkohol pr. liter luft.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Spirituskørsel

5.1.1. Strafpåstande ved spirituskørsel

Straffen for spirituskørsel afhænger af, om alkoholkoncentrationen er i intervallet 0,51-2,00 promille/0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft eller over 2,00 promille/over 1,00 mg alkohol pr. liter luft.

Straffen for spirituskørsel forhøjes, hvis spirituskørslen er foregået i frakendelsestiden, hvis der foreligger skærpende omstændigheder, eller hvis kørslen er foregået i et brugstjålet køretøj, jf. [pkt. 5.2.-5.4.](#)

Straffen for spirituskørsel fremgår af § 117. Der kan endvidere henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2. og 4.3.](#)) og forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.5. og 3.3.](#)).

Spirituskørsel i intervallet 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft

For spirituskørsel i intervallet 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft gælder ifølge § 117, stk. 1 og 2, nr. 3-8, følgende strafpositioner:

	Spirituskørsel i intervallet 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft	Spirituskørsel under skærpende omstændigheder	Spirituskørsel i frakendelsestiden
1. gang	Bøde (1 måneds nettoløn x størrelse af promillen eller alkohol pr. liter luft)	Bøde	Bøde
2. gang	10 dages fængsel	20 dages fængsel	20 dages fængsel
3. gang	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
4. gang	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel
5. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
6. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)) og forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007](#)).

Du kan læse om bødeberegningen nedenfor.

Om strafpåstanden ved spirituskørsel under skærpende omstændigheder, spirituskørsel i frakendelsestiden og spirituskørsel i brugsstjålet køretøj henvises til [pkt. 5.2.1, 5.3.1](#) og [5.4](#).

I andengangstilfælde af spirituskørsel i intervallet 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft idømmes - afhængig af straffen i førstegangstilfældet - enten en ubetinget frihedsstraf eller en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn, jf. nærmere [pkt. 5.9](#). Det er således i forarbejderne til lovændringen i 2005 ([L 7 af 23. maj 2005, de almindelige bemærkninger, pkt. 4.2.4.](#)) forudsat, at der højst skal kunne idømmes én betinget fængselsstraf inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode.

Bødeberegning ved spirituskørsel i intervallet 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft

Bøden for spirituskørsel udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet og alkoholkoncentrationen i blodet eller i udåndingsluften under eller efter kørslen, jf. færdselslovens § 117, stk. 1, jf. § 117 b, stk. 1. Bøden tager udgangspunkt i en måneds nettoløn, og bøden bliver større, jo højere alkoholkoncentrationen har været. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2. og 4.3.](#)) og forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.5. og 3.3.](#)).

Den månedlige nettoløn fastsættes som udgangspunkt på grundlag af oplysningerne i årsopgørelsen/R75 for det pågældende år (det år, der er kørt spirituskørsel), hvor den årlige bruttoindtægt fremgår. Det fremgår af Vestre Landsrets dom af 11. november 2013 (AM2013.11.11V).

Det fremgår af § 117 b, stk. 2, at også tillægsbøder til betingede domme skal udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet.

Som hidtil gælder der en minimumsbøde. Minimumsbøden for personer, der er uden indtægt, er 1.500 kr., mens minimumsbøden for en ægtefælle uden væsentlig egen indtægt er 3.000 kr. Disse minimumsbøder gradueres ikke i forhold til alkoholkoncentrationens størrelse. De henvises til forarbejderne til lov nr. lovændringen i 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.3.](#)).

Der skal ikke ske nedsættelse af bøder for spirituskørsel for unge under 18 år og personer med særlig lav indtægt, jf. afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Bøden beregnes på følgende måde:

$$\frac{\text{Årlig bruttoindtægt x 1.000 kr. x promillens størrelse}}{25.000 \text{ kr.}}$$

eller

$$\frac{\text{Årlig bruttoindtægt x 1.000 kr. x 2 x mg pr. liter luft}}{25.000 \text{ kr.}}$$

Beregningen af bøden, hvor alkoholkoncentrationen er målt i blodet (promille), indebærer, at bøden ved en promille på 0,51 udmåles til en halv måneds nettoløn, mens den ved en promille på 1,00 udmåles til en måneds nettoløn og til to gange en måneds nettoløn ved en promille på 2,00, jf. skemaet nedenfor.

Promille:	0,51	1,00	2,00
Bøde:	½ måneds nettoløn	1 måneds nettoløn	2 x 1 måneds nettoløn

Eksempler på beregning af bøden ved en årlig bruttoindtægt på 400.000 kr.:

<p>Eksempel 1: Promille på 0,61</p> $\frac{400.000 \text{ kr. x 1.000 kr. x 0,61}}{25.000 \text{ kr.}} = 9.760 \text{ kr. afrundet til 10.000 kr.}$

<p>Eksempel 2: Promille på 1,61</p> $\frac{400.000 \text{ kr. x 1.000 kr. x 1,61}}{25.000 \text{ kr.}} = 25.760 \text{ kr. afrundet til 26.000 kr.}$
--

<p>Eksempel 3: Promille på 2,00</p> $\frac{400.000 \text{ kr. x 1.000 kr. x 2,00}}{25.000 \text{ kr.}} = 32.000 \text{ kr.}$
--

Hvis der er usikkerhed om promillens størrelse, men den kan fastsættes inden for et interval, beregnes bødens størrelse på grundlag af den laveste promille i intervallet.

Eksempel 4: Promille i intervallet mellem 0,51 - 1,00

$$\frac{400.000 \text{ kr.} \times 1.000 \text{ kr.} \times 0,51}{25.000 \text{ kr.}} = 8.160 \text{ kr. afrundet til } 8.000 \text{ kr.}$$

Beregningen af bøden, hvor alkoholkoncentrationen er målt i udåndingsluften (mg pr. liter luft), indebærer, at bøden ved en alkoholkoncentration i udåndingsluften på 0,50 mg pr. liter luft udmåles til en måneds nettoløn, mens den udmåles til to gange en måneds nettoløn ved alkoholkoncentration i udåndingsluften på 1,00, jf. skemaet nedenfor.

Alkoholkoncentration i udåndingsluften (mg pr. liter luft):	0,50	1,00
Bøde:	1 måneds nettoløn	2 x 1 måneds nettoløn

Beregningen af bøden ved en måling af alkoholkoncentration i udåndingsluften med en årsindtægt på 400.000 kr. foretages på følgende måde:

Eksempel 5: 0,40 mg alkohol pr. liter luft

$$\frac{400.000 \text{ kr.} \times 1.000 \text{ kr.} \times 2 \times 0,40}{25.000 \text{ kr.}} = 12.800 \text{ kr. afrundet til } 13.000 \text{ kr.}$$

Eksempel 6: 0,75 mg alkohol pr. liter luft

$$\frac{400.000 \text{ kr.} \times 1.000 \text{ kr.} \times 2 \times 0,75}{25.000 \text{ kr.}} = 24.000 \text{ kr.}$$

Hvis der er usikkerhed om størrelsen af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften, men den kan fastsættes inden for et interval, beregnes bødens størrelse på grundlag af den laveste alkoholkoncentration i intervallet.

Eksempel 7: Alkoholkoncentration i udåndingsluften i intervallet mellem 0,26 - 1,00

$$\frac{400.000 \text{ kr.} \times 1.000 \text{ kr.} \times 2 \times 0,26}{25.000 \text{ kr.}} = 8.320 \text{ kr. afrundet til } 8.500 \text{ kr.}$$

25.000 kr.

Reglerne om bødeberegning kan ifølge § 117 b, stk. 3, fraviges, når særlige grunde taler derfor, dvs. hvis der foreligger ganske særlig formildende omstændigheder. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2. og de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)). Fra retspraksis kan henvises til U 1992.899V.

Det er udgangspunktet, at en bøde ikke skal kunne overstige to gange en måneds nettoløn. I tilfælde, hvor der er flere forhold af spirituskørsel til samtidig pådømmelse, og fuldstændig kumulation ville føre til en bøde på over to gange en måneds nettoløn, skal der i stedet fastsættes en frihedsstraf, jf. [pkt. 5.6.](#) om flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse.

Spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft

For spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft gælder følgende strafpositioner, jf. § 117, stk. 2, nr. 1:

	Spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg pr. liter luft	Spirituskørsel under skærpende omstændigheder	Spirituskørsel i frakendelsestiden
1. gang	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
2. gang	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel
3. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
4. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel
5. gang	60 dages fængsel	70 dages fængsel	70 dages fængsel
6. gang	70 dages fængsel	80 dages fængsel	80 dages fængsel

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)) og forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007](#)).

Om strafpåstanden ved spirituskørsel under skærpende omstændigheder, spirituskørsel i frakendelsestiden og spirituskørsel i brugsstjålet køretøj henvises til [pkt. 5.2.1.](#), [5.3.1.](#) og [5.4.](#) nedenfor.

For så vidt angår førstegangstilfælde af spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft udmåles som udgangspunkt en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn, jf. nærmere [pkt. 5.9.](#)

I andengangstilfælde af spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft idømmes - afhængigt af straffen i førstegangstilfældet - enten en ubetinget frihedsstraf eller en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn, jf. [pkt. 5.9](#).

Spirituskørsel med lille knallert efter § 117 c, jf. § 53

Overtrædelse af [§ 53](#) med lille knallert straffes efter § 117 c, stk. 1, med bøde, og i gentagelsestilfælde kan straffen stige til fængsel indtil 1 år, jf. stk. 2.

Ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 blev straffen for spirituskørsel med lille knallert skærpet.

Der gælder følgende strafpositioner:

1. gang	2.000
2. gang	4.000
3. gang	10 dages fængsel

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.6. og 4.3.](#)).

Fra retspraksis kan nævnes TfK 2011.271Ø, hvor et tredjegangstilfælde af spirituskørsel med lille knallert i overensstemmelse med ovennævnte bemærkninger blev straffet med fængsel i 10 dage.

Frihedsstraffen skal ifølge lovbemærkningerne skærpes hver gang, den pågældende kører spirituskørsel på lille knallert. Det er i den forbindelse ikke anført, hvorvidt der må antages at være en grænse for en sådan skærpelse af straffen i gentagelsestilfælde.

I en enkelt afgørelse fra Vestre Landsret (U 2010.3075V) er en sådan grænse for skærpelse af straffen i gentagelsestilfælde imidlertid forudsat. Sagen omhandlede spirituskørsel med lille knallert i et niendegangstilfælde. Tiltaltes promille blev målt til mindst 1,62. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 70 dage i overensstemmelse med ovennævnte bemærkninger, hvorefter tiltalte ankede til formildelse. Landsretten nedsatte straffen til fængsel i 60 dage og udtalte i den forbindelse, at der - som med hensyn til kørsel i frakendelsestiden - må antages at være en grænse for forhøjelse af straffen i gentagelsestilfælde, hvor der ikke foreligger særlige omstændigheder.

Se modsat Østre Landsrets afgørelse i TfK 2009.876Ø, hvor tiltalte havde gjort sig skyldig i spirituskørsel med lille knallert med en promille på 2,48 samt forskellige færdselsforseelser. Idet der var tale om et niendegangstilfælde af spirituskørsel, forhøjede landsretten straffen fra 60 til 70 dages fængsel.

Det er på baggrund af lovbemærkningerne og ovennævnte retspraksis fortsat Rigsadvokatens opfattelse, at anklagemyndigheden i sager om spirituskørsel med lille knallert bør nedlægge påstand i overensstemmelse med retningslinjerne i bemærkningerne, således at frihedsstraffen skærpes hver gang, den pågældende kører spirituskørsel på lille knallert.

Tidligere domme for spirituskørsel eller kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer (§ 54-kørsel) med bil, motorcykel, stor knallert, traktor eller motorredskab har ikke gentagelsesvirkning i forhold til spirituskørsel eller § 54-kørsel på lille knallert. Det følger af færdselslovens § 117 c, stk. 2, som alene henviser til, at straffen kan stige i gentagelsestilfælde, hvis føreren tidligere er dømt for forhold som nævnt i § 117 c, stk. 1. Overtrædelser begået i bil mv. har således ikke betydning for strafudmålingen i sager om spirituskørsel på lille knallert.

Straffen kan gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling efter samme retningslinjer som ved spirituskørsel med motordrevet køretøj, dvs. at der skal udmåles en tillægsbøde, som dog forudsættes fastsat til 4.000 kr. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 262 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.6. og 4.3.](#)).

Bøden for spirituskørsel nedsættes ikke til det halve for personer under 18 år eller personer med særlig lav indtægt, jf. forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.3.1.](#)).

For så vidt angår spirituskørsel med lille knallert med frakoblet motor fastsættes straffen til 1.000 kr., som er minimumsbødetaksten, jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1, 1. pkt.

Spirituskørsel efter § 53, stk. 2

Kørsel i spirituspåvirket tilstand, hvor alkoholkoncentrationen ikke er kendt, sidestilles med kørsel i intervallet 0,51-1,20 promille eller 0,26-0,60 mg alkohol pr. liter luft. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)).

Den beregning af bøden, som er beskrevet i afsnittet om bødeberegning ovenfor, kan ikke umiddelbart anvendes, hvis der ikke foreligger oplysninger om alkoholkoncentrationens størrelse. I disse tilfælde beregnes bøden som en måneds nettoløn ganget med den laveste alkoholkoncentration i blodet eller udåndingsluften, dvs. 0,51 promille eller 0,26 mg alkohol pr. liter luft.

Eksempler på beregning af bøden ved en årlig bruttoindtægt på 400.000 kr.:

$\frac{400.000 \text{ kr.} \times 1.000 \text{ kr.} \times 0,51 \text{ promille}}{25.000 \text{ kr.}} = 8.160 \text{ kr.}$ afrundet til 8.000 kr.

$\frac{400.000 \text{ kr.} \times 1.000 \text{ kr.} \times 2 \times 0,26 \text{ mg pr. liter luft}}{25.000 \text{ kr.}} = 8.320 \text{ kr.}$ afrundet til 8.500 kr.

5.1.2. Frakendelse ved spirituskørsel

Færdselslovens §§ 125-126 vedrører henholdsvis betinget og ubetinget frakendelse af førerretten, mens reglerne om kørselsforbud findes i § 127, jf. nærmere herom i afsnittet om frakendelse af førerretten mv. (RM 4/2000).

Der skal ske ubetinget frakendelse af førerretten, hvis den pågældende har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille på over 1,20 eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften på over 0,60 mg alkohol pr. liter luft, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1.

Førerretten frakendes betinget, hvis den pågældende har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille på 0,51-1,20 eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften på 0,26-0,60 mg alkohol pr. liter luft, jf. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 8.

Der gælder følgende retningslinjer for frakendelse:

Spirituskørsel	Alkoholkoncentration på 0,51-1,20 promille eller 0,26-0,60 mg alkohol pr. liter luft	Alkoholkoncentration på over 1,20 promille eller over 0,60 mg alkohol pr. liter luft
1. gang	Betinget*	3 år
2. gang	3 år	5 år
3. gang	5 år	10 år
4. gang eller senere tilfælde	10 år	10 år

* Frakendelsen erstattes af et kørselsforbud, hvis den pågældende er førstegangserhverver, jf. færdselslovens § 127 og det anførte om kørselsforbud i afsnittet om frakendelse af førerretten mv. (RM 4/2000).

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 6.2. og 6.3.](#)) og forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.5. og 3.3.](#)).

Fra retspraksis kan nævnes U 2009.2230H, hvor tiltalte blev frakendt førerretten ubetinget i 10 år for et fjerdegangstilfælde af spirituskørsel med en promille på 0,79.

Ifølge [§ 128, stk. 1](#), sker ubetinget frakendelse som udgangspunkt for et tidsrum af mellem 6 måneder og 10 år. Førerretten kan dog under visse omstændigheder frakendes for bestandig, jf. [§ 128, stk. 3](#). Se nærmere nedenfor samt afsnittet om frakendelse af førerretten mv. (RM 4/2000).

Det fremgår imidlertid af [§ 128, stk. 2](#), at ubetinget frakendelse som følge af spirituskørsel sker for et tidsrum af mindst 3 år. Dette gælder også, hvor den ubetingede frakendelse er en følge af samtidig pådømmelse af flere spirituskørsler, som i sig selv alene ville medføre en betinget frakendelse, herunder flere forhold begået under samme kørselsforløb. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.](#)).

Bestemmelsen finder ifølge ovennævnte lovbemærkninger endvidere anvendelse, hvor føreren har gjort sig skyldig i spirituskørsel, som i sig selv alene ville medføre en betinget frakendelse, men hvor den pågældende tidligere har fået en betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten eller et kørselsforbud for et lignende forhold og derfor nu skal frakendes førerretten ubetinget, jf. [§ 126, stk. 1, nr. 8-10](#).

Fra retspraksis vedrørende [§ 128, stk. 2](#), kan henvises til Østre Landsrets ankedom af 20. juni 2006 (AM2006.06.20Ø), hvor tiltalte på kørselstidspunktet var frakendt førerretten betinget for promillekørsel. Der var nu rejst tiltale for spirituskørsel med en promille på 0,85. I medfør af [§ 126, stk. 1, nr. 6](#) (nu [§ 126, stk. 1, nr. 8](#)), jf. [§ 128](#), blev tiltalte frakendt førerretten ubetinget. Frakendelsestiden blev fastsat til 3 år.

Endvidere henvises til U 2006.2482V, hvorefter der i tilfælde af førstegangsspirituskørsel, hvor der som følge af [§ 126, stk. 1, nr. 8](#) (nu [§ 126, stk. 1, nr. 10](#)), skal ske ubetinget frakendelse, kan fastsættes en kortere frakendelsestid end 3 år, når den tidligere frakendelse ikke skyldes spirituskørsel. Tiltalte var tidligere frakendt førerretten ubetinget i 6 måneder for grov og hensynsløs kørsel. Landsretten fastsatte frakendelsen til 6 måneder med den begrundelse, at frakendelsen efter hidtidig praksis (før 2005) i et sådant tilfælde ville ske for en periode på 6 måneder, og landsretten fandt ikke grundlag for at fravige denne praksis.

Se endvidere U 2007.878Ø, hvor tiltalte, der i 2001 havde modtaget en betinget førerretsfrakendelse for promillekørsel og i 2003 en ubetinget førerretsfrakendelse på 6 måneder i anledning af en hastighedsoverskridelse, i 2006 havde gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille på 0,84. Byretten fastsatte den ubetingede førerretsfrakendelse til 3 år, jf. færdselslovens § 128, stk. 2. Landsretten fastsatte frakendelsen til 6 måneder med den begrundelse, at det ikke efter bemærkningerne til lovændringen i 2005 kunne antages, at der var tilsigtet en ændring af den hidtidige praksis i et tilfælde som det foreliggende, hvor førerretsfrakendelsen ikke skete ubetinget på grund af spirituskørsel, men på grund af tidligere ubetinget frakendelse af førerretten for overtrædelse af andre bestemmelser i færdselsloven.

Frakendelsestiden kan kun helt undtagelsesvis overstige 10 år. Efter § 128, stk. 3, kan førerretten således frakendes for bestandig, hvis føreren under kørslen har begået grove kørselsfejl, kørslen har resulteret i alvorlig personskade, og der foreligger sådanne oplysninger om førerens tidligere færdselslovsovertrædelser, at en frakendelse af førerretten for bestandig skønnes påkrævet af hensyn til færdselssikkerheden og retshåndhævelsen. Der henvises til eksemplerne under [pkt. 5.3.2](#), samt til afsnittet om frakendelse af førerretten mv. (RM 4/2000). Fra retspraksis kan henvises til Tfk 2008.577/3V, hvor førerretten blev frakendt for bestandig for under overhaling i spirituspåvirket tilstand i tiendegangstilfælde at have forårsaget uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse.

Det fremgår af § 126, stk. 2, at der under særlig formildende omstændigheder kan ske betinget frakendelse i tilfælde, hvor frakendelse efter § 126, stk. 1, ellers skulle ske ubetinget.

Bestemmelsen har et snævert anvendelsesområde. Der kan i den forbindelse henvises til U 2010.2382H, hvor tiltalte i såvel byret som landsret var frakendt førerretten ubetinget i 3 år for forsøg på spirituskørsel. Tiltalte ankede herefter til Højesteret med påstand om, at førerretsfrakendelsen blev gjort betinget efter § 126, stk. 2, og henviste til, at det efter landsrettens bevisvurdering måtte lægges til grund, at han ikke havde haft forsæt til, at bilen skulle komme i bevægelse, eller at bilen i hvert fald kun skulle køre nogle få meter. Desuden henviste han til sine personlige og arbejdsmæssige forhold. Højesteret stadfæstede landsrettens dom og udtalte i den forbindelse bl.a., at der ikke forelå oplysninger om tiltaltes hensigt med forsøget på at køre, som gav grundlag for at anse overtrædelsen for at være begået under særlig formildende omstændigheder. Heller ikke risikoen for, at T ville miste sit arbejde, eller det, der i øvrigt var oplyst om hans personlige forhold, kunne - på baggrund af det tilsigtede snævre anvendelsesområde for færdselslovens § 126, stk. 2 - føre til, at førerretten alene skulle frakendes betinget.

Med hensyn til de generelle regler mv. på området henvises til afsnittet om frakendelse af førerretten mv. (RM 4/2000).

For så vidt angår alkolåsordningen, der indebærer, at personer, der frakendes førerretten ubetinget som følge af spirituskørsel, i nogle tilfælde kan og i andre tilfælde skal have installeret en alkolås i deres køretøj som betingelse for generhvervelse af førerretten, henvises også til afsnittet om frakendelse af førerretten mv. (RM 4/2000).

5.2. Spirituskørsel under skærpene omstændigheder

Der foreligger spirituskørsel under skærpene omstændigheder, hvis føreren samtidig med spirituskørslen findes skyldig i forhold omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1 og 3-5, eller § 126, stk. 1, nr. 3, jf. herved § 117, stk. 2, nr. 8. Spirituskørsel under skærpene omstændigheder foreligger således, når der samtidig med spirituskørslen er begået kørselsfejl, der i sig selv medfører en betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten.

I [betænkning nr. 1448/2004](#) om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden blev der ikke foreslået specielle strafpositioner for tilfælde, hvor der foreligger spirituskørsel under skærpene omstændigheder, idet udvalget foreslog absolut kumulation af frihedsstraf og frakendelsestid. Udvalgets forslag blev ikke medtaget i lovforslag [L 7 af 23. februar 2005](#).

I forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de specielle bemærkninger til § 117](#)) er det anført, at det forudsættes, at den gældende udmålingspraksis for spirituskørsel ændres, således at der ikke er særlige strafpositioner for spirituskørsel under skærpene omstændigheder. Det er imidlertid ikke anført i bemærkningerne, hvilke strafpositioner der herefter skal anvendes.

På denne baggrund må bemærkningerne til § 117 forstås således, at den hidtidige praksis for så vidt angår spirituskørsel under skærpene omstændigheder er ændret, fordi sanktionerne for spirituskørsel ved lovændringen er skærpet.

Efter Rigsadvokatens opfattelse bør strafudmålingen og frakendelsestiden for spirituskørsel under skærpene omstændigheder imidlertid fortsat tage udgangspunkt i de principper, der blev anvendt før lovændringen, jf. nærmere nedenfor.

5.2.1. Strafpåstande ved spirituskørsel under skærpene omstændigheder

Spirituskørslen og den eller de øvrige kørselsfejl medfører bødestraf

Straffen for spirituskørsel kan stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren findes skyldig i forhold, der er omfattet af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1 og 3-5, eller § 126, stk. 1, nr. 3, jf. færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 8. Bestemmelsen er en videreførelse af den tidligere bestemmelse i § 117, stk. 2, nr. 3 (før lovændringen i 2005). Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)), at bestemmelsen om frihedsstraf skal anvendes, hvis absolut kumulation af bødestraffene ville føre til en bøde på mere end to måneders nettoløn.

Dette indebærer, at der i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 3, skal ske absolut kumulation af straffen i de tilfælde, hvor der foreligger spirituskørsel under skærpende omstændigheder, og straffen for spirituskørslen og den eller de øvrige kørselsfejl hver for sig er bødestraf. Dette gælder dog ikke, hvis straffen overstiger to gange en måneds nettoløn, og der i medfør af § 117, stk. 2, nr. 8, skal fastsættes en frihedsstraf.

Hvis der som følge af, at bøden ved absolut kumulation overstiger to gange en måneds nettoløn, skal fastsættes en frihedsstraf, forudsættes frihedsstraffen udmålt som en betinget straf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling. Der skal samtidig idømmes en tillægsbøde på en måneds nettoløn.

Spirituskørslen medfører i sig selv frihedsstraf

Det fremgår ikke af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)), hvilke strafpositioner der skal anvendes, hvis der foreligger spirituskørsel under skærpende omstændigheder, og spirituskørslen i sig selv medfører frihedsstraf.

Før lovændringen i 2005 var udgangspunktet for så vidt angår første- og andengangstilfælde af spirituskørsel, at de skærpende omstændigheder bevirkede en forhøjelse af straffen til nærmeste strafposition, f.eks. en forhøjelse til fængsel i 30 dage, hvis straffen for spirituskørslen isoleret ville være fængsel i 20 dage.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at principperne for strafudmålingen før lovændringen må antages videreført.

Straffen kan i førstegangstilfælde gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, jf. [pkt. 5.9.](#), men der kan være tale om kørselsfejl af en sådan karakter, at en betinget dom er udelukket.

For så vidt angår tredjegangstilfælde og senere tilfælde af spirituskørsel under skærpende omstændigheder er det Rigsadvokatens opfattelse, at straffen også her bør fastsættes til nærmeste højere strafposition.

5.2.2. Frakendelse for spirituskørsel under skærpende omstændigheder

Hvis spirituskørslen sker under skærpende omstændigheder, og spirituskørslen isoleret medfører en ubetinget frakendelse, skal der efter Rigsadvokatens opfattelse nedlægges påstand om, at frakendelsestiden i alle tilfælde uanset promillens størrelse forlænges med et halvt år.

For så vidt angår de tilfælde, hvor der foreligger skærpende omstændigheder, og spirituskørslen isoleret medfører en betinget frakendelse for spirituskørsel, er det Rigsadvokatens opfattelse, at der skal nedlægges påstand om, at frakendelsen forhøjes til 1 års ubetinget frakendelse.

Rigsadvokaten antager således, at der i tilfælde hvor alkoholkoncentrationen er på 0,51-1,20 promille eller 0,26-0,60 mg alkohol pr. liter luft, og der foreligger skærpende omstændigheder, fastsættes en ubetinget frakendelse på 1 år. Frakendelsen sker i sådanne tilfælde i medfør af § 126, stk. 1, nr. 7, hvorefter førerretten skal frakendes ubetinget, hvis føreren har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1-9, herunder spirituskørsel med en alkoholkoncentration på 0,51-1,20 promille eller 0,26-0,60 mg alkohol pr. liter luft og kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden. Da der således ikke er tale om en ubetinget frakendelse, der alene skyldes spirituskørsel, må det antages, at ordlyden af § 128, stk. 2, ikke er til hinder for, at der fastsættes en ubetinget frakendelse på under 3 år.

Der henvises herved også til U 2006.2482V og U 2007.878Ø.

Det bemærkes, at der i praksis er set eksempler på, at alvorlig personskaade (dvs. overtrædelse af straffelovens § 241 eller § 249) i forbindelse med spirituskørsel under skærpende omstændigheder kan have betydning for frakendelsestidens længde.

Der kan fra retspraksis henvises til U 2007.1460Ø, som vedrørte et førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille på mindst 1,60. Tiltalte blev fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 249 og § 252, stk. 1, begået i forbindelse med spirituskørslen, idet han påkørte en person, der stod på cykelstien, hvorved personen pådrog sig betydelig skade. Tiltalte blev idømt 8 måneders fængsel og fik frakendt førerretten i 5 år i medfør af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1, og § 126, stk. 1, nr. 1 og 4 (nu nr. 5).

Der kan endvidere henvises til U 2007.1970V, som vedrørte et førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille på mindst 1,67. Under kørslen, som foregik med for høj

hastighed, mistede tiltalte herredømmet over bilen og forulykkede, hvorved passageren i bilen blev dræbt. Tiltalte blev fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 241 og af færdselslovens § 53, stk. 1, § 3, stk. 1, og § 42, stk. 1, og blev idømt 1 års fængsel og en førerretsfrakendelse på 5 år, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1, jf. § 128.

5.3. Spirituskørsel i frakendelsestiden

5.3.1. Strafpåstande ved spirituskørsel i frakendelsestiden

Straffen for spirituskørsel i frakendelsestiden fastsættes som en fællesstraf efter straffelovens § 88.

Det forhold, at spirituskørslen finder sted i frakendelsestiden, bør betragtes som en skærpende omstændighed. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.3. og bilag 3](#)).

Som følge heraf skal der ved udmålingen af fællesstraffen i tilfælde af andengangsspirituskørsel i kombination med kørsel i frakendelsestiden som udgangspunkt lægges 10 dage til den fængselsstraf, som spirituskørslen isoleret betraget ville have medført. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at der også i tredjegangstilfælde og senere skal ske en forhøjelse af straffen for spirituskørslen med 10 dage, hvis kørslen har fundet sted i frakendelsestiden, jf. også oversigten i skemaerne i [pkt. 5.1.1.](#) om strafpåstande ved spirituskørsel.

Fra retspraksis kan henvises til U 2006.3267V om straffen for spirituskørsel i frakendelsestiden i fjerdegangstilfælde, hvor straffen blev fastsat til fængsel i 40 dage. I begrundelsen for dommen henviste landsretten til ovennævnte forarbejder til lov nr. 363 af 24. maj 2005.

Der kan endvidere henvises til U 2010.2976H om straffen for spirituskørsel i syvendegangstilfælde, hvor straffen blev fastsat til fængsel i 70 dage. Afgørelsen er omtalt under [pkt. 5.9.](#)

I U 2013.891Ø blev der fastsat en fællesstraf på 10 måneders fængsel (omfattende en reststraf på 85 dage) ved to 13. gangstilfælde af spirituskørsel i frakendelsestiden.

Opmærksomheden henledes særligt på den situation, hvor der er tale om såvel et førstegangstilfælde af spirituskørsel som et førstegangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden. Er der her tale om spirituskørsel med en promille i intervallet 1,00-2,00, som i sig selv medfører en bøde svarende til mellem en og to gange en måneds nettoløn, vil den samlede bøde overstige to gange en måneds nettoløn, idet straffen for

et førstegangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden er en bøde svarende til en måneds nettoløn. I denne situation er der efter Rigsadvokatens opfattelse - i modsætning til ved spirituskørsel under skærpende omstændigheder - ikke hjemmel til at idømme frihedsstraf. Efter Rigsadvokatens opfattelse må det antages, at der i dette tilfælde kan udmåles en bøde, som overstiger 2 måneders nettoløn. Der henvises til [pkt. 5.2.1](#).

5.3.2. Frakendelse ved spirituskørsel i frakendelsestiden

Hvis en person tidligere er frakendt førerretten ubetinget for spirituskørsel, og den pågældende på ny kører spirituskørsel inden frakendelsestidens udløb, skal den nye frakendelsesperiode gælde fra udløbet af den tidligere frakendelsesperiode, men den samlede frakendelsestid kan som hovedregel højst blive 10 år fra den seneste dom, jf. færdselslovens § 128, stk. 1.

Eksempel 1:

En person er tidligere dømt for tredjegangsspirituskørsel med en promille over 1,20 og har fået frakendt førerretten i 10 år. Den pågældende findes på ny skyldig i spirituskørsel med en promille på 0,70 på et tidspunkt, hvor der endnu resterer 7 år af den tidligere frakendelse. I denne situation skal anklagemyndigheden, da der er tale om fjerdegangsspirituskørsel, i overensstemmelse med strafpositionerne påstå frakendelsestiden fastsat til 10 år fra endelig dom. I modsætning til tidligere praksis, hvorefter den nye frakendelsestid i fuldt omfang ville være blevet lagt til den resterende frakendelsestid på 7 år, betyder de gældende regler, at det i praksis kun er 3 år af den nye frakendelsestid på 10 år, der er en følge af den nye dom, fordi den samlede frakendelsestid højst kan være 10 år fra tidspunktet for den nye dom.

Eksempel 2:

En person er tidligere dømt for andengangsspirituskørsel med en promille på 0,75 og har fået frakendt førerretten i 3 år. Den pågældende findes på ny skyldig i spirituskørsel med en promille på 0,85 på et tidspunkt, hvor der endnu resterer 2 år af den tidligere frakendelse. I denne situation skal anklagemyndigheden, da der er tale om tredjegangsspirituskørsel, i overensstemmelse med strafpositionerne påstå frakendelsestiden fastsat til 5 år. Frakendelsestiden vil i fuldt omfang blive lagt til den resterende frakendelsestid på 2 år, fordi den samlede frakendelsestid ikke overstiger 10 år.

Eksempel 3:

En person er tidligere dømt for førstegangsspirituskørsel med en promille på 1,25 og har fået frakendt førerretten i 3 år. Den pågældende findes på ny skyldig i spirituskørsel med en promille på 1,31 på et tidspunkt, hvor der endnu resterer 2 år af frakendelsestiden for den første dom. For det nye forhold, der er en andengangskørsel,

fastsættes en frakendelsestid på 5 år, der lægges til den resterende frakendelsestid på 2 år, således at den samlede frakendelsestid nu er 7 år fra den seneste dom. Den pågældende findes derefter skyldig i spirituskørsel med en promille på 0,70, hvor der endnu resterer 6 år af den samlede frakendelsestid for de to første domme. Frakendelsestiden for den sidste kørsel, der er en tredjegangskørsel, er 5 år, men da den samlede frakendelsestid fra den seneste dom herefter vil overstige 10 år, vil det sidste år af den seneste frakendelse ikke få betydning.

De gældende regler kan bl.a. i tilfælde som eksempel 3 give anledning til tvivl om formuleringen af anklagemyndighedens påstand om frakendelse. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at anklagemyndighedens påstand i alle tilfælde bør udformes efter retningslinjerne under [pkt. 5.1.2.](#) om frakendelse ved spirituskørsel.

Det er herefter hensigten, at det ved indførelsen af domme i kriminalregisteret administrativt kan sikres, at der ikke registreres frakendelser, der strækker sig længere end 10 år fra seneste dom, medmindre der ved den nye dom undtagelsesvis efter § 128, stk. 3, er sket frakendelse for bestandig.

5.4. Strafpåstande ved spirituskørsel i brugsstjålet køretøj

Ved spirituskørsel i brugsstjålet køretøj gælder følgende strafpositioner:

Spirituskørsel i brugsstjålet køretøj	Alkoholkoncentration på 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft	Alkoholkoncentration på over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft
1. gang	10 dages fængsel	30 dages fængsel
2. gang	20 dages fængsel	40 dages fængsel
3. gang	30 dages fængsel	50 dages fængsel
4. gang	40 dages fængsel	60 dages fængsel
5. gang	50 dages fængsel	70 dages fængsel
6. gang	60 dages fængsel	80 dages fængsel

Disse strafpositioner følger af forarbejderne til færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 7 (dengang § 117, stk. 4, og senere § 117, stk. 2, nr. 6), som er indsat ved lov nr. 468 af 10. juni 1997 ([L 176 af 26. februar 1997](#)), hvor der er lagt op til en skærpelse af straffen for spirituskørsel til næste strafposition, når kørslen er sket i et brugsstjålet køretøj. I forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)), er det forudsat, at straffastsættelsen ved kørsel i brugsstjålet køretøj tilpasses lovens ændring af strafudmålingspraksis for spirituskørsel.

Straffen forhøjes med 10 dage ved kørsel i frakendelsestiden, jf. [pkt. 5.1.1.](#) og [pkt. 5.3.1.](#)

Foruden fastsættelse af en skærpet straf efter færdselsloven for spirituskørsel i disse tilfælde, skal der tillige fastsættes en straf efter straffelovens § 293 a for brugstyveriet. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)).

Ifølge straffelovens § 88 udmåles som udgangspunkt en fællesstraf for spirituskørslen og for brugstyveriet.

I tilfælde, hvor straffen for brugstyveriet isoleret betraget ville være en bøde, skal der ikke nedlægges påstand om en af tillægsbøde udover den skærpede frihedsstraf for spirituskørslen. Der henvises herved til U 1998.1597V og TfK 2009.360Ø.

Anvendelse af strafpositionerne for anden- og tredjegangstilfælde mv. i skemaet ovenfor forudsætter ikke, at de tidligere spirituskørsler ligeledes fandt sted i et brugsstjålet køretøj. Der henvises herved til forarbejderne til lov nr. 468 af 10. juni 1997 ([L 176 af 26. februar 1997](#)) samt til U 1998.1597V.

5.5. Overtrædelse af straffelovens § 241, § 249 eller § 252, stk. 1, ved spirituskørsel

Er uagtsomt manddrab eller uagtsom legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, anses dette som en særlig skærpende omstændighed. Straffen for uagtsomt manddrab og for uagtsom legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel er blevet skærpet flere gange, senest ved lov nr. 716 af 25. juni 2010.

Om strafskaerpelserne i øvrigt henvises til afsnittet om hensynsløs kørsel (RM 4/2000).

5.5.1. Strafpåstande ved uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel

Straffen for uagtsomt manddrab efter straffelovens § 241 i forbindelse med spirituskørsel skal som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 16-18 måneder (normalniveauet). Dette udgangspunkt for strafniveauet fremgår af lovforslaget til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3.2.](#)), og gælder forhold, der er begået den 1. juli 2010 eller senere.

Der kan foreligge skærpende omstændigheder, som gør, at forholdet skal bedømmes strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneder.

En skærpende omstændighed kan f.eks. være, at den pågældende tidligere er straffet for spirituskørsel, særlig hensynsløs kørsel eller anden risikobetonet kørsel, som har medført betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, og som har været udtryk for betydelig uansvarlighed som fører af et motorkøretøj. Det vil også kunne være en

skærpende omstændighed, hvis gerningsmanden tidligere er straffet for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2. Det fremgår også af lovforslaget.

Det fremgår endvidere det anførte sted i bemærkningerne, at de groveste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel - der i praksis før strafskærpelsen i 2010 medførte straffe på 2½ til 3 års fængsel - fremover skal føre til straffe på op til 5 års fængsel.

5.5.2. Strafpåstande ved uagtsom legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel

Ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 blev straffen for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249 skærpet i samme situationer som for uagtsomt manddrab, jf. [pkt. 5.5.1](#). Det betyder, at straffen blev skærpet i bl.a. sager om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel. Straffen skal i disse tilfælde som udgangspunkt fastsættes til fængsel i omkring 6-8 måneder i normaltilfældene.

Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, skal forholdet bedømmes strengere end normalniveauet. Om skærpende omstændigheder henvises til [pkt. 5.5.1](#), om strafpåstanden om uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel og lovforslaget [L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.3.3.2](#).

I grove tilfælde af uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, vil der skulle idømmes straffe, der er markant højere end det angivne normalniveau på 6-8 måneders fængsel. I de groveste tilfælde, hvor der før strafskærpelsen i 2010 blev idømt straffe på 8-10 måneders fængsel, skal der fremover idømmes en hårdere straf.

5.5.3. Strafpåstande ved forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med spirituskørsel

Den udmålingspraksis, som domstolene fastlægger i forhold til sager omfattet af færdselslovens § 118, stk. 6, straffelovens § 241 og straffelovens § 249, forudsættes ifølge forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3.2.](#)), at få en afsmittende virkning for domstolenes strafudmåling i færdselssager omfattet af straffelovens § 252, hvor der har foreligget forsætlig fareforvoldelse.

5.6. Flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse

5.6.1. Strafpåstande ved flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse

To eller flere spirituskørsler, der hver for sig medfører bødestraf

I de tilfælde, hvor der foreligger to eller flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse, skal bødepåstanden som udgangspunkt udformes i overensstemmelse med reglerne i færdselslovens § 118 a, stk. 2, dvs. efter reglerne om absolut kumulation, jf. afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000, pkt. 5.3.).

Der skal dog fastsættes en frihedsstraf, hvis der foreligger to eller flere tilfælde af spirituskørsel til samtidig pådømmelse i førstegangstilfælde, og bøden som følge af absolut kumulation vil overstige to gange en måneds nettoløn. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de specielle bemærkninger til den gældende § 117, stk. 2, nr. 3 \(dengang § 117, stk. 2, nr. 2\)](#)). Bøden vil være over to gange en måneds nettoløn, hvis den samlede alkoholkoncentration er over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft, jf. også [pkt. 5.1.1.](#) om strafpåstande ved spirituskørsel.

Frihedsstraffen skal i disse tilfælde ifølge de nævnte lovbemærkninger fastsættes således:

Samlet alkoholkoncentration	Straf
2,01-3,00 promille/ 1,01-1,50 mg alkohol pr. liter luft	20 dages fængsel
3,01-4,00 promille/ 1,51-2,00 mg alkohol pr. liter luft	30 dages fængsel
4,01-5,00 promille/ 2,01-2,50 mg alkohol pr. liter luft	40 dages fængsel
5,01-6,00 promille/ 2,51-3,00 mg alkohol pr. liter luft	50 dages fængsel

Fra retspraksis kan nævnes U 2008.270Ø, hvor tiltalte, der havde gjort sig skyldig i to forhold af spirituskørsel med alkoholpromiller på henholdsvis 1,08 og 1,49 (samlet alkoholpromille på 2,57), blev straffet med fængsel i 20 dage.

Frihedsstraffen kan gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt betaling af en tillægsbøde på en måneds nettoløn på samme måde, som hvis der havde foreligget en enkelt kørsel med en promille over 2,00 eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft, jf. afsnittet om spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft under [pkt. 5.1.1.](#)

En spirituskørsel medfører bøde og en anden spirituskørsel medfører frihedsstraf

I de tilfælde, hvor der er tale om flere forhold af spirituskørsel til samtidig pådømmelse, og et eller flere af forholdene isoleret medfører en frihedsstraf, mens en anden vil medføre en bøde, skal der idømmes en skærpet frihedsstraf. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de specielle bemærkninger til § 117, stk. 2, nr. 3 \(dengang § 117, stk. 2, nr. 2\)\)](#)).

Efter praksis før lovændringen i 2005 ville der i en situation, hvor der foreligger to spirituskørsler til samtidig pådømmelse, og den ene af kørslerne medfører bødestraf, mens den anden medfører fængselsstraf, blive idømt en fængselsstraf svarende til den næste strafposition.

Da det ikke i forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 nærmere er angivet, hvilke strafpositioner der skal anvendes i disse tilfælde, må det antages, at den hidtidige praksis fortsat skal følges.

Eksempel:

Der foreligger en spirituskørsel med en alkoholkoncentration på 1,50 promille/0,30 mg alkohol pr. liter luft og en spirituskørsel med en alkoholkoncentration på 2,10 promille/1,20 mg. alkohol pr. liter luft. Straffen for spirituskørslen med en promille på 2,10 eller 1,20 mg alkohol pr. liter luft vil isoleret være fængsel i 20 dage, men da der samtidig foreligger en spirituskørsel, som isoleret vil blive straffet med bøde, forhøjes straffen til næste strafposition på fængsel i 30 dage.

Frihedsstraffen kan gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt betaling af en tillægsbøde på en måneds nettoløn på samme måde, som hvis der havde foreligget en enkelt kørsel med en promille over 2,00 eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft, jf. afsnittet om spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft under [pkt. 5.5.1](#).

Der kan fra retspraksis henvises til TFK 2007.403Ø, hvor tiltalte, der havde gjort sig skyldig i to førstegangstilfælde af spirituskørsel med alkoholpromiller på henholdsvis 2,28 og 1,35 samt en hastighedsovertrædelse, blev straffet med fængsel i 30 dage. Fængselsstraffen blev gjort betinget bl.a. med vilkår om udførelse af samfundstjeneste i 30 timer og en tillægsbøde på 5.000 kr. Herudover blev tiltalte idømt en bøde på 3.500 kr. for hastighedsovertrædelsen og fik frakendt førerretten i 6 år og 6 måneder. Landsretten tog alene stilling til frakendelsesperiodens længde.

Flere spirituskørsler, der hver for sig medfører frihedsstraf

Foreligger der flere spirituskørsler, der hver for sig medfører frihedsstraf, til samtidig pådømmelse, vil straffene i nogle tilfælde skulle lægges sammen. Det må imidlertid afgøres efter en konkret vurdering, jf. forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (bemærkningerne til § 117 i [L 7 af 23. februar 2005](#)).

Efter praksis før lovændringen var det udgangspunktet, at der skete sammenlægning af straffene i tilfælde, hvor der forelå to eller flere første- eller andengangskørsler til samlet pådømmelse.

Da der ikke foreligger nærmere angivelser i forarbejderne, må det antages, at denne praksis er forudsat videreført.

Der kan i den forbindelse henvises til TfK 2009.258V, der omhandlede to andengangstilfælde af spirituskørsel i frakendelsestiden til samtidig pådømmelse. Tiltalte havde under kørslerne haft en promille på henholdsvis mindst 2,65 og 2,69. Isoleret set ville hvert forhold således medføre en ubetinget fængselsstraf på 40 dage. Såvel byretten som landsretten udmålte fængselsstraffen til 80 dage, og der var således tale om absolut kumulation af straffene for de enkelte kørsler. Se også TfK 2010.70V og TfK 2010.567V, hvor retten kom frem til et lignende resultat.

I U 2008.266Ø, der omhandlede to tredjegangstilfælde af spirituskørsel, og U 2008.1088V, der omhandlede to fiortegangstilfælde af spirituskørsel, blev der ikke foretaget absolut kumulation af straffene for de enkelte kørsler.

5.6.2. Frakendelse ved flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse

I de situationer, hvor der foreligger flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse, skal fastsættelse af frakendelsestiden foretages efter en konkret vurdering. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 6.3.](#)).

Da der ikke i bemærkningerne findes præcise angivelser af sanktionerne i disse situationer, må det antages, at den hidtidige praksis om kumulation kan anvendes som udgangspunkt for anklagemyndighedens påstand i disse tilfælde, jf. nærmere nedenfor.

Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet ikke medtog den del af forslaget i [betænkning nr. 1448/2004](#) om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden, som vedrørte absolut kumulation af frihedsstraf og frakendelsestid, jf. pkt. 1.1.2. i de almindelige bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Flere førstegangstilfælde af spirituskørsel til samtidig pådømmelse

Efter praksis før lov nr. 363 af 24. maj 2005 anvendtes princippet om absolut kumulation af frakendelsestiden som altovervejende hovedregel i sager vedrørende to førstegangstilfælde af spirituskørsel til samtidig pådømmelse, når der var tale om to kørsler, der isoleret set ville medføre en ubetinget frakendelse.

Denne praksis ses i vidt omfang videreført efter lovændringen i 2005.

Der kan i den forbindelse henvises til U 2007.1377V, der vedrørte to spirituskørsler i maj 2006 med en mindsteværdi på henholdsvis 2,16 og 1,98 promille alkohol. Såvel i byretten som i landsretten skete der absolut kumulation af frakendelsestiden, således at frakendelsestiden blev fastsat til 6 år. Landsretten udtalte, at frakendelsestiden for hver af kørslerne efter lovændringen i 2005 var 3 år. Ifølge forarbejderne til loven skulle fastsættelsen af frakendelsestiden ved samtidig pådømmelse af flere tilfælde af spirituskørsel ske efter en konkret vurdering. Uanset, at frakendelsestiden for hver af kørslerne var skærpet, fandt landsretten, at udgangspunktet også efter lovændringen skulle være absolut kumulation i en situation som den foreliggende. Da der efter en konkret vurdering ikke var grundlag for at fravige det nævnte udgangspunkt, stadfæstede landsretten byrettens bestemmelse om førerretsfrakendelse.

Der kan endvidere henvises til Tfk 2007.403Ø, hvor tiltalte i marts og april 2006 havde ført bil med en promille på henholdsvis mindst 2,28 promille og 1,35 promille. Tiltalte havde herudover ført bil med en hastighed på mindst 92 km/t, hvor højst tilladte hastighed var 50 km/t. Hver af de to spirituskørsler ville isoleret set medføre en ubetinget frakendelse på 3 år, mens hastighedsovertrædelsen efter praksis ville betyde en forhøjelse af frakendelsestiden med 6 måneder, jf. [pkt. 5.2](#). Tiltalte blev af byretten straffet med 30 dages betinget fængsel bl.a. med vilkår om udførelse af samfundstjeneste i 30 timer og en bøde på 8.500 kr. Tiltalte blev endvidere frakendt førerretten i 6 år og 6 måneder, hvilket blev stadfæstet af landsretten, som alene tog stilling til frakendelsesperiodens længde.

Se modsat Østre Landsrets afgørelse i Tfk 2008.562/2, hvor den samlede frakendelsestid efter en konkret vurdering blev fastsat til 5 år for to spirituskørsler med promiller på henholdsvis mindst 1,25 og mindst 1,37, under hensyn til at de to kørsler fandt sted med ca. 8 måneders mellemrum og under hensyn til størrelsen af de målte promiller ved de to kørsler.

I Østre Landsrets dom af 2. juli 2013 (AM2013.07.02Ø2) blev den tiltalte fundet skyldig i to førstegangsspirituskørsler med promiller på henholdsvis mindst 1,27 og 1,46 samt

tre forhold, der hver især isoleret set medførte en betinget frakendelse af førerretten, som efter praksis medfører en forhøjelse af frakendelsestiden på i alt 1½ år. Frakendelsestiden blev fastsat til 6 år og 6 måneder. Den nærmere fastsættelse af frakendelsestiden fremgår ikke af landsrettens præmisser, men landsrettens afgørelse synes at være udtryk for modereret kumulation.

Retspraksis afspejler efter Rigsadvokatens opfattelse, at fastsættelse af frakendelsestiden beror på en konkret vurdering. Det må imidlertid fortsat antages, at den hidtidige praksis om absolut kumulation kan anvendes som udgangspunkt for anklagemyndighedens påstand i sager om to førstegangstilfælde af spirituskørsel til samtidig påkendelse.

For så vidt angår de tilfælde, hvor der foreligger to spirituskørsler, som hver for sig ville have medført betinget frakendelse, var praksis før lovændringen i 2005, at der blev fastsat en ubetinget frakendelse på 1 år. Efter ordlyden af færdselslovens § 128, stk. 2, skal en ubetinget frakendelse som følge af spirituskørsel imidlertid som minimum fastsættes til 3 år. Dette indebærer, at anklagemyndigheden i disse tilfælde skal påstå frakendelsestiden fastsat til 3 år.

Der henvises herved til U 2010.1585H, hvor der var tale om to af hinanden uafhængige førstegangsspirituskørsler til samtidig pådømmelse. Da promillen i begge tilfælde ikke oversteg 1,20, ville hver kørsel i sig selv have medført en betinget frakendelse. Under henvisning til § 126, stk. 1, nr. 7, jf. § 125, stk. 1, nr. 8, jf. § 128, stk. 2, fastsatte Højesteret frakendelsestiden til 3 år. Se endvidere U 2007.2021Ø, som kom til et tilsvarende resultat.

Ved to kørsler, hvoraf den ene isoleret set ville have medført ubetinget frakendelse og den anden betinget frakendelse, var udgangspunktet efter den hidtidige praksis, at der blev lagt 6 måneder til den frakendelsestid, som kørslen med en promille på over 1,20 isoleret set ville have medført. Denne praksis må ligeledes antages at være videreført.

Der kan i den forbindelse henvises til U 2008.1504V, som vedrørte to spirituskørsler i førstegangstilfælde med alkoholpromiller på henholdsvis 1,42 og 1,02. Landsretten fastsatte frakendelsestiden til 3 år og 6 måneder.

Ved flere end to førstegangskørsler til samlet pådømmelse skete der efter hidtidig praksis en vis reduktion i forbindelse med fastsættelse af frakendelsestiden. Også denne praksis må antages at være videreført.

Der henvises i den forbindelse til U 2007.1415V, hvor byretten for tre spirituskørsler, alle med en promille på over 1,20, fastsatte frakendelsestiden til 9 år, mens landsretten nedsatte frakendelsestiden til 6 år. Landsretten henviste i den forbindelse til den praksis, der var gældende før lovændringen i 2005. Da der under den tidligere praksis ved flere spirituskørsler til samtidig påkendelse blev givet en vis rabat på frakendelsestiden, og da det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at denne praksis ikke skulle ændres, nedsatte landsretten frakendelsestiden til 6 år fra landsrettens dom.

Flere gentagelsestilfælde af spirituskørsel til samtidig pådømmelse

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at princippet om modereret kumulation som altovervejende hovedregel anvendes i sager vedrørende to eller flere gentagelsestilfælde af spirituskørsel til samtidig pådømmelse.

Der kan fra retspraksis henvises til TfK 2010.706Ø, hvor tiltalte i 2009 havde gjort sig skyldig i to tilfælde af spirituskørsel med en promille på henholdsvis mindst 1,10 og 0,73. Tiltalte havde i 2008 vedtaget et kørselsforbud for spirituskørsel. De kørsler, som var til pådømmelse, ville begge isoleret set have medført en ubetinget frakendelse på 3 år. Byretten anvendte princippet om absolut kumulation og fastsatte frakendelsestiden til 6 år. Landsretten nedsatte imidlertid frakendelsestiden til 5 år under henvisning til, at der var tale om to andengangstilfælde af spirituskørsel i promilleintervallet 0,51-1,20.

Der kan endvidere henvises til U 2011.2398V, hvor tiltalte havde gjort sig skyldig i to tilfælde af spirituskørsel med en promille på henholdsvis mindst 0,92 og 1,26. Tiltalte havde i 2005 vedtaget en bøde samt førerretsfrakendelse for promillekørsel efter den dagældende § 53, stk. 3. De kørsler, som nu var til pådømmelse, ville isoleret set have medført en ubetinget frakendelse på henholdsvis 3 og 5 år. Byretten fastsatte frakendelsestiden til 8 år ud fra princippet om absolut kumulation. Landsretten nedsatte frakendelsestiden til 6 år og udtalte i den forbindelse, at der i en situation som den foreliggende i overensstemmelse med praksis forud for lovændringen i 2005 skulle anvendes en modereret kumulation, og at frakendelsestiden derfor skulle nedsættes til 6 år.

Se endvidere TfK 2009.258V og TfK 2010.70V, som kom frem til tilsvarende resultater.

5.7. Overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel

Ved lov nr. 524 af 6. juni 2007 blev der i færdselslovens § 54, stk. 1, indført en nulgrænse for kørsel med visse bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet. Den hidtil

gældende bestemmelse i færdselslovens § 54, stk. 1, om kørsel eller forsøg herpå, når føreren på grund af sygdom, svækkelse, overanstrengelse, mangel på søvn, påvirkning af opstemmende eller bedøvende midler eller af lignende årsager befinder sig i en sådan tilstand, at han eller hun er ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde (føreevnekriteriet), blev ved lovændringen videreført i færdselslovens § 54, stk. 2.

Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor en fører har været påvirket af såvel alkohol som bevidsthedspåvirkende stoffer og derfor har overtrådt både færdselslovens § 53 og § 54, stk. 1 eller 2. Der vil i et sådant tilfælde skulle straffes for overtrædelse af de pågældende bestemmelser efter de almindelige regler om sammenstød. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.3. og de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)). Bemærkningerne indeholder ikke nærmere retningslinjer for straf- og frakendelsespåstanden i sager, hvor der er sket overtrædelse af både § 53 og § 54 ved samme kørsel, jf. nærmere nedenfor.

Ved [lov nr. 184 af 8. marts 2011 \(L 101 af 15. december 2010\)](#) er færdselslovens § 128, stk. 2, ændret. Der er i den forbindelse ikke taget særskilt stilling til straffen i den situation, hvor der er sket overtrædelse af både § 53 og § 54 ved samme kørsel.

5.7.1. Strafpåstande ved overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel

Førstegangsovertrædelser hvor begge overtrædelser hver for sig medfører bødestraf

Hvis føreren ved samme kørsel har overtrådt færdselslovens § 53 og § 54, og begge overtrædelser er førstegangsovertrædelser, skal føreren som udgangspunkt idømmes en bøde for hver forseelse (absolut kumulation). Dette gælder også, selv om den samlede bødestraf herved overstiger to måneders nettoløn. Der kan fra retspraksis henvises til Højesterets dom af 21. oktober 2014 (AM2014.10.21H).

Gentagelsestilfælde, hvor begge overtrædelser medfører fængselsstraf

Det er rigsadvokaturens umiddelbare opfattelse, at princippet om modereret kumulation anvendes i sager, hvor der sker overtrædelse af både § 53 og § 54 ved samme kørsel, og der er tale om gentagelsestilfælde.

Der kan fra retspraksis henvises til Østre Landsrets dom af 28. februar 2013 (AM2013.02.28Ø), hvor tiltalte blev dømt for overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme

kørsel. Den tiltalte havde tidligere vedtaget en bøde og et kørselsforbud for overtrædelse af færdselslovens § 54. De nye forhold skulle derfor bedømmes som et andengangstilfælde. Da tiltalte havde et kørselsforbud, forelå der skærpende omstændigheder. Hver overtrædelse ville således isoleret set have medført en fængselsstraf på 20 dage. Landsretten fastsatte straffen til fængsel i 30 dage, under hensyn til at overtrædelserne af færdselslovens § 53, stk. 1 og § 54, stk. 1, 1. pkt. var begået ved én og samme kørsel. Førerretsfrakendelsen blev fastsat til 6 år.

5.7.2. Frakendelse i sager om overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel

Begge overtrædelser medfører isoleret set betinget frakendelse

Ved samtidig overtrædelse af færdselslovens § 53 og § 54, hvor begge overtrædelser isoleret set medfører betinget frakendelse af førerretten, skal der som udgangspunkt udmåles en ubetinget frakendelse på mindst 3 år, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 7, jf. § 128, stk. 2.

Eksempel:

Et førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille under 1,21 medfører som udgangspunkt en betinget frakendelse. Har føreren ved samme kørsel tillige overtrådt færdselslovens § 54, stk. 1, 2. pkt. (receptoverskridelsen), eller § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet), som også isoleret set ville medføre en betinget frakendelse (førstegangstilfælde), skal der ske ubetinget frakendelse, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 7. Frakendelsestiden skal fastsættes til mindst 3 år, jf. § 128, stk. 2.

En overtrædelse medfører ubetinget frakendelse og en anden medfører betinget frakendelse

I de tilfælde, hvor der sker overtrædelse af færdselslovens § 53 og § 54 ved samme kørsel, og den ene overtrædelse isoleret medfører en ubetinget frakendelse og den anden betinget frakendelse, er udgangspunktet i retspraksis, at der lægges 6 måneder til den frakendelsestid, som den ubetingede frakendelse isoleret set ville have medført.

Fra retspraksis før lov nr. 184 af 8. marts 2011, hvor bestemmelsen i § 128, stk. 2, fik sin nuværende affattelse, kan der henvises til TfK 2010.422Ø. Tiltalte havde kørt spirituskørsel med en promille på mindst 1,65 og havde under kørslen tillige været påvirket af bevidsthedspåvirkende stoffer i et omfang, der oversteg den fastsatte bagatelgrænse. Byretten fastsatte frakendelsestiden til 3 år og 6 måneder og udtalte i den forbindelse, at da der udover spirituskørslen, som isoleret set ville medføre ubetinget frakendelse af førerretten i 3 år, tillige forelå en overtrædelse af

færdselslovens § 54, stk. 1, som i sig selv ville medføre en betinget frakendelse af førerretten, skulle den samlede frakendelse ske for 3 år og 6 måneder. Landsretten tilføjede, at den samtidige overtrædelse af § 54, stk. 1, måtte anses som en skærpende omstændighed ved fastsættelse af frakendelsestiden for spirituskørsel i medfør af færdselslovens § 128, stk. 2.

Det bemærkes, at sagens udfald ikke ville være det samme ved samtidig overtrædelse af § 53 og § 54, stk. 1, 1. pkt., begået efter den 1. januar 2012, idet overtrædelsen af § 54, stk. 1, 1. pkt., efter ændring af § 126, stk. 1, nr. 2, lov nr. 184 af 8. marts 2011 medfører en ubetinget frakendelse af førerretten.

Det er imidlertid Rigsadvokatens opfattelse, at de principper for udmåling af frakendelsestiden, der fremgår af dommen, kan antages at være videreført.

Frakendelsestidens længde svarer hermed til udgangspunktet i sager om flere førstegangstilfælde af spirituskørsel eller overtrædelse af § 54 til samtidig pådømmelse, hvor den ene kørsel isoleret set ville medføre ubetinget frakendelse, og den anden kørsel isoleret set ville medføre betinget frakendelse. Der henvises til [pkt. 5.6.2.](#)

Begge overtrædelser medfører ubetinget frakendelse

Ved fastsættelse af frakendelsestiden i sager, hvor der isoleret set sker ubetinget frakendelse for både overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel, er det Rigsadvokatens opfattelse, at der bør ske modereret kumulation.

Der kan fra retspraksis henvises til Højesterets dom af 21. oktober 2014 (AM2014.10.21H), hvor føreren blev dømt for samtidig overtrædelse af § 53 og § 54 (førstegangstilfælde). En selvstændig bedømmelse af de to overtrædelser ville isoleret set hver for sig have medført en ubetinget frakendelse af førerretten i 3 år, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1, og 2, jf. § 128, stk. 2. Højesteret udtalte, at den samlede frakendelsestid ved en førstegangsovertrædelse under samme kørsel af § 53, stk. 1, og § 54, stk. 1, 1. pkt., som udgangspunkt bør fastsættes til 5 år.

Der kan for så vidt angår et andengangstilfælde henvises til Østre Landsrets dom af 28. februar 2013 (AM2013.02.28Ø), hvor føreren blev dømt for spirituskørsel i andengangstilfælde med en promille på under 1,21, som isoleret set ville medføre en ubetinget frakendelse af førerretten i 3 år og for samtidig kørsel under påvirkning af euforiserende stoffer, som isoleret set ville medføre en ubetinget frakendelse af førerretten i 5 år. Frakendelsestiden blev fastsat til 6 år.

Dette svarer til praksis på området for flere overtrædelser af § 53 og /eller § 54 til samtidig pådømmelse, hvor begge kørsler isoleret set ville medføre ubetinget frakendelse, jf. [pkt. 5.6.2.](#) og afsnittet om kørsel under bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af § 54 (RM 4/2000).

Der kan fra retspraksis før lov nr. 184 af 8. marts 2011 henvises til U 2010.3093V, hvor såvel byretten som landsretten fastsatte frakendelsestiden ud fra princippet om modereret kumulation i et tilsvarende tilfælde.

5.8. Gentagelsesvirkning

Sanktionerne for spirituskørsel i gentagelsestilfælde finder anvendelse i alle tilfælde, hvor føreren tidligere er dømt for spirituskørsel, således at promillens størrelse ved tidligere kørsler i dag er uden betydning for straffen i gentagelsestilfælde.

Endvidere har overtrædelser af færdselslovens § 53 om spirituskørsel og færdselslovens § 54, stk. 1 og 2, om kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer, sygdom mv. fuld indbyrdes gentagelsesvirkning. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.3.](#)).

Eksempel:

Hvis en person ved en tredjegangskørsel har en promille på 2,20, fastsættes straffen til 40 dages ubetinget fængsel uanset promillen og straffen ved de tidligere kørsler. I tilfælde af, at den samme person på ny kører spirituskørsel og i forbindelse med denne kørsel, der er en fjerdegangskørsel, har en promille på 0,75, fastsættes straffen for spirituskørslen til 30 dages ubetinget fængsel, der forhøjes til fængsel i 40 dage, hvis kørslen har fundet sted i frakendelsestiden. Er promillen i fjerdegangstilfældet over 2,0, bliver straffen fængsel i 50 dage, og fængsel i 60 dage, hvis kørslen har fundet sted i frakendelsestiden. Se hertil skemaerne under punktet om strafpåstande ved spirituskørsel ([pkt. 5.1.1.](#)).

Gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning

Gentagelsesvirkningen for både straf og frakendelse for spirituskørsel med ubetinget frakendelse ophører, når der er forløbet 5 år fra udløbet af frakendelsestiden. Med hensyn til spirituskørsel med betinget frakendelse og spirituskørsel, hvor der fastsættes kørselsforbud, ophører gentagelsesvirkningen for straf og frakendelse 3 år efter, at afgørelsen er blevet endelig.

Gentagelsesvirkningen af straf og frakendelse ved en afgørelse om spirituskørsel ophører således samtidig. Dette blev indført ved lov nr. 363 af 24. maj 2005.

Det følger af færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 4, at straffen for spirituskørsel kan stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren tidligere er frakendt førerretten betinget som følge af spirituskørsel, og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at den tidligere afgørelse blev endelig. Med hensyn til frakendelse følger det af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 8, at føreren frakendes førerretten ubetinget, hvis den pågældende tidligere er frakendt førerretten betinget og har begået et nyt forhold i prøvetiden.

For så vidt angår sager, hvor der er fastsat kørselsforbud, fremgår det af færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 5, at gentagelsesvirkningen ophører 3 år efter endelig dom. I sager om kørselsforbud fremgår det af § 126, stk. 1, nr. 9, at førerretten frakendes ubetinget, hvis den pågældende tidligere er pålagt kørselsforbud og har begået et nyt forhold inden 3 år efter, at kørselsforbuddet blev pålagt.

Straffen for spirituskørsel kan endvidere efter færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 6, stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren tidligere er frakendt førerretten ubetinget som følge af spirituskørsel, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden. Det følger endvidere af § 126, stk. 1, nr. 10, at førerretten frakendes ubetinget, hvis den pågældende tidligere er frakendt førerretten ubetinget og har begået et nyt forhold inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Forskellen mellem de tidligere regler og de regler, der blev indført ved lov nr. 363 af 24. maj 2005, er, at gentagelsesvirkningen for så vidt angår straffen af en dom for spirituskørsel med ubetinget frakendelse efter de tidligere regler ophørte 5 år efter endelig dom, mens gentagelsesvirkningen efter de nye regler som nævnt er 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Spørgsmålet om fornyte gentagelsesvirkning af domme, som efter en beregning på grundlag af de tidligere regler ikke længere har gentagelsesvirkning, er behandlet adskillige gange i retspraksis.

F.eks. kan henvises til U 2010.2976H, som vedrørte spirituskørsel bedømt som et syvendegangstilfælde. Landsretten henviste herved til, at tiltalte i perioden fra 1983 til 2006 var straffet seks gange for spirituskørsel, og at dommene afsagt i denne periode skulle tillægges gentagelsesvirkning, selvom gentagelsesvirkningen af disse var ophørt i 2004 forud for ændringen af færdselsloven i 2005. Højesteret stadfæstede dommen.

Vedrørende gentagelsesvirkning i sager, hvor førerretten tidligere har været frakendt for bestandig og efterfølgende er generhvervet, kan fra retspraksis henvises til Tfk 2011.698V, som vedrørte to spirituskørsler med promiller på henholdsvis 1,74 og 1,06 begået i 2010. Tiltalte, der i 1990 var frakendt førerretten for bestandig, havde ved kendelse af 4. juli 2008 fået ret til at generhverve førerretten. I byretten blev tiltalte frakendt førerretten i 3 år og 6 måneder, idet de tidligere domme ikke blev tillagt gentagelsesvirkning. Landsretten fastsatte frakendelsestiden til 10 år og udtalte i den forbindelse at, det måtte lægges til grund, at tiltalte var straffet for spirituskørsel i hvert fald fire gange forud for dommen af 26. november 1990, og at der mellem disse fem afgørelser var indbyrdes gentagelsesvirkning. Gentagelsesvirkningen af dommen af 26. november 1990, hvorved der skete frakendelse for bestandig, skulle efter fast praksis regnes fra tidspunktet for generhvervelsen af førerretten den 4. juli 2008. Der var således nu tale om to sjettegangskørsler.

5.9. Betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling for spirituskørsel

Der er mulighed for i sager om spirituskørsel at idømme betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling. Ordningen blev indført ved lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (Udvidet brug af samfundstjeneste og betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling for spirituskørsel).

I forarbejderne til loven ([L 41 af 13. oktober 1999](#)) blev der endvidere forudsat visse ændringer for så vidt angår anvendelsen af samfundstjeneste i sager om spirituskørsel.

I det følgende redegøres nærmere for retningslinjerne for anvendelse af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling ved spirituskørsel.

5.9.1. Anvendelsesområde

Ved spirituskørsel med en promille over 2,00 (over 1,00 mg alkohol pr. liter luft) fastsættes i førstegangstilfælde en straf af fængsel i 20 dage, jf. [pkt. 5.1.1.](#) om strafpåstande ved spirituskørsel. Fængselsstraffen gøres som udgangspunkt betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, og der fastsættes samtidig en tillægsbøde, jf. [pkt. 5.9.3.](#) om tillægsbøden.

For så vidt angår andengangstilfælde af spirituskørsel fastsættes en straf på fængsel i 10 dage, hvis promillen er mellem 0,51-2,00 (0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft), og fængsel i 30 dage, hvis promillen er over 2,00 (over 1,00 mg alkohol pr. liter luft). I disse tilfælde kan straffen - afhængig af straffen i førstegangstilfælde - gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, ligesom der fastsættes en tillægsbøde. I andengangstilfælde gøres straffen således ikke betinget, hvis den

pågældende i førstegangstilfældet blev straffet med en betinget dom, idet udgangspunktet er, at der normalt kun fastsættes én betinget dom for spirituskørsel inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger, pkt. 4.2.4.](#)).

Anklagemyndigheden bør indhente personundersøgelse i samtlige sager om spirituskørsel, hvor betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling kan komme på tale.

Hvis den pågældende ikke vil medvirke til en personundersøgelse, eller den pågældende ikke ønsker at blive idømt en betinget dom, skal der ikke fastsættes en betinget dom. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2007, de specielle bemærkninger til § 117](#)).

Spirituskørsel med alvorlig personskade eller i brugsstjålet køretøj

Betinget dom bør som udgangspunkt ikke anvendes, hvor der i tilknytning til spirituskørsel er forvoldt alvorlig personskade (dvs. overtrædelse af straffelovens § 241 eller § 249), eller såfremt spirituskørslen er foregået i et brugsstjålet køretøj. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 ([L 41 af 13. oktober 1999](#)).

Der kan i den forbindelse henvises til TfK 2008.677V og TfK 2010.872V. For modsat resultat se TfK 2009.714V, hvor straffen blev gjort betinget, bl.a. med henvisning til at tiltalte selv var kommet alvorligt til skade.

Spirituskørsel i prøvetiden for en betinget dom for spirituskørsel

Betinget dom bør ikke anvendes i tilfælde, hvor spirituskørslen er begået i prøvetiden for en tidligere betinget dom for spirituskørsel, medmindre der foreligger helt særlige omstændigheder. Det er således forudsat i forarbejderne til ordningen, at der kun fastsættes én betinget dom inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode. Der henvises til lovbemærkningerne til lov nr. 230 af 4. april 2000 ([L 41 af 13. oktober 1999](#)) og lovbemærkningerne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.4. og 4.3.](#)).

Spirituskørsel efter udløbet af prøvetiden for tidligere betinget dom for spirituskørsel

Der bør ikke idømmes en ny betinget dom for spirituskørsel, hvis den pågældende tidligere for spirituskørsel er idømt en betinget dom, og denne dom fortsat har gentagelsesvirkning. Det følger af udgangspunktet om, at der højst skal kunne idømmes én betinget frihedsstraf, herunder med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode, som nævnt ovenfor.

Derimod er det ikke udelukket at idømme en ny betinget dom for spirituskørsel, selvom den pågældende tidligere er dømt for spirituskørsel, hvis den tidligere betingede dom for spirituskørsel ikke længere har gentagelsesvirkning.

Spirituskørsel efter en betinget dom for kørsel i frakendelsestiden

En betinget dom for kørsel i frakendelsestiden er ikke til hinder for, at der efterfølgende idømmes en betinget dom for spirituskørsel. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.4. og 4.3.](#)).

Spirituskørsel begået i prøvetiden ved dom til samfundstjeneste for anden kriminalitet

Som nævnt ovenfor bør betinget dom for spirituskørsel ikke anvendes i de tilfælde, hvor en tidligere dom for spirituskørsel fortsat har gentagelsesvirkning, herunder hvis den nye kørsel er sket i prøvetiden for den tidligere dom.

Hvis en person i prøvetiden for en tidligere idømt betinget straf for uligeartet kriminalitet kører spirituskørsel, vil der som hovedregel blive fastsat en fælles straf for den tidligere dom og den nu foreliggende spirituskørsel. Der er dog i straffelovens § 61, stk. 2, hjemmel til at idømme betinget dom med vilkår om samfundstjeneste alene for det nye forhold.

5.9.2. Vilkår for den betingede dom

Sanktionerne i sager om spirituskørsel, der afgøres med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, er nærmere beskrevet i forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)), som gennemgås nedenfor.

Antal samfundstjenestetimer

Der skal som tidligere nævnt som udgangspunkt højst kunne idømmes én betinget frihedsstraf inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode. På denne baggrund er det

i forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2. og 4.3.](#)) anført, at antallet af samfundstjenestetimer fastsættes til 30 ved betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, uanset promillens størrelse.

Prøvetid

Prøvetiden ved dom til samfundstjeneste eller alkoholistbehandling for spirituskørsel fastsættes til 2 år, medmindre ganske særlige omstændigheder gør sig gældende. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 ([L 41 af 13. oktober 1999, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.6.2.](#)).

Med virkning fra den 1. maj 2015 skal prøvetiden i betingede domme om spirituskørsel som udgangspunkt fastsættes til 1 år. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 152 af 18. februar 2015 ([L 50 af 5. november 2014, side 20](#)). Der henvises i øvrigt til pkt. 5.3.1. i RM 9/2005 om samfundstjeneste.

Anklagemyndigheden skal i forbindelse med, at der fastsættes en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste påstå prøvetiden og afviklingsperioden fastsat fra endelig dom.

Betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling

Betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling anvendes over for personer, der har et dokumenteret behandlingskrævende alkoholmisbrug.

Udformningen af domme i sager om spirituskørsel, der afgøres med betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling, er nærmere beskrevet i forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 ([L 41 af 13. oktober 1999](#)). Ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 blev der fastsat nye regler for udmåling af tillægsbøden i forbindelse med en betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling, jf. [pkt. 5.9.3](#).

Vilkåret om alkoholistbehandling

Efter straffelovens § 57, stk. 1, kan retten som vilkår for udsættelse af straffuldbyrdelse fastsætte, at den dømte underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling af mindst 1 års varighed.

Kravet om, at behandlingen skal være kontrolleret, indebærer, at den også skal være kontrollerbar, og at det er kriminalforsorgen, der skal vurdere, om et

behandlingsindhold opfylder dette krav. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 ([L 41 af 13. oktober 1999](#)).

5.9.3. Tillægsbøde

For at undgå en skævvridning i forhold til det bødebelagte område af spirituskørsel skal de betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling kombineres med en tillægsbøde, der fastsættes med hjemmel i straffelovens § 58, stk. 2.

Tillægsbøden fastsættes efter § 117 b, stk. 2, 2. pkt., under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet. Bøden fastsættes til en måneds nettoløn, og bøden er ikke afhængig af promillens størrelse, jf. også bemærkningerne om bødeberegning under [pkt. 5.1.1](#).

Vestre Landsret har i U 2001.1571V, hvor der blev idømt betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling, udtalt, at færdselslovens § 118 a, stk. 3 og 4, ikke kan føre til, at den i medfør af § 58, stk. 2, fastsatte tillægsbøde forhøjes til det dobbelte, selv om der i den foreliggende sag forelå to spirituskørsler til samtidig pådømmelse. Tillægsbøden blev herefter fastsat til det beløb, der svarede til bøden for én overtrædelse, således at det forhold, at der forelå to spirituskørsler til samtidig pådømmelse, alene medførte en skærpelse af den betingede frihedsstraf. I sagen forelå samtidig en overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1. Med hensyn til bøden for dette forhold skete der i medfør af § 118 a fuld kumulation med tillægsbøden for spirituskørslerne.

Hvis retten i tilfælde af ny kriminalitet i prøvetiden eller brud på vilkårene for den betingede dom fastsætter en ubetinget straf, skal tillægsbøden som udgangspunkt opretholdes. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 ([L 41 af 13. oktober 1999, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.10.](#)).

5.10. Konfiskation efter § 133 a

Der er ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 og lov nr. 457 af 14. maj 2014 gennemført ændringer af reglerne om konfiskation af motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort. Ændringerne indebærer bl.a., at ordningen om obligatorisk konfiskation er udvidet for så vidt angår sager om spirituskørsel.

Der henvises til afsnittet om konfiskation (RM 4/2000).

6. Efter dom

6.1. Indberetning til Rigsadvokaten af visse sager om spirituskørsel

Politikredsen skal til Rigsadvokaten indberette visse straffesager vedrørende spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden, jf. § 9 a, i Justitsministeriets cirkulære nr. 64 af 29. juli 2005 som ændret ved cirkulære nr. 81 af 5. oktober 2005 og cirkulære nr. 43 af 31. maj 2012.

Indberetning om afgjorte sager sker ved indsendelse af dommen, herunder en eventuel ankedom eller en afgørelse om påtaleopgivelse.

Der henvises i øvrigt til [pkt. 3.1.1](#).

7. Love og forarbejder

Færdselsloven, lovbekendtgørelse nr. 1055 af 9. november 2012

Lovændringer og forarbejder

- Lov nr. 363 af 24. maj 2005 om ændring af færdselsloven (sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel mv.) ([L 7 af 23. februar 2005](#))
- Lov nr. 524 af 6. juni 2007 om ændring af færdselsloven (alkoholkoncentration i udåndingsluft, nulgrænse for euforiserende stoffer mv.) ([L 180 af 14. marts 2007](#))
- Lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven (Skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkoholåbning og udvidet mulighed for udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelse m.v.) ([L 179 af 26. marts 2010](#))
- Lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler (knallertkørekort og sanktioner ved ulovlig kørsel på knallert mv.) ([L 137 af 9. februar 2011](#))
- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer m.v.) ([L 101 af 15. december 2010](#))

Straffeloven, lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012

Lovændringer og forarbejder

- Lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (Udvidet brug af samfundstjeneste og betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling for spirituskørsel) ([L 41 af 13. oktober 1999](#))
- Lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven (skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkoholordning og udvidet mulighed for vedtagelse af førerretsfrakendelse mv.) ([L 179 af 26. marts 2010](#))
- Lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Samfundstjeneste mv.) ([L 50 af 5. november 2014](#))

Justitsministeriets cirkulære nr. 11112 af 25. februar 1997 om spirituspåvirkethed mv. i straffesager

Justitsministeriet cirkulære nr. 64 af 29. juli 2005 som ændret ved cirkulære nr. 81 af 5. oktober 2005 og cirkulære nr. 43 af 31. maj 2011.

Kørsel under påvirkning af bevidsthedspå- virkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
  - 2.1. [Varetægtsfængsling](#)
  - 2.2. [Beslaglæggelse](#)

3. **Forberedelse**
4. **Jura**
  - 4.1. Anvendelsesområdet for færdselslovens § 54
    - 4.1.1. Nulgrænsen i § 54, stk. 1, 1. pkt.
    - 4.1.2. Receptoverskridelser i § 54, stk. 1, 2. pkt.
    - 4.1.3. Førerevnekriteriet i § 54, stk. 2
5. **Straf og andre retsfølger**
  - 5.1. Kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54
    - 5.1.1. Strafpåstande for overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt. (nulgrænsen)
    - 5.1.2. Frakendelse for overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt. (nulgrænsen)
    - 5.1.3. Strafpåstande for overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt. (receptoverskridelser)
    - 5.1.4. Frakendelse for overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt. (receptoverskridelser)
    - 5.1.5. Strafpåstande for overtrædelse af § 54, stk. 2 (førerevnekriteriet)
    - 5.1.6. Frakendelse for overtrædelse af § 54, stk. 2 (førerevnekriteriet)
    - 5.1.7. Strafpåstande for overtrædelse af § 54, på lille knallert
  - 5.2. Strafpåstande for overtrædelse af straffelovens § 241, § 249 eller § 252, stk. 1, i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54
    - 5.2.1. Uagtsomt manddrab i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54
    - 5.2.2. Uagtsom legemsbeskadigelse i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54
    - 5.2.3. Forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54
  - 5.3. Flere overtrædelser af § 54 til samtidig pådømmelse
    - 5.3.1. Strafpåstande for flere overtrædelser af § 54 til samtidig pådømmelse
    - 5.3.2. Frakendelse for flere overtrædelser af § 54 til samtidig pådømmelse
  - 5.4. Overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel
  - 5.5. Gentagelsesvirkning
  - 5.6. Betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller behandling mod narkotikamisbrug
  - 5.7. Konfiskation efter § 133 a
  - 5.8. Strafpåstande ved overtrædelse af § 54, stk. 3-5
6. **Efter dom**
7. **Love og forarbejder**

1. Overblik og tjekliste

I forbindelse med efterforskning og sagsbehandling skal du være opmærksom på følgende sagsbehandlingsskridt.

- Varetægtsfængsling, se [pkt. 2.1.](#)
- Beslaglæggelse, se [pkt. 2.2.](#)

Før tiltalerejsning skal du være opmærksom på følgende:

- Frakendelse af førerretten, se under [pkt. 5.1.](#)
- Gentagelsesvirkning, se [pkt. 5.4.](#)
- Personundersøgelse, se [pkt. 5.5.](#)
- Konfiskation, se [pkt. 5.6.](#)

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Varetægtsfængsling

Strafferammen på fængsel indtil 1 år og 6 måneder i færdselslovens § 117, stk. 2, betyder, at der ved visse overtrædelser af færdselslovens § 54 er hjemmel til varetægtsfængsling, ligesom det er tilfældet i visse sager om spirituskørsel. Det gælder bl.a. overtrædelser af færdselslovens § 54, stk. 2, under særdeles skærpende omstændigheder (dvs. hvis føreren ved en klinisk lægeundersøgelse er blevet fundet påvirket i middel grad eller derover, jf. [pkt. 5.1.5.](#) eller hvor der er tale om gentagelsestilfælde eller flere overtrædelser til samtidig pådømmelse.

Der henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

Der henvises endvidere til det, der er anført i forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.3.](#)), om varetægtsfængsling i sager om spirituskørsel, der må antages at gælde tilsvarende ved overtrædelser af § 54.

2.2. Beslaglæggelse

I visse sager om overtrædelse af færdselslovens § 54, kan der være grundlag for at beslaglægge et motordrevet køretøj, jf. færdselslovens § 133 a.

Beslaglæggelse af motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort, kan bl.a. være relevant i følgende tilfælde, hvor føreren har ført et køretøj under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer:

- ved grove og gentagne tilfælde af § 54-kørsel, hvis beslaglæggelse må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven, jf. § 133 a, stk. 1, herunder også enkeltstående tilfælde, hvor forholdet er udtryk for en særlig hensynsløs tilsidesættelse af færdselssikkerheden,
- hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1, 1. pkt., eller § 54, stk. 2, under skærpende omstændigheder, og den pågældende to gange tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold omfattet af § 126, stk. 1. nr. 1-6, 11 eller 12, der har medført eller medfører ubetinget frakendelse af førerretten, eller som nævnt i stk. 6, nr. 1, jf. § 133 a, stk. 3. Det er efter denne bestemmelse underordnet, om der er tale om tre tilfælde af samme type overtrædelse, der kan begrunde en frakendelse, eller om forseelserne er af forskellig karakter,
- hvis ejeren af et køretøj tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, der har medført betinget frakendelse af førerretten efter § 125, stk. 1, nr. 8 eller 9 (spirituskørsel med en promille på 1,20 eller derunder eller § 54-kørsel), eller § 126, stk. 2, jf. § 133 a, stk. 4.

Der kan ligeledes under visse betingelser ske beslaglæggelse af en lille knallert ved overtrædelse af § 54, i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 7, 8 og 10.

Der henvises til afsnittet om konfiskation (RM 4/2000).

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Anvendelsesområdet for færdselslovens § 54

4.1.1. Nulgrænsen i § 54, stk. 1, 1. pkt.

Der skal som udgangspunkt rejses tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1, når en fører af et motordrevet køretøj kører med et eller flere af de bevidsthedspåvirkende stoffer, der af justitsministeren er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden, i blodet.

Færdselslovens § 54, stk. 1, 1. pkt. fastsætter en nulgrænse for kørsel med visse bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet. Nulgrænsen indebærer, at al kørsel med et eller flere af de omfattede stoffer i blodet er forbudt uden hensyn til, om det kan godtgøres, at stoffet i det konkrete tilfælde har påvirket den pågældendes evne til at føre køretøjet.

Der knyttes således ikke noget føreevnekriterium til bestemmelsen. Nulgrænsen blev indført ved lov nr. 524 af 6. juni 2007.

De bevidsthedspåvirkende stoffer, som er omfattet af nulgrænsen i § 54, stk. 1, omfatter ifølge bekendtgørelse nr. 655 af 19. juni 2007 om klassificering af færdselssikkerhedsfarlige stoffer, som ændret ved bekendtgørelse nr. 901 af 12. august 2011, de euforiserende midler, der er anført på liste A, B, D og E i bilaget til bekendtgørelse om euforiserende stoffer, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 1.

Konstatering af, om en blodprøve indeholder et euforiserende middel, der er klassificeret som farligt for færdselssikkerheden, skal ske ved måling af, om blodprøven indeholder stoffets aktive komponent, som er angivet i bilaget til bekendtgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 2. I bilaget er endvidere fastsat bagatelgrænser for de aktive komponenter, hvilket betyder, at der ikke foreligger en overtrædelse af nulgrænsen i § 54, stk. 1, hvis blodprøven viser et indhold af det aktive komponent, som ikke overstiger den angivne bagatelgrænse.

Bilaget til bekendtgørelsen indeholder ikke en udtømmende liste over de euforiserende midler, som er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden. Hvis blodprøven indeholder et middel, som ikke er anført i bilaget, skal det ved undersøgelse af blodprøven fastslås, om blodprøven alene indeholder en ubetydelig restmængde, idet der i så fald ikke foreligger en overtrædelse af § 54, stk. 1, jf. § 3 i bekendtgørelsen.

Der kan fra retspraksis henvises til U 2012.170H, hvor der var rejst tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1, ved at have ført bil med bevidsthedspåvirkende stoffer (khat) i blodet. Tiltalte, der blev dømt i byretten, påstod sig frifundet i landsretten under henvisning til, at Justitsministeriet ikke som anført i forarbejderne til færdselslovens § 54, stk. 1, havde fastsat en bagatelgrænse i bekendtgørelsen om klassificering af færdselssikkerhedsfarlige stoffer for det stof (cathinon), som var fundet i hans blod. Landsretten frifandt på denne baggrund tiltalte. Højesteret fandt imidlertid, at det efter ordlyden af færdselslovens § 54, stk. 1, ikke er en betingelse for straf, at justitsministeren på gerningstidspunktet har fastsat en bagatelgrænse for den mængde af det bevidsthedspåvirkende stof, der må være i blodet. Forarbejderne skal således efter Højesterets opfattelse ikke forstås sådan, at der i bekendtgørelsen skal være fastsat en præcis bagatelgrænse for det bevidsthedspåvirkende stof, før der kan straffes for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1.

Højesteret udtalte i den forbindelse bl.a., at forarbejderne må forstås således, at der i tilfælde, hvor der endnu ikke er fastsat en præcis bagatelgrænse i bekendtgørelsen, på

anden måde skal tages højde for de bevissikkerhedsmæssige hensyn, som en bagatelgrænse skal varetage. For de bevidsthedspåvirkende stoffer, der i bekendtgørelsen er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden, men som der endnu ikke er fastsat præcise bagatelgrænser for, er de bevissikkerhedsmæssige hensyn efter opsamlingsbestemmelsen i bekendtgørelsens § 3 varetaget ved, at en blodprøve ikke anses for at indeholde det pågældende stof, hvis blodprøven kun indeholder "en ubetydelig restmængde" af stoffet. Selv om udtrykket "en ubetydelig restmængde" i bekendtgørelsens § 3 ikke er præcist, kan der på grundlag af en erklæring fra f.eks. Retsmedicinsk Afdeling i den konkrete sag tages stilling til, om en blodprøve alene indeholder "en ubetydelig restmængde" af den pågældende stof. På denne baggrund fandt Højesteret, at der i bekendtgørelsen om klassificering af færdselssikkerhedsfarlige stoffer er taget fornødent hensyn til den forudsætning om bagatelgrænser, der er kommet til udtryk i forarbejderne. Tiltalte blev herefter fundet skyldig i tiltalen.

4.1.2. Receptoverskridelser i § 54, stk. 1, 2. pkt.

Bestemmelsen i § 54, stk. 1, finder ikke anvendelse for stoffer, som den pågældende har indtaget i henhold til og i overensstemmelse med en lovlige recept. Ordlyden af undtagelsen blev ændret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, hvor sanktionen i visse tilfælde blev skærpet, jf. [pkt. 5.1.1.](#)

Baggrunden for undtagelsen er, at der findes mange personer, som på grund af sygdom eller af andre helbredsmæssige årsager indtager lægeordineret medicin, hvori der indgår stoffer, som er omfattet af bekendtgørelsen om euforiserende stoffer. Sådanne personer indtager oftest det eller de pågældende euforiserende stoffer under kontrollerede forhold, idet indtagelse sker i henhold til lægelig ordination i forholdsvis små regulerede doser. Det vil således almindeligvis ikke kunne antages, at sådan indtagelse af stoffer påvirker den pågældendes egnethed til at føre motordrevet køretøj på fuldt betryggende måde. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.3.](#)).

Undtagelsen i [§ 54, stk. 1, 2. pkt.](#), indebærer som nævnt, at personer, der har indtaget stof, som er klassificeret som farligt for færdselssikkerheden, ikke er omfattet af § 54, stk. 1, hvis stoffet er indtaget efter lægelig ordination. Den pågældende vil imidlertid kunne straffes for overtrædelse af føreevnekriteriet i § 54, stk. 2, hvis han eller hun på grund af indtagelsen af det pågældende stof befinder sig i en sådan tilstand, at den pågældende er ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde. Hvis den pågældende derimod indtager et andet stof end det, som er lægeligt ordineret, eller en større dosis end foreskrevet, vil forholdet falde ind under § 54, stk. 1. Der henvises til

forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de specielle bemærkninger til § 54](#)).

4.1.3. Føreevnekriteriet i § 54, stk. 2

Den hidtil gældende bestemmelse i færdselslovens § 54, stk. 1, om kørsel eller forsøg herpå, når føreren på grund af sygdom, svækkelse, overanstrengelse, mangel på søvn, påvirkning af opstemmende eller bedøvende midler eller af lignende årsager befinder sig i en sådan tilstand, at han eller hun er ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde, blev ved lov nr. 524 af 6. juni 2007 videreført i færdselslovens § 54, stk. 2.

Det afgørende i forhold til bestemmelsen er den potentielle fare, som kørsel i den pågældende tilstand medfører for færdselssikkerheden. Det er således efter bestemmelsens ordlyd ikke en betingelse for strafansvar, at tilstanden har resulteret i kørselsfejl, men kørselens forløb vil dog i praksis ofte være grunden til, at en overtrædelse af § 54, stk. 2, konstateres.

Om forholdet mellem § 54, stk. 1 og stk. 2, er det i forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007](#)) forudsat, at overtrædelse af føreevnekriteriet i § 54, stk. 2, absorberer overtrædelse af nulgrænsen i § 54, stk. 1. Kørsel under påvirkning af et bevidsthedspåvirkende stof, der både udgør en overtrædelse af § 54, stk. 1, og § 54, stk. 2, vil således alene blive straffet efter den sidstnævnte bestemmelse.

Den strafskærpelse for overtrædelse af nulgrænsen i § 54, stk. 1, der er indført ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, indebærer imidlertid, at sanktionen for overtrædelse heraf nu som udgangspunkt kommer til at svare til sanktionen for overtrædelse af føreevnekriteriet i § 54, stk. 2, under skærpene omstændigheder. Ifølge forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.](#)), forventes det derfor, at det praktiske anvendelsesområde for overtrædelse af § 54, stk. 2, som følge af indtagelse af euforiserende stoffer mv., fremover vil blive begrænset til tilfælde, hvor stofindtagelsen medfører en overtrædelse af føreevnekriteriet under særdeles skærpene omstændigheder, jf. nærmere herom under [pkt. 5.1.5.](#) og [pkt. 5.1.6.](#)

Færdselslovens § 54, stk. 2, vil desuden fortsat finde anvendelse i sager, hvor føreren på grund af sygdom, svækkelse, overanstrengelse, mangel på søvn eller af lignende årsager befinder sig i en sådan tilstand, at han eller hun er ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54

5.1.1. Strafpåstande for overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt. (nulgrænsen)

Straffen for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1, 1. pkt. med motorkøretøj, stor knallert, traktor, eller motorredskab, fremgår af færdselslovens § 117, stk. 1 og 2.

Der gælder følgende strafpositioner:

	Overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt.	Kørsel under skærpende omstændigheder	Kørsel i frakendelsestiden
1. gang	Bøde (en måneds nettoløn)	Bøde	Bøde
2. gang	10 dages fængsel	20 dages fængsel	20 dages fængsel
3. gang	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
4. gang	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel
5. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
6. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel

Der kan endvidere henvises til forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.](#)).

Som det fremgår af skemaet, er straffen i førstegangstilfælde som udgangspunkt en hel måneds nettoløn. Straffen blev ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 forhøjet fra en halv til en hel månedsløn (svarende til straffen for et førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille på 1,00).

Om bødeberegningen henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

Straffen for overtrædelse af nulgrænsen i gentagelsestilfælde skulle allerede efter lov nr. 524 af 6. juni 2007 som udgangspunkt udmåles efter samme retningslinjer, som gælder for spirituskørsel med en promille på 1,21. Lov nr. 184 af 8. marts 2011 indebærer således ingen ændringer i strafudmålingen i disse tilfælde.

I andengangstilfælde idømmes - afhængig af straffen i førstegangstilfældet - enten en ubetinget frihedsstraf eller en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller behandling mod narkotikamisbrug samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn, jf. [pkt. 5.6](#). Det er i forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de](#)

[almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.1.](#)), forudsat, at der ligesom ved spirituskørsel kun kan idømmes én betinget dom inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode.

Der er hverken i forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007](#)) eller i forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)) udtrykkeligt taget stilling til spørgsmålet om strafudmåling i sager om overtrædelse af § 54, stk. 1, hvor der foreligger skærpende omstændigheder, eller hvor kørslen er sket i frakendelsestiden eller i brugsstjålet køretøj.

Det må imidlertid efter Rigsadvokatens opfattelse antages, at straffen også i disse tilfælde skal udmåles efter de retningslinjer, som gælder for spirituskørsel med en promille på henholdsvis 1,00 (førstegangstilfælde) og 1,21 (gentagelsestilfælde), jf. også skemaet ovenfor. Der henvises i den forbindelse til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

5.1.2. Frakendelse for overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt. (nulgrænsen)

Førerretten skal frakendes ubetinget, hvis føreren har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt. (nulgrænsen), jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2. Dette blev indført ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere.

Der gælder følgende retningslinjer for frakendelse:

Overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt. (nulgrænsen)	Frakendelse (svarende til spirituskørsel med en promille på 1,21)
1. gang	Ubetinget frakendelse i 3 år
2. gang	Ubetinget frakendelse i 5 år
3. gang	Ubetinget frakendelse i 10 år
4. gang eller senere tilfælde	Ubetinget frakendelse i 10 år

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.2. og 5.3. 2007](#)) sammenholdt med forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 5.1. og 5.2.1.](#)).

Den ubetingede frakendelse skal ifølge færdselslovens § 128, stk. 2, ske for et tidsrum af mindst 3 år. Bestemmelsen i færdselslovens § 128, stk. 2, er ændret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 og omfatter nu alle spirituskørsler og overtrædelser af § 54, stk. 1 eller 2, som udløser en ubetinget frakendelse.

Bestemmelsen finder også anvendelse, hvor den ubetingede frakendelse er en følge af samtidig pådømmelse af flere spirituskørsler og/eller overtrædelser af § 54, stk. 1 eller 2, som i sig selv alene ville medføre en betinget frakendelse, herunder flere forhold begået under samme kørselsforløb. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.](#)). Det samme er tilfældet, hvor føreren har gjort sig skyldig i spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, som i sig selv alene ville medføre en betinget frakendelse, men hvor den pågældende tidligere har fået en betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten eller et kørselsforbud for et lignende forhold og derfor nu skal frakendes førerretten ubetinget, jf. § 126, stk. 1, nr. 8-10. Der henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

5.1.3. Strafpåstande for overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt. (receptoverskridelse)

Straffen for overtrædelse af færdselslovens [§ 54, stk. 1, 2. pkt.](#) (receptoverskridelser), fremgår af færdselslovens § 117, stk. 1 og 2.

Der gælder følgende strafpositioner:

	Overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt.	Kørsel under skærpende omstændigheder	Kørsel i frakendelsestiden
1. gang	Bøde (½ måneds nettoløn)	Bøde	Bøde
2. gang	10 dages fængsel	20 dages fængsel	20 dages fængsel
3. gang	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
4. gang	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel
5. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
6. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.2.](#)). Der er for så vidt angår de såkaldte receptoverskridelser ikke tilsigtet ændringer i strafudmålingen ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1. i [L 101 af 15. december 2010](#).

Bøden udmåles i førstegangstilfælde således til en halv måneds nettoløn svarende til straffen for et førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille på 0,51, ligesom straffen i gentagelsestilfælde som udgangspunkt udmåles efter samme retningslinjer, som gælder for spirituskørsel med en promille på 1,21.

Om bødeberegningen henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

I andengangstilfælde idømmes - afhængig af straffen i førstegangstilfældet - enten en ubetinget frihedsstraf eller en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste

eller behandling mod narkotikamisbrug samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn, jf. afsnit 5.6. Det er i forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.1.](#)) forudsat, at der ligesom ved spirituskørsel kun kan idømmes én betinget dom inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode.

Der er hverken i forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007](#)) eller i forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)) udtrykkeligt taget stilling til spørgsmålet om strafudmåling i sager om overtrædelse af § 54, stk. 1, hvor der foreligger skærpende omstændigheder, eller hvor kørslen er sket i frakendelsestiden eller i brugsstjålet køretøj.

Det må imidlertid efter Rigsadvokatens opfattelse antages, at straffen også i disse tilfælde skal udmåles efter de retningslinjer, som gælder for spirituskørsel med en promille på henholdsvis 1,00 (førstegangstilfælde) og 1,21 (gentagelsestilfælde), jf. også skemaet ovenfor. Der henvises i den forbindelse til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

5.1.4. Frakendelse for overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt. (receptoverskridelse)

Førerretten skal frakendes betinget, hvis føreren har gjort sig skyldig i en overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt. (receptoverskridelser), jf. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 9.

Der gælder følgende retningslinjer for frakendelse:

Overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt. (receptoverskridelser)	Frakendelse (svarende til spirituskørsel med en promille på 0,51)
1. gang	Betinget frakendelse
2. gang	Ubetinget frakendelse i 3 år
3. gang	Ubetinget frakendelse i 5 år
4. gang eller senere tilfælde	Ubetinget frakendelse i 10 år

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.2. og 5.3.](#)) sammenholdt med forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 5.1. og 5.2.1.](#)).

Ubetinget frakendelse skal ifølge § 128, stk. 2, ske for et tidsrum af mindst 3 år. Der henvises nærmere herom til [pkt. 5.1.2.](#)

5.1.5. Strafpåstande for overtrædelse af § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet)

Straffen for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 2, fremgår af § 117, stk. 1 og 2.

Der gælder følgende strafpositioner i sager uden særdeles skærpende omstændigheder:

	Overtrædelse af § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet) - uden særdeles skærpende omstændigheder	Kørsel under skærpende omstændigheder (visse kørselsfejl)	Kørsel i frakendelsestiden
1. gang	Bøde (en måneds nettoløn)	Bøde	Bøde
2. gang	10 dages fængsel	20 dages fængsel	20 dages fængsel
3. gang	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
4. gang	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel
5. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
6. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel

Der gælder følgende strafpositioner i sager med særdeles skærpende omstændigheder:

	Overtrædelse af § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet) - med særdeles skærpende omstændigheder	Kørsel under skærpende omstændigheder (visse kørselsfejl)	Kørsel i frakendelsestiden
1. gang	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
2. gang	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel
3. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
4. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel
5. gang	60 dages fængsel	70 dages fængsel	70 dages fængsel
6. gang	70 dages fængsel	80 dages fængsel	80 dages fængsel

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.2.](#)). Der er ikke ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 tilsigtet ændringer i sanktionssystemet for så vidt angår overtrædelse af § 54, stk. 2, jf. lovforslag [L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.](#)

I sager uden særdeles skærpende omstændigheder udmåles bøden i førstegangstilfælde således til en måneds nettoløn svarende til straffen for et førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille på 1,00, ligesom straffen i gentagelsestilfælde som udgangspunkt udmåles efter samme retningslinjer, som gælder for spirituskørsel med en promille på 1,21.

Om bødeberegningen henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

I sager med særdeles skærpende omstændigheder udmåles straffen som udgangspunkt efter samme retningslinjer, som gælder for spirituskørsel med en promille på over 2,00.

Det er i forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.2.](#)), og i forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.](#)), anført, at det vil være nærliggende at anse betingelsen om særdeles skærpende omstændigheder i færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 2, for opfyldt, hvis føreren ved en klinisk lægeundersøgelse er blevet fundet påvirket i middel grad eller derover.

I førstegangstilfælde vil overtrædelser med særdeles skærpende omstændigheder som udgangspunkt blive straffet med en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller behandling mod narkotikamisbrug samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn. I andengangstilfælde idømmes - afhængig af straffen i førstegangstilfældet - enten en ubetinget frihedsstraf eller en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller behandling mod narkotikamisbrug samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn. Dette gælder uanset, om der er tale om en overtrædelse med eller uden særdeles skærpende omstændigheder. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.2.](#)).

Der er hverken i forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007](#)) eller i forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)) udtrykkeligt taget stilling til spørgsmålet om strafudmåling i sager om overtrædelse af § 54, stk. 2, hvor der foreligger skærpende omstændigheder, eller hvor kørslen er sket i frakendelsestiden eller i brugsstjålet køretøj.

Det må imidlertid efter rigsadvokatens opfattelse antages, at straffen også i disse tilfælde skal udmåles efter de retningslinjer, som gælder for spirituskørsel med en promille på henholdsvis 1,00 (førstegangstilfælde uden særdeles skærpende omstændigheder), 1,21 (gentagelsestilfælde uden særdeles skærpende omstændigheder) og over 2,00 (med særdeles skærpende omstændigheder), jf. også skemaerne ovenfor. Der henvises i den forbindelse til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

5.1.6. Frakendelse for overtrædelse af § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet)

Førerretten skal frakendes ubetinget, hvis føreren under skærpende omstændigheder har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet), jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2. Dette blev indført ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, der trådte i kraft den 1. januar 2012.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.2.2.](#)), at det i relation til føreevnekriteriet vil være nærliggende at anse betingelsen for ubetinget frakendelse (skærpende omstændigheder), som nævnt i færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2, for opfyldt, hvis den pågældende ved den kliniske lægeundersøgelse er blevet fundet påvirket i let grad eller derover.

Førerretten skal frakendes betinget, hvis føreren har gjort sig skyldig i en overtrædelse af § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet), der ikke er omfattet af § 126, stk. 1, nr. 2, jf. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 9.

Den ubetingede frakendelse skal ifølge færdselslovens § 128, stk. 2, ske for et tidsrum af mindst 3 år, jf. nærmere [pkt. 5.1.2.](#) herom.

Der gælder følgende retningslinjer for frakendelse:

Overtrædelse af § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet)	Uden skærpende omstændigheder	Med skærpende omstændigheder
1. gang	Betinget frakendelse	Ubetinget frakendelse i 3 år
2. gang	Ubetinget frakendelse i 3 år	Ubetinget frakendelse i 5 år
3. gang	Ubetinget frakendelse i 5 år	Ubetinget frakendelse i 10 år
4. gang eller senere tilfælde	Ubetinget frakendelse i 10 år	Ubetinget frakendelse i 10 år

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.2. og 5.3.](#)) sammenholdt forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 5.1. og 5.2.1.](#)).

5.1.7. Strafpåstande for overtrædelser af § 54, på lille knallert

Straffen for overtrædelse af § 54, med lille knallert fremgår af færdselslovens § 117 c, stk. 1. Herefter straffes overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2 med lille knallert med bøde. I gentagelsestilfælde kan straffen stige til fængsel indtil 1 år, jf. stk. 2.

Der henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000), idet det bemærkes, at overtrædelse af § 54, stk. 1, med lille knallert bør straffes efter samme retningslinjer som overtrædelse af § 53 med lille knallert, jf. forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.3.1.](#)).

5.2. Strafpåstande for overtrædelse af straffelovens § 241, § 249 eller § 252, stk. 1, i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54

Straffen for uagtsomt manddrab og uagtsom legemsbeskadigelse i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54 er skærpet flere gange, senest ved lov nr. 716 af 25. juni 2010.

Straffen fastsættes i disse sager så vidt muligt efter samme retningslinjer som for uagtsomt manddrab og uagtsom legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel. Der henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000) og pkt. 5.2.1.-5.2.3. nedenfor.

5.2.1. Uagtsomt manddrab i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54

Straffen for uagtsomt manddrab efter straffelovens § 241 i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, skal som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 16-18 måneder (normalniveauet). Dette udgangspunkt for stråfniveauet fremgår af lovforslaget til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3.2.](#)), og gælder forhold, der er begået den 1. juli 2010 eller senere.

Der kan foreligge skærpende omstændigheder, som gør, at forholdet skal bedømmes strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneder.

En skærpende omstændighed kan f.eks. være, at den pågældende tidligere er straffet for spirituskørsel, særlig hensynsløs kørsel eller anden risikobetonet kørsel, som har medført betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, og som har været udtryk for betydelig uansvarlighed som fører af et motorkøretøj. Det vil også kunne være en skærpende omstændighed, hvis gerningsmanden tidligere er straffet for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2. Det fremgår også af lovforslaget.

Det fremgår endvidere det anførte sted i bemærkningerne, at de groveste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54 - der i praksis før strafskærpelsen i 2010 medførte straffe på 2½ til 3 års fængsel - fremover skal føre til straffe på op til 5 års fængsel.

5.2.2. Uagtsom legemsbeskadigelse i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54

Ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 blev straffen for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249 skærpet i samme situationer som for uagtsomt manddrab, jf. [pkt. 5.2.1.](#) Det betyder, at straffen blev skærpet i bl.a. sager om uagtsom betydelig

legemsbeskadigelse begået i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2. Straffen skal i disse tilfælde som udgangspunkt fastsættes til fængsel i omkring 6-8 måneder i normalt tilfældene.

Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, skal forholdet bedømmes strengere end normalniveauet. Om skærpende omstændigheder henvises til [pkt. 5.2.1.](#) og lovforslaget [L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.3.3.2.](#)

I grove tilfælde af uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54, vil der skulle idømmes straffe, der er markant højere end det angivne normalniveau på 6-8 måneders fængsel. I de groveste tilfælde, hvor der før strafskærpelsen i 2010 blev idømt straffe på 8-10 måneders fængsel, skal der fremover idømmes en hårdere straf.

5.2.3. Forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54

Den udmålingspraksis, som domstolene fastlægger i forhold til sager omfattet af færdselslovens § 118, stk. 6, straffelovens § 241 og straffelovens § 249, forudsættes ifølge forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3.2.](#)), at få en afsmittende virkning for domstolenes strafudmåling i færdselssager omfattet af straffelovens § 252, hvor der har foreligget forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2.

5.3. Flere overtrædelser af § 54 til samtidig pådømmelse

5.3.1. Strafpåstande for flere overtrædelser af § 54 til samtidig pådømmelse

Der er hverken i forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007](#)) eller i forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)) udtrykkeligt taget stilling til spørgsmålet om sanktionsfastsættelsen i sager om flere overtrædelser af § 54 til samtidig pådømmelse.

Rigsadvokaturen antager imidlertid, at sanktionen i disse tilfælde bør fastsættes efter samme retningslinjer, som gælder for to samtidige spirituskørsler.

Der henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

5.3.2. Frakendelse for flere overtrædelser af § 54 til samtidig pådømmelse

Som et eksempel på tre førstegangsovertrædelser af færdselslovens § 54, kan der henvises til TfK 2013.624. I denne sag havde T en gang i oktober 2011 og to gange i juni-juli 2012 overtrådt færdselslovens § 54, stk. 1. Den første overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1, var begået før lovændringen pr. 1. januar 2012 og ville have medført betinget førerretsfrakendelse, mens de to andre overtrædelser af denne bestemmelse efter nugældende praksis hver ville medføre 3 års førerretsfrakendelse. Byretten fandt, at princippet om absolut kumulation, der ville føre til 6½ års frakendelse, kunne og burde fraviges i dette tilfælde, da der var tale om mere end 2 kørsler. Landsretten fandt, at den samlede frakendelsestid passende kunne fastsættes til 5 år.

5.4. Overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel

Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor en fører har været påvirket af såvel alkohol som bevidsthedspåvirkende stoffer og derfor har overtrådt både færdselslovens § 53 og § 54, stk. 1 eller 2. Der vil i et sådant tilfælde skulle straffes for overtrædelse af de pågældende bestemmelser efter de almindelige regler om sammenstød.

Der fremgår ikke nærmere retningslinjer for straf- og frakendelsepåstanden i sager, hvor der er sket overtrædelse af både § 53 og § 54 ved samme kørsel i forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007](#)) eller i forarbejderne til lov nr. 184 af 11. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)).

Omkring straf- og frakendelsepåstanden i disse sager henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

5.5. Gentagelsesvirkning

Overtrædelser af færdselslovens § 54, stk. 1, overtrædelser af § 54, stk. 2, og overtrædelser af § 53 (spirituskørsel) skal tillægges fuld indbyrdes gentagelsesvirkning i overensstemmelse med retningslinjerne for gentagelsesvirkning af domme for spirituskørsel. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger, pkt. 5.2.3. og 5.3.](#)).

Der henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

5.6. Betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller behandling mod narkotikamisbrug

Det er i forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.1. og pkt. 5.2.1.2.](#)) forudsat, at fængselsstraf for

overtrædelse af § 54 kan gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller behandling mod narkotikamisbrug første gang, den udmåles. Som ved spirituskørsel kan der således alene idømmes betinget dom én gang inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode.

Rettens mulighed for at fastsætte vilkår om behandling mod narkotikamisbrug fremgår af straffelovens § 57.

Anklagemyndigheden bør indhente personundersøgelse i samtlige sager om spirituskørsel, hvor betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholbehandling kan komme på tale.

Der henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

5.7. Konfiskation efter § 133 a

Der er i visse tilfælde grundlag for at nedlægge påstand om konfiskation af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, ved overtrædelse af færdselslovens § 54. Reglerne herom findes i færdselslovens § 133 a.

Der henvises til afsnittet om konfiskation (RM 4/2000).

5.8. Strafpåstande ved overtrædelse af § 54, stk. 3-5

Ifølge færdselslovens § 118 a er minimumsbøden for overtrædelse af færdselsloven og forskrifter og forskrifter udstedt i medfør heraf begået med motordrevet køretøj 1000 kr. For så vidt angår bøder til gående, cyklende, ridende og førere af hestevogne er minimumsbødetaksten hævet til 700 kr.

§ 118 a fik sin nuværende affattelse ved lov nr. 184 af 11. marts 2011. Ifølge forarbejderne til loven ([L 101 af 15. december 2010](#)) skal bøden i en række tilfælde fastsættes højere end minimumsbøden.

I overensstemmelse hermed skal bøden i sager om overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 3-5, med virkning fra overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere som udgangspunkt udmåles efter nedenstående takster. Overtrædelser, som ikke er nævnt, straffes som udgangspunkt med en bøde svarende til minimumsbødetaksten.

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
54, stk. 3	Føre/forsøg på at føre <u>cykel</u> i en tilstand som beskrevet i § 53 eller § 54, stk. 2	1.500

54, stk. 3	Føre/forsøg på at føre <u>hestekøretøj</u> eller <u>hest</u> i en tilstand som beskrevet i § 53 eller § 54, stk. 2	1.500
54, stk. 4	Overlade føringen af en <u>hest</u> til en person, der befinder sig i en tilstand som beskrevet i § 53 eller § 54, stk. 2	700
54, stk. 4	Overlade føringen af en <u>cykel</u> til en person, der befinder sig i en tilstand som beskrevet i § 53 eller § 54, stk. 2	700
54, stk. 4	Overlade føringen af en lille eller stor <u>knallert</u> til en person, der Befinder sig i en tilstand som beskrevet i § 53 eller § 54, stk. 2	1.500
54, stk. 4	Overlade føringen af et <u>motorkøretøj</u> (undtaget køretøjer omfattet af § 43, stk. 1 eller 2) til en person, der befinder sig i en tilstand som beskrevet i § 53 eller § 54, stk. 2	2.500
54, stk. 4	Overlade føringen af et <u>motorkøretøj omfattet af § 43, stk. 1 eller 2</u> , til en person, der befinder sig i en tilstand som beskrevet i § 53 eller § 54, stk. 2	5.000
54, stk. 5	Ej søge at hindre spirituskørsel mv. (<u>beværter</u>)	1.500
54, stk. 5	Ej søge at hindre spirituskørsel mv. (<u>tjener</u>)	1.000

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Færdselsloven, lovbekendtgørelse nr. 1055 af 9. november 2012

Lovændringer og forarbejder

- Lov nr. 524 af 6. juni 2007 om ændring af færdselsloven (alkoholkoncentration i udåndingsluft, nulgrænse for euforiserende stoffer mv.) ([L 180 af 14. marts 2007](#))
- Lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven (skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkolåsordning og udvidet mulighed for vedtagelse af førerretsfrakendelse mv.) ([L 179 af 26. marts 2010](#))

- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer mv.) ([L 101 af 15. december 2010](#))

Bekendtgørelse nr. 655 af 19. juni 2007 om klassificering af færdselssikkerhedsfarlige stoffer

Bekendtgørelse nr. 901 af 12. august 2011 om ændring af bekendtgørelse om klassificering af færdselssikkerhedsfarlige stoffer

BILAG 1

Overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt. (nulgrænsen)

	Overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt. (1)	Kørsel under skærpende omstændigheder (2)	Kørsel i frakendelsestiden (3)
1. gang	Bøde (en måneds nettoløn)	Bøde	Bøde
2. gang	10 dages fængsel	20 dages fængsel	20 dages fængsel
3. gang	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
4. gang	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel
5. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
6. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel

- 1) Frihedsstraffen kan blive betinget med vilkår om samfundstjeneste eller behandling mod narkotikamisbrug, hvis der ikke tidligere er idømt en betinget dom, som fortsat har gentagelsesvirkning. Der udmåles endvidere en tillæggsbøde svarende til en måneds nettoløn.
- 2) Der lægges 10 dage til straffen for overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt., i andengangstilfælde og senere tilfælde.
- 3) Der lægges 10 dage til straffen for overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt., i andengangstilfælde og senere tilfælde. Straf for eventuel kørsel i frakendelsestiden er ikke indregnet. For så vidt angår førstegangstilfælde sker der absolut kumulation af bødestraffene, medmindre straffen overstiger to måneders nettoløn.

Frakendelse

Overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt. (nulgrænsen)	Frakendelse (svarende til spirituskørsel med en promille på 1,21)
1. gang	Ubetinget frakendelse i 3 år
2. gang	Ubetinget frakendelse i 5 år
3. gang	Ubetinget frakendelse i 10 år
4. gang eller senere tilfælde	Ubetinget frakendelse i 10 år

BILAG 2

Overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt. (receptoverskridelser)

	Overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt. (1)	Kørsel under skærpende omstændigheder (2)	Kørsel i frakendelsestiden (3)
1. gang	Bøde (½ måneds nettoløn)	Bøde	Bøde
2. gang	10 dages fængsel	20 dages fængsel	20 dages fængsel
3. gang	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
4. gang	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel
5. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
6. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel

- 1) Frihedsstraffen kan blive betinget med vilkår om samfundstjeneste eller behandling mod narkotikamisbrug, hvis der ikke tidligere er idømt en betinget dom, som fortsat har gentagelsesvirkning. Der udmåles endvidere en tillægsbøde svarende til en måneds nettoløn.
- 2) Der lægges 10 dage til straffen for overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt., i andengangstilfælde og senere tilfælde.
- 3) Der lægges 10 dage til straffen for overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt., i andengangstilfælde og senere tilfælde. Straf for eventuel kørsel i frakendelsestiden er ikke indregnet. For så vidt angår førstegangstilfælde sker der absolut kumulation af bødestraffene, medmindre straffen overstiger to måneders nettoløn.

Frakendelse

Overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt. (receptoverskridelser)	Frakendelse (svarende til spirituskørsel med en promille på 0,51)
1. gang	Betinget frakendelse*
2. gang	Ubetinget frakendelse i 3 år
3. gang	Ubetinget frakendelse i 5 år
4. gang eller senere tilfælde	Ubetinget frakendelse i 10 år

* Frakendelsen erstattes af et kørselsforbud, hvis den pågældende er førstegangserhverver, jf. færdselslovens § 127.

BILAG 3

Overtrædelse af § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet)

	Overtrædelse af § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet) - uden særdeles skærpente omstændigheder (1)	Kørsel under skærpente omstændigheder (visse kørselsfejl) (2)	Kørsel i frakendelsestiden (3)
1. gang	Bøde (en måneds nettoløn)	Bøde	Bøde
2. gang	10 dages fængsel	20 dages fængsel	20 dages fængsel
3. gang	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
4. gang	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel
5. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
6. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel

	Overtrædelse af § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet) - med særdeles skærpente omstændigheder (1)	Kørsel under skærpente omstændigheder (visse kørselsfejl) (2)	Kørsel i frakendelsestiden (3)
1. gang	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
2. gang	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel
3. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
4. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel
5. gang	60 dages fængsel	70 dages fængsel	70 dages fængsel
6. gang	70 dages fængsel	80 dages fængsel	80 dages fængsel

- 1) Frihedsstraffen kan blive betinget med vilkår om samfundstjeneste eller behandling mod narkotikamisbrug, hvis der ikke tidligere er idømt en betinget dom, som fortsat har gentagelsesvirkning. Der udmåles endvidere en tillægsbøde svarende til en måneds nettoløn.
- 2) Der lægges 10 dage til straffen for overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt., i andengangstilfælde og senere tilfælde.
- 3) Der lægges 10 dage til straffen for overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt., i andengangstilfælde og senere tilfælde. Straf for eventuel kørsel i frakendelsestiden er ikke indregnet. For så vidt angår førstegangstilfælde sker der absolut kumulation af bødestraffene, medmindre straffen overstiger to måneders nettoløn.

Frakendelse

Overtrædelse af § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet)	Uden skærpente omstændigheder	Med skærpente omstændigheder
1. gang	Betinget frakendelse*	Ubetinget frakendelse i 3 år
2. gang	Ubetinget frakendelse i 3 år	Ubetinget frakendelse i 5 år
3. gang	Ubetinget frakendelse i 5 år	Ubetinget frakendelse i 10 år
4. gang eller senere tilfælde	Ubetinget frakendelse i 10 år	Ubetinget frakendelse i 10 år

* Frakendelsen erstattes af et kørselsforbud, hvis den pågældende er førstegangserhverver, jf. færdselslovens § 127.

Håndholdt mobiltelefon (færdselslovens § 55 a)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstanden i sager om overtrædelse af færdselslovens § 55 a](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstanden for overtrædelse af færdselslovens § 55 a

Efter færdselslovens § 55 a må førere af køretøjer under kørsel ikke benytte sig af håndholdte mobiltelefoner.

Forbuddet gælder førere af ethvert køretøj, dvs. også cyklister, jf. færdselslovens § 2, nr. 10, og i visse tilfælde kørestolsbrugere, jf. færdselslovens § 2, nr. 13 og § 13 modsætningsvis.

Forbuddet gælder endvidere også for ridende, jf. færdselslovens § 2, nr. 10.

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, og gælder for overtrædelser begået 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Minimumsbøden for overtrædelser af færdselsloven og forskrifter udstedt i medfør heraf skal som udgangspunkt fastsættes til 1.000 kr. for motordrevne køretøjer, jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1. For visse overtrædelser, som indebærer en særlig færdselssikkerhedsmæssig risiko, skal der derimod udmåles en skærpet bøde.

Benyttelse af håndholdt mobiltelefon under kørsel anses for at indebære en særlig færdselssikkerhedsmæssig risiko. Bøden for overtrædelse af færdselslovens § 55 a, skal derfor som udgangspunkt fastsættes til 1.500 kr.

Bøden for cyklisters anvendelse af håndholdt mobiltelefon skal som udgangspunkt fastsættes til 1.000 kr. Se herom i afsnittet om cyklister (RM 4/2000).

Bøden for ridendes anvendelse af håndholdt mobiletelefon skal som udgangspunkt fastsættes til 1.000 kr. svarende til bøden for cyklisters anvendelse af håndholdt mobiltelefon.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Ændringslove

Lov nr. 468 af 10. juni 1997 om ændring af færdselsloven ([L 176 af 26. februar 1997](#))

Færdsel - Kørsel uden kørekort (færdselslovens § 56)

RM 4/2000 - revideret 1. april 2015

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved overtrædelse af § 56, stk. 1, 1. pkt.](#)
  - 5.2. [Formildende omstændigheder og unge under 18 år](#)
  - 5.3. [Betinget dom med samfundstjeneste](#)
  - 5.4. [Konfiskation efter § 133 a](#)
  - 5.5. [Øvrige overtrædelser af § 56](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

Det følger af færdselslovens § 56, stk. 1, at motorkøretøj og stor knallert kun må føres af en person, der har erhvervet kørekort, og at føreren under kørslen skal have kørekortet hos sig og på forlangende vise det til politiet. Der er fastsat lignende bestemmelser for andre køretøjstyper. Se nærmere om færdselslovens § 62, stk. 1, i afsnittet om kørekort til traktor og motorredskab og om færdselslovens § 63, stk. 1, i afsnittet om lille knallert (RM 4/2000).

Efter færdselslovens § 117 d, stk. 2, 1. pkt., straffes overtrædelser af § 56, stk. 1, med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. Ved udmåling af bøde for overtrædelse af § 56, stk. 1, skal der tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel. Er overtrædelsen begået under kørsel med et køretøj omfattet af § 43, stk. 1 eller 2, (tunge køretøjer) udmåles en skærpet bøde, jf. færdselslovens § 117 d, stk. 2, 2. og 3. pkt.

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, 1. pkt.

Strafpositionerne ved overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, 1. pkt. (kørsel uden at have erhvervet kørekort), jf. § 117 d, stk. 2, 1. pkt., er således:

Overtrædelse	Sanktionspåstand
1. gang	7.000 kr.
2. gang	8.500 kr.
3. gang	10.500 kr.
4. gang	14.000 kr.
5. gang	7 dages fængsel*
6. gang	14 dages fængsel
7. gang	20 dages fængsel
8. gang	30 dages fængsel

* Eventuelt betinget dom med samfundstjeneste, se punkt 5.4.

9. gang	40 dages fængsel
10. gang	50 dages fængsel

Bødetaksterne finder tillige anvendelse ved kørsel uden kørekort til stor knallert. Fra retspraksis kan i den forbindelse f.eks. henvises til U 1998.1053V (bøde på 5.000 kr. i et førstegangstilfælde), U 2002.219/2Ø (bøde på 10.000 kr. ved to førstegangsovertrædelser til samtidig påkendelse) og U 2002.2762/1Ø (7 dages fængsel, der blev gjort betinget af bl.a. samfundstjeneste, og en tillægsbøde på 5.000 kr. i et femtegangstilfælde).

Færdselslovens § 117 d blev indsat i færdselsloven ved lov nr. 468 af 10. juni 1997. I lovens forarbejder ([L 176 af 26. februar 1997, de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)) var der fastsat vejledende sanktionspåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1. I første til fjerdegangstilfælde skulle der udmåles en bøde. Bøderne skulle afspejle de udgifter, som er forbundet med at erhverve eller generhverve kørekort. I femtegangstilfælde skulle straffen ifølge forarbejderne være en frihedsstraf på 7 dage.

Bødetaksterne blev forhøjet ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, der trådte i kraft den 1. januar 2012. Der henvises særligt til forarbejderne til loven ([L 101 af 15. december 2010, afsnit 3.2.2.3.5. og 3.2.3., samt bilag 1 til Rigsadvokatens redegørelse fra november 2009, der er optrykt som bilag 2 til lovforslaget](#)).

For så vidt angår overtrædelser af færdselslovens § 56, stk. 1, i [sjettegangstilfælde og derover](#) har præsidenterne for Vestre og Østre Landsret ved [cirkulæreskrivelse af 1. juli 2008](#) til byretterne fastsat en række strafpositioner, der som udgangspunkt skal anvendes ved strafudmålingen for én enkelt overtrædelse. De ovenstående takster er i overensstemmelse hermed:

”Landsretterne har drøftet sanktionsfastsættelsen ved overtrædelser af færdselslovens § 56, stk. 1 - kørsel uden kørekort - i gentagelsestilfælde, hvor navnlig sanktionsfastsættelsen ved kørsel i mere end femtegangstilfælde har givet anledning til en vis tvivl.

Landsretterne er enige om for fremtiden at anvende følgende udgangspunkter for strafudmålingen for en enkelt kørsel uden kørekort:

6. gang	14 dg fængsel
7. gang	20 dg fængsel
8. gang	30 dg fængsel
9. gang	40 dg fængsel
10. gang	50 dg fængsel

Som udgangspunkt gælder et strafmaksimum på fængsel i 50 dage for en enkelt kørsel uden kørekort.

To kørsler uden kørekort til samtidig pådømmelse vil endvidere normalt føre til, at straffen skærpes til næste strafposition. Det samme vil som oftest gælde ved tre kørsler til samtidig pådømmelse.”

Er der tale om flere kørsler i bødeområdet til samtidig pådømmelse, er udgangspunktet absolut kumulation af bøderne efter færdselslovens § 118 a, stk. 2, jf. f.eks. U 2002.2536V, hvor der blev anvendt absolut kumulation ved udmåling af bøderne for to overtrædelser i førstegangstilfælde, og TfK 2003.241V, hvor der blev anvendt absolut kumulation ved udmåling af bøden for to overtrædelser i et fjerdegangstilfælde. I U 2003.492/2Ø, hvor der var tale om 10 overtrædelser i et fjerdegangstilfælde, blev der anvendt modereret kumulation, idet absolut kumulation ikke ville føre til et rimeligt bødeniveau. Der henvises i øvrigt til afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Fra retspraksis vedrørende den øvre grænse for frihedsstraffens længde kan f.eks. nævnes U 2009.65Ø, hvor T blev idømt fængsel i 50 dage for en ellevtegangsovertrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, TfK 2007.97V, hvor T blev idømt 60 dages fængsel for tre tiendegangsovertrædelser af færdselslovens § 56, stk. 1, og TfK 2009.472Ø, hvor T blev idømt 50 dages fængsel for tre niendegangsovertrædelser af færdselslovens § 56, stk. 1.

Særligt vedrørende kørsel uden kørekort med tunge køretøjer bemærkes, at det følger af færdselslovens § 117 d, stk. 2, 3. pkt., at der skal udmåles en skærpet bøde, når overtrædelserne er begået under kørsel med et køretøj omfattet af § 43, stk. 1 eller 2. Det fremgår imidlertid af forarbejderne til lov nr. 557 af 24. juni 2005 ([L 153 af 13. april 2005, de specielle bemærkninger til § 117, stk. 5](#)), at strafskaerpelsesbestemmelsen alene får betydning, når der er tale om en situation med formildende omstændigheder. Normalstraffen for overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, er således den samme, uanset om der er tale om et tungt køretøj eller andre motorkøretøjer.

5.2. Formildende omstændigheder og unge under 18 år

Særlig lav indtægt er ikke et grundlag for nedsættelse af bøden, når det drejer sig om kørsel uden kørekort, jf. f.eks. U 1998.1053V og U 2007.1167Ø.

Er overtrædelserne begået af en person under 18 år, skal bøden ifølge U 1999.652V fastsættes uden hensyn til den økonomiske fordel ved ikke at have erhvervet kørekort, idet personer under 18 år ikke kan erhverve kørekort til motorkøretøj eller stor knallert. Bøden fastsættes herefter som udgangspunkt til halvdelen af normalbøden i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer for fastsættelse af bøder til

personer under 18 år. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Foreligger der herudover formildende omstændigheder kan bøden nedsættes yderligere.

Ved bødens fastsættelse kan det som udgangspunkt anses for en formildende omstændighed, at den sigtede har modtaget et ikke uvæsentligt antal køreundervisningstimer, eller at den pågældende har erhvervet førerret til et andet motorkøretøj end det, som han eller hun er fører af, jf. U 1999.652V, hvor bøden blev nedsat yderligere, fordi vedkommende havde knallertbevis.

I de tilfælde, hvor der foreligger formildende omstændigheder på grund af kørekort til en anden kategori, gælder efter lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)) følgende takster:

Kørekort til solomotorcykel - kører med sidevogn		2.000 kr.
Kørekort, men ikke til påhængsvogn		2.000 kr.
Kørekort til bil - kører motorcykel	1. gang	4.000 kr.
Kørekort til motorcykel - kører bil	1. gang	4.000 kr.
	2. gang	5.000 kr.
	3. gang	6.500 kr.

I andre tilfælde af formildende omstændigheder, f.eks. modtaget et ikke uvæsentligt antal køreundervisningstimer før gerningstidspunktet, gælder følgende takster:

Over 18 år	1. gang	4.000 kr.
	2. gang	5.000 kr.
	3. gang	6.500 kr.
Under 18 år	1. gang	3.000 kr.
	2. gang	3.500 kr.
	3. gang	4.000 kr.

Der kan ikke ske nedsættelse af bøden af de nævnte grunde ved kørsel med tunge køretøjer. Det følger af færdselslovens § 117 d, stk. 2, 3. pkt., som blev indsat ved lov nr. 557 af 24. juni 2005 ([L 153 af 13. april 2005](#)), at der skal udmåles en skærpet bøde for overtrædelse af § 56, stk. 1, hvis forholdet er begået under kørsel med et køretøj, der er omfattet af færdselslovens § 43, stk. 1 eller 2. Det følger ligeledes af lovens forarbejder ([L 153 af 13. april 2005, de specielle bemærkninger til § 117, stk. 5](#)), at bøden for

overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, med tunge køretøjer ikke skal nedsættes, når den sigtede har modtaget et ikke uvæsentligt antal køreundervisningstimer eller har erhvervet førerret til et andet motorkøretøj.

Tilsvarende gælder for kørsel i strid med et kørselsforbud. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 498 af 7. juni 2001 ([L 225 af 25. april 2001, de specielle bemærkninger til § 126, stk. 4](#)). I forarbejderne anføres om sanktionsfastsættelsen, at hvis der er tale om kørsel til trods for et kørselsforbud, bør bødeniveauet svare til det eksisterende bødeniveau efter § 117, stk. 5, 2. pkt. (nu § 117 d, stk. 2, 2. pkt.). Det bemærkes endvidere, at de dømte i forbindelse med at skulle gennemføre en kontrollerende køreprøve vil blive pålagt udgifter hertil samt til undervisning, hvorfor bødeniveauet forudsættes at være det samme som bøder pålagt efter § 56, stk. 1.

Efter rigsadvokaturens opfattelse må det på denne baggrund antages, at bøden for overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, ved at føre motorkøretøj i strid med et kørselsforbud, skal fastsættes efter de i pkt. 5.2 anførte takster vedrørende overtrædelse af § 56, stk. 1, uden formildende omstændigheder.

For så vidt angår kørsel uden kørekort, hvor førerretten er administrativt inddraget, har Vestre Landsret i U 2001.1571V udtalt, at bøden for at føre et køretøj, efter at førerretten var administrativt inddraget, passende kunne fastsættes til 1.500 kr. Det er på baggrund af den generelle forhøjelse af bødeniveauet for overtrædelser af færdselsloven i henhold til lov nr. 184 af 8. marts 2012 og TFK 2013.1027/2V Rigsadvokatens opfattelse, at bødeniveauet for kørsel, mens førerretten er administrativt inddraget, skal fastsættes til 2.500 kr.

Er kørekortet inddraget af politiet i medfør af kørekortbekendtgørelsens § 101 (manglende kundskaber eller færdigheder) eller i medfør af § 102 (helbredsmæssige forløb), og den administrative inddragelse ikke er indbragt for domstolene, finder de almindelige bødetakster for kørsel uden at have erhvervet kørekort efter Rigsadvokatens opfattelse fortsat anvendelse. Er den administrative inddragelse derimod indbragt for domstolene, skal overtrædelser af § 56, stk. 1, - indtil der er truffet endelig afgørelse - alene søges afgjort med en bøde på 2.500 kr.

En person, der har generhvervet førerretten under den obligatoriske alkolåsordning, men som i alkolåsperioden kører i et køretøj, der ikke er omfattet af alkolåsordningen, f.eks. en bil uden alkolås, kan straffes for overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, jf. § 117 d, stk. 2. Dette følger af færdselslovens § 60 a, stk. 7. Det forudsættes, at der i disse tilfælde straffes på samme måde som ved kørsel i bil, hvor føreren alene har kørekort til motorcykel, eller omvendt. (jf. ovenfor nu i førstegangstilfælde en bøde på

4.000 kr.). Det bemærkes i øvrigt, at førerret med vilkår om alkohol kun giver ret til at føre et eller flere bestemte køretøjer, som er knyttet til vedkommendes førerret. Se forarbejderne til lov nr. 154 af 18. februar 2015 og lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 29. marts 2010](#)) sammenholdt med forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)).

En person, som ikke har generhvervet førerretten under den obligatoriske alkoholordning, som i alkoholperioden fører et køretøj, hvortil der kræves kørekort, forudsættes straffet på samme måde som andre, der kører efter udløbet af en ubetinget frakendelse uden at have generhvervet førerretten.

En person, der har generhvervet førerretten under den frivillige alkoholordning, men som i den periode, hvor den resterende del af frakendelsesperioden og alkoholperioden løber parallelt, kører i et køretøj, der ikke er omfattet af alkoholordningen, f.eks. en bil uden alkohol, kan straffes for kørsel i frakendelsestiden, jf. færdselslovens § 117 a. Dette følger af færdselslovens § 132 a, stk. 7. En kørsel i alkoholperioden, efter frakendelsestiden er udløbet, straffes som en overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1. Det forudsættes, at der i disse tilfælde straffes på samme måde som ved kørsel i bil, hvor føreren alene har kørekort til motorcykel, eller omvendt. Det bemærkes i øvrigt, at førerret med vilkår om alkohol kun giver ret til at føre et eller flere bestemte køretøjer, som er knyttet til vedkommendes førerret. Se forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 29. marts 2010](#)).

Se nærmere om alkoholordningen i afsnittet om frakendelse af førerretten (§§ 125-133). Se i øvrigt afsnittet om kørsel i frakendelsestiden (§ 117 a-c).

5.3. Betinget dom med samfundstjeneste

Ved lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven blev der åbnet mulighed for, at domstolene også ved andre færdselslovsovertrædelser end spirituskørsel, der medfører en kortere ubetinget frihedsstraf, kan anvende samfundstjeneste i stedet for kortere ubetingede frihedsstraffe. Kerneområdet herfor er ifølge lovens forarbejder ([L 41 af 13. oktober 1999, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.](#)) kørsel i frakendelsestiden uden samtidig spirituskørsel.

Samfundstjeneste vil efter rigsadvokatens opfattelse også kunne anvendes ved overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1. F.eks. har landsretten i U 2005.1636V fastsat straffen for en femtegangsovertrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, til 7 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste i 30 timer. Landsretten fastsatte samtidig en tillægsbøde på 10.000 kr., der svarer til bøden for en fjerdegangskørsel

uden at have erhvervet kørekort. Landsretten udtalte, at der herved var taget hensyn til de udgifter, der er forbundet med at erhverve kørekort.

Se nærmere om betingede domme med samfundstjeneste i afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000 pkt. 5.9.).

5.4. Konfiskation efter § 133 a

Efter færdselslovens § 133 a, kan overtrædelse af § 56, stk. 1, danne grundlag for konfiskation. Se nærmere herom i afsnittet om konfiskation (RM 4/2000).

5.5. Øvrige overtrædelser af § 56

For andre overtrædelser af § 56 gælder følgende bødetakster:

<u>Forseelsens art:</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
Undladt at medbringe kørekort	1.000 kr.
Nægter at forevise kørekort	1.000 kr.
Ikke fornyet kørekort	1.000 kr.
Bortkommet i mere end 1 år	1.000 kr.
Ikke ombyttet til EU-model	1.000 kr.
Udlænding - ikke ombyttet med dansk kørekort	1.000 kr.
Ikke kørekort til erhvervsmæssig personbefordring - har kørekort	1.500 kr.
Ikke overholdt vilkår om at benytte briller under kørslen og lignende (§ 56, stk. 5, jf. kørekortbekendtgørelsen)	1.000 kr.

Hvis en person, der har fået frataget kørekortet efter færdselslovens § 55, stk. 3 (straksfratagelse i forbindelse med kørsel i påvirket tilstand), alligevel fører et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, straffes den pågældende for at have undladt at medbringe kørekort, jf. færdselslovens § 56, stk. 1, 2. pkt. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 457 af 14. maj 2014 ([L 113 af 15. januar 2014, de almindelige bemærkninger pkt. 5.3.3.](#)). Bøden fastsættes som følge heraf i overensstemmelse med ovenstående til en bøde på 1.000 kr.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Relevante ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 154 af 18. februar 2015 om ændring af færdselsloven, ændret aldersgrænse for forkortet gyldighedsperiode for kørekort mv. ([L 69 af 13. november 2014](#))
- Lov nr. 457 af 14. maj 2014, om ændring af færdselsloven, skærpet indsats mod kørsel i påvirket tilstand mv. ([L 113 af 15. januar 2014](#))
- Lov nr. 184 af 8. marts 2011, om ændring af færdselsloven bl.a. bødeforhøjelser ([L 101 af 15. december 2010](#))
- Lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven (Skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkolåsordning og udvidet mulighed for udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelse mv.) ([L 179 af 26. marts 2010](#))
- Lov nr. 557 af 24. juni 2005, om ændring af færdselsloven ([L 153 af 13. april 2005](#))
- Lov nr. 230 af 4. april 2000, om ændring af straffeloven ([L 41 af 13. oktober 1999](#))
- Lov nr. 468 af 10. juni 1997, om ændring af færdselsloven, spiritus- og promillekørsel ([L 176 af 26. februar 1997](#))

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelsen nr. 12 af 10. januar 2013 om kørekort

Traktor og motorredskab (færdselslovens § 62)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Anvendelsesområdet for færdselslovens § 62](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 62](#)
  - 5.2. [Konfiskation](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Anvendelsesområdet for færdselslovens § 62

Det følger af færdselslovens § 62, stk. 1, at traktor og motorredskab kun må føres af personer, der har erhvervet kørekort til bil eller særligt kørekort til traktor. Dette gælder dog ikke for kørsel på vejområder, der er begrænset på betryggende måde ved afspærring eller afmærkning, eller for kørsel med motorredskab, der er bestemt til at føres af en gående, jf. § 62, stk. 2.

Efter færdselslovens § 117 d, stk. 2, 1. pkt., straffes overtrædelser af § 62, stk. 1, med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 62

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)), og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Bøderne for overtrædelse af § 62, stk. 1, er 2.000 kr. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.3.](#)).

Bøden kan ifølge de nævnte forarbejder ikke nedsættes for personer under 18 år eller personer med særlig lav indtægt.

5.2. Konfiskation

Ved overtrædelse af bestemmelserne i færdselslovens § 62, stk. 1, vil der eventuelt kunne ske konfiskation af et motordrevet køretøj, som er anvendt ved overtrædelsen eller ejes af gerningsmanden, efter reglerne i færdselslovens § 133 a, stk. 1.

Hertil kommer, at der i færdselslovens § 133 a, stk. 4, er indført obligatorisk konfiskation ved overtrædelser af færdselslovens af § 56, stk. 1, 1. pkt., § 62, stk. 1, og §

117 a, hvis den pågældende to gange tidligere inden for de seneste 3 år, før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold af den nævnte karakter eller forhold som nævnt i § 133 a, stk. 2, nr. 1. Se mere herom i afsnittet om konfiskation (RM 4/2000).

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Relevante ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven bl.a. bødeforhøjelser ([L 101 af 15. december 2010](#))
- Lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler ([L 137 af 9. februar 2011](#))
- Lov nr. 557 af 24. juni 2005 om ændring af færdselsloven og pasloven ([L 153 af 13. april 2005](#))
- Lov nr. 468 af 10. juni 1997 om ændring af færdselsloven, spiritus- og promillekørsel ([L 176 af 26. februar 1997](#))
- Lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven, brug af samfundstjeneste og betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling for spirituskørsel ([L 41 af 13. oktober 1999](#))

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 12 af 10. januar 2013 om kørekort

Lille knallert (færdselslovens § 63 og §§ 129-133)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Indførsel af krav om kørekort til lille knallert](#)
  - 4.2. [Overgangsregler](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved kørsel uden kørekort \(§ 63, stk. 1\)](#)
  - 5.2. [Frakendelse \(§ 129\)](#)
    - 5.2.1. [Betinget frakendelse](#)
    - 5.2.2. [Ubetinget frakendelse](#)
    - 5.2.3. [Frakendelsestiden](#)
  - 5.3. [Udskydelse/frakendelse af retten til at erhverve førerret \(§ 129, stk. 4\)](#)
    - 5.3.1. [Udskydelse \(§ 129, stk. 4, 1. pkt.\)](#)
    - 5.3.2. [Frakendelse \(§ 129, stk. 4, 2. pkt.\)](#)

- 5.4. [Konfiskation \(§ 133 a, stk. 5-7 og stk. 10\)](#)
- 5.5. [Udenretlig vedtagelse af frakendelse af retten til at føre lille knallert](#)
- 6. **[Efter dom](#)**
  - 6.1. [Anke af dom om frakendelse](#)
  - 6.2. [Generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb \(§ 132 c\)](#)
- 7. **[Love og forarbejder](#)**

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Indførsel af krav om kørekort til lille knallert

Ved lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler (Knallertkørekort og sanktioner ved ulovlig kørsel på knallert mv.) blev færdselsloven ændret med ikrafttræden den 19. januar 2013. Loven ændrede på en række væsentlige punkter reglerne for kørsel på knallert.

Loven implementerede bl.a. dele af tredje kørekortdirektiv ([Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2006/126/EF om kørekort](#)), og som en følge heraf blev der med lovens ikrafttræden indført krav om kørekort til stor og lille knallert og selvstændige kørekortkategorier til både stor og lille knallert - kategori AM.

Med loven blev der endvidere indført mulighed for at frakende retten til at føre lille knallert, udskydelse af retten til at erhverve førerret samt højere bøder og udvidet adgang til konfiskation.

4.2. Overgangsregler

Der stilles ikke krav om, at personer, som før den 19. januar 2013 havde ret til at føre lille knallert, erhverver ret til at føre lille knallert eller ansøger kommunen om udstedelse af et kørekort til kategori AM (lille knallert). Dette følger af § 7 i lov nr. 565 af 18. juni 2012 (Aldersgrænsen for førere af lille knallert), hvorefter kravet om kørekort for førere af lille knallert ikke gælder, hvis føreren er fyldt 18 år eller har erhvervet gyldigt knallertbevis eller kørekort til traktor (motorredskab) inden lovens ikrafttræden.

For så vidt angår den persongruppe, der inden lovens ikrafttræden havde ret til at føre lille knallert på grundlag af et gyldigt knallertbevis eller et kørekort til traktor (motorredskab), følger det af § 7, stk. 2, at de under kørslen skal have knallertbeviset eller kørekortet til traktor (motorredskab) hos sig.

Manglende medbringelse straffes med bøde, jf. § 7, stk. 3. Bøden svarer til bøden for overtrædelse af § 63, stk. 1, 2. pkt.

Overgangsreglerne indebærer endvidere, at disse personer bliver omfattet af kravet om kørekort, når knallertbevisets gyldighed udløber ved det fyldte 18. år, eller såfremt de frakendes retten til at føre lille knallert før det fyldte 18. år. Det samme gælder for personer, hvis kørekort til traktor (motorredskab) udløber eller senere bliver frakendt.

Kørekort til kategori AM (lille knallert) kan udstedes til denne persongruppe uden yderligere krav om køreuddannelse eller aflæggelse af køreprøve. Det følger af § 140 i bekendtgørelse nr. 886 af 15. august 2012 om kørekort.

For så vidt angår den persongruppe, der inden lovens ikrafttræden var fyldt 18 år, gælder der ikke noget krav om kørekort, heller ikke selvom de frakendes retten til at føre lille knallert ubetinget. For disse personer er der således ikke noget krav om, at de efter udløbet af frakendelsestiden i forbindelse med en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, ansøger kommunen om et nyt kørekort.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved kørsel uden kørekort (§ 63, stk. 1)

Det følger af færdselslovens § 63, stk. 1, at lille knallert kun må føres af personer, som har erhvervet kørekort til lille knallert, stor knallert, bil eller motorcykel. Kørekort til lille knallert kan udstedes til en person, der er fyldt 16 år, og som har modtaget undervisning i færdselsreglerne og kørsel med lille knallert og bestået en teoretisk og praktisk prøve. Kørekort til lille knallert kan tillige udstedes til en person, der er fyldt 18 år, og som har bestået en teoriprøve, jf. færdselslovens § 63, stk. 2.

Overtrædelse af § 63, stk. 1, straffes efter færdselslovens § 118, stk. 1.

Som udgangspunkt anvendes følgende bødetakster for overtrædelse af § 63, stk. 1, 1. pkt., om kørsel uden kørekort:

Overtrædelse	Sanktionspåstand
1. gang	2.000 kr.
2. gang	4.000 kr.

Det forudsættes i forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 14](#)), at der ikke sker nedsættelse af bøden til det halve for personer under 18 år og for personer med særlig lav indkomst.

For så vidt angår øvrige overtrædelser af § 63 bør anklagemyndigheden anvende følgende bødetakster:

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
63, stk. 1, 2. pkt.	Undladt at medbringe kørekort til lille knallert	1.000
63, stk. 6	Undladt at medbringe præmiekvittering	1.000

5.2. Frakendelse (§ 129)

Reglerne om frakendelse af retten til at føre lille knallert findes i færdselslovens § 129. Retten til at føre lille knallert er hermed undtaget fra de almindelige regler om frakendelse af førerretten. Overtrædelser begået på lille knallert får derfor som udgangspunkt ikke konsekvenser for retten til at føre andre køretøjer (bil, motorcykel, stor knallert mv.), ligesom overtrædelser begået i bil mv. ikke får konsekvenser for retten til at føre lille knallert.

5.2.1. Betinget frakendelse

Reglerne om betinget frakendelse af retten til føre lille knallert er fastsat i færdselslovens § 129, stk. 1, nr. 1-6. De overtrædelser, der er omfattet af § 129, stk. 1, nr. 1-5, er med visse tilfælde identiske med de tilfælde, der ved kørsel i andre køretøjer medfører betinget frakendelse, jf. færdselslovens § 125.

I § 129, stk. 1, nr. 6, er der indsat en bestemmelse om, at føreren af en lille knallert, der er konstruktivt ændret med henblik på hastighedsforøgelse, eller som er i en sådan stand, at den kan køre 43 km/t eller derover, skal frakendes retten til at føre lille knallert betinget. Bestemmelsen finder dog kun anvendelse, hvis føreren tillige er ejer (bruger) af knallerten.

Prøvetiden for den betingede frakendelse er tre år, jf. § 129, stk. 2. Begår føreren en ny overtrædelse, som medfører betinget frakendelse i prøvetiden for den betingede frakendelse, skal føreren ubetinget frakendes retten til at føre lille knallert, jf. § 129, stk. 3, nr. 6.

5.2.2. Ubetinget frakendelse

Reglerne om ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert er fastsat i færdselslovens § 129, stk. 3, nr. 1-7. De overtrædelser, der kan medføre en ubetinget frakendelse af førerretten, svarer i vidt omfang til de tilfælde, der ved kørsel i andre køretøjer medfører ubetinget frakendelse, jf. færdselslovens § 126.

Reglerne suppleres af § 129, stk. 5, hvorefter der er en mulighed for under særligt formildende omstændigheder at lade frakendelse ske betinget i tilfælde, hvor frakendelse efter stk. 3 ellers skulle ske ubetinget.

5.2.3. Frakendelsestiden

Det følger af § 129, stk. 3, at frakendelsestiden fastsættes for et tidsrum af mellem 2 år og 10 år. I førstegangstilfælde bør frakendelsestiden altid være 2 år. Såfremt der foreligger flere forhold til samtidig pådømmelse, som hver især medfører en ubetinget frakendelse, forudsættes det, at domstolene fastsætter frakendelsestiden ud fra en konkret vurdering. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)).

Frakendelsesperioden kan i gentagelsestilfælde forlænges med yderligere mindst 2 år, dog ikke udover 10 år regnet fra den seneste dom.

En ubetinget frakendelse har gentagelsesvirkning i 2 år efter udløbet af frakendelsestiden, jf. § 129, stk. 3, nr. 7. Reglen indebærer, at et nyt forhold, der normalt ville give en betinget frakendelse efter stk. 1, udløser en ubetinget frakendelse på mindst 2 år, hvis forholdet er begået i frakendelsestiden eller inden 2 år efter frakendelsestidens udløb.

Hvis føreren er under 16 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes den først fra det fyldte 16. år, jf. § 129, stk. 6. Det følger af bemærkningerne til lovforslaget, at den pågældende i perioden frem til det fyldte 16. år ikke kan straffes for kørsel i frakendelsestiden. I disse tilfælde må der således i stedet straffes for kørsel med lille knallert uden at have erhvervet kørekort til lille knallert. Hvis den pågældende i perioden frem til det fyldte 16. år begår et nyt forhold, der begrundes en betinget eller ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, vil bestemmelsen i § 129, stk. 3, nr. 7, finde anvendelse, og der vil skulle udmåles en ny samlet frakendelsestid.

5.3. Udskydelse/frakendelse af retten til at erhverve førerret (§ 129, stk. 4)

5.3.1. Udskydelse (§ 129, stk. 4, 1. pkt.)

Hvis føreren er under 18 år på det tidspunkt, hvor vedkommende begår et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, udskydes retten til at erhverve kørekort med et alderskrav på 18 år (dvs. kørekort til motorcykel, almindelig bil, stor knallert mv.) med 6 måneder jf. § 129, stk. 4, 1. pkt.

Udskydelse af retten til at erhverve førerret indebærer således, at den pågældende ikke kan erhverve kørekort med et alderskrav på 18 år før det fyldte 18 år og 6 måneder.

Hvis den pågældende i frakendelsestiden begår et nyt forhold, der medfører frakendelse af retten til at føre lille knallert, kan der ske yderligere udskydelse af retten til at erhverve førerret, jf. § 129, stk. 7. Den samlede udskydelse kan dog ikke overstige 2 år, uanset antallet af afgørelser om ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert. Herefter vil nye forhold begået i frakendelsestiden for lille knallert alene udløse en ny frakendelse af retten til at føre lille knallert.

Fastsættelse af udskydelsen skal ske samtidig med afgørelsen om ubetinget frakendelse.

Hvis føreren var under 18 år på forseelsestidspunktet, men fyldt 18 år på afgørelsestidspunktet, og ikke har erhvervet førerret, er det Rigsadvokatens opfattelse, at der i førstegangstilfælde kun kan ske udskydelse af retten til at erhverve førerret til det fyldte 18 år og 6 måneder. Hvis personen er fyldt 18 år og 6 måneder på afgørelsestidspunktet, kan der ikke fastsættes nogen udskydelse af retten til at erhverve førerret.

5.3.2. Frakendelse (§ 129, stk. 4, 2. pkt.)

I de tilfælde hvor føreren var under 18 år på forseelsestidspunktet, men hvor sagen først afgøres, efter føreren er fyldt 18 år og allerede har erhvervet førerret, skal der i stedet for udskydelse ske ubetinget frakendelse af førerretten i 6 måneder regnet fra den endelige afgørelse om ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, jf. § 129, stk. 4, 2. pkt. Frakendelsen kan således fastsættes for et tidsrum, der går udover det fyldte 18 år og 6 måneder.

Hvis den pågældende i frakendelsestiden begår et nyt forhold, der medfører frakendelse af retten til at føre lille knallert, kan der ske yderligere frakendelse af førerretten, jf. § 129, stk. 7. Den samlede frakendelse kan dog ikke overstige 2 år, uanset antallet af afgørelser om ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert.

Det følger af § 129, stk. 4, 4. pkt., at frakendelse af førerretten under særlige omstændigheder kan undlades. Det fremgår af bemærkningerne til lov nr. 479 af 23. august 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.3.2.](#)), at der her tænkes på den situation, hvor forholdet er begået lang tid, før føreren fyldte 18 år, og hvor der som følge af sagsbehandlingstiden først træffes endelig afgørelse i sagen lang tid efter, at føreren er fyldt 18 år, uden at dette med rimelighed kan bebrejdes føreren.

5.4. Konfiskation (§ 133 a, stk. 5-7 og stk. 10)

Se herom i afsnittet om konfiskation (RM 4/2000).

5.5. Udenretlig vedtagelse af frakendelse af retten til at føre lille knallert

Se herom i afsnittet om frakendelse af førerretten mv. (RM 4/2000).

6. Efter dom

6.1. Anke af dom om frakendelse

Se herom i afsnittet om frakendelse af førerretten (RM 4/2000).

6.2. Generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb (§ 132 c)

Det følger af § 132 c, at hvis en person er frakendt retten til at føre lille knallert, inden vedkommende fyldte 16 år, og frakendelsestiden først udløber efter det fyldte 19. år, kan spørgsmålet om generhvervelse af førerretten inden frakendelsestidens udløb tidligst indbringes for domstolene, når vedkommende er fyldt 19 år.

Da frakendelsestiden i et førstegangstilfælde af frakendelse af retten til at føre lille knallert altid er 2 år, vil bestemmelsen i praksis kun finde anvendelse i de formentligt ganske få tilfælde, hvor føreren på et tidspunkt før vedkommende fyldte 16 år er blevet frakendt retten til at føre lille knallert i gentagelsestilfælde, eller hvor der har været flere forhold til samtidig pådømmelse, der hver for sig medførte ubetinget frakendelse.

Bestemmelsen supplerer færdselslovens § 132, hvorefter førerretten ikke kan gengives, før der er forløbet mindst 3 år. I lighed med hvad der følger af denne bestemmelse, kan førerretten kun gengives, når ganske særlige omstændigheder gør sig gældende.

7. Love og forarbejder

Seneste lovbekendtgørelse

- Bekendtgørelse af færdselsloven - lovbekendtgørelse nr. 1055 af 9. november 2012

Relevante ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler (Knallertkørekort og sanktioner ved ulovlig kørsel på knallert mv.) ([L 137 af 9. februar 2011](#))
- Lov nr. 565 af 18. juni 2012 (Aldersgrænsen for førere af lille knallert) ([L 117 af 28. marts 2012](#))

Øvelseskørsel (færdselslovens § 64)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 64](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 64

I færdselslovens § 64 er der fastsat nærmere regler for afvikling af øvelseskørsel med bil og motorcykel.

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)), og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Der gælder følgende bødetakster for overtrædelse af § 64:

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
64, stk. 1	Ej godkendt som kørelærer	2.000
64, stk. 2	Kørelærers ansvar ved øvelseskørsel med motorcykel	1.000
64, stk. 3	Øvelseskørsel på motorvej uden tilstrækkelig forudgående uddannelse	1.000
64, stk. 4	Øvelseskørsel inden 3 måneder før 18. år eller frakendelsestidens udløb - begge	1.000
64, stk. 5, jf. bkg. om kørekort	Øvelseskørsel uden skoleskilt	1.000
	Øvelseskørsel på forbudte strækninger	1.000
	Ej fjernet eller tildækket pedal i skolevogn	1.000
	Skolevogn, der ikke er godkendt dertil	1.500

Straffen for overtrædelse af færdselslovens § 64 blev forhøjet ved lov nr. 184 af 8. marts 2011. Der henvises i den forbindelse særligt til [L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2.2., 3.2.2.3.5. og 3.2.3.](#)

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 317 af 17. maj 1995, om ændring af færdselsloven ([L 111 af 11. januar 1995](#))
- Lov nr. 184 af 8. marts 2011, om ændring af færdselsloven, bl.a. bødeforhøjelser ([L 101 af 15. december 2010](#))

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 1563 af 20. december 2007 om godkendelse af kørelærere
- Bekendtgørelse nr. 957 af 26. september 2012 om ændring af bekendtgørelse om godkendelse af kørelærere
- Bekendtgørelse nr. 12 af 10. januar 2013 om kørekort

Oplysningspligt (færdselslovens § 65)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Anvendelsesområdet for færdselslovens § 65](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 65](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Anvendelsesområdet for færdselslovens § 65

Det følger af færdselslovens § 65, stk. 1, at ejeren (brugeren) af et køretøj efter anmodning fra politiet skal oplyse, hvilke personer der som førere har benyttet køretøjet.

Efter færdselslovens § 65, stk. 2, må ejeren (brugeren) ikke overlade føringen af et motordrevet køretøj til en person, der ikke lovligt kan føre køretøjet.

Bødetaksterne for overtrædelse af færdselslovens § 65 er flere gange blevet forhøjet.

Ved lov nr. 557 af 24. juni 2005 ([L 153 af 13. april 2005](#)) blev bøden for overtrædelse af § 65, stk. 1 og 2, når overtrædelsen vedrører et køretøj omfattet af § 43, stk. 1 eller 2 (tunge køretøjer), forhøjet til 5.000 kr.

Ved lov nr. 347 af 6. maj 2009 ([L 87 af 10. december 2008](#)) blev bøden for overtrædelse af færdselslovens § 65, stk. 1, for andre motorkøretøjer end lastbiler og busser forhøjet til 2.500 kr.

Ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)), blev bøden for overtrædelse af færdselslovens § 65, stk. 2, når overtrædelsen vedrører andre motorkøretøjer end tunge køretøjer, forhøjet til 2.500 kr.

Ved samme lov blev bøden for overtrædelse af færdselslovens § 65, stk. 1 og 2, vedrørende knallerter forhøjet til 1.500 kr., jf. [L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2.3.4.2. og 3.2.3.](#)

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 65

Bøderne for overtrædelse af færdselslovens § 65, stk. 1 og 2, skal som udgangspunkt fastsættes således:

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
65, stk. 1	Ejer/brugers pligt til at oplyse, hvem der har ført et andet motorkøretøj end dem, der er omfattet af færdselslovens § 43, stk. 1 og 2	2.500
	Ejer/brugers pligt til at oplyse, hvem der har ført et motorkøretøj omfattet af færdselslovens § 43, stk. 1 og 2	5.000
	Ejer/brugers pligt til at oplyse, hvem der har ført en lille eller stor knallert	1.500
65, stk. 2	Overladt et motorkøretøj, der ikke er omfattet af færdselslovens § 43, stk. 1 og 2, til en person, der ikke lovligt kan føre det	2.500
	Overladt et motorkøretøj omfattet af færdselslovens § 43, stk. 1 og 2, til en person, der ikke lovligt kan føre det	5.000
	Overladt en lille eller stor knallert til en person, der ikke lovligt kan føre den	1.500

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen i § 65, stk. 2, at bøden (2.500 kr.) f.s.v.a. andre køretøjer end tunge køretøjer i visse særlige tilfælde ikke bør være større end den bøde, som kan fastsættes til føreren af køretøjet i anledning af dennes ulovlige kørsel. Det drejer sig om tilfælde, hvor den mindre bøde til føreren ikke skyldes dennes indtægtsforhold eller unge alder. Der henvises nærmere til [L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.3.](#)

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 184 af 8. marts 2011, om ændring af færdselsloven, bl.a. bødeforhøjelser ([L 101 af 15. december 2010](#))
- Lov nr. 347 af 6. maj 2009, om ændring af færdselsloven, bl.a. straffen for tilsidesættelse af oplysningspligt ([L 87 af 10. december 2008](#))

- Lov nr. 557 af 24. juni 2005, om ændring af færdselsloven og pasloven ([L 153 af 13. april 2005](#))

Køretøjers indretning (færdselslovens §§ 67-79)

RM 4/2000 – revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
  - 2.1. [Beslaglæggelse af knallert](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Anvendelsesområdet for overtrædelse af færdselslovens §§ 67-68 a](#)
    - 4.1.1. [Køretøjers indretning og udstyr - køretøjer](#)
    - 4.1.2. [Køretøjers indretning og udstyr - særligt om knallerter](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens §§ 67-68 a](#)
    - 5.1.1. [Motorkøretøj](#)
    - 5.1.2. [Knallert](#)
  - 5.2. [Strafpåstande ved forhandling af ulovlige tuningsdele til knallerter](#)

- 5.3. [Strafpåstande ved radar og laserudstyr mv. i køretøjer](#)
- 5.4. [Strafpåstande ved hastighedsbegrænsere i lastbiler og busser](#)
- 5.5. [Strafpåstande ved tilkobling og slæbning samt udlejning](#)
- 5.6. [Særligt vedrørende registrering af køretøjer](#)
- 5.7. [Særligt vedrørende godkendelse og syn af køretøjer](#)
- 6. [*Efter dom*](#)
- 7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

I forbindelse med efterforskning og sagsbehandling skal du være opmærksom på følgende sagsbehandlingsskridt.

- Beslaglæggelse af knallert, se [pkt. 2.1](#).

Før tiltalerejsning skal du være opmærksom på følgende:

- Knallertens maksimalhastighed skal fremgå af anklageskriftet, se [pkt. 5.1.2](#).
- Konfiskation af knallert, se [pkt. 5.1.2](#).
- Konfiskation af ulovlige tuningsdele og fortjeneste ved salg heraf, se [pkt. 5.2](#).
- Konfiskation af ulovligt radar og laserudstyr mv., se [pkt. 5.3](#).
- Frakendelse af førerretten ved kørsel uden hastighedsbegrænsere mv. (§ 126, stk. 1, nr. 3), se [pkt. 5.4](#).
- Frakendelse af førerretten ved skade på person eller ting under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden (§ 125, stk. 1, nr. 1)

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Beslaglæggelse af knallert

Der skal som udgangspunkt ske beslaglæggelse med henblik på konfiskation af en knallert, som er blevet konstruktivt ændret, eller som kan køre 43 km i timen eller derover for så vidt angår lille knallert og 64 km i timen eller derover for så vidt angår stor knallert, når den pågældende ejer eller den person (brugeren), der har varig rådighed over køretøjet, én gang tidligere har gjort sig skyldig i en tilsvarende lovovertrædelse i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 13. Beslaglæggelse sker i medfør af de almindelige regler herom i retsplejelovens kapitel 74.

De nærmere betingelser for, hvornår der kan ske konfiskation af ulovlige og konstruktivt ændrede knallerter (§ 133 a, stk. 13) fremgår af afsnittet om konfiskation (RM 4/2000 pkt. 5.4.).

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Anvendelsesområdet for overtrædelse af færdselslovens §§ 67-68 a

Reglerne om køretøjers indretning og udstyr mv. findes dels i færdselslovens §§ 67-68 a, dels i forskrifter udstedt i medfør af disse bestemmelser.

4.1.1. Køretøjers indretning og udstyr - køretøjer

Færdselslovens § 67 gælder for alle køretøjer.

Der rejses tiltale efter færdselslovens § 67, stk. 1, hvis et køretøj ikke er indrettet og holdt i en sådan stand, at det kan benyttes uden fare og ulempe for andre samt uden skade for vejene.

Det er ifølge stk. 2 ejeren eller den person (brugeren), der har varig rådighed over køretøjet, der er ansvarlig for, at køretøjet er i lovlig stand, herunder at køretøjet opfylder kravene i de forskrifter, som er udstedt i medfør af §§ 68-68 a.

Der rejses tiltale efter stk. 3, hvis føreren af køretøjet ikke er opmærksom på, at køretøjet er i forsvarlig stand, særligt hvis styre-, bremse-, signal-, og tegngivningsapparater samt lygter ikke virker forskriftsmæssigt og sikkert, og at tilkoblingen til eventuelt påhængskøretøj ikke er forsvarlig.

Der er bl.a. fastsat nærmere regler herom i [bekendtgørelse nr. 154 af 20. april 1977 om køretøjers indretning og udstyr mv.](#) med senere ændringer, jf. [pkt. 5.1.1.](#) og [5.1.2.](#) nedenfor. Der er endvidere udstedt visse andre bekendtgørelser på området, jf. [pkt. 5.2.-5.4.](#) nedenfor.

Knallerter og de såkaldte pocketbikes er omfattet af bekendtgørelsen om køretøjers indretning og udstyr mv. En pocketbike kan enten være en knallert eller en motorcykel, men for de fleste pocketbikes gælder, at de på grund af deres indretning og udstyr ikke kan registreres.

4.1.2. Køretøjers indretning og udstyr - særligt om knallerter

Der rejses tiltale mod ejeren (brugeren) af en knallert for overtrædelse af færdselslovens § 67, stk. 2, hvis knallerten ikke er i lovlig stand, herunder ikke opfylder kravene i [bekendtgørelse nr. 154 af 20. april 1977 om køretøjers indretning og udstyr mv.](#) med senere ændringer. Ved bruger forstås en person, der har varig rådighed over knallerten.

Der rejses alene tiltale mod føreren af en knallert (der ikke er ejer eller bruger), hvis knallerten ikke er i forsvarlig stand, jf. færdselslovens § 67, stk. 3. Føreren kan alene straffes for overtrædelse af denne bestemmelse, hvis knallerten er i ulovlig stand på en sådan måde, at den også er i uforsvarlig stand, f.eks. hvis bremses eller lygter ikke virker forskriftsmæssigt.

Reglerne om maksimalhastighed for knallerter og forbud mod konstruktive ændringer findes i [bekendtgørelse nr. 154 af 20. april 1977 om køretøjers udstyr og indretning mv.](#) § 28.

Bestemmelsen i § 28 indeholder både et forbud mod, at en knallert er indrettet på en sådan måde, at den kan køre med for høj hastighed, uanset hvad årsagen hertil er (stk. 1), og et forbud mod konstruktive ændringer (stk. 2).

Der er fastsat grænseværdier i § 28, stk. 1, om for høj maksimalhastighed på henholdsvis 30 km/t plus 20 pct. (lille knallert) og på 45 km/t plus 20 pct. (stor knallert). Disse refererer til hastigheder målt ved en kørselsmåling (dvs. en måling af knallertens maksimale hastighed under kørsel på vej, jf. nærmere regler herom i Detailforskrifter for Køretøjer på www.trafikstyrelsen.dk.

Til brug for måling af en knallerts maksimalhastighed anvendes imidlertid ofte et rullefelt. Der henvises herved til Rigspolitiets notat om kontrol af ulovlige knallerter ved måling af maksimalhastigheder fra oktober 2008 og U 2007.2498V, hvor Vestre Landsret har fastslået, at hastighedsmålinger ved hjælp af rullefelter er en forsvarlig metode til at måle en knallerts hastighed. Når måling af maksimalhastighed foretages på et rullefelt, måles en lidt højere hastighed end ved en kørselsmåling, og der skal derfor ske en omregning. Ifølge notatet er grænseværdien for en lille knallert målt på rullefelt 40 km/t, mens den for stor knallert målt på rullefelt er 60 km/t. Det vil sige, at der skal rejses tiltale for overtrædelse af bekendtgørelse om køretøjers indretning og udstyr § 28, stk. 1, ved maksimalhastigheder på henholdsvis 40 og 60 km/t eller derover.

Politiet kan endvidere foretage måling af en knallerts maksimalhastighed ved anvendelse af policepilot eller laser. I relation til tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 67, stk. 2, ved for høj maksimalhastighed er det dog kun målinger med laser, der er foretaget i overensstemmelse med retningslinjerne i ovennævnte notat, som er tilstrækkelige til at godtgøre, at en knallert har for høj maksimalhastighed. Tiltale rejses i disse tilfælde efter færdselslovens § 67, stk. 2, jf. bekendtgørelse om køretøjers indretning og udstyr § 28, stk. 1.

Det kan i visse tilfælde fortsat være nødvendigt at foretage en adskillelse/undersøgelse af en knallert med henblik på at konstatere, om knallerten er konstruktivt ændret. Det kan f.eks. være nødvendigt i tilfælde, hvor den maksimale hastighed ikke kan måles, fordi knallerten ikke længere er køredygtig. Er en knallert konstruktivt ændret, kan der være grundlag for at rejse tiltale efter færdselslovens § 67, stk. 2, jf. bekendtgørelse om køretøjers indretning og udstyr § 28, stk. 2.

Ved lov nr. 491 af 17. juni 2008 blev der gennemført en forenklet og mere effektiv kontrol med knallerter, således at der i højere grad fokuseres på, om en knallert med hensyn til den maksimale hastighed er i lovlig stand, hvorimod en afklaring af, om en eventuel ulovlig maksimal hastighed er et udslag af konstruktive ændringer, i almindelighed ikke skal tillægges afgørende betydning. Der henvises til lov nr. 491 af 17. juni 2008 ([L 96 af 12. marts 2008, de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.1.](#)).

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens §§ 67-68 a

5.1.1. Motorkøretøj

Overtrædelse af færdselslovens regler om køretøjers indretning og udstyr mv. samt overtrædelse af [bekendtgørelse nr. 154 af 20. april 1977 om køretøjers indretning og udstyr mv.](#) med senere ændringer straffes som udgangspunkt med en bøde på 1.000 kr., hvilket svarer til minimumsbødetaksten for overtrædelser begået med motordrevne køretøjer, jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1, 1. pkt.

Bøden for mangler, der medfører fjernelse af køretøjets nummerplader, udmåles dog til 3.000 kr. Endvidere udmåles bøder for overtrædelser, der medfører frakendelse af førerretten eller kørselsforbud, til mindst 2.500 kr. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2.3.2.](#)).

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
	Indretning og udstyr:	
67, stk. 1	Tilisede ruder	1.000
	Fejl og mangler:	

67, stk. 2-3, jf. bkg. om køretøjers indretning og udstyr	Ejer: I almindelighed Særlige tilfælde:	1.000
	Nedslidte dæk - pr. dæk	1.000
	Uens dæk på samme aksel - pr. aksel	1.000
	Pigdæk, men ikke på alle hjul	1.000
	Pigdæk uden for perioden	1.000
	Uvirksom håndbremse	1.000
	Uvirksomt horn	1.000
	Flertonet horn	1.000
	Udblæsning	1.000
	Uden sidespejl - et eller begge	1.000
	Sikkerhedssele ikke monteret eller mangler ved sikkerhedssele (om manglende benyttelse af sele se § 80)	1.000
	Mangler, der medfører fjernelse af nummerplade	3.000
	Ved <u>flere mangler</u> skal der som udgangspunkt ske en sammenlægning af bøderne for de enkelte mangler, jf. færdselslovens § 118 a, stk. 3. Bøden i tilfælde af flere mangler bør dog ikke overstige 3.000 kr., svarende til bøden for mangler, der medfører fjernelse af køretøjets nummerplader.	
	Bøder til <u>føreren</u> af køretøjet udmåles som udgangspunkt til halv takst, dog mindst 1.000 kr. Dette medfører følgende bødepositioner:	
	En eller to mangler	1.000

Tre eller flere mangler 1.500

5.1.2. Knallert

Overtrædelser af færdselslovens § 67, jf. bekendtgørelse om køretøjers indretning og udstyr mv. straffes som udgangspunkt således:

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
	Fejl og mangler:	
67, stk. 2-3, jf. bkg. om køretøjers indretning og udstyr	Ejer:	
	Utilstrækkelige bremses	1.000
	Fodbremse alene	1.000
	Håndbremse alene	1.000
	Uvirksom eller manglende lygte (en eller begge)	1.000
	Uvirksomt eller manglende signalapparat	1.000
	Udblæsning	1.000
	"Englestyr"	1.000
	Lyddæmper	1.000
	Bøder til <u>føreren</u> af køretøjet udmåles som udgangspunkt til halv takst, dog mindst 1.000 kr. Dette medfører følgende bødepositioner:	
	En eller to mangler	1.000
	Tre eller flere mangler	1.500

Overtrædelse af færdselslovens § 67, stk. 2, jf. bekendtgørelse om køretøjers indretning og udstyr mv. § 28, stk. 1, straffes efter færdselslovens § 118, stk. 1, med en bøde på 1.500 kr. til ejer/bruger. Det gælder, uanset om der er tale om en lille eller en stor

knallert, og uanset om der er tale om en førstegangsovertrædelse eller en andengangsovertrædelse, herunder andengangstilfælde med konfiskation efter § 133 a, stk. 13. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.2.3.4.2. sammenholdt med afsnit 3.2.3.](#)).

Ved overtrædelser af § 28, stk. 1 og 2, i andengangstilfælde kan der ske konfiskation af knallerten, hvis maksimalhastigheden for en lille knallert er 43 km/t eller derover, eller maksimalhastigheden for en stor knallert er 64 km/t eller derover. Dette følger af færdselslovens § 133 a, stk. 13.

Det bør altid fremgå af anklageskriftet, hvilken hastighed der er knallertens maksimalhastighed, herunder om den er 43 km/t eller derover (lille knallert) eller 64 km/t eller derover (stor knallert), idet der ved disse hastigheder kan ske konfiskation i gentagelsestilfælde.

Se i øvrigt afsnittet om konfiskation (RM 4/2000).

Der vil som udgangspunkt ikke være grundlag for højere straffe i tredjegangstilfælde eller senere tilfælde, hvis der i sådanne sager sker konfiskation af knallerten. Er der ikke grundlag for konfiskation, fordi maksimalhastigheden ligger under henholdsvis 43 og 64 km/t, kan der efter omstændighederne fastsættes højere bøder ved senere overtrædelser i niveauet 2.000 kr. i tredjegangstilfælde og 2.500 kr. i fjerdegangstilfælde og senere.

Det er rigsadvokatens opfattelse, at det på baggrund af de almindelige bemærkninger til lovforslag [L 96 af 12. marts 2008](#) må antages, at der ikke (som før denne lovændring) i formildende retning skal tages hensyn til, om ejeren/brugeren selv har foretaget de konstruktive ændringer.

5.2. Strafpåstande ved forhandling af ulovlige tuningsdele til knallerter

Det er forbudt at forhandle udstyr, der kan anvendes i motor eller udveksling på en knallert, således at køretøjet kan yde større hastighed, end det er typegodkendt til, jf. bekendtgørelse nr. 142 af 14. april 1977 om forbud mod forhandling af særligt hastighedsøgende udstyr ("tuningsdele"), der kan anvendes til knallert.

Overtrædelse i førstegangstilfælde straffes med en bøde på 1.500 kr.

Øvrige overtrædelser straffes med en bøde svarende til købsprisen ekskl. moms - rundet op til nærmeste med 500 delelige beløb, jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1.

Fører ovenstående til en bødepåstand på over 10.000 kr., nedlægges i praksis i stedet påstand om en bøde svarende til 2/3 af indkøbsprisen, samt om konfiskation af den skønnede fortjeneste. Konstateres i en konkret sag en usædvanlig lav fortjeneste, f.eks. fordi en forhandler har set sin interesse i at tilbyde salg af ulovlige dele til en lav pris for derved at trække kunder til forretningens øvrige omsætning, nedlægges påstand om bøde svarende til købsprisen ekskl. moms.

Konfiskeres ikke-solgte dele, anvendes en lavere bødepåstand.

Ved højesteretsdommene i U 1984.189H er det slået fast, at ovennævnte bekendtgørelse også omfatter forhandling af tuningsdele, der uden for den særlige dispensationsordning, som er meddelt landsforeningen "Ungdomsringen", jf. [Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 2. januar 1978](#), monteres på særlige baneknallerter. Dette gælder, selvom det sker uden fortjeneste og alene i forbindelse med reparation, eller det er påstået anvendt til undervisningsbrug i ungdomsklubber, der foranstalter baneknallertkørsel.

Højesteret har endvidere fastslået, at bekendtgørelsen ikke omfatter tilfælde, hvor det må lægges til grund, at de pågældende tuningsdele er monteret på andet end knallerter. I tilfælde, hvor det under efterforskningen af en sag om forhandling af ulovlige tuningsdele gøres gældende, at delene eller nogle af dem er monteret på andet end knallerter, bør den pågældende dermed opfordres til at sandsynliggøre dette. I mangel af rimelig sandsynliggørelse vil der efter en konkret vurdering af beviserne i sagen kunne være anledning til at rejse tiltale for forhandling af sådanne dele.

5.3. Strafpåstande ved radar og laserudstyr mv. i køretøjer

Et køretøj må ikke være forsynet med udstyr eller løst tilbehør, der er indrettet til at modtage eller forstyrre elektromagnetiske bølger fra politiets udstyr til hastighedskontrol, jf. bekendtgørelse nr. 748 af 16. oktober 1998 om forbud mod visse typer af radar- og laserudstyr mv. i køretøjer.

I sager om overtrædelse af bekendtgørelse nr. 748 af 16. oktober 1998 om forbud mod visse typer af radar- og laserudstyr mv. i køretøjer skal anklagemyndigheden nedlægge følgende bødepåstand:

Førstegangstilfælde:	1.500 kr.
Andengangstilfælde:	2.000 kr.

Tredjegangstilfælde: 2.500 kr.

Der bør endvidere nedlægges påstand om konfiskation af udstyret i medfør af straffelovens § 75, stk. 2.

5.4. Strafpåstande ved hastighedsbegrænsere i lastbiler og busser

Reglerne vedrørende hastighedsbegrænsere findes i bekendtgørelse nr. 116 af 14. februar 1994 om installation og plombering af hastighedsbegrænsere i lastbiler og busser.

Bøden for kørsel med ikke-funktionsdygtig hastighedsbegrænsere skal svare til bøden for en hastighedsoverskridelse på 70 pct. eller derover. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 187 af 30. marts 1999 ([L 108 af 27. november 1998, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 3](#)). Dette gælder både føreren og den registrerede ejer. I gentagelsestilfælde bør bøden ifølge forarbejderne udmåles på linje med en 100 pct. overskridelse af hastighedsgrænserne.

I sager om kørsel med ikke-funktionsdygtig hastighedsbegrænsere skal anklagemyndigheden nedlægge følgende bødepåstand:

Førstegangstilfælde: 4.500 kr.

Andengangstilfælde: 7.500 kr.

Der kan endvidere være grundlag for at nedlægge påstand om frakendelse af førerretten for så vidt angår føreren af køretøjet. Reglerne herom fremgår af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 3. Der henvises til afsnittet om frakendelse af førerretten mv.

Andre overtrædelser af bekendtgørelsens bestemmelser bør afgøres med følgende bødetakster:

Forkert indstilling eller manglende beskyttelse mod uautoriseret indgreb (§ 1, stk. 3, og § 2) 1.000-2.000 kr.

Indgreb uden autorisation, herunder fjernelse af plomber (§ 3, stk. 1) 2.000 kr.

Mangler ved det autoriserede værksteds installation (§ 11) 1.000-1.500 kr.

Manglende installationsmærkat (§ 12) 1.000 kr.

Manglende udfyldelse/opbevaring af værkstedskort (§ 13)

1.000-1.500 kr.

5.5. Strafpåstande ved tilkobling og slæbning samt udlejning

Overtrædelse af færdselslovens §§ 70-70 a om tilkobling og slæbning af køretøjer og § 79 om udlejning af køretøjer og/eller forskrifter udstedt i medfør heraf straffes som udgangspunkt med en bøde på 1.000 kr. svarende til den nu gældende minimumstakst for det pågældende køretøj, færdselslovens § 118 a, stk. 1.

Ved slæbning af køretøjer bør førerne af begge køretøjer straffes med bøde.

5.6. Særligt vedrørende registrering af køretøjer

Reglerne om registrering af køretøjer fandtes tidligere i færdselslovens §§ 72-76 a og i forskrifter udstedt i medfør af disse bestemmelser. Bødefastsættelsen i sager om overtrædelse af reglerne om registrering af køretøjer fulgte som følge heraf retningslinjerne for bødefastsættelse på færdselslovens område.

Reglerne om registrering af køretøjer findes nu i lov om registrering af køretøjer, jf. lovbekendtgørelse nr. 221 af 26. februar 2013, og i bekendtgørelse nr. 20 af 15. januar 2013 om registrering af køretøjer mv. Loven trådte i kraft den 5. juni 2011, jf. § 1 i bekendtgørelse nr. 542 af 25. maj 2011. Reglerne hører under Skatteministeriet og administreres af SKAT.

SKAT har efter ikrafttrædelsen af ovennævnte lov fået mulighed for at udstede administrative bødeforelæg for overtrædelse af reglerne om registrering af køretøjer i det omfang, der er tale om overtrædelser, hvor der gælder en fast bødetakst. SKAT har den 26. marts 2012 udsendt et styresignal om bødepraksis, Lov om registrering af køretøjer, Registreringsbekendtgørelse, hvor de gældende takster er angivet. Taksterne er drøftet med Rigsadvokaten og skal anvendes af politiet og anklagemyndigheden ved bødetilkendegivelser i disse sager.

5.7. Særligt vedrørende godkendelse og syn af køretøjer

Periodisk syn

Reglerne om syn mv. af køretøjer findes i lov om godkendelse og syn af køretøjer, jf. lovbekendtgørelse nr. 959 af 24. september 2012 (synsloven). Området hører under Transportministeriet og administreres af Trafikstyrelsen.

Et registreret køretøj skal efter synslovens § 3, stk. 1, fremstilles og godkendes ved syn efter indkaldelse. Trafikstyrelsen kan udstede administrative bødeforelæg på 2.000 kr. til den ejer eller bruger, der ikke har fremstillet køretøjet til syn efter indkaldelse efter § 3, stk. 1, jf. § 13, stk. 1.

Trafikstyrelsen kan endvidere udstede påbud om, at køretøjets nummerplader omgående afleveres til SKAT, hvis ikke køretøjet er synet inden 10 uger, jf. synslovens § 3, stk. 3. Trafikstyrelsen kan udstede administrative bødeforelæg på 2.000 kr., hvis ejeren eller brugeren af køretøjet ikke efterkommer Trafikstyrelsens påbud efter § 3, stk. 3.

Fremgangsmåden, når Trafikstyrelsen indkalder køretøjet til periodisk syn, fremgår af forarbejderne til lovændringen ([L 151 af 23. februar 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 3](#)). Det fremgår bl.a. heraf, at Trafikstyrelsen indkalder til syn 8 uger før synsfristen. Indkaldelsen sendes til e-boks, hvis ejeren eller brugeren er tilmeldt e-boks (fra 1. november 2014 er alle tilmeldt). Efterfølgende påmindelser og bødeforelæg fremsendes med post.

I sager, hvor ejeren eller brugeren ikke vedtager Trafikstyrelsens bødeforelæg inden for visse frister, oversendes sagen til politiet.

Ved politi- og anklagemyndighedens behandling af sagen, er det væsentligt at være opmærksom på, om Trafikstyrelsen har udstedt ét eller to bødeforelæg. Det er endvidere væsentligt at være opmærksom på, om ejeren eller brugeren er sigtet for ikke at have fremstillet sit køretøj til syn (§ 3, stk. 1), og/eller sigtelsen vedrører manglende efterkommelse af Trafikstyrelsens påbud (§ 3, stk. 3).

Hvis ejeren eller brugeren eksempelvis har haft køretøjet til syn, men køretøjet ikke er blevet godkendt, vil der alene blive udstedt ét administrativt bødeforelæg for manglende efterkommelse af påbuddet (og ikke for manglende periodisk syn efter § 3, stk. 1). Hvis ejeren eller brugeren har modtaget to bødeforelæg, men alene betalt det ene, vedrører sagen hos politi- og anklagemyndighed alene det forhold, der ikke er betalt.

Indsigelser om, at ejeren eller brugeren ikke har modtaget indkaldelsen mv. afgøres efter en konkret bevisvurdering, herunder om sagen er kommet retur til Trafikstyrelsen, og om Trafikstyrelsen i øvrigt har oplevet uregelmæssigheder i levering af post i den periode, hvor brevene er afsendt.

Andre syn end periodiske syn

Hvis der er tale om manglende fremstilling af et køretøj til syn, der ikke vedrører periodisk syn, udsteder politiet fortsat bødeforelæg. Det gælder syn, som er indkaldt af politiet eller Trafikstyrelsen til kontrol af, om et køretøj opfylder bestemmelserne i færdselsloven eller forskrifter, der er udfærdiget i medfør af færdselsloven, jf. § 2, stk. 2, i lov om godkendelse og syn af køretøjer.

Bøden for manglende fremstilling af et køretøj til andre syn end periodiske syn skal udmåles til 2.000 kr. svarende til bødetaksten for at undlade at fremstille sit køretøj til periodisk syn.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Færdselsloven, lovbekendtgørelse nr. 1055 af 9. november 2012

Lovændringer og forarbejder

- Lov nr. 491 af 17. juni 2008 om ændring af færdselsloven (Konfiskation af knallerter) ([L 96 af 12. marts 2008](#))
- Lov nr. 187 af 30. marts 1999 om ændring af færdselsloven, godskørselsloven og arbejdsmiljøloven samt om ophævelse af lov om kontrol med overholdelsen af De Europæiske Fællesskabers forordninger om arbejderbeskyttelse inden for landevejstransport og lov om international godstransport med motorkøretøjer mv. (Skærpet kontrol med tunge køretøjer, køre- og hviletidsbestemmelser, betalingsbestemmelser mv.) ([L 108 af 27. november 1998](#))
- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelæse af sanktioner for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer mv.) ([L 101 af 15. december 2010](#))

Registreringsafgiftsloven, lovbekendtgørelse nr. 221 af 26. februar 2013 om registrering af køretøjer

Lov om godkendelse og syn af køretøjer, lovbekendtgørelse 959 af 24. september 2012 om godkendelse og syn af køretøjer

Lovændringer og forarbejder

- Lov nr. 473 af 9. juni 2004 om godkendelse og syn af køretøjer ([L 201 af 24. marts 2004](#))
- Lov nr. 469 af 18. maj 2011 om ændring af lov om godkendelse og syn af køretøjer ([L 151 af 23. februar 2011](#))

Bekendtgørelser

Bekendtgørelse nr. 154 af 20. april 1977 om køretøjers indretning og udstyr mv.

Bekendtgørelse nr. 142 af 14. april 1977 om forbud mod forhandling af særligt hastighedsøgende udstyr ("tuningsdele")

Bekendtgørelse nr. 748 af 16. oktober 1998 om forbud mod visse typer af radar- og laserudstyr mv. i køretøjer

Bekendtgørelse nr. 116 af 14. februar 1994 om installation og plombering af hastighedsbegrænsere i lastbiler og busser

Bekendtgørelse nr. 20 af 15. januar 2013 om registrering af køretøjer mv.

Sikkerhedsudstyr (færdselslovens §§ 80-81 a)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens §§ 80-81](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens §§ 80-81

I færdselslovens §§ 80-81 er der fastsat særlige regler om sikkerhedsudstyr, herunder anvendelse af sikkerhedssele (§ 80), anvendelse af sikkerhedsudstyr til børn (§ 80 a), befordring af passagerer (§ 80 b) og anvendelse af styrthjelm (§ 81). Flere af overtrædelserne er omfattet af klippekortordningen, se herom i afsnittet om klippekortordningen (RM 4/2000).

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)), og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Overtrædelser af §§ 80-81 straffes som udgangspunkt således:

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
<u>Sikkerhedsseler:</u>		
80, stk. 1	Undladt at anvende sikkerhedssele	
	Motorkøretøj	1.500
	Stor knallert	1.000
80, stk. 4, 1. pkt. *	Undladt at påse, at passagerer under 15 år anvender sikkerhedssele (uanset antallet af passagerer)	2.000
80 a, stk. 6, 1. pkt., jf. stk. 1 *	Undladt at påse, at børn under 135 cm anvender særligt tilpasset sikkerhedsudstyr (uanset antallet af passagerer)	2.000

* Se i afsnittet om klippekortordningen (RM 4/2000). Ved overtrædelse af færdselslovens § 80, stk. 4, 1. pkt., og § 80 a, stk. 6, 1. pkt., jf. stk. 1 og 2, udløses et klip, uanset antallet af passagerer.

80 a, stk. 6, 1. pkt., jf. stk. 2 *	Undladt at påse, at der ikke befordres børn under 3 år i biler, der ikke har passagersiddepladser forsynet med sikkerhedsseler, hvor der kan monteres godkendt sikkerhedsudstyr	2.000
	Undladt at påse, at børn på 3 år og derover, som er under 135 cm, ikke befordres på forsædet i biler, der ikke har passagersiddepladser forsynet med sikkerhedsseler, hvor der kan monteres godkendt sikkerhedsudstyr (uanset antallet af passagerer)	2.000
80 a, stk. 6, 1. pkt., jf. stk. 3	Undladt at påse, at børn i bagudvendt barnestol ikke befordres på en siddeplads med frontairbag, som ikke er deaktiveret (uanset antallet af passagerer)	1.000
80 b, stk. 4, 1. pkt.	Passagerer, der lader sig befordre, når antallet af passagerer overstiger antallet af siddepladser med sikkerhedssele	1.000
80 b, stk. 4, 2. pkt. *	Undladt at påse, at passagerer under 15 år ikke lader sig befordre, når antallet af passagerer overstiger antallet af siddepladser med sikkerhedssele (uanset antallet af passagerer)	2.000

Styrthjelme:

81, stk. 1	Undladt at anvende styrthjelm/fastspændt styrthjelm	1.500
81, stk. 3 *	Undladt at påse, at passagerer mellem 5 og 15 år anvender styrthjelm	2.000

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 184 af 8. marts 2011, om ændring af færdselsloven, bl.a. bødeforhøjelser ([L 101 af 15. december 2010](#))
- Lov nr. 1316 af 20. december 2000 om ændring af færdselsloven, anvendelse af sikkerhedssele og andet sikkerhedsudstyr mv. ([L 4 af 5. oktober 2000](#))

* Se i afsnittet om klippekortordningen (RM 4/2000).

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 324 af 7. april 2006 om brug af sikkerhedssele

Befordring, belæsning, vægt, dimensioner mv. (færdselslovens §§ 82-86)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Anvendelsesområdet for §§ 82-86](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande i sager om køretøjets belæsning](#)
  - 5.2. [Strafpåstande i sager om køretøjers bredde, længde eller højde](#)
  - 5.3. [Strafpåstande i sager om overlæs](#)
    - 5.3.1. [Akseltryk](#)

5.3.2. Totalvægt

5.4. Strafpåstande i sager om særtransport

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

1. Overblik og tjekliste

2. Efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Anvendelsesområdet for §§ 82-86

Reglerne om befordring, belæsning, vægt, dimensioner mv. findes i færdselslovens § 82 og §§ 84-86 og regler udstedt i medfør af disse bestemmelser. Der er tale om regler, som hovedsageligt vedrører tunge køretøjer.

På dette område kan der være grundlag for at gøre et strafansvar gældende over for både føreren af køretøjet og den virksomhed/selskab, der lader transporten udføre.

Der er på enkelte områder, f.eks. overlæs, hjemmel til at pålægge ejeren (brugeren) af køretøjet et objektivt ansvar for førerens overtrædelser, jf. færdselslovens § 118, stk. 8, og bestemmelser fastsat i de enkelte regelsæt. Virksomheden/selskabet kan dog også gøres ansvarligt efter reglerne om strafansvar for juridiske personer, jf. færdselslovens § 118, stk. 9, og bestemmelser fastsat i de enkelte regelsæt. Der henvises i den forbindelse til afsnittet om strafansvar for juridiske personer (RM 5/1999). Hvis der ikke kan gøres et ansvar gældende over for virksomheden/selskabet efter de allerede nævnte regler, kan det overvejes at anvende straffelovens § 23, stk. 1, om medvirkenansvar.

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)), og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande i sager om køretøjets belæsning

Overtrædelser af færdselslovens § 82, stk. 1-4, om køretøjers belæsning straffes med en bøde på 1.000 kr.

For så vidt angår overtrædelser af § 82, stk. 5, jf. bekendtgørelse om vejtransport af farligt gods bemærkes, at der i sager om overtrædelse af reglerne om vejtransport af

farligt gods skal anvendes samme principper for bødefastsættelsen for danske og udenlandske chauffører, uanset om vognmanden har hjemsted her i landet eller ej.

5.2. Strafpåstande i sager om køretøjers bredde, længde eller højde

Med hjemmel i bl.a. færdselslovens § 84, stk. 1, er der fastsat nærmere regler om køretøjers bredde, længde og højde i bekendtgørelse nr. 577 af 6. juni 2011 om køretøjers største bredde, længde, højde, vægt og akseltryk (dimensionsbekendtgørelsen).

Der gælder følgende bødetakster for overtrædelse af bekendtgørelsen:

Fører	1.000 kr.
Transportvirksomhed	2.000 kr.

De vejledende bødetakster er fastsat i overensstemmelse med forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2.3.4.4. og 3.2.3.](#)).

Der kan forekomme overtrædelser af meget grov karakter, som bør straffes med en højere bøde. Der tænkes herved på dimensionsovertrædelser begået under godstransport, der har karakter af særtransport, men hvor reglerne i særtransportbekendtgørelsen ikke finder anvendelse på grund af godsets eller køretøjets karakter. Som eksempel kan nævnes transport med udeleligt gods med ulovlige dimensioner på køretøjer, der ikke er omfattet af særtransportbekendtgørelsen, f.eks. varebiler.

Hvis der efter en konkret vurdering er tale om en overtrædelse, der sanktionsmæssigt bør sidestilles med en overtrædelse af særtransportbekendtgørelsen, anvendes i stedet følgende bødetakster:

Overtrædelse af meget grov karakter, fører	2.000 kr.
Overtrædelse af meget grov karakter, transportvirksomhed	4.000 kr.

5.3. Strafpåstande i sager om overlæs

Med hjemmel i bl.a. færdselslovens § 85, stk. 1, er der fastsat nærmere regler om køretøjers vægt og akseltryk i bekendtgørelse nr. 577 af 6. juni 2011 om køretøjers største bredde, længde, højde, vægt og akseltryk (dimensionsbekendtgørelsen).

Det bemærkes, at der ved overtrædelse af disse regler gælder et objektivt ansvar for ejeren (brugeren) af køretøjet. Der kan således pålægges ejeren (brugeren) bødeansvar, selvom overtrædelsen ikke kan tilregnes den pågældende som forsætlig eller uagtsom, jf. dimensionsbekendtgørelsens § 33, stk. 4, jf. færdselslovens § 118, stk. 8. Det bemærkes endvidere, at der i sager om overlæs alene gælder en 2-årig gentagelsesvirkningsperiode, jf. færdselslovens § 118 b, stk. 2.

De vejledende bødetakster er fastsat i overensstemmelse med forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2.3.4.4. og 3.2.3.](#)).

Hvis der konstateres både for stort akseltryk og for stor totalvægt, bør anklagemyndighedens bødepåstand beregnes efter de takster, der i det aktuelle tilfælde medfører den største bøde.

5.3.1. Akseltryk

Akseltryk udregnes i procent i forhold til køretøjets tilladte akseltryk. Der rejses kun tiltale, hvis det tilladte akseltryk overskrides med mere end 7 pct. eller for enkeltaksler udgør mere end 500 kg, jf. [Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af nr. 9275 af 6.maj 2014](#).

Såfremt overskridelsen ikke overstiger 7 pct., men for enkeltaksler udgør mere end 500 kg, fastsættes en bøde på 1.000 kr. til såvel føreren som ejeren.

Såfremt overskridelsen overstiger 7 pct., udregnes bøden således:

85, stk. 1, jf. Førstegangsforsæelse	
bkg. om køre- Fører	75 kr. pr. pct.
tøjers største Ejer	150 kr. pr. pct.
bredde, længde, vægt og akseltryk	

Det fremkomne beløb oprundes til nærmeste beløb deleligt med 500, dog minimum 1.000 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1.

I gentagelsestilfælde forhøjes bøden til ejeren med 300 kr. pr. forstraf. Den forhøjede bøde i gentagelsestilfælde beregnes på grundlag af bøden for en førstegangsforsæelse før en eventuel oprunding til nærmeste beløb deleligt med 500.

Ved fastsættelsen af bøden i sager om for højt akseltryk er det i praksis fastslået, at der alene lægges vægt på forstraffe vedrørende akseltryk, jf. f.eks. U 2000.1434V, Tfk 2001.46Ø og Tfk 2001.607Ø.

Den tidligere regel om fordobling af bøden til ejeren ved flere end 10 forstraffe (med indbyrdes gentagelsesvirkning) for overtrædelse af reglerne om overlæs blev ophævet ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)).

5.3.2. Totalvægt

Overlæs udregnes i procent i forhold til køretøjets tilladte totalvægt. Der er i [Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9275 af 6. maj 2014](#) fastsat retningslinjer for tiltalepraksis.

Køretøjer eller vogntog med en tilladt totalvægt på højst 3.500 kg

Ifølge Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9275 af 6. maj 2014 rejses der alene tiltale, hvis den tilladte totalvægt for et køretøj eller vogntog med en tilladt totalvægt på højst 3.500 kg overskrides med mere end 7 pct. Tolerancegrænsen gælder både, hvis køretøjet isoleret set overskrider den tilladte totalvægt, og hvis vogntoget samlet set overskrider den tilladte totalvægt, selv om køretøjerne isoleret set ikke overskrider grænserne.

For køretøjer med en tilladt totalvægt på højst 3.500 kg gælder følgende bødetakster:

Førstegangsforsæelse

Fører	75 kr. pr. pct.
Ejer/bruger	150 kr. pr. pct.

Det fremkomne beløb oprundes til nærmeste beløb deleligt med 500, dog minimum 1.000 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1.

I gentagelsestilfælde forhøjes bøden til ejeren med 300 kr. pr. forstraf. Den forhøjede bøde skal beregnes på grundlag af bøden for en førstegangsforsæelse før en eventuel oprunding til nærmeste beløb deleligt med 500.

Ved udformningen af anklagemyndighedens bødepåstand bør der alene lægges vægt på forstraffe vedrørende totalvægt, jf. bemærkningerne ovenfor vedrørende gentagelsesvirkningen ved overtrædelse af reglerne om akseltryk, herunder U 2000.1434V.

Den tidligere regel om fordobling af bøden til ejeren ved flere end 10 forstraffe (med indbyrdes gentagelsesvirkning) for overtrædelse af reglerne om overlæs blev ophævet ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)).

Køretøjer eller vogntog med en tilladt totalvægt på mere end 3.500 kg

Ifølge Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9275 af 6. maj 2014 rejses der alene tiltale mod køretøjer eller vogntog med en tilladt totalvægt på mere end 3.500 kg, hvis den tilladte totalvægt overskrides med mere end 6 pct., eller hvis den tilladte totalvægt overskrides med mere end 2.000 kg. Tolerancegrænsen gælder både, hvis køretøjet isoleret set overskrider den tilladte totalvægt, og hvis vogntoget samlet set overskrider den tilladte totalvægt, selv om køretøjerne isoleret set ikke overskrider grænserne.

Der gælder følgende bødetakster for køretøjer eller vogntog med en tilladt totalvægt på mere end 3.500 kg:

Førstegangsforsøelse

Fører	150 kr. pr. pct.
Ejer/bruger	350 kr. pr. pct.

Det fremkomne beløb oprundes til nærmeste beløb deleligt med 500, dog minimum 1.000 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1.

Såfremt overskridelsen ikke overstiger 6 pct. af den tilladte totalvægt, men den tilladte totalvægt overskrides med mere end 2.000 kg, fastsættes en bøde på 1.000 kr. til såvel føreren som ejeren.

I ~~gentagelsestilfælde~~ forhøjes bøden til ejeren/brugeren med 1.400 kr. pr. forstraf. Den forhøjede bøde skal beregnes på grundlag af bøden for en førstegangsforsøelse før en eventuel oprunding til nærmeste beløb deleligt med 500.

Ved udformningen af anklagemyndighedens bødepåstand bør der alene lægges vægt på forstraffe vedrørende totalvægt, jf. bemærkningerne ovenfor vedrørende gentagelsesvirkningen ved overtrædelse af reglerne om akseltryk, herunder U 2000.1434V.

Den tidligere regel om fordobling af bøden til ejeren ved flere end 10 forstraffe (med indbyrdes gentagelsesvirkning) for overtrædelse af reglerne om overlæs blev ophævet ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)).

Det bemærkes, at det følger af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 5, at føreren af et køretøj med en tilladt totalvægt på over 3.500 kg skal frakendes førerretten betinget, såfremt han eller hun har overtrådt de i medfør af færdselslovens § 85 fastsatte forskrifter om størst tilladte totalvægt med mere end 30 procent.

5.4. Strafpåstande i sager om særtransport

Ved særtransport forstås transport af udeleligt gods, der medfører overskridelse af en eller flere bestemmelser i dimensionsbekendtgørelsen, og som udføres med køretøjer, herunder blokvogne og vogntog. En blokvogn er efter færdselslovens § 2, nr. 3, defineret som et motordrevet køretøj eller dertil koblet køretøj, hvis vægt, akseltryk, dimensioner eller øvrige konstruktion udelukker køretøjet fra registrering, og som er beregnet til transport af tungt eller omfangsrigt gods. Som eksempel på en særtransport kan nævnes transport af møllevinger.

Reglerne om særtransport findes i bekendtgørelse nr. 374 af 23. april 2007 om særtransport. Bekendtgørelsen indeholder en række bestemmelser, som skal iagttages i forbindelse med udførelse af sådanne transporter, herunder bestemmelser om syn og godkendelser, betingelser for udførelse af særtransport og anvendelse af ledsagebiler. Endvidere indeholder bekendtgørelsen regler om, hvornår der kræves særtransporttilladelse.

Overtrædelse af reglerne, herunder tilsidesættelse af vilkår i særtransporttilladelser, straffes med bøde, jf. bekendtgørelsens § 42, stk. 1-3. Det følger af bekendtgørelsens § 42, stk. 4, at der i henhold til færdselslovens § 118, stk. 10 (nu stk. 9), kan pålægges juridiske personer strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

For overtrædelse af reglerne om særtransport gælder følgende bødetakster:

Særtransport uden tilladelse, jf. bekendtgørelsens § 14

Fører	3.000 kr.
Transportvirksomhed	10.000 kr.

Overtrædelse af vilkår eller krav om ledsagebil, jf. bekendtgørelsens § 22, stk. 4, og § 37

Fører	2.000 kr.
Transportvirksomhed	6.000 kr.

Overtrædelse af centrale vilkår om område, tidsrum, rute, særlig afmærkning, spærretider og eventuelt særligt meddelte vilkår, jf. bekendtgørelsens § 22, stk. 4

Fører	2.000 kr.
Transportvirksomhed	4.000 kr.

Overtrædelse af hastighedsgrænser

Ved overtrædelse af en vilkårsbestemt hastighedsgrænse, jf. bekendtgørelsens § 22, stk. 1, 1. pkt., fastsættes bøden i overensstemmelse med taksterne for overtrædelse af færdselslovens hastighedsgrænser på alle veje med tunge køretøjer (incl. det særlige tillæg ved hastighedsoverskridelse på 30 pct. eller derover). Der henvises i den forbindelse til afsnittet om hastighed (RM 4/2000).

Ved overtrædelse af de almindelige regler i færdselslovens § 41 er den vejledende bødetakst på 3.000 kr.

Øvrige (mindre grove) overtrædelser af reglerne om særtransport

Fører	1.000 kr.
Transportvirksomhed	2.000 kr.

Som eksempler på overtrædelser af mindre grov karakter kan nævnes manglende medbringelse af særtransporttilladelsen, manglende medbringelse af en højst 1 måned gammel udskrift fra Vejdirektoratets hjemmeside vedrørende spærretider og eventuelle særlige meddelte vilkår eller manglende afmærkning af køretøjets hastighedsgrænse, jf. Rigsadvokatens redegørelse af november 2009, der er optrykt som bilag 2 til lovforslag nr. [L 101 af 15. december 2010](#).

De vejledende bødetakster er fastsat i overensstemmelse med forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#), de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2.3.4.4. og 3.2.3. og afsnit 4.3.4.4. i Rigsadvokatens redegørelse af november 2009, der er optrykt som bilag 2 til lovforslaget).

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Hovedlov

- Lov nr. 1055 af 9. november 2012, færdselsloven

Ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 184 af 8. marts 2011, om ændring af færdselsloven bl.a. bødeforhøjelser ([L 101 af 15. december 2010](#))
- Lov nr. 491 af 17. juni 2008, om ændring af færdselsloven, konfiskation af knallerter mv. ([L 96 af 12. marts 2008](#))
- Lov nr. 468 af 10. juni 1997, om ændring af færdselsloven, spiritus- og promillekørsel, mobiltelefoner mv. ([L 176 af 26. februar 1997](#))

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 788 af 27. juni 2013 om vejtransport af farligt gods
- Bekendtgørelse nr. 724 af 27. juni 2012 om godskørsel
- Bekendtgørelse nr. 577 af 6. juni 2011 om køretøjers største bredde, længde, højde, vægt og akseltryk (dimensionsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse nr. 374 af 23. april 2007 om særtransport
- Bekendtgørelse nr. 125 af 29. marts 1977 om afmærkning af langt eller bredt gods

Cirkulærer

- Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9275 af 6. maj 2014 om kontrol med køretøjers akseltryk og totalvægt

Køre- og hviletid

RM 4/2000 – revideret 27. september 2013

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
  - 2.1. [Udenlandske chauffører](#)
  - 2.2. [Politiets tilbageholdelse af køretøjer](#)
3. [Forberedelse](#)
  - 3.1. [Før tiltalerejsning](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Regelgrundlaget](#)
    - 4.1.1. [Færdselsloven](#)
    - 4.1.2. [Køre- og hviletidsforordningen](#)
    - 4.1.3. [Kontrolapparatforordningen](#)
  - 4.2. [Tiltalepraksis ved overtrædelse af køre- og hviletidsordningen](#)
    - 4.2.1. [Tolerancegrænser](#)
    - 4.2.2. [Pauser](#)
    - 4.2.3. [Afbrydelse af pauser eller hvil](#)
    - 4.2.4. [Hviletid](#)
  - 4.3. [Tiltalepraksis ved overtrædelse af kontrolapparatforordningen](#)
    - 4.3.1. [Administrative lempelser](#)
    - 4.3.2. [Fejl som skyldes sjusk eller forglemmelser](#)
  - 4.4. [Objektivt ansvar for vognmænd](#)
  - 4.5. [Kørsel i udlandet](#)

5. **Straf og andre retsfølger**

5.1. Bødetakster

5.1.1. Overtrædelser vedrørende køre- og hviletid

5.1.2. Overtrædelser vedrørende kontrolapparatet, diagramark og fartskriver

5.2. Frakendelse af førerretten

5.2.1. Overtrædelser vedrørende køre- og hviletid

5.2.2. Overtrædelser vedrørende kontrolapparatet, diagramark og fartskriver

6. **Efter dom**

6.1. Indberetning af domme eller andre oplysninger

6.1.1. Inddragelse af kørekort

6.2. Orientering

6.2.1. Afgørelser til Vidensbasen

7. **Love og forarbejder**

1. Overblik og tjekliste

Dette afsnit indeholder retningslinjer for behandlingen af sager om overtrædelse af reglerne om køre- og hviletid mv.

Der er fastsat retningslinjer for anklagemyndighedens rejsning af tiltale i disse sager og for strafpåstanden i sagerne.

Retningslinjerne gælder for sager omfattet af færdselslovens § 86 a. Det vil navnlig sige sager omfattet af:

- Køre- og hviletidsforordningen
- Kontrolapparatforordningen

De nævnte forordninger suppleres bl.a. af AETR-overenskomsten, som gælder for transport uden for EU.

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Udenlandske chauffører

Det fremgår af færdselslovens § 134, stk. 5, at der i forhold til udenlandske chaufførers overtrædelser af køre- og hviletidsreglerne, som konstateres i Danmark, er dansk straffemyndighed, også selv om overtrædelsen er begået på en anden medlemsstat eller et tredjelands område.

Reglerne om dansk straffemyndighed indebærer, at det i alle tilfælde er muligt at strafforfølge udenlandske chauffører for overtrædelse af køre- og hviletidsforordningen, kontrolapparatforordningen og AETR, som er begået i udlandet, men konstateres her i landet, og som ikke allerede har givet anledning til en sanktion. Det er endvidere muligt at strafforfølge de pågældende chaufførers udenlandske arbejdsgivere for de samme overtrædelser.

De sanktioner, der fremgår af afsnit 5, skal anvendes over for både udenlandske og danske chauffører, uanset om kørslen er udført for en vognmand, der har hjemsted her i landet eller i udlandet.

2.2. Politiets tilbageholdelse af køretøjer

2.2.1. Til sikkerhed for forskyldte bøder - færdselslovens § 120

Såfremt der i forbindelse med vejsidekontrol af en udenlandsk indregistreret lastbil konstateres, at en udenlandsk chauffør har overtrådt køre- og hviletidsbestemmelserne, kan lastbilen tilbageholdes af politiet, hvis det er påkrævet for at sikre, at bøden betales, jf. færdselslovens § 120.

Lastbilen kan tilbageholdes, indtil bøden er betalt, eller der er stillet sikkerhed for betalingen.

Det er en betingelse for tilbageholdelsen af lastbilen efter denne bestemmelse, at både føreren og lastbilen er hjemmehørende i udlandet, (dog ikke Finland, Island, Norge eller Sverige).

Med hensyn til iværksættelsen af tilbageholdelsen finder retsplejelovens bestemmelser om beslaglæggelse med henblik på konfiskation tilsvarende anvendelse, jf. færdselslovens § 120, stk. 2.

2.2.2. Til sikkerhed for overholdelse af køre- og hviletidsbestemmelserne mv. - færdselslovens § 120 a

Hvis der i forbindelse med vejsidekontrol konstateres, at føreren ikke har overholdt bestemmelserne om køre- og hviletid mv., kan politiet tilbageholde køretøjet, indtil forholdene er bragt i orden, jf. færdselslovens § 120 a.

Når føreren har overtrådt bestemmelserne om køre- og hviletid mv., kan køretøjet således tilbageholdes med henblik på, at føreren enten på stedet skal hvile ud eller holde pause, eller at der tilkaldes en anden fører, der kan fortsætte kørslen.

Med hensyn til iværksættelsen af tilbageholdelsen finder retsplejelovens bestemmelser om beslaglæggelse med henblik på konfiskation tilsvarende anvendelse, jf. færdselslovens § 120 a, stk. 2.

3. Forberedelse

3.1. Før tiltalerejsning

Tiltalepraksis i sager om overtrædelse af reglerne om køre- og hviletid mv. er nærmere beskrevet nedenfor i [afsnit 4](#).

Før der rejses tiltale i en sag om køre- og hviletid mv., kan der dog indledningsvis være anledning til at overveje følgende spørgsmål:

A) Er kørslen eller køretøjet eventuelt undtaget fra reglerne om køre- og hviletid?

Der er i køre- og hviletidsforordningen artikel 3 anført en række særlige køretøjer og kørsler, der er undtaget fra reglerne om køre- og hviletid. Der er desuden i artikel 13 angivet en række yderligere kørsler og køretøjer, som medlemsstaterne nationalt kan undtage reglerne om køre- og hviletid. De danske undtagelser fremgår af § 2 i bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007.

Undtagelsesbestemmelserne er beskrevet i Rigspolitiets vejledning om undtagelser fra køre- og hviletidsordningen, der indeholder en nærmere gennemgang og fortolkning af undtagelsesbestemmelserne.

B) Finder EU-Kommissionens vejledningsnotater til køre- og hviletidsforordningen anvendelse?

EU-Kommissionen har udarbejdet seks vejledningsnotater, der indeholder fortolkningsbidrag og retningslinjer for anvendelsen af visse køre- og hviletidsbestemmelser.

Vejledningsnotaterne vedrører følgende emner:

1. "Force majeure reglen", artikel 12 i køre- og hviletidsforordningen
2. Førerens rejsetid til og fra et køretøj, artikel 9, stk. 2 og 3, i køre- og hviletidsforordningen
3. Afbrydelse af en pause eller et hvil ved påbud
4. Registreringen af køretid med digitalt kontrolapparat ved hyppige eller mange stop for af- og pålæsning
5. Ferieerklæring
6. "Færgereglen", artikel 9, stk. 1, i køre- og hviletidsforordningen

Der henvises til Rigspolitiets notat om Kommissionens vejledningsnotater nr. 1-6 om visse køre- og hviletidsbestemmelser, hvor det beskrives, hvordan vejledningsnotaterne skal anvendes ved administrationen af køre- og hviletidsbestemmelserne.

C) Giver aflæsningen af diagrammark anledning til tvivl?

Såfremt sagen er baseret på aflæsning af diagrammark (køreskive) fra et analogt kontrolapparat, skal der indlægges en vis aflæsningstolerance ved aflæsningen af diagramarket.

Før der rejses tiltale i en sag om overtrædelse af køre- og hviletidsreglerne, skal det således sikres, at der ikke under behandlingen af sagen opstår tvivl om, hvorvidt det aflæste resultat indebærer en overtrædelse af reglerne. Der skal derfor alene rejses tiltale for overtrædelser, som med sikkerhed fremgår ved en aflæsning af diagramarket.

D) Er overtrædelsen af kontrolapparatforordningen udtryk for sjudk eller forglemmelse?

Hvis det utvivlsomt kan lægges til grund, at en overtrædelse af reglerne om kontrolapparatet skyldes sjudk eller forglemmelse fra chaufførens side, idet politiets kontrol ikke er søgt forhindret eller vanskeliggjort, vil der kunne tages hensyn til dette ved bødefastsættelsen, eller det kan overvejes helt at undlade at rejse tiltale. Om tiltalepraksis ved overtrædelse af kontrolapparatforordningen se i øvrigt [afsnit 4.3](#).

E) Medfører overtrædelsen, at der skal nedlægges påstand om førerretsfrakendelse?

I forbindelse med tiltalerejsningen skal det overvejes, om overtrædelsen giver grundlag for at nedlægge påstand om en betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 6 og 7, samt § 126, stk. 1, nr. 4. Du kan læse mere om reglerne om frakendelse i [afsnit 5.2](#).

4. Jura

4.1. Regelgrundlaget

4.1.1. Færdselsloven

Det følger af færdselslovens § 86 a, at justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om gennemførelsen, anvendelsen og kontrol med overholdelsen af Det Europæiske Fællesskabs forordninger og direktiver samt internationale aftaler, overenskomster eller lignende om køre- og hviletid inden for vejtransport.

Ifølge færdselslovens § 118, stk. 7, 2. pkt., kan der fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder for overtrædelse af bestemmelser i de forordninger, der er nævnt i § 86 a, stk. 1, og for overtrædelse af bestemmelser i forskrifter, der er udstedt i medfør af § 86 a, stk. 1.

Justitsministeriet har i medfør af bestemmelsen i færdselslovens § 86 a, stk. 1, udstedt bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007 om køre- og hviletidsbestemmelserne i vejtransport (køre- og hviletidsbekendtgørelsen), hvor der bl.a. er fastsat regler om, hvilke bestemmelser i køre- og hviletidsforordningen og kontrolapparatforordningen der er strafsanktioneret, jf. §§ 11-14.

Endvidere er der i færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 6 og 7, samt § 126, stk. 1, nr. 4 og 7, fastsat regler om betinget og ubetinget frakendelse af førerretten for overtrædelse af bestemmelserne om køre- og hviletid samt kontrolapparatet.

4.1.2. Køre- og hviletidsforordningen

Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 561/2006 af 15. marts 2006 om harmonisering af visse sociale bestemmelser inden for vejtransport (køre- og hviletidsforordningen) fastsætter regler for godstransport og visse former for personbefordring, jf. artikel 2 i forordningen.

De væsentligste bestemmelser i forordningen er artikel 6-8, der regulerer chaufførernes daglige og ugentlige køretid og hviletid.

Reglerne går i hovedtræk ud på følgende:

- Den daglige køretid må som udgangspunkt ikke overstige 9 timer (artikel 6, stk. 1)
- Den ugentlige køretid må ikke overstige 56 timer (artikel 6, stk. 2)
- Summen af køretiderne i to på hinanden følgende uger må ikke overstige 90 timer (artikel 6, stk. 3)
- Efter en kørselsperiode (køretid) på 4½ time skal føreren holde en sammenhængende pause på mindst 45 minutter, der dog kan erstattes af en pause på mindst 15 minutter fulgt af en pause på mindst 30 minutter fordelt over kørselsperioden (artikel 7)
- Den daglige hviletid skal være mindst 11 timer, der dog tre gange mellem hvert ugentligt hvil kan erstattes af et reduceret dagligt hvil på mindst 9 timer (artikel 8, stk. 1-4)
- Den ugentlige hviletid skal som udgangspunkt være på mindst 45 timer (artikel 8, stk. 6, jf. artikel 4 h)

Forordningen suppleres af FN's europæiske overenskomst om arbejdet for besætninger på køretøjer i international vejtransport af 1. juli 1970 (AETR-overenskomsten), hvor der er fastsat regler om køre- og hviletid og kontrolapparatet, som i det væsentligste svarer til reglerne i køre- og hviletidsforordningen og kontrolapparatforordningen.

4.1.3. Kontrolapparatforordningen

Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 om kontrolapparatet inden for vejtransport (kontrolapparatforordningen) indeholder regler om installation og anvendelsen af det kontrolapparat, der er en forudsætning for kontrol med overholdelsen af køre- og hviletidsreglerne.

Der anvendes to typer af kontrolapparater, det analoge kontrolapparat og det digitale kontrolapparat.

I det analoge kontrolapparat, der har været anvendt siden 1985, registreres førerens køre- og hviletid på et diagramark (en køreskive).

I det digitale kontrolapparat, der er indført for køretøjer, der er indregistreret efter den 1. maj 2006, sker registreringen af førerens køre- og hviletider digitalt dels i selve kontrolapparatet, dels på et førerkort.

Kontrolapparatforordningen indeholder nærmere regler for, hvilke oplysninger kontrolapparatet skal optegne, herunder den tilbagelagte vejstrækning, køretid og hviletider. Endvidere indeholder forordningen en række forpligtelser for føreren for så vidt angår anvendelse af de diagramark, hvorpå ovennævnte oplysninger optegnes. Føreren skal ved kørslens begyndelse bl.a. udfylde diagramarket med navn, startsted samt dato, og ved kørslens afslutning med slutsted, dato og kørte kilometre.

De væsentligste regler om anvendelse mv. af kontrolapparatet findes i forordningens artikel 3 samt artikel 13-16 og angår følgende:

- manglende benyttelse af typegodkendt kontrolapparatet (artikel 3, stk. 1)
- kontrolapparatets og førerkortets funktion og korrekte anvendelse (artikel 13)
- opbevaring og udlevering af diagramark eller udskrifter fra digitalt kontrolapparat (artikel 14, stk. 1 og 2)
- førerens anvendelse af kontrolapparat og diagramark samt førerkort og udskrifter fra digitalt kontrolapparat (artikel 15)
- reparation af kontrolapparatet ved driftsforstyrrelser (artikel 16, stk. 1)
- notering af oplysninger ved driftsforstyrrelser eller tyveri eller bortkomst af førerkort (artikel 16, stk. 2)

Forordningen suppleres af FN's europæiske overenskomst om arbejdet for besætninger på køretøjer i international vejtransport af 1. juli 1970 (AETR-overenskomsten), hvor der er fastsat regler om køre- og hviletid og kontrolapparatet, der i det væsentligste svarer til reglerne i køre- og hviletidsforordningen og kontrolapparatforordningen.

Endvidere er der i bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007 fastsat en række bestemmelser om brugen af kontrolapparater mv., jf. §§ 4-9, der supplerer kontrolapparatforordningens artikel 15, stk. 2, om anvendelse af diagramark og førerkort.

4.2. Tiltalepraksis ved overtrædelse af køre- og hviletidsforordningen

4.2.1. Tolerancegrænsen

Det gældende sanktionssystem i sager om overtrædelse af køre- og hviletidsforordningen blev indført i færdselsloven ved lov nr. 557 af 24. juni 2005.

Det er i denne forbindelse forudsat i forarbejderne ([L 153 af 13. april 2005](#), pkt. 3.2.1.2. i de almindelige bemærkninger), at der skal gælde en generel tolerancegrænse på 5 procent, hvorefter der kun skal rejses tiltale, hvis overskridelsen af reglerne om køre- og hviletid i hvert enkelt tilfælde er på 5 procent eller mere.

Den almindelige tolerancegrænse på 5 procent gælder både i forhold til køre- og hviletidsforordningens regler om køretider, hviletider og pauser.

4.2.2. Pauser

Reglerne om afholdelse af pause under daglig køretid fremgår af artikel 7 i forordning nr. 561/2006. Efter denne bestemmelse skal føreren efter 4 ½ times kørsel afbryde kørslen og holde en pause på mindst 45 minutter (stk. 1) eller alternativt under kørslen først holde en pause på mindst 15 minutter og derefter en pause på mindst 30 minutter (stk. 2). Denne sidste pause skal senest indledes efter 4 ½ times kørsel.

EF-Domstolen har i en dom af 15. december 1993 (C-116/92) fastslået, at artikel 7, stk. 1 og 2, i køre- og hviletidsforordningen skal fortolkes således, at beregningen af kørselsperioden begynder forfra, når en chauffør har holdt en pause på 45 minutter, enten som en uafbrudt pause eller som en pause på mindst 15 minutter efterfulgt af en pause på mindst 30 minutter [i dommen flere pauser på mindst 15 minutter efter de tidligere gældende regler] i løbet af eller ved afslutningen af en 4 ½ times kørselsperiode.

Efter forordningens regler afbrydes chaufførens kørselsperiode således ved påbegyndelsen af en samlet eller opdelt pause på 45 minutter. Chaufføren skal herefter igen afholde en samlet eller opdelt pause på 45 minutter i løbet af eller ved afslutningen af den følgende 4 ½ times kørselsperiode.

Den generelle tolerancegrænse på 5 procent gælder som udgangspunkt også i forhold til pauser.

Ved [cirkulæreskrivelse af 30. marts 2007](#) har Justitsministeriet dog erstattet den generelle tolerancegrænse på 5 procent med følgende retningslinjer for tiltalepraksis i sager om overtrædelse af reglerne om afholdelse af pause, jf. artikel 7 i køre- og hviletidsforordningen:

a) Tolerancegrænse på 5 minutter

Den almindelige tolerancegrænse på 5 procent er erstattet af en 5 minutters tolerance på hver enkelt pause.

Tolerancegrænsen indebærer, at der ved de foreskrevne pauser i artikel 7 på henholdsvis 45 eller 15 + 30 minutter kun udløses en sanktion, hvis der er afholdt pause i mindre end henholdsvis 40, 10 eller 25 minutter, og køretiden samtidig er overskredet.

b) Sammenlægning af køretiden ved utilstrækkelige pauser

Der skal kun ske kumulation af køretiden (sammenlægning af køretiderne på hver side af en utilstrækkelig pause), ved overskridelse af reglerne om pause, såfremt pausen i kraft af overtrædelsen er mere end 1/3 for kort.

Det vil sige, at der ved foreskrevne pauser på henholdsvis 45 eller 15 + 30 minutter, jf. køre- og hviletidsforordningens artikel 7, kun skal ske kumulation af køretiden, hvis der er afholdt pause i mindre end henholdsvis 30 eller 10 + 20 minutter.

Dette indebærer, at chaufførens kørselsperiode afbrydes ved påbegyndelsen af en samlet pause på 30 minutter eller opdelt pause på 10 + 20 minutter. Der starter herefter en ny kørselsperiode, som ligeledes afbrydes, når chaufføren afholder en samlet eller opdelt pause på henholdsvis 30 eller 10 + 20 minutter i løbet af eller ved afslutningen af den følgende 4 ½ times kørselsperiode.

c) Pausebøde

Der udmåles en pausebøde på 1.500 kr. til chaufføren og 3.000 kr. til virksomheden i de tilfælde, hvor pausen har været mere end 5 minutter for kort, men ikke mere end 1/3 for kort i forhold til forordningens krav. Pausebøden skal kun anvendes, hvor køretiden uden pauser er overskredet, dvs. hvis køretiden er på mindst 4 timer og 44 minutter (incl. 5 procents tolerancegrænse).

Ved afholdelsen af en sammenhængende pause, der i medfør af artikel 7, stk. 1, i køre- og hviletidsforordningen skal være på mindst 45 minutter, vil der således skulle udmåles en pausebøde, hvis den afholdte pause er på 30-39 minutter.

For så vidt angår opdelte pauser i medfør af artikel 7, stk. 2, i køre- og hviletidsforordningen skal disse være på henholdsvis 15 og 30 minutter.

Såfremt første del af en opdelt pause er 5 minutter for kort, vil den samtidig være 1/3 for kort i forhold til forordningens krav, og der skal derfor ikke udmåles en pausebøde i disse tilfælde.

Anden del af en opdelt pause vil medføre en pausebøde, såfremt den afholdte pause er på 20-24 minutter.

Samspillet mellem reglerne i køre- og hviletidsforordningen og Justitsministeriets cirkulæreskrivelse har givet anledning til problemer i praksis, idet de lempeligere regler i cirkulæreskrivelsen af 30. marts 2007 har vist sig ikke altid at være til gunst for chaufføren.

I visse tilfælde, når en chauffør har afholdt en pause på 28-29 minutter, vil det således være gunstigere for chaufføren, såfremt de afholdte pauser bedømmes efter reglerne i forordningen med den almindelige tolerancegrænse på 5 procent, der er forudsat i forarbejderne til færdselsloven.

Der henvises i denne forbindelse til Rigsadvokatens notat af 19. december 2012, hvor der er redegjort for samspillet mellem reglerne i køre- og hviletidsforordningen, den almindelige tolerancegrænse og cirkulæreskrivelsen af 30. marts 2007, ligesom der er fastsat nærmere retningslinjer for tiltalepraksis i denne helt særlige situation.

Reglerne om afholdelse af pauser, herunder hvornår en pause afbryder en kørselsperiode, kan herefter sammenfattes således:

Fig. 1. Retningslinjer for håndtering af reglerne om pauser.

Samlet pause	
Mindst 45 minutter	Afbryder <u>altid</u> kørselsperioden, jf. art. 7, stk. 1
30-44 minutter (+28-29 minutter)	Afbryder kørselsperioden <u>eller</u> kan alternativt udgøre første del af en opdelt pause, såfremt pausen efterfølges af en pause på 28-29 minutter.
Under 30 minutter	Kan ikke i sig selv afbryde kørselsperioden
Opdelt pause	
15 + 30 minutter	Afbryder <u>altid</u> kørselsperioden, jf. art. 7, stk. 2
10 + 20 minutter (+28-29 minutter)	Afbryder kørselsperioden <u>eller</u> pausen på mindst 20 minutter kan alternativt udgøre første del af en opdelt pause, såfremt pausen efterfølges af en pause på 28-29 minutter.
Under 10 + 20 minutter	Kan ikke afbryde kørselsperioden

4.2.3. Afbrydelse af pauser eller hvil

Det fremgår af definitionen på "pause" og "hvil" i køre- og hviletidsforordningens artikel, 4, litra d og f, at pausen eller hvilet som udgangspunkt skal afholdes som en sammenhængende periode, hvor føreren ikke må udføre kørsel eller andet arbejde.

Selv kortvarige afbrydelser af en pause eller et hvil indebærer som udgangspunkt, at pausen eller hvilet slutter. Såfremt pausen eller hvilet senere genoptages, regnes dette derfor som en ny pause eller et nyt hvil.

Det er desuden ikke muligt at lægge flere adskilte pauser eller hvil sammen ved vurderingen af, om reglerne om pauser eller hvil er overtrådt.

Eksempel

En chauffør holder en pause på 17 minutter og kører herefter i 5 minutter, inden han igen holder pause i 14 minutter.

Pausen anses i dette tilfælde for afbrudt efter 17 minutter og opfylder derfor ikke kravet til en samlet pause på minimum 30 minutter, idet den efterfølgende pause på 14 minutter ikke skal medregnes.

I medfør af Kommissionens vejledningsnotat nr. 3 kan der dog under afholdelse af pause eller hvil i et køretøj, der holder stille ved en terminal, holdeplads eller ved grænseområder, opstå ganske særlige omstændigheder eller nødstilfælde, der kan gøre det tvingende nødvendigt for føreren at flytte køretøjet.

Ved afholdelse af pauser eller hvil ved en terminal kan lastbilen kun flyttes, hvis det er nødvendigt på grund af ekstraordinære omstændigheder og kun efter ordre fra en kompetent myndighed eller terminalarbejder med bemyndigelse til at beordre køretøjet flyttet.

I andre tilfælde (f.eks. ved holdepladser, ved grænseovergange og i nødstilfælde) kan føreren være nødt til at afbryde sin pause eller hvil i få minutter, hvis det af objektive grunde er nødvendigt at flytte køretøjet, eller hvis politiet eller en anden myndighed beordrer køretøjet flyttet.

Føreren skal i disse tilfælde registrere årsagen til afbrydelsen af pausen manuelt (på køreskiven eller udskrift fra kontrolapparatet), og denne bør om muligt påtegnes af den person, der beordrede køretøjet flyttet.

Ved en efterfølgende kontrol skal der i disse tilfælde udvises en vis tolerance efter en konkret vurdering og eventuel kontrol af årsagen til afbrydelsen.

I U2012.2616H blev en chauffør frifundet for overtrædelse af artikel 7 om køretid uden pauser i en situation, hvor chaufføren havde afbrudt sin pause i 40-55 sekunder, mens han flyttede sin lastbil 50 meter fra lasterampen ved en virksomhed. Chaufføren havde oplyst, at han var blevet beordret til at flytte vogntoget af en ansat, fordi der var travlt, og vogntoget stod i vejen for et andet vogntog, der skulle aflæsses. Han havde ikke foretaget manuel registrering af årsagen til afbrydelsen.

Højesteret fandt i dette tilfælde, at en meget kortvarig og enkeltstående flytning af vogntoget, der blev beordret i et tilfælde, hvor T vanskeligt ville kunne modsætte sig dette, og hvor han efterfølgende fortsatte sin pause, således at pausen inklusive flytningen samlet varede 34 minutter, svarede til eller måtte sidestilles med de tilfælde, der er beskrevet i Europakommissionens vejledningsnotat nr. 3. Da der i øvrigt var enighed om det konkrete hændelsesforløb, fandt Højesteret, at det var uden betydning, at T ikke registrerede årsagen til afbrydelsen manuelt.

Som dommen understreger, er det nødvendigt at kontrollere chaufførens oplysninger om årsagen til afbrydelsen af pausen eller hvilet, herunder bl.a. om afbrydelsen skyldes en sådan nødsituation eller ekstraordinær omstændighed, som krævet i vejledningsnotat nr. 3, og at pausen eller hvilet blev afbrudt efter påbud fra en kompetent myndighed.

Den omstændighed, at chaufføren ikke har foretaget en manuel registrering af årsagen til afbrydelsen, afskærer ikke i sig selv chaufføren fra at påberåbe sig, at afbrydelsen af pausen eller hvilet skyldtes en beordret flytning grundet ekstraordinære omstændigheder.

Chaufføren må dog i disse tilfælde fremkomme med så detaljerede oplysninger om omstændighederne ved afbrydelsen, at politiet er i stand til at kontrollere, om der har været tale om en beordret flytning og om betingelserne for anvendelse af undtagelsesbestemmelsen i vejledningsnotat nr. 3 i øvrigt er opfyldt.

Fra retspraksis kan der endvidere henvises til en utrykt Østre Landsrets dom af 21. februar 2013, hvor chaufføren blev fundet skyldig i overtrædelse af reglerne om køretid uden pause, idet chaufføren havde afholdt to pauser på henholdsvis 19 og 15 minutter afbrudt af 8 minutters køretid. Chaufføren gjorde under sagen bl.a. gældende, at afbrydelsen af pausen skyldtes en beordret flytning af lastvognen efter læsning ved rampen ved en postterminal.

Landsretten lagde til grund, at chaufføren ikke havde foretaget en manuel registrering af årsagen til afbrydelsen. Landsretten fastslog herefter, at det måtte anses at have været påregneligt for chaufføren, at han umiddelbart efter endt pålæsning ville blive nødt til at flytte lastbilen, som efter det oplyste holdt foran en anden lastbil. Landsretten fandt på denne baggrund ikke, at der forelå en sådan pludselig opstået unormal situation eller nødstilfælde som beskrevet i vejledningsnotat nr. 3.

4.2.4. Køretid og hviletid

Reglerne om køretid fremgår af artikel 6 i forordning nr. 561/2006. I medfør af køre- og hviletidsforordningens artikel 6, stk. 1, må chaufførens daglige køretid som udgangspunkt ikke overstige 9 timer. Chaufføren må dog to gange i løbet af en uge have en daglig køretid på 10 timer.

I medfør af artikel 6, stk. 2, må chaufførens ugentlige køretid ikke overstige 56 timer.

Den generelle tolerancegrænse på 5 procent gælder også i relation til reglerne om daglig og ugentlig køretid. Dette indebærer i relation til daglig køretid, at en køretid på henholdsvis 9 timer og 26 minutter/10 timer og 29 minutter ikke sanktioneres.

Ved beregningen af køretiden sammenlægges de perioder, hvor det er registreret i kontrolapparatet, at chaufføren har kørt i lastvognen.

Reglerne om køretid skal ses i sammenhæng med reglerne om hviletid. Opmålingen af den daglige køretid starter således efter afslutningen af et dagligt eller ugentlig hvil og slutter ved påbegyndelsen af et nyt dagligt eller et ugentligt hvil, jf. køre- og hviletidsforordningens artikel 4, litra k.

Udgangspunktet er, at det kun er lovlige (daglige/ugentlige) hvil, der kan afbryde køretiden.

Såfremt chaufføren holder et for kort hvil, slutter opgørelsen af køretiden derimod ikke.

Ved manglende eller for korte hvil opgøres den daglige køretid derfor ved sammenlægning af de køretider, der ligger på begge sider af det for korte hvil. Denne sammenlægning sker dog kun, hvis hvilet er under 7 timer. Det følger af Justitsministeriets circulæreskrivelse af 15. november 2011, hvorefter der ved afholdelse af et for kort hvil kun sker kumulation af køretiden (sammenlægning af den daglige køretid som ligger på hver side af et utilstrækkeligt dagligt hvil), hvis det afholdte hvil er under 7 timer.

Retningslinjerne finder anvendelse både i forhold til afholdelse af et almindelig dagligt hvil (11 timer) og et reduceret dagligt hvil (9 timer).

Et sammenhængende hvil på minimum 7 timer vil derfor altid afbryde opgørelsen af den daglige køretid.

Har en chauffør derimod kørt 7 timer dag 1 og herefter holdt et hvil på under 7 timer og derefter kørt 8 timer dag 2, opgøres den daglige køretid til 15 timer.

Reglen har alene betydning for beregningen af den daglige køretid. Der vil derfor fortsat skulle udmåles en bøde for overtrædelse af reglerne om dagligt hvil, såfremt det afholdte hvil ikke opfylder kravet til et regulært eller reduceret dagligt hvil.

Ved beregningen af chaufførens ugentlige køretid sammenlægges de daglige køretider fra mandag kl. 00.00 til søndag kl. 24.00.

Reglerne om hviletid fremgår af artikel 8 i forordning nr. 561/2006. Efter denne bestemmelse skal føreren inden 24 timer efter afslutningen af et dagligt eller et ugentligt hvil have holdt en ny daglig hviletid (stk. 2). Endvidere skal chaufføren senest seks dage efter afslutningen af den foregåede ugentlige hviletid påbegynde en ny ugentlig hviletid (stk. 6).

Et dagligt hvil kan enten afholdes som et regulært dagligt hvil på minimum 11 timer eller et reduceret dagligt hvil på minimum 9 timer. Der kan højst holdes tre reducerede hvil mellem to ugentlige hviletider.

Den ugentlige hviletid kan enten afholdes som en regulær ugentlig hviletid på 45 timer eller som en reduceret ugentlig hviletid på minimum 24 timer, der senere skal suppleres med endnu et hvil på 24 timer.

Den generelle tolerancegrænse på 5 procent gælder også i relation til reglerne om daglig og ugentlig hviletid.

I relation til reglerne om dagligt hvil betyder det, at et hvil på 8 timer og 34 minutter vil opfylde kravet til et reduceret dagligt hvil, hvis tolerancegrænsen anvendes. I forhold til et regulært dagligt hvil vil et hvil på 10 timer og 28 minutter tilsvarende være et lovligt hvil.

Tolerancegrænsen på 5 procent indebærer samtidig, at opgørelsesperioden på 24 timer for beregningen af den daglige hviletid i artikel 8, stk. 2, afbrydes, og at en ny 24-timers periode starter efter afslutningen af et hvil på henholdsvis 8 timer og 34 minutter/10 timer og 28 minutter.

4.3. Tiltalepraksis ved overtrædelse af kontrolapparatforordningen

Formålet med kontrolapparatet er at registrere førerens køre- og hviletider, så det kan kontrolleres, at reglerne i køre- og hviletidsforordningen overholdes.

Alle overtrædelser af de formelle regler om kontrolapparatet kan principielt medvirke til at hindre kontrol af de materielle regler om køre- og hviletid, og det er derfor udgangspunktet, at der rejses tiltale for hver enkelt overtrædelse af kontrolapparatforordningen.

4.3.1. Administrative lempelser

Justitsministeriet har ved [cirkulæreskrivelse af 31. oktober 2006](#) administrativt lempet udgangspunktet for tiltalerejsning i sager om overtrædelse af reglerne om kontrolapparatforordningen og har fastsat følgende retningslinjer for tiltalepraksis:

a) Åbning af analogt kontrolapparat med henblik på egenkontrol

Åbning af det analoge kontrolapparatet anses ikke som en unødigt åbning i strid med kontrolapparatforordningens artikel 13, jf. artikel 15, stk. 2, såfremt åbningen sker med henblik på egenkontrol, og køretøjet holder stille under åbningen.

Der må maksimalt ske 6 åbninger pr. daglig arbejdsperiode, og åbningerne må have en varighed af maksimalt et minut.

b) Køreskiver ikke medbragt ved vejkontrol

Der udmåles kun én bøde til henholdsvis fører og virksomhed/arbejdsgiver, hvis føreren ved vejkontrollen ikke som foreskrevet kan forevise køreskiverne for den pågældende uge og de forudgående 28 dage (frem for en bøde pr. manglende køreskive).

Udmålingen af blot én bøde til henholdsvis fører og virksomhed i disse tilfælde forudsætter dog, at virksomheden eller føreren efterfølgende indsender køreskiverne inden for en frist, der fastsættes af politiet.

c) Flere udfyldningsfejl på én køreskive

Uanset antallet af udfyldningsfejl eller manglende oplysninger på den enkelte køreskive udmåles der kun én bøde til henholdsvis fører og virksomhed for hver skive, der er forkert eller mangelfuldt udfyldt (frem for en bøde for hver enkelt udfyldningsfejl, der konstateres).

d) Manglende registrering af lovligt dagligt hvil afholdt i køretøjet

Der rejses ikke sigtelse eller tiltale for overtrædelse af artikel 15, stk. 2, i kontrolapparatforordningen i tilfælde, hvor der ikke anvendes diagramark under et lovligt dagligt hvil, der afholdes i køretøjet. Dette

gælder også ved brug af førerkort til digitalt kontrolapparat.

4.3.2. Fejl som skyldes sjusk eller forglemmelser

I visse tilfælde kan der i forbindelse med politiets kontrol, herunder den af Rigspolitiet udførte virksomhedskontrol, fremkomme oplysninger, hvorefter det kan lægges til grund, at en overtrædelse af reglerne om kontrolapparatet alene skyldes sjusk/forglemmelse fra chaufførens side.

Sådanne oplysninger kan efter omstændighederne indgå i anklagemyndighedens afgørelse af tiltalsspørgsmålet og bødefastsættelsen.

I tilfælde, hvor der fremlægges fornøden dokumentation for, at enkeltstående overtrædelser af reglerne om kontrolapparatet utvivlsomt alene skyldes sjusk/forglemmelse fra chaufførens side og ikke forsøg på hindre eller vanskeliggøre politiets kontrol, kan det således overvejes helt at undlade tiltalerejsning.

Som eksempel herpå kan for så vidt angår de digitale kontrolapparater nævnes det tilfælde, hvor chaufføren har holdt et dagligt eller ugentligt hvil, men ved en forglemmelse har undladt at stille det digitale kontrolapparat på "pause/hvil", således at der i stedet automatisk er registreret "andet arbejde". Hvis chaufføren/virksomheden kan sandsynliggøre, at der er hvilet i den pågældende periode, herunder fremlægge dokumentation for, at køretøjet har holdt stille i hele perioden, kan tiltale efter omstændighederne undlades. Som eksempel herpå kan nævnes det tilfælde, hvor den pågældende op til en fridag glemmer at stille det digitale kontrolapparat på "pause/hvil", således at der automatisk er registreret "andet arbejde" i hele perioden, hvis det kan lægges til grund, at køretøjet har holdt stille i hele perioden, og der ikke er mistanke om, at der er udført andet arbejde i stedet for at hvile.

Det er den tiltalte selv, som af egen drift eller i forbindelse med en eventuel partshøring skal fremlægge den fornødne dokumentation for fejlbetjeningen, medmindre der er tale om en åbenlys fejl.

Det er af afgørende betydning, at tiltaltes forklaring og dokumentation ikke kan anses for at indebære alvorlig bevismæssig tvivl. Hvis der f.eks. finder en kontrol sted i en situation, hvor en chauffør er i gang med at af- eller pålæsse varer, mens kontrolapparatet står på "pause/hvil", vil chaufførens forklaring om fejlbetjening ikke kunne danne grundlag for en undladelse af at rejse tiltale for overtrædelse af kontrolapparatforordningen. Det samme gælder tiltaltes forklaring om afholdelse af en kortere pause/hvil, der på grund af manglende betjening af kontrolapparatet automatisk er registreret som "andet arbejde", medmindre der fremkommer en troværdig dokumentation om det modsatte, f.eks. ved kvittering fra restaurationsbesøg eller lignende. Der kan i den forbindelse f.eks. lægges vægt på, om chaufføren samme dag, som han opdager fejlen, har udskrevet et print fra

kontrolapparatet, der er blevet forsynet med oplysninger om fejlbetjeningen samt dato og underskrift.

Det er endvidere afgørende, at der alene er tale om enkeltstående overtrædelser af reglerne om kontrolapparatet, idet der i modsat fald enten er tale om generel forsømmelighed eller forsøg på at hindre eller vanskeliggøre politiets kontrol. Hvis der foreligger mere end nogle enkelte overtrædelser i løbet af en måned, bør tiltale således efter Rigsadvokatens opfattelse ikke undlades.

I de tilfælde, hvor der er tale om flere overtrædelser i løbet af en måned (mere generel sjusk), men hvor tiltalte fremkommer med dokumentation for, at overtrædelserne af reglerne om kontrolapparatet utvivlsomt skyldes sjusk/forglemmelse og ikke forsøg på at hindre eller vanskeliggøre politiets kontrol, kan bøden nedsættes. Bødenedsættelse bør dog som udgangspunkt ikke komme på tale, hvis der er tale om forholdsvis mange og/eller mere systematiske overtrædelser af reglerne om kontrolapparatet.

For så vidt angår analoge kontrolapparater bemærkes, at manglende angivelse af førerens navn på diagramarket i almindelighed ikke bør føre til tiltalefrafald eller bødenedsættelse. Dette skyldes, at manglende angivelse af navn som udgangspunkt forhindrer kontrol, bl.a. fordi diagramarket efter kørslen kan påføres et andet navn.

Som et eksempel kan nævnes Østre Landsrets dom af 21. marts 2007, hvor et selskab blev straffet med en samlet bøde på 131.000 kr. for en chaufførs overtrædelse af reglerne om kontrolapparatforordningen bl.a. ved i 21 tilfælde at have undladt at udfylde diagramarket med for- og efternavn. Landsretten henviste i præmisserne bl.a. til den ved lov nr. 557 af 14. juni 2005 gennemførte skærpelse af bødeniveauet for overtrædelse af reglerne i kontrolapparatforordningen. Landsretten henviste endvidere til, at der ikke fandtes at foreligge særlige omstændigheder, som ud fra en konkret, individuel vurdering talte for at fravige lovforslagets bødetakster og udgangspunktet om absolut kumulation.

Der kan dog være enkelte tilfælde, hvor manglende udfyldning af diagramark bør kunne føre til tiltalefrafald eller bødenedsættelse. Som eksempel kan nævnes, at føreren ved udfyldning af diagramark anfører sit navn som "J. Hansen". Hvis der er tale om en mindre virksomhed, hvor der alene er ansat en person ved navn "J. Hansen", kan føreren uden vanskeligheder identificeres, hvilket kan tale for, at overtrædelserne kan være udtryk for sjusk/forglemmelse. Er der derimod tale om en større virksomhed, hvor der er flere førere med navne, som kan forkortes til "J. Hansen", er det ikke umiddelbart muligt at identificere føreren, og det kan derfor være vanskeligt at vurdere, om overtrædelserne skyldes sjusk eller et forsøg på at forhindre kontrollen med overholdelse af køre- og hviletidsreglerne.

Ved Østre Landsrets dom af 19. april 2013 blev chaufføren frifundet for overtrædelse af reglerne om pauser, idet retten fandt, at der kunne lægges vægt på chaufførens registrering af pause i et (ikke

godkendt) elektronisk hjælpeværktøj, selvom registreringerne i det digitale kontrolapparatet udviste "andet arbejde" i den omhandlede periode. Retten fandt herved, at det ikke kunne udelukkes, at den manglende registrering af pause i det digitale kontrolapparat skyldtes en betjeningsfejl.

I de tilfælde, hvor der er modstrid mellem de oplysninger, der er registreret i kontrolapparatet og oplysninger registreret i andet elektronisk hjælpeværktøj, skal registreringerne i kontrolapparatet som udgangspunkt lægges til grund.

Eventuelle registreringer af pauser eller hvil i et elektronisk hjælpeværktøj kan ikke i sig selv anses som tilstrækkelig dokumentation for, at enkeltstående overtrædelser af reglerne om kontrolapparatet utvivlsomt alene skyldes sjuks/forglemmelse fra chaufførens side.

4.4. Objektivt ansvar for vognmænd

Der gælder efter færdselslovens § 118, stk. 8, et objektivt ansvar for ejeren/brugeren af køretøjet. Der henvises i denne forbindelse desuden til § 13 i bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007, hvoraf det desuden fremgår, at der for bødeansvaret ikke fastsættes forvandlingsstraf.

I TfK2006.780 blev en vognmand i overensstemmelse med det objektive ansvar i færdselslovens § 118, stk. 9, (nu stk. 8) fundet ansvarlig som arbejdsgiver for chaufførs overtrædelse af køre- og hviletidsbestemmelserne, selv om chaufføren havde handlet i strid med instrukser fra vognmanden. Se tillige U2009.2650Ø.

4.5. Kørsel i udlandet

Fastsættelsen af straf og andre retsfølger ved overtrædelser af køre- og hviletidsbestemmelserne, der retsforfølges i Danmark, træffes efter dansk lovgivning, jf. straffelovens § 10, stk. 1, jf. § 8, stk. 1, nr. 3.

I sager om overtrædelser af køre- og hviletidsbestemmelserne er dansk straffemyndighed ikke betinget af dobbelt strafbarhed og det er derfor ikke nødvendigt at redegøre for bødeniveauet i de lande, hvor overtrædelserne er begået. Se hertil Østre Landsrets dom af 16. august 2011 (U2011.3229V) samt Østre Landsrets domme af 29. september 2011 (AM2011.09.29Ø og AM2011.09.29Ø2).

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Bødetakster

5.1.1. Overtrædelse af reglerne om køre- og hviletid

Overtrædelse af reglerne om køre- og hviletid straffes efter færdselslovens § 118, stk. 7, og bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007, § 11.

Bøden skal for føreren fastsættes til 100 kr. for hver gang, den fastsatte grænse for køretid eller hviletid overskrides med 1 procent.

For ejeren/brugeren fastsættes en bøde, der er det dobbelte af bøden til føreren, dvs. 200 kr. pr. procent reglerne overskrides.

Bødetaksterne fremgår af forarbejderne til lov nr. 577 af 24. juni 2005 ([L 153 af 13. april 2005](#), pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger, samt skematisk oversigt i underbilag 2.3.), hvor der blev indført et gradueret bødesanktionssystem for overtrædelse af køre- og hviletidsforordningen.

I medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 5, oprundes bøden til nærmeste beløb delelig med 500, ligesom reglerne om absolut kumulation i færdselslovens § 118 a, stk. 3, 1. pkt., finder anvendelse.

Der er i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 4, hjemmel til at fravige bestemmelsen om absolut kumulation, når særlige grunde taler for det, ligesom reglerne om nedsættelse af bøderne til personer med særlig lav indtægt i færdselslovens § 118, a, stk. 1, finder anvendelse.

Der fastsættes ikke en skærpet bøde i gentagelsestilfælde ved overtrædelse af reglerne.

Det fremgår desuden af § 13 i bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007, at der for arbejdsgiverens bødeansvar ikke fastsættes forvandlingsstraf.

Eksempel på beregning af bødestørrelse

En chauffør har en samlet daglig køretid på 12 timer og 21 minutter og har dermed overskredet den højst tilladte daglige køretid på 10 timer med 2 timer og 21 minutter svarende til 141 minutter.

I forhold til den tilladte daglige køretid på 10 timer (600 minutter) er der således tale om en overtrædelse på

$$\frac{141 \text{ minutter} \times 100}{600 \text{ minutter}} = 23,5 \%$$

Der rundes ned i forbindelse med den procentvise opgørelse til 23 %, hvorefter bøden i dette tilfælde skal udmåles til 23 x 100 kr. = 2.300 kr. (oprundes til 2.500) til chaufføren og 23 x 200 kr. = 4.600 kr. (oprundes til 5.000 kr.) til vognmanden.

5.1.2. Overtrædelse af bestemmelserne om brugen af kontrolapparatet, diagramark og farts skriver

Overtrædelse af bestemmelserne om brugen af kontrolapparatet, diagramark og farts skriver straffes efter færdselslovens § 118, stk. 7, 3. pkt., og bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007, § 12.

Der er fastsat følgende strafpositioner for overtrædelse af bestemmelserne om brugen af kontrolapparatet, diagramark og farts skriver:

Føreren

Mindre overtrædelser	2.000 kr.
Alvorlige overtrædelser	3.000 kr.
Meget alvorlige overtrædelser	4.000 kr.

Vognmanden

For så vidt angår bøden til arbejdsgiveren/vognmanden udmåles en bøde på 6.000 kr. uanset grovheden af den enkelte overtrædelse.

Bødetaksterne fremgår af forarbejderne til lov nr. 627 af 12. juni 2013 ([L 128 af 30. januar 2013](#), pkt. 2.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger), hvor der blev der indført et differentieret sanktionssystem for overtrædelser af bestemmelserne om brugen af kontrolapparatet, diagramark og farts skriverkort.

Indførelsen af det differentierede sanktionssystem skete på baggrund af EU-Domstolens afgørelse i sag C-210/10, Urban, hvor EU-Domstolen bl.a. fastslog, at det er i strid med proportionalitetsprincippet, såfremt sanktionssystemet medfører, at der udmåles ensartede bøder på et fast beløb for alle overtrædelser af reglerne i kontrolapparatforordningen uanset overtrædelsernes grovhed.

Det differentierede sanktionssystem indebærer, at bøden for overtrædelser af bestemmelserne om brugen af kontrolapparatet, diagramark og farts skriverkort gradueres efter overtrædelsens karakter, idet det indgår som en skærpende omstændighed, i hvilket omfang overtrædelsen er egnet til at forhindre effektiv kontrol med overholdelsen af bestemmelserne.

Der fastsættes ikke en skærpet bøde i gentagelsestilfælde ved overtrædelse af reglerne.

Reglerne om absolut kumulation i færdselslovens § 118 a, stk. 3, 1. pkt., finder anvendelse. Det bemærkes i den forbindelse, at der i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 5, er hjemmel til at fravige bestemmelsen om absolut kumulation, når særlige grunde taler for det, ligesom reglerne om nedsættelse af bøderne til personer med særlig lav indtægt i færdselslovens § 118, a, stk. 2, finder anvendelse.

I U.2011.2466Ø blev bøden for adskillige forhold vedrørende overtrædelse af kontrolapparatforordningen nedsat til 450.000 kr.

I de tilfælde, hvor der er tale om flere overtrædelser i løbet af en måned (mere generel sjuks), men hvor tiltalte fremkommer med dokumentation for, at overtrædelsen af reglerne om kontrolapparatet utvivlsomt skyldes sjuks/forglemmelse og ikke forsøg på hindre eller vanskeliggøre politiets kontrol, kan bøden nedsættes. Bødenedsættelse bør dog som udgangspunkt ikke komme på tale, hvis der er tale om forholdsvis mange og/eller mere systematiske overtrædelser af [reglerne om kontrolapparatet](#).

Kategorisering af overtrædelserne

Med hensyn til overtrædelser af kontrolapparatforordningen forudsættes det i forarbejderne til lov nr. 627 af 12. juni 2013 ([L 128 af 30. januar 2013](#), pkt. 2.4.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger), at der ved vurderingen af overtrædelsens egnethed til at forhindre en effektiv kontrol skal tages udgangspunkt i den kategorisering af overtrædelserne i henholdsvis "mindre overtrædelser", "alvorlige overtrædelser" og "meget alvorlige overtrædelser", som Kommissionen har foretaget i direktiv 2009/5.

Tilsvarende skal der ved vurderingen af, om en overtrædelse af køre- og hviletidsbekendtgørelsen er egnet til at forhindre en effektiv kontrol, tages udgangspunkt i Rigspolitiets kategorisering af disse overtrædelser, der svarer til principperne i Kommissionens kategorisering. Rigspolitiets kategorisering fremgår af bilag 3 til lovforslaget.

Kategoriseringen af overtrædelserne af kontrolapparatforordningen og køre- og hviletidsbekendtgørelsen er [sammenfattet i et særligt bilag](#) til dette afsnit.

5.2. Frakendelse af førerretten

5.2.1. Frakendelse ved overtrædelse af bestemmelserne om køre- og hviletid

Ved overtrædelse af køre- og hviletidsreglerne skal føreren frakendes førerretten, hvis reglerne er overskredet med mere end 30 procent, jf. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 6. Udgangspunktet er, at frakendelsen er betinget.

I færdselslovens § 127 er der fastsat regler om, at et kørselsforbud i en række tilfælde træder i stedet for en betinget frakendelse. Bestemmelsen henviser ikke til færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 6, og ordningen med kørselsforbud for førstegangserhververe omfatter derfor ikke betinget frakendelse som følge af overtrædelser af reglerne om køre- og hviletid.

For så vidt angår reglerne om køretid uden pauser fremgår det af forarbejderne til bestemmelsen ([L 153 af 13. april 2005](#), pkt. 3.2.2.2.1. i de almindelige bemærkninger), at der kun skal ske frakendelse, hvis både reglerne om køretid og den samlede pause er overskredet med mere end 30 procent.

Der har tidligere være tvivl om, hvilke pauser der kan medregnes ved opgørelsen af, om reglerne om pauser er overskredet med mere end 30 pct.

Højesteret har imidlertid ved dom af 5. februar 2013 (U2013.1293/2H) med henvisning til Justitsministeriets [cirkulæreskrivelse af 30. marts 2007](#) slået fast, at pauser af kortere varighed end 30 minutter ved en samlet pause og kortere varighed end henholdsvis 10 og 20 minutter ved en opdelt pause ikke er pauser, der kan afbryde kørselsperioden, og dermed ikke kan anses for pause i forordningens forstand.

Det er således kun pauser, der opfylder disse mindstekrav, der skal medregnes ved opgørelsen af den samlede pauselængde, herunder ved afgørelsen af om reglerne om pauser er overskredet med mere end 30 pct.

Frakendelse af førerretten skal ske ubetinget, hvis føreren har begået flere overtrædelser af køre- og hviletidsreglerne, som hver for sig vil indebære en betinget frakendelse af førerretten. Det vil være tilfældet, hvis der foreligger flere overtrædelser begået under flere kørselsforløb til samtidig pådømmelse, jf. herved færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 7.

Hvis der foreligger flere overtrædelser begået under ét kørselsforløb, vil der imidlertid kun blive tale om en betinget frakendelse af førerretten, således at der alene kan ske én betinget frakendelse pr. kørselsforløb.

Reglerne om frakendelse, herunder definitionen af et kørselsforløb, er nærmere beskrevet i forarbejderne til bestemmelsen ([L 153 af 13. april 2005](#), pkt. 3.2.2.2.1. i de almindelige bemærkninger). Det fremgår heraf, at et kørselsforløb er den periode fra føreren aktiverer

kontrolapparatet efter et hvil på mindst 9 timer (8 timer efter de dagældende regler), til det er konstateret, at et hvil på mindst 9 timer (tidligere mindst 8 timer) er afholdt.

5.2.2. Frakendelse ved overtrædelse af bestemmelserne om brugen af kontrolapparatet, diagramark og fartskriver

Det fremgår af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 7, at føreren skal frakendes førerretten betinget, såfremt føreren seks gange inden for en periode på tre år har overtrådt bestemmelserne om brugen af kontrolapparatet, diagramark og fartskriveren.

Overtrædelserne kan begås under én eller flere kørsler, ligesom de kan begås i samme situation eller uafhængigt af hinanden.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 627 af 12. juni 2013 ([L 128 af 30. januar 2013](#), pkt. 2.4.2.1. i de almindelige bemærkninger), at der ved frakendelse ikke sondres mellem overtrædelser af kontrolapparatforordningen på grund af overtrædelserne grovhed. Samtlige overtrædelser af kontrolapparatforordningen, uanset om disse er karakteriseret som mindre overtrædelser, alvorlige overtrædelser eller meget alvorlige overtrædelser, tæller således med, når det skal afgøres, om der skal ske frakendelse af førerretten.

Der er i færdselslovens § 125, stk. 4, udtrykkelig hjemmel til under særlig formildende omstændigheder at undlade betinget frakendelse af førerretten efter § 125, stk. 1, nr. 7, selvom føreren inden for en periode på tre år har overtrådt af reglerne om kontrolapparatet.

Ifølge forarbejderne til § 125, stk. 4, ([L 87 af 10. december 2008](#), de specielle bemærkninger til § 1, nr. 3) er der tale om en meget snæver undtagelsesbestemmelse, som navnlig forudsættes anvendt, hvis en overtrædelse af reglerne om kontrolapparat utvivlsomt alene er udtryk for sjuks/forglemmelse fra chaufførens side og ikke er et forsøg på at vanskeliggøre eller forhindre politiets kontrol.

Der henvises i den forbindelse til afsnit 4.5.2. om tiltalepraksis ved overtrædelse af kontrolapparatforordningen, hvor der er redegjort nærmere for, hvilke konkrete forhold der bør indgå i afgørelsen af tiltalespørgsmålet.

I færdselslovens § 127 er der fastsat regler om, at et kørselsforbud i en række tilfælde træder i stedet for en betinget frakendelse. Bestemmelsen henviser ikke til færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 7, og ordningen med kørselsforbud for førstegangserhververe omfatter derfor ikke betinget frakendelse som følge af overtrædelser af kontrolapparatforordningen.

Frakendelse af førerretten skal ske ubetinget, hvis føreren har begået seks eller flere overtrædelser af reglerne om kontrolapparatet i kombination med andre forhold, der i sig selv medfører betinget frakendelse af førerretten i medfør af § 125, stk. 1, nr. 1-10, eller stk. 2 eller 3, jf. § 126, stk. 1, nr. 7.

Det skal endvidere udløse en ubetinget frakendelse, hvis en chauffør, der allerede er frakendt førerretten betinget (som følger af overtrædelse af reglerne om kontrolapparatet eller af andre grunde), i prøvetiden gør sig skyldig i seks eller flere overtrædelser af reglerne om kontrolapparatet, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 8.

Selvom seks overtrædelser af kontrolapparatforordningen medfører en betinget frakendelse, skal der derimod som udgangspunkt ikke ske ubetinget frakendelse af førerretten udelukkende som følge af (mindst) 12 overtrædelser af kontrolapparatforordningen, såfremt overtrædelserne er til samtidig bedømmelse, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 7.

Der kan dog i særligt grove tilfælde ske ubetinget frakendelse af førerretten for 12 overtrædelser af kontrolapparatforordningen til samtidig bedømmelse, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 7.

Der fremgår af forarbejderne til lov nr. 627 af 12. juni 2013 ([L 128 af 30. januar 2013](#), pkt. 2.4.2.2. i de almindelige bemærkninger), at sådan særligt grove overtrædelser som udgangspunkt vil foreligge i tilfælde, hvor der er begået gentagne eller systematiske overtrædelser af reglerne om kontrolapparatet, som enten har hindret politiets kontrol med overholdelsen af køre- og hviletidsreglerne, eller som har dækket over overtrædelser af køre- og hviletidsreglerne.

Det forudsættes desuden i forarbejderne til loven, at enkeltstående overtrædelser af reglerne om kontrolapparatet normalt ikke vil være tilstrækkeligt til, at forholdet anses som særligt groft med den virkning, at førerretten frakendes ubetinget.

Føreren skal desuden frakendes førerretten ubetinget, såfremt føreren har ført køretøjet, selv om han vidste eller burde vide, at der var foretaget et uautoriseret, konstruktivt indgreb i køretøjets kontrolapparat eller dets forbindelser, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4.

6. Efter dom

6.1. Indberetning af domme eller andre oplysninger

6.1.1. Inddragelse af kørekort

Såfremt chaufføren ved endelig dom frakendes førerretten ubetinget, skal den mødende anklager inddrage chaufførens kørekort umiddelbart efter domsafsigelsen.

Ankes byrettens dom i forbindelse med domsafsigelsen, inddrages kørekortet ikke.

6.2. Orientering

6.2.1. Afgørelser til Vidensbasen

Domme om overtrædelse af køre- og hviletidsreglerne kan være relevante for Anklagemyndighedens Vidensbase. Det bør derfor overvejes, om dommen skal indberettes til Rigsadvokatens Vidensenhed.

7. Love og forarbejder

EU-regler

Forordning 3821/85 om kontrolapparatet inden for vejtransport (kontrolapparatforordningen)

Europa-parlamentet og Rådets Forordning (EF) nr. 561/2006 om harmonisering af visse bestemmelser på det sociale område inde for vejtransport og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3821 og (EF) nr. 2135/98 samt ophævelse af Rådets Forordning (EØF) nr. 3820/85 (køre- og hviletidsforordningen)

Europæisk Overenskomst om arbejdet for besætninger på køretøjer i international vejtransport (AETR-overenskomsten)

Kommissionens vejledningsnotater 1-6 til forordning nr. 561/2006 og forordning nr. 3821/85

Kommissionens gennemførelsesafgørelse af 7. juni 2011 om beregningen af daglig køretid

Færdselsloven

Lovændringer og forarbejder

- Lov nr. 557 af 24. juni 2005 om ændring af færdselsloven og pasloven (knallerter, køre- og hviletid og nedsættelse af gebyret for børnepas m.v.) (L 153 af 13. april 2005)

- Lov nr. 347 af 6. juni 2009 om ændring af færdselsloven (straffen for tilsidesættelse af oplysningspligten og frakendelse af førerretten på køre- og hviletidsområdet m.v.)
- Lov nr. 627 af 12. juni 2013 om ændring af færdselsloven (ændring af sanktionssystemet for overtrædelser af reglerne om kontrolapparatet m.v.)

Køre- og hviletidsbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007 om køre- og hviletidsbestemmelserne i vejtransport

Cirkulæreskrivelse nr. 9988 af 31. oktober 2006 om ændring af praksis vedrørende sanktionerne på køre- og hviletidsområdet

Cirkulæreskrivelse nr. 9293 af 31. marts 2007 om ændring af praksis vedrørende sanktionerne på køre- og hviletidsområdet

Cirkulæreskrivelse nr. 9573 af 15. november 2011 om ændring af praksis vedrørende beregning af daglig køretid på køre- og hviletidsområdet

Oversigtsskema over kategoriseringen af overtrædelser af kontrolapparatforordningen og køre- og hviletidsbekendtgørelsen

Meget alvorlige overtrædelser (VSI)	
Overtrædelser af Forordning (EØF) nr. 3821/85	
Art. 3, stk. 1	Der er ikke installeret og anvendt et typegodkendt kontrolapparat
Art. 13	Kontrolapparatet fungerer ikke rigtigt (f.eks. kontrolapparatet er ikke inspiceret, kalibreret og plomberet korrekt)
Art. 13	Kontrolapparatet er ikke anvendt korrekt (der anvendes ikke et gyldigt førerkort, tilsigtet misbrug)
Art. 14, stk. 1	Diagramarkmodellen er ikke godkendt
Art. 14, stk. 2	Virksomheden opbevarer ikke diagramark, udskrifter og overførte data
Art. 14, stk. 4	Føreren er indehaver af mere end ét gyldigt førerkort
Art. 14, stk. 4	Der anvendes et førerkort, som ikke er førerens eget, gyldige kort
Art. 14, stk. 4	Der anvendes et beskadiget eller ødelagt førerkort
Art. 14, stk. 5	Registrerede og opbevarede data står ikke til rådighed i mindst 365 dage
Art. 15, stk. 1	Der anvendes tilsmudsede eller beskadigede diagram ark eller førerkort, og data kan ikke aflæses
Art. 15, stk. 2	Ukorrekt anvendelse af diagramark/førerkort
Art. 15, stk. 2	Ikke-autoriseret udskiftning af diagramark eller førerkort, som påvirker registreringen af relevante data
Art. 15, stk. 2	Diagramark eller førerkort dækker en længere periode, end det var hensigten, og data er bortkommet
Art. 15, stk. 2	Påkrævede manuelle registreringer er ikke foretaget
Art. 15, stk. 2	Det korrekte diagramark anvendes ikke, eller førerkortet er ikke anbragt korrekt i kortlæseren (flermandsbetjening)
Art. 15, stk. 3	Indstillingsanordningen er ikke anvendt korrekt
Art. 15, stk. 5	Efternavn er ikke anført på diagramarket
Art. 15, stk. 5	Fornavn er ikke anført på diagramarket
Art. 15, stk. 7	Nægter at underkaste sig kontrol
Art. 15, stk. 7	Ude af stand til at forevise registreringer for samme dag
Art. 15, stk. 7	Ude af stand til at forevise registreringer for de foregående 28 dage
Art. 15, stk. 7	Ude af stand til at forevise førerkortets registreringer, hvis føreren er i besiddelse af et sådant
Art. 15, stk. 7	Ude af stand til at forevise manuelle registreringer og udskrifter for den indeværende uge og de foregående 28 dage
Art. 15, stk. 7	Ude af stand til at forevise førerkort
Art. 15, stk. 7	Ude af stand til at forevise udskrifter for den indeværende uge og de

	foregående 28 dage
Art. 15, stk. 8	Optegnelserne på diagramark, de data, der er oplagret i kontrolapparatets eller førerkortets datalager, eller udskrifter fra kontrolapparatet er forfalsket, fjernet eller ødelagt.
Art. 15, stk. 8	Kontrolapparatet, diagramarket eller førerkortet er manipuleret således, at de registrerede og/eller udprintede data kunne forfalskes
Art. 15, stk. 8	I køretøjet findes indretninger, som kunne anvendes til at forfalske data og /eller udskrifter (omskifter, wire)
Art. 16, stk. 1	Reparation er ikke foretaget af en autoriseret installatør eller et autoriseret værksted
Art. 16, stk. 1	Reparationen er ikke foretaget undervejs
Art. 16, stk. 2	Føreren noterer ikke alle oplysninger for de tidsgrupper, som ikke registreres, så længe kontrolapparatet udviser driftsforstyrrelser eller mangelfuld funktion.
Art. 16, stk. 2	Førerkortnummer og/eller navn og/eller kørekortnummer er ikke angivet på det særlige ark
Art. 16, stk. 2	Det særlige ark er ikke udskrevet
Art. 16, stk. 2	Bortkomst eller tyveri af førerkort er ikke formelt anmeldt til de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor tyveriet fandt sted
Overtrædelser af bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007	
Retsgrundlag	Type af overtrædelse
§ 5	Unødigt udtagning af førerkort der påvirker registreringen af relevante data
§ 7, stk. 1	Manglende downloading/backup
§ 7, stk. 2	Interval download kontrolapparat ikke overholdt
§ 7, stk. 3	Interval download førerkort ikke overholdt
§ 7, stk. 5	Manglende download ved ophør brug/salg af køretøj og udskiftning af kontrolapparat
§ 7, stk. 6	Manglende download ved førers fratræden
§ 7, stk. 7, 1. pkt.	Manglende download ved driftsforstyrrelser/mangelfuld funktion af digitalt kontrolapparat
§ 7, stk. 7, 2. pkt.	Manglende værkstedsattest ved driftsforstyrrelser/mangelfuld funktion af digitalt kontrolapparat
§ 7, stk. 8	Manglende opbevaring af manuelle registreringer/udskrifter/værkstedsattest
§ 8, stk. 1	Manglende udlevering af originale data
§ 8, stk. 2	Manglende udlevering af manuelle registreringer/udskrifter/værkstedsattest

§ 9, stk. 1	Førerens manglende aflevering af diagramark, manuelle registrering og udskrifter
§ 9, stk. 1	Førerens manglende aflevering af førerkort
Alvorlige overtrædelser (SI)	
Overtrædelser af Forordning (EØF) nr. 3821/85	
Retsgrundlag	Type af overtrædelse
Art. 14, stk. 1	Der medbringes ikke et tilstrækkeligt antal diagramark
Art. 15, stk. 1	Der er ikke ansøgt om erstatning for beskadigede, uanvendelige, bortkomne eller stjålne førerkort inden 7 kalenderdage
Art. 15, stk. 3	Den tid, der registreres på arket, stemmer ikke overens med den officielle tid i det land, hvor køretøjet er registreret
Art. 15, stk. 5	Dato for begyndelsen eller slutningen af arkets benyttelse er ikke angivet
Art. 15, stk. 5	Kilometertællerens stand (start) er ikke noteret på diagramarket
Overtrædelser af bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007	
Retsgrundlag	Type af overtrædelse
§ 6, stk. 1	Manglende anvendelse af virksomhedskort ved aktivering eller deaktivering
Mindre overtrædelser (MI)	
Overtrædelser af Forordning (EØF) nr. 3821/85	
Retsgrundlag	Type af overtrædelse
Art. 14, stk. 1	Der medbringes ikke tilstrækkeligt papir til udskrifter
Art. 15, stk. 1	Der anvendes tilsmudsede eller beskadigede diagramark eller førerkort, men data kan aflæses
Art. 15, stk. 2	Ikke-autoriseret udskiftning af diagramark eller førerkort, uden at dette påvirker registreringen af relevante data
	Diagramarket eller førerkort dækker over en længere periode, end det var hensigten, men ingen data er bortkommet
Art. 15, stk. 5	Sted for begyndelsen eller slutningen af arkets benyttelse er ikke angivet
	Registreringsnummer er ikke anført på diagramarket
	Kilometertællerens stand (slut) er ikke noteret på diagramarket
	Tidspunkt, hvor der blev skiftet køretøj, er ikke anført på diagramarket
Art. 15, stk. 5a	Nationalitetsmærke er ikke indlæst i kontrolapparatet
Overtrædelser af bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007	
Retsgrundlag	Type af overtrædelse
§ 4	Manglende oplysninger om registreringsnumre på diagramark ved skift af køretøj
§ 5	Unødig udtagning af førerkort der <u>ikke</u> påvirker registreringen af relevante data

§ 6, stk. 2	Manglende anvendelse af virksomhedskort ved ophør af brug af køretøj
§ 6, stk. 3	Manglende sikring af data på ekstern edb-medie med backup
§ 7, stk. 4	Manglende kopi fra virksomhed til fører af evt. særlige ark

Hindringer på vejen (færdselslovens §§ 87-88)

RM 4/2000 – revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Anvendelsesområdet for færdselslovens §§ 87-88](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens §§ 87-88](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

4.1. Anvendelsesområdet for færdselslovens §§ 87-88

Der er i færdselslovens §§ 87-88 fastsat regler om hindringer på vej.

Bestemmelsen i færdselslovens § 87 vedrører forurening af vej mv., der kan være til fare eller ulempe for færdslen. Færdselslovens § 87, stk. 2, antages alene at kunne overtrædes af kørende og ikke f.eks. af fodgængere, jf. Færdselsloven med kommentarer af Henrik Waaben m.fl., 1992, s. 617.

I medfør af færdselslovens § 87, stk. 3, er der udstedt bekendtgørelse nr. 879 af 12. december 1986 om anbringelse af beholdere og lignende genstande på vej.

Bestemmelsen i færdselslovens § 88 vedrører bevogtning og tøjring af dyr på vej.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens §§ 87-88

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Overtrædelser af §§ 87 og 88 straffes som udgangspunkt med en bøde på 1000 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1.

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
87, stk. 1	Henkaste eller efterlade noget på vej	1.000
87, stk. 2	Undladt at fjerne eller afmærke noget, der er tabt på vej	1.000
87, stk. 3 jf. bkg. om anbringelse	Undladt belysning af og afmærkning af beholder	1.000

af beholdere
o.l. genstande
på vej

88 Dyr på vej uden forsvarlig bevogtning eller mangelfuld tøjring 1.000

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Love

- Lov nr. 1048 af 3. november 2011 om offentlige veje
- Lov nr. 1537 af 21. december 2010 om private fællesveje
- Lov nr. 1103 af 16. september 2010 om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 879 af 12. december 1986 om anbringelse af beholdere og lignende genstande på vej

Færdselsregulering og afmærkning (færdselslovens §§ 89-100)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens §§ 89-100](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens §§ 89-100

Færdselslovens §§ 89-100 indeholder regler om bl.a. færdselsregulering og afmærkning. Overtrædelse af §§ 97-99 straffes med bøde, jf. færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1.

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Overtrædelser af bestemmelserne i færdselslovens kapitel 15 straffes som udgangspunkt med en bøde på 1.000 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1:

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
98	Uforsvarlig afmærkning af vejarbejde	1.000

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Bekendtgørelser

Bekendtgørelse nr. 802 af 4. juli 2012 om vejafmærkning

Bekendtgørelse nr. 801 af 4. juli 2012 om anvendelse af vejafmærkning

Forsikring (færdselslovens §§ 101-106)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Anvendelsesområdet for færdselslovens § 105, jf. § 106](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselslovens § 105, jf. § 106](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

4. 1. Anvendelsesområdet for færdselslovens § 105, jf. § 106

Færdselslovens §§ 101-116 indeholder regler om erstatning og forsikring. Det er kun bestemmelsen i færdselslovens § 105 om, at motordrevne køretøjer skal være dækket af en ansvarsforsikring, som er strafbelagt. Efter færdselslovens § 106, stk. 1, påhviler forsikringspligten for registreringspligtige motordrevne køretøjer ejeren eller brugeren. For andre motordrevne køretøjer påhviler pligten den, der bruger køretøjet eller lader det bruge på vej, jf. færdselslovens § 106, stk. 2.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande i sager om overtrædelse af færdselslovens § 105, jf. § 106

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, og gælder for overtrædelser begået den 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

Overtrædelser af færdselslovens kapitel 16 straffes som udgangspunkt med en bøde på 1000 kr., jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1.

<u>Paragraf</u>	<u>Forseelsens art</u>	<u>Bødetakst kr.</u>
	Forsikringspligt: Undladt at tegne og holde ansvarsforsikring i kraft	
105, jf. 106, stk. 1	Motorkøretøj, stor og lille knallert	1.000

Det bemærkes, at den anførte bødetakst forudsættes anvendt ved overtrædelser af færdselslovens § 105, jf. § 106, stk. 1, hvor forsikringen ikke har været holdt i kraft i en kortvarig periode.

Er der tale om en længerevarende periode, må det antages, at bøden skal afspejle det beløb, der er sparet på forsikringspræmien, jf. TfK 2001.538/2Ø, hvor bøden for at have ført en uindregistreret og uforsikret bil i en periode på 1 år og 4 måneder blev fastsat til 10.000 kr. under hensyn til, at T ikke havde betalt vægtafgift på 2.500 kr. og forsikringspræmie på 7.200 kr. i perioden.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Ændringslove

Lov nr. 491 af 17. juni 2008 om ændring af færdselsloven, konfiskation m.m.

Lov nr. 1560 af 20. december 2006 om ændring af færdselsloven, behandling af erstatningskrav efter færdselsuheld m.m.

Lov nr. 317 af 17. maj 1995 om ændring af færdselsloven

Lov nr. 258 af 19. april 1995 om ændring af færdselsloven

Lov nr. 98 af 9. februar 1994 om ændring af færdselsloven, vægtafgiftsloven og lov om afgift af ansvarsforsikringer af motorkøretøjer m.m.

Bekendtgørelser

Bekendtgørelse nr. 579 af 6. juni 2007 om ansvarsforsikring for motorkøretøjer mv.

Færdsel - Kørsel i frakendelsestiden (færdselslovens § 117 a-c)

RM 4/2000 - revideret 29. april 2015

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Strafpåstande ved en enkelt kørsel i frakendelsestiden](#)
    - 5.1.1. [Strafpåstande ved flere kørsler til samtidig pådømmelse i førstegangstilfælde](#)
    - 5.1.2. [Strafpåstande ved flere kørsler til samtidig pådømmelse i andengangstilfælde og senere tilfælde](#)
  - 5.2. [Betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling for kørsel i frakendelsestiden](#)
    - 5.2.1. [Kørsel i prøvetiden for en betinget dom for spirituskørsel](#)
  - 5.3. [Gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning](#)
  - 5.4. [Strafpåstande ved kørsel i frakendelsestiden på lille knallert](#)

5.5. Konfiskation

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

I sager om kørsel i frakendelsestiden vil man, når forholdet er omfattet af § 117 a, stk. 2, kunne overveje varetægtsfængsling med hjemmel i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, hvor der er gentagelsesrisiko.

Det vil være situationer, hvor en person adskillige gange tidligere er dømt for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden og har flere kørsler til samtidig påkendelse. Der skal således tegne sig et aktuelt mønster med så hyppige kørsler, at der er en betydelig og nærliggende risiko for, at den pågældende på fri fod på ny vil begå en lovovertrædelse af samme karakter. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)).

I praksis bør anklagemyndigheden således overveje muligheden for varetægtsfængsling i helt grove tilfælde, hvor der er tale om en vanemæssig spirituskørsel og/eller kørsel i frakendelsestiden, og hvor den aktuelle kørsel derfor vil udløse en længere fængselsstraf.

3. Forberedelse

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

Det følger af færdselslovens § 117 a, stk. 1, at den, som fører motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort bortset fra lille knallert, til trods for at retten til at være eller blive fører af et sådant køretøj er frakendt den pågældende ubetinget, straffes med bøde, jf. dog stk. 2.

Ifølge § 117 a, stk. 2, kan straffen efter stk. 1, stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren findes skyldig i flere tilfælde af kørsel i frakendelsestiden eller tidligere er straffet for kørsel i frakendelsestiden.

Bøder idømt efter § 117 a, stk. 1, udmåles efter § 117 b, stk. 2, 1. pkt., under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet. Bestemmelsen kan dog fraviges, når særlige grunde taler derfor, jf. § 117 b, stk. 3.

Kørsel på lille knallert, til trods for at retten til at føre lille knallert er frakendt ubetinget, straffes efter § 117 c, stk. 1, 2. pkt., se nærmere herom under [pkt. 5.4](#).

Fratagelse af kørekortet i medfør af færdselslovens § 55, stk. 3, (straks-fratagelse i forbindelse med kørsel i påvirket tilstand) betragtes som kørsel uden at have medbragt kørekort, jf. færdselslovens § 56, stk. 1, 2. pkt., og ikke som kørsel i frakendelsestiden. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 457 af 14. maj 2014 ([L 113 af 15. januar 2014, de almindelige bemærkninger pkt. 5.3.3.](#)). Der henvises til afsnittet om kørsel uden kørekort (RM 4/2000 pkt. 5.6.)

En person, der har generhvervet førerretten under den frivillige alkoholordning, men som i den periode, hvor den resterende del af frakendelsesperioden og alkoholperioden løber parallelt, kører i et køretøj, der ikke er omfattet af alkoholordningen, f.eks. en bil uden alkohol, kan straffes for kørsel i frakendelsestiden, jf. færdselslovens § 117 a. Dette følger af færdselslovens § 132 a, stk. 7. En kørsel i alkoholperioden, efter frakendelsestiden er udløbet, straffes som en overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1. Det forudsættes, at der i disse tilfælde straffes på samme måde som ved kørsel i bil, hvor føreren alene har kørekort til motorcykel, eller omvendt. Det bemærkes i øvrigt, at førerret med vilkår om alkohol kun giver ret til at føre et eller flere bestemte køretøjer, som er knyttet til vedkommendes førerret. Se forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 29. marts 2010](#)).

Se nærmere om alkoholordningen i afsnittet om frakendelse af førerretten (§§ 125-133). Se i øvrigt afsnittet om kørsel uden kørekort (færdselslovens § 56).

Bødetaksterne på færdselsområdet blev revideret ved lov nr. 184 af 8. marts 2011, og gælder for overtrædelser begået 1. januar 2012 eller senere. Se herom i afsnittet om generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager (RM 4/2000).

5.1. Strafpåstande ved en enkelt kørsel i frakendelsestiden

Ved overtrædelse af § 117 a skal følgende strafpositioner som udgangspunkt anvendes:

Overtrædelse af § 117 a	Straf
1. gang	Bøde (1 måneds nettoløn)
2. gang	10 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling og en tillæggsbøde (1 måneds nettoløn)
3. gang	20 dages fængsel
4. gang	30 dages fængsel
5. gang	40 dages fængsel

6. gang	50 dages fængsel
7. gang	60 dages fængsel

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de specielle bemærkninger til § 117 a](#)).

En enkelt kørsel i frakendelsestiden i et ottendegangstilfælde og derover straffes med fængsel i 60 dage, jf. TFK 2008.57/2V.

Bøden for et førstegangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden fastsættes til en måneds nettoløn, dvs. 1.000 kr. pr. 25.000 kr. i årlig bruttoindtægt. Minimumsbøden må i lighed med straffen for spirituskørsel antages at være 1.500 kr. for personer uden indtægt og 3.000 kr. for en ægtefælle uden væsentlig egen indtægt.

Hvis der samtidig med kørsel i frakendelsestiden foreligger spirituskørsel, fastsættes straffen ved en forhøjelse af straffen med 10 dage i forhold til den straf, som spirituskørslen isoleret ville have medført. Der henvises i øvrigt til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

5.1.1. Strafpåstande ved flere kørsler til samtidig pådømmelse i førstegangstilfælde

Efter færdselslovens § 118 a, stk. 3, skal der ske absolut kumulation af bøder for overtrædelse af færdselsloven. Det fremgår imidlertid af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)), at der ikke fastsættes kumulerede bøder, der overstiger det dobbelte af en måneds nettoløn. I de tilfælde, hvor en kumuleret bøde derfor ikke kan udmåles, forudsættes det, at der i stedet fastsættes en frihedsstraf, der som udgangspunkt er betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn.

Der anvendes i sådanne tilfælde følgende strafpositioner:

3 førstegangskørsler	20 dages fængsel
4 førstegangskørsler	30 dages fængsel
5 førstegangskørsler	40 dages fængsel
6 førstegangskørsler	50 dages fængsel
7 førstegangskørsler	60 dages fængsel

5.1.2. Strafpåstande ved flere kørsler til samtidig pådømmelse i andengangstilfælde og senere tilfælde

Foreligger der i et andengangstilfælde flere kørsler til samtidig pådømmelse, vil der skulle ske en vis reduktion i forhold til en fuldstændig sammenlægning. Normalstraffen for to kørsler til samtidig pådømmelse er som udgangspunkt fængsel i 20 dage.

Foreligger der i et tredjegangstilfælde to kørsler i frakendelsestiden til samtidig pådømmelse, vil det normalt føre til, at straffen i forhold til en enkelt kørsel skærpes til næste strafposition, og det samme gælder som oftest også ved tre eller flere kørsler til samtidig pådømmelse. Strafmaksimum antages at ligge omkring fængsel i 3 måneder.

I sager, hvor der foreligger mere end to kørsler, viser en gennemgang af retspraksis, at der kan blive tale om at hæve straffen yderligere end til næste strafposition. Der kan i den forbindelse f.eks. henvises til TfK 2010.58Ø, hvor straffen for fire femtegangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden blev udmålt til 3 måneders fængsel, og TfK 2010.653V, hvor straffen for seks fjerdegangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden blev udmålt til 3 måneders fængsel.

I særlige tilfælde kan straffen overstige 3 måneders fængsel, som i retspraksis normalt antages at være strafmaksimum. I U 2009.1089V, blev straffen for fire 21.-gangstilfælde af kørsler i frakendelsestiden således fastsat til 6 måneders fængsel.

Der henvises i det hele til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)).

5.2. Betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling for kørsel i frakendelsestiden

Der er i sager om kørsel i frakendelsestiden mulighed for at anvende samfundstjeneste i stedet for en kortere ubetinget frihedsstraf. En sådan påstand vil særligt kunne komme på tale i sager vedrørende kørsel i frakendelsestiden uden samtidig spirituskørsel.

Der er endvidere mulighed for at idømme en betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling for kørsel i frakendelsestiden. Anvendelsesområdet for en betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling er det samme som for en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste. Om alkoholistbehandling og betingelserne for at kunne fastsætte vilkår om alkoholistbehandling henvises til afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).

Som ved anvendelse af betinget dom for spirituskørsel bør der udvises tilbageholdenhed over for anvendelse af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling ved kørsel i frakendelsestiden, der har ført til alvorlig personskade, eller som er begået i brugsstjålet køretøj.

Hvis den pågældende tidligere har fået en betinget dom for en kørsel i frakendelsestiden, der fortsat har gentagelsesvirkning, vil der som udgangspunkt ikke skulle idømmes en ny betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling. Der vil således som udgangspunkt højst kunne idømmes én betinget frihedsstraf for kørsel i frakendelsestiden inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode.

Domme for henholdsvis kørsel i frakendelsestiden og spirituskørsel har ikke indbyrdes gentagelsesvirkning. En person, der tidligere har modtaget en betinget dom for spirituskørsel, kan således idømmes en betinget dom for kørsel i frakendelsestiden, hvilket kan medføre, at den pågældende har flere betingede domme med forskellige vilkår.

Antallet af samfundstjenestetimer fastsættes til 30 timer ved en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste for kørsel i frakendelsestiden.

Med virkning fra den 1. maj 2015 skal prøvetiden i betingede domme om kørsel i frakendelsestiden som udgangspunkt fastsættes til 1 år. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 152 af 18. februar 2015 ([L 50 af 5. november 2014, side 20](#)). Der henvises i øvrigt til pkt. 5.3.1. i RM 9/2005 om samfundstjeneste.

5.2.1. Kørsel i prøvetiden for en betinget dom for spirituskørsel

I de tilfælde, hvor en kørsel i frakendelsestiden sker i prøvetiden til en betinget dom om spirituskørsel, skal der ikke fastsættes en fællesstraf for kørslen i frakendelsestiden og spirituskørslen, men alene fastsættes en straf for kørsel i frakendelsestiden. Dette følger af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)).

5.3. Gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning

Efter færdselslovens § 117 a, stk. 2, nr. 2, kan straffen for kørsel i frakendelsestiden stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder bl.a., hvis føreren tidligere er straffet for kørsel i frakendelsestiden.

En dom for kørsel i frakendelsestiden skal i overensstemmelse med straffelovens § 84 have gentagelsesvirkning i 10 år (mod tidligere 5 år), hvilket fremgår af forarbejderne

til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)). Gentagelsesvirkningen regnes i alle tilfælde fra endelig dom/bødevedtagelse.

De regler om gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning, der blev indført ved lov nr. 363 af 24. maj 2005, gælder også for afgørelser, der er truffet før 1. september 2005, selv om gentagelsesvirkningen for de tidligere afgørelser var ophørt før den 1. september 2005.

Der kan i den forbindelse f.eks. henvises til U 2010.292Ø, hvor landsretten fandt, at tidligere domme for kørsel i frakendelsestiden forud for lovændringen i 2005 skulle tillægges gentagelsesvirkning i overensstemmelse med de nye regler. Landsretten bemærkede i den forbindelse, at den indbyrdes gentagelsesvirkning mellem dommene fra før lovændringen også skulle bedømmes efter de nye regler.

Der kan endvidere henvises til U 2010.2976H, hvor Højesteret kom frem til samme resultat i en sag om spirituskørsel i gentagelsestilfælde.

5.4. Strafpåstande ved kørsel i frakendelsestiden på lille knallert

Det følger af færdselslovens § 117 c, stk. 1, 2. pkt., at den, som fører lille knallert, til trods for at retten til at føre lille knallert er frakendt den pågældende ubetinget, straffes med bøde. Straffen kan stige til fængsel indtil 1 år, hvis føreren tidligere er straffet for kørsel i frakendelsestiden på lille knallert.

§ 117 c, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, blev indsat ved lov nr. 479 af 23. maj 2011. I lovens forarbejder ([L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 10 og 12](#)) er anført følgende strafpositioner:

Overtrædelse af § 117 c	Straf
1. gang	2.000 kr.
2. gang	4.000 kr.
3. gang	10 dages fængsel

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til loven, at der ikke skal ske nedsættelse af bøden til det halve for unge under 18 år eller personer med særlig lav indkomst.

5.5. Konfiskation

Efter færdselslovens § 133 a, kan kørsel i frakendelsestiden danne grundlag for konfiskation. Se nærmere herom i afsnittet om konfiskation (RM 4/2000).

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Lov nr. 457 af 14. maj 2014 om ændring af færdselsloven, skærpet indsats mod kørsel i påvirket tilstand mv. ([L 113 af 15. januar 2014](#))

Lov nr. 565 af 18. juni 2012 om ændring af færdselsloven mv. (Aldersgrænse for førere af lille knallert) ([L 117 af 28. marts 2012](#))

Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven, reviderede bødetakster, ([L 101 af 15. december 2010](#))

Lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven, knallertkørekort og ulovlig kørsel på knallert mv. ([L 137 af 9. februar 2011](#))

Lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven (Skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkoholordning og udvidet mulighed for udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelse mv.) ([L 179 af 29. marts 2010](#))

Lov nr. 363 af 24. maj 2005 om ændring af færdselsloven, ændring af sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel mv. ([L 7 af 23. februar 2005](#))

Lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven ([L 41 af 13. oktober 1999](#))

Lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Samfundstjeneste mv.) ([L 50 af 5. november 2014](#)).

Betænkninger

Betænkning nr. 1448/2004 om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden

Hensynsløs kørsel (færdselslovens § 118, stk. 5 og straffelovens § 241, § 249 og § 252)

RM 4/2000 - revideret 9. december 2014

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
  - 2.1. [Varetægtsfængsling](#)
  - 2.2. [Beslaglæggelse](#)
3. [Forberedelse](#)
  - 3.1. [Hvornår skal straffen forhøjes efter færdselslovens § 118, stk. 6](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Strafskærper for hensynsløs kørsel i 2005 og 2010](#)

5. **Straf og andre retsfølger**
  - 5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 118, stk. 6
  - 5.2. Strafpåstande ved overtrædelse af straffelovens § 241
  - 5.3. Strafpåstande ved overtrædelse af straffelovens § 249
  - 5.4. Strafpåstande ved overtrædelse af straffelovens § 252
  - 5.5. Frakendelse af førerretten
  - 5.6. Konfiskation efter § 133 a
6. **Efter dom**
7. **Love og forarbejder**

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Varetægtsfængsling

I visse sager om hensynsløs kørsel kan der være grundlag for varetægtsfængsling. Det vil navnlig være tilfældet, når kørslen indebærer en overtrædelse af straffelovens § 241 om uagtsomt manddrab, § 249 om uagtsom legemsbeskadigelse eller § 252, stk. 1, om forsættelig fareforvoldelse.

Der kan endvidere være grundlag for varetægtsfængsling i sager om særlig hensynsløs kørsel efter færdselslovens § 118, stk. 6, såfremt fængslingsbetingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 1, er opfyldt. Det bemærkes i den forbindelse, at varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 3, forudsætter, at det kan forventes, at lovovertrædelsen vil medføre en fængselsstraf af mere end 30 dages varighed. Det vil navnlig være tilfældet, hvor der i forbindelse med den særlig hensynsløse kørsel har foreligget en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven, jf. [pkt. 5.1](#).

2.2. Beslaglæggelse

Beslaglæggelse med henblik på konfiskation, jf. færdselslovens § 133 a, af motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort, kan bl.a. være relevant i følgende tilfælde, hvor føreren har kørt særligt hensynsløst:

- Hvor forseelsen er udtryk for en særlig hensynsløs tilsidesættelse af færdselssikkerheden, og det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven, jf. § 133 a, stk. 1. Som eksempel på konfiskation som følge af kapkørsel kan henvises til U 2013.22Ø.
- Hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 5, og den pågældende to gange tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold omfattet af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1-6, 11 eller 12, der har medført eller medfører ubetinget frakendelse af førerretten, eller som nævnt i § 133 a, stk. 6, nr. 1. Der skal her ske konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 3. Det er efter denne bestemmelse underordnet, om der er tale om tre tilfælde af samme type overtrædelse, der kan begrunde en frakendelse, eller om forseelserne er af forskellig karakter.

3. Forberedelse

3.1. Hvornår skal straffen forhøjes efter § 118, stk. 6

Færdselslovens § 118, stk. 6, indeholder hjemmel til at forhøje straffen for visse overtrædelser af færdselsloven, når kørslen er særlig hensynsløs.

Før der rejses tiltale for særlig hensynsløs kørsel bør navnlig følgende overvejes:

a) Foreligger der en overtrædelse af de i færdselslovens § 118, stk. 1, nævnte bestemmelser?

Strafforhøjelsen i færdselslovens § 118, stk. 6, finder anvendelse ved overtrædelse af de i færdselslovens § 118, stk. 1, nævnte bestemmelser. Det drejer sig bl.a. om vigepligtsforseelser, hastighedsoverskridelser, overskridelse af spærrelinjer mv.

b) Kan kørslen karakteriseres som særlig hensynsløs?

En kørsel kan karakteriseres som særlig hensynsløs, når føreren bevidst sætter sig ud over hensynet til andres sikkerhed. Forskellen på, om man i en given situation kører særligt hensynsløst eller alene tilsidesætter væsentlige hensyn til færdselssikkerheden beror navnlig på de konkrete subjektive forhold. Der kræves således ved særlig hensynsløs kørsel en kvalificeret form for tilregnelser.

Som eksempler på særlig hensynsløs kørsel omfattet af færdselslovens § 118, stk. 6, nævnes i forarbejderne til lov nr. 498 af 7. juni 2001 ([L 225 af 25. april 2001, de specielle bemærkninger til bestemmelsen \(nr. 4, 6 og 13\)](#)) en række tilfælde. Der kan bl.a. være tale om kørsel, der retter sig mod at forulempe eller bringe en medtrafikanter i fare (chikanekørsel), hasarderet kørsel, f.eks. for at unddrage sig (politiets) forfølgning, hård og pågående kørsel, der medfører konkret skadeforvoldelse eller farefremkaldelse, og som udføres med bevidsthed om, at den fører til forulempelse eller fareforvoldelse, samt grove former for kapkørsel, flokkørsel og lignende "chokkørsel". Bestemmelsen vil også omfatte kørsel med køretøjer uden eller med meget betydelig nedsat bremse- eller styreevne eller andre mangler, der kan føre til nærliggende risiko for andre trafikanter, når risikoen har stået eller måttet stå føreren klart. Opregningen er ikke udtømmende. I princippet vil alle overtrædelser opregnet i § 118, stk. 1, efter omstændighederne kunne kvalificere kørslen som særlig hensynsløs, enten på grund af overtrædelsernes grovhed, antal eller indbyrdes sammenhæng.

I TfK 2010.773 blev kørsel med kort afstand til en forankørende ambulance og overhaling højre om andre biler ikke anset for særlig hensynsløs kørsel, men kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden.

Færdselslovens § 118, stk. 6, tager sigte på de groveste færdselslovs-overtrædelser. Anvendelsesområdet svarer til anvendelsesområdet for færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 5, herunder den retspraksis, der har udviklet sig på dette område. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 498 af 7. juni 2001 ([L 225 af 25. april 2001, de specielle bemærkninger til bestemmelsen \(nr. 4, 6 og 13\)](#)).

Om frakendelse af førerretten se nedenfor [pkt. 5.5](#).

c) Er kørslen omfattet af straffelovens bestemmelser?

Kørsler omfattet af færdselslovens § 118, stk. 6, vil efter omstændighederne samtidig kunne indebære en eller flere overtrædelser af straffelovens bestemmelser. Det gælder navnlig § 241 om uagtsomt manddrab, § 249 om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse og § 252 om forsætlig forvoldelse af nærliggende fare for nogens liv eller førlighed.

Det selvstændige anvendelsesområde for færdselslovens § 118, stk. 6, er således tilfælde, hvor kørslen må karakteriseres som særlig hensynsløs, men hvor der ikke samtidig er sket en overtrædelse af straffeloven. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.1.1.](#)).

Har føreren af køretøjet ved sin kørsel uagtsomt forvoldt en andens død, bør tiltale således i almindelighed rejses efter straffelovens § 241. Hvis føreren af køretøjet ved sin kørsel uagtsomt har tilføjet nogen betydelig skade på legeme eller helbred, bør der rejses tiltale for overtrædelse af straffelovens § 249.

Hvis føreren for vindings skyld, af grov kådhed eller på lignende hensynsløs måde volder nærliggende fare for nogens liv eller førlighed, bør der rejses tiltale efter straffelovens § 252, stk. 1, om forsætlig forvoldelse af nærliggende fare for nogens liv eller førlighed.

Det bemærkes, at det er Rigsadvokatens opfattelse, at anklagemyndigheden i alle sager, hvor føreren af et køretøj på hensynsløs måde har forvoldt nærliggende fare for nogens liv eller førlighed, bør søge forholdet henført under straffelovens § 252, stk. 1, hvis der har været tale om en konkret faresituation. Er det ikke tilfældet, henføres forholdet under færdselslovens § 118, stk. 6.

Der kan endvidere være anledning til at nedlægge påstand om frakendelse af førerretten. Se [pkt. 5.5](#).

4. Jura

4.1. Strafskærper for hensynsløs kørsel i 2005 og 2010

Straffen for særlig hensynsløs kørsel er blevet skærpet flere gange i de senere år.

Da det har betydning for, hvilken straf der skal idømmes, samt for hvilken retspraksis det er relevant at påberåbe sig, omtales her kort de ændringer af færdselsloven og straffeloven om hensynsløs kørsel, der blev foretaget i 2005 og 2010.

Ved lov nr. 559 af 24. juni 2005 om ændring af straffeloven ([L 161 af 27. april 2005](#)) blev der i § 241 og § 249 indsat et 2. pkt., hvorefter det bl.a. er en skærpende omstændighed, hvis forholdet er begået i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel. Det var bl.a. formålet med loven at skærpe straffen for uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.2., at straffen for uagtsomt manddrab i normaltilfælde skulle fastsættes til fængsel i 10-12 måneder, og at straffen for uagtsom legemsbeskadigelse skulle fastsættes til fængsel i 2-5 måneder. Loven har virkning for forhold begået den 26. juni 2005 eller senere.

Ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven ([L 179 af 26. marts 2010](#)) blev strafferammen i færdselslovens § 118, stk. 6, forhøjet til fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2., at normalstraffen for overtrædelser, der er omfattet af færdselslovens § 118, stk. 6, skal fastsættes til fængsel i 30 dage. Samtidig blev straffen for uagtsomt manddrab begået i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel skærpet til fængsel i 16-18 måneder i normaltilfælde, ligesom straffen for uagtsom legemsbeskadigelse begået i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel blev skærpet til fængsel i 6-8 måneder. Det fremgår af lovforslaget, at disse strafskeerper forudsættes at have en vis afsmittende betydning for domstolenes strafudmåling i færdselssager omfattet af straffelovens § 252 om forsætlig fareforvoldelse. Loven trådte i kraft den 1. juli 2010.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstande ved overtrædelse af færdselslovens § 118, stk. 6

Særlig hensynsløs kørsel efter færdselslovens § 118, stk. 6, straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Straffen skal i normaltilfælde som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 30 dage. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2.](#)). Der er alene tale om et udgangspunkt, som kan fraviges i såvel op- og nedadgående retning efter domstolenes konkrete skøn, hvis der foreligger særlig skærpende eller formildende omstændigheder.

Hvis gerningsmanden tidligere er straffet for særlig hensynsløs kørsel eller anden risikobetonet kørsel, som har været udtryk for en betydelig uansvarlig trafikadfærd, vil det efter forarbejderne være en skærpende omstændighed, som medfører, at forholdet skal bedømmes strengere end normaltilfældet.

Hvis der i forbindelse med den særlig hensynsløse kørsel har foreligget en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven, er det forudsat i forarbejderne, at straffen skal stige til fængsel i minimum 40 dage.

Det er endvidere i forarbejderne forudsat, at straffen for kørsel, som er omfattet af færdselslovens § 118, stk. 6, kun under helt særligt formildende omstændigheder vil kunne nedsættes til ren bødestraf.

Ifølge forarbejderne kan frihedsstraffen i førstegangstilfælde efter omstændighederne fortsat gøres betinget på vilkår af, at den dømte udfører samfundstjeneste. Hvis overtrædelser straffes med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, forudsættes der idømt en tillægsbøde svarende til tillægsbøden ved spirituskørsel, hvor der idømmes samfundstjeneste, dvs. en måneds nettoløn.

Hvis føreren under den særlig hensynsløse kørsel også har gjort sig skyldig i overtrædelser omfattet af færdselslovens §§ 117-117 d eller straffelovens § 293 a, kan fængselsstraffen efter forarbejderne ikke gøres helt eller delvis betinget.

5.2. Strafpåstande ved overtrædelse af straffelovens § 241

For uagtsomt manddrab efter straffelovens § 241, straffes den, som uagtsomt forvolder en andens død, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med bl.a. særlig hensynsløs kørsel anses dette efter § 241, 2. pkt., som en særligt skærpende omstændighed.

Straffen for uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel skal som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 16-18 måneder (normalniveauet). Dette udgangspunkt for straffniveauet fremgår af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010

[\(L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3.2.\)](#), og gælder forhold, der er begået den 1. juli 2010 eller senere.

Der kan foreligge skærpende omstændigheder, som gør, at forholdet skal bedømmes strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneder.

En skærpende omstændighed kan f.eks. være, at den pågældende tidligere er straffet for spirituskørsel, særlig hensynsløs kørsel eller anden risikobetonet kørsel, som har medført betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, og som har været udtryk for betydelig uansvarlighed som fører af et motorkøretøj. Det vil også kunne være en skærpende omstændighed, hvis gerningsmanden tidligere er straffet for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 [\(L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3.2.\)](#).

I tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel, hvor der har foreligget en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven, skal straffen fastsættes til et niveau, der er væsentlig strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneders fængsel. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor der er tale om betydelig uansvarlig kørsel over en længere strækning med både betydelige hastighedsoverskridelser og kørsel over for rødt lys eller kørsel venstre om helleanlæg i områder med mange trafikanter. Det samme gælder sager om uagtsomt manddrab, hvor forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel eller overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, og hvor kørslen samtidig kan karakteriseres som særlig hensynsløs. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 [\(L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3.2.\)](#).

Det fremgår endvidere det anførte sted i bemærkningerne, at de groveste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel - der i praksis før straffeskærpelsen i 2010 medførte straffe på 2½ til 3 års fængsel - fremover skal føre til straffe på op til 5 års fængsel.

Det er forudsat, at straffeskærpelserne i sager omfattet af straffelovens §§ 241 og § 249 begået i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel får en vis afsmittende betydning i alvorlige sager om uagtsomt manddrab i forbindelse med kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hvor der f.eks. foreligger et mere subjektivt dadelværdigt forhold (men hvor der ikke kan siges at være tale om en bevidst tilsidesættelse af hensynet til andres sikkerhed). Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 [\(L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3.2.\)](#).

Det bemærkes, at fastsættelse af straffen beror på domstolens konkrete vurdering af det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpende eller formildende omstændigheder.

For så vidt angår retspraksis vil det primært være domme afsagt efter strafskærpelsen i 2010, der er relevante i sager, hvor gerningstidspunktet ligger efter den 1. juli 2010.

Om straffastsættelsen for forhold begået før den 1. juli 2010 henvises til lov nr. 559 af 24. juni 2005 ([L 161 af 27. april 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.](#)), hvoraf det fremgår, at straffen for uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel som udgangspunkt skal fastsættes til fængsel i 10-12 måneder.

5.3. Strafpåstande ved overtrædelse af straffelovens § 249

For uagtsom legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249, straffes den, som uagtsomt tilføjer nogen betydelig skade på legeme eller helbred, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med bl.a. særlig hensynsløs kørsel anses dette efter § 249, 2. pkt., som en særligt skærpende omstændighed.

Ved lovændringen i 2010 (lov nr. 716 af 25. juni 2010) blev straffen for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249 skærpet i samme situationer som for uagtsomt manddrab, jf. [pkt. 5.2](#). Det betyder, at straffen blev skærpet i bl.a. sager om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel. Straffen skal i disse tilfælde som udgangspunkt fastsættes til fængsel i omkring 6-8 måneder i normaltilfældene.

Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, skal forholdet bedømmes strengere end normalniveauet. Om skærpende omstændigheder henvises til [pkt. 5.2](#) og lovforslaget [L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.3.3.2](#).

I grove tilfælde af uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel, vil der skulle idømmes straffe, der er markant højere end det angivne normalniveau på 6-8 måneders fængsel. I de groveste tilfælde, hvor der før strafskærpelsen i 2010 blev idømt straffe på 8-10 måneders fængsel, skal der fremover idømmes en hårdere straf.

5.4. Strafpåstande ved overtrædelse af straffelovens § 252

For forsætlig fareforvoldelse straffes efter straffelovens § 252, stk. 1, den, der for vindings skyld, af grov kådhed eller på lignende hensynsløs måde volder nærliggende fare for nogens liv eller førlighed, med fængsel indtil 8 år.

Den udmålingspraksis, som domstolene fastlægger i sager om overtrædelse af straffelovens § 241 og straffelovens § 249 i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel, jf. [pkt. 5.2.](#) og [5.3.](#), forudsættes ifølge forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3.2.](#)), at få en afsmittende betydning for domstolenes strafudmåling i færdselssager omfattet af straffelovens § 252 om forsætlig fareforvoldelse.

5.5. Frakendelse af førerretten

Ifølge færdselslovens [§ 126, stk. 1, nr. 5](#), skal førerretten frakendes ubetinget, hvis føreren forsætligt har voldt skade på andres person eller ting, forsætligt har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført motordrevet køretøj på særligt hensynsløs måde.

Om afgrænsningen af, hvornår en kørsel kan karakteriseres som særlig hensynsløs, henvises til [pkt. 3.1.](#) Der kan også være tale om særlig hensynsløs kørsel i forbindelse med overtrædelse af straffelovens § 241 og § 249 samt ved overtrædelse af straffelovens § 252. Se herom [pkt. 5.2.](#), [pkt. 5.3.](#) og [pkt. 5.4.](#)

Om de generelle regler for frakendelse af førerretten se i øvrigt afsnittet herom (RM 4/2000).

5.6. Konfiskation efter § 133 a

Der er i visse tilfælde grundlag for at nedlægge påstand om konfiskation af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, ved særlig hensynsløs kørsel omfattet af færdselslovens § 118, stk. 6. Reglerne herom findes i færdselslovens § 133 a.

Der henvises til afsnittet om konfiskation (RM 4/2000).

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Færdselsloven, lovbekendtgørelse nr. 1055 af 9. november 2012

Lovændringer og forarbejder

- Lov nr. 498 af 7. juni 2001 om ændring af færdselsloven (skærpelse af straffen for grove færdselslovsovertrædelser og indførelse af kørselsforbud) ([L 225 af 25. april 2001](#))
- Lov nr. 380 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og færdselsloven (Skærpelse af straffen for voldtægt, vold, uagtsomt manddrab, uagtsom betydelig legemsbeskadigelse, forsætlig fareforvoldelse, biltyveri, grov forstyrrelse af ro og orden, menneskesmugling og menneskehandel mv.) ([L 118 af 26. februar 2002](#))
- Lov nr. 559 af 24. juni 2005 om ændring af straffeloven (Skærpelse af straffen for uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel) ([L 161 af 27. april 2005](#))
- Lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven (skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkolåsordning og udvidet mulighed for vedtagelse af førerretsfrakendelse mv.) ([L 179 af 26. marts 2010](#))

Færdsel - Frakendelse af førerretten (færdselslovens §§ 125-133)

RM 4/2000 - revideret 1. april 2015

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Frakendelse af førerretten](#)
    - 5.1.1. [Betinget frakendelse \(§ 125\)](#)
    - 5.1.2. [Ubetinget frakendelse \(§ 126\)](#)
    - 5.1.3. [Kørselsforbud \(§ 127\)](#)
    - 5.1.4. [Frakendelsestiden \(§ 128\)](#)
    - 5.1.5. [Frakendelsestidens begyndelse](#)
  - 5.2. [Generhvervelse af førerretten](#)
    - 5.2.1. [Generhvervelse af førerretten inden frakendelsestidens udløb](#)

- 5.2.2. [Generhvervelse af førerretten for unge under 18 år inden frakendelsestidens udløb, jf. § 132 b](#)
- 5.2.3. [Alkolåsordningen](#)
- 5.3. [Udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelse, jf. § 119 a](#)
- 5.4. [Frakendelse på grundlag af en udenlandsk afgørelse, jf. straffelovens § 11](#)
- 6. **[Efter dom](#)**
  - 6.1. [Inddragelse af kørekort](#)
  - 6.2. [Anke af dom om frakendelse, jf. § 131](#)
  - 6.3. [Opdatering af afgørelser i POLSAS omfattet af alkolåsordningen](#)
- 7. **[Love og forarbejder](#)**

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Frakendelse af førerretten

Reglerne om frakendelse og generhvervelse af førerretten mv. findes i færdselslovens §§ 125-133.

5.1.1. Betinget frakendelse af førerretten

Reglerne om betinget frakendelse af førerretten findes i færdselslovens § 125. Det bemærkes, at reglerne om klippekortordningen, der er et supplement til det almindelige frakendelsessystem, findes i færdselslovens § 125, stk. 2 og 3. Se herom i afsnittet om klippekortordningen (RM 4/2000).

I medfør af færdselslovens § 125, stk. 1, skal føreren til et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert, betinget frakendes førerretten i følgende situationer:

- Føreren har under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor. Se afsnittet om hensynsløs kørsel (RM 4/2000).
- Føreren har gjort sig skyldig i overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 2, nr. 1, flugt fra færdselsskade, og der foreligger ikke formildende omstændigheder. Se afsnittet om al færdsel (RM 4/2000).
- Føreren har overskredet de tilladte hastigheder efter §§ 42 og 43 a eller anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. eller har kørt med en hastighed på 160 km i timen eller derover. Se nærmere herom i afsnittet om hastighed (RM 4/2000).
- Føreren, hvor hastighedsgrænsen er midlertidigt fastsat i forbindelse med vejarbejde eller arbejde af tilsvarende karakter på eller ved vejen, har overskredet de tilladte hastigheder med mere end 40 pct. Se nærmere herom i afsnittet om hastighed (RM 4/2000).
- Føreren har under kørsel i et af de i § 43 nævnte køretøjer, under kørsel med blokvogn eller mobilkran, jf. § 86, stk. 1, eller ved slæbning af køretøjer, jf. § 70,

stk. 4, overskredet de for sådanne køretøjer tilladte hastigheder, jf. §§ 42 og 43, eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. for hastighedsgrænser på højst 30 km i timen eller med mere end 40 pct. for hastighedsgrænser på over 30 km i timen. Se afsnittet om hastighed (RM 4/2000).

- Føreren har under kørsel med et køretøj med en tilladt totalvægt på over 3.500 kg overtrådt de i medfør af § 85 fastsatte forskrifter om største tilladte totalvægt med mere end 30 pct. Se herom i afsnittet om befordring, belæsning, vægt, dimensioner mv. (RM 4/2000).
- Føreren har overtrådt bestemmelser om køretid eller hviletid fastsat i de forordninger, der er nævnt i § 86 a, stk. 1, eller i forskrifter, der er udstedt i medfør af § 86 a, stk. 1, med mere end 30 pct. Se herom i afsnittet om køre- og hviletid (RM 4/2000).
- Føreren har inden for en periode af 3 år gjort sig skyldig i seks forhold vedrørende kontrolapparatet, der er omfattet af de forordninger, der er nævnt i § 86 a, stk. 1, eller af de forskrifter, der er udstedt i medfør af § 86 a, stk. 1. Se afsnittet om køre- og hviletid (RM 4/2000).
- Føreren har gjort sig skyldig i spirituskørsel, der ikke er omfattet § 126, stk. 1, nr. 1. Se afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).
- Føreren har gjort sig skyldig i en overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt., eller en overtrædelse omfattet af § 54, stk. 2, der ikke er omfattet af § 126, stk. 1, nr. 2. Se afsnittet om kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54 (RM 4/2000).
- Føreren, har som ejer (bruger) benyttet en stor knallert, som er konstruktivt ændret med henblik på hastighedsforøgelse, eller som er i en sådan ulovlig stand, at den kan køre 64 km/t. eller derover, og har en gang tidligere inden for de seneste 3 år, før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i en overtrædelse af § 67, stk. 2, ved at være ejer (bruger) af en stor knallert i en sådan ulovlig stand. Se mere herom i afsnittet om køretøjers indretning (RM 4/2000).
- Frakendelse findes begrundet ved beskaffenheden af den begåede forseelse, og hvad der i øvrigt foreligger oplyst om tiltaltes forhold som fører af motordrevet køretøj.

Efter færdselslovens § 125, stk. 7, kan retten til at føre motordrevet køretøj betinget frakendes føreren af et letbanekøretøj efter stk. 1-6. Det samme gælder, hvis letbanekøretøjet er ført under påvirkning af spiritus, bevidsthedspåvirkende stoffer, sygdom mv. i strid med jernbaneloven eller administrative forskrifter fastsat med hjemmel i jernbaneloven. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 1494 om ændring af færdselsloven (Letbaner) ([L30 af 8. oktober 2014](#)).

5.1.2. Ubetinget frakendelse af førerretten

Reglerne om ubetinget frakendelse af førerretten findes i færdselslovens § 126.

I medfør af § 126, stk. 1, skal føreren af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert, ubetinget frakendes førerretten i følgende situationer:

- Føreren har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en alkoholkoncentration i blodet under eller efter kørslen over 1,20 promille eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften under eller efter kørslen over 0,60 mg pr. liter luft. Se afsnittet om spirituskørsel (RM 4/2000).
- Føreren har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt., eller under skærpende omstændigheder har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 54, stk. 2. Se afsnittet om kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54 (RM 4/2000).
- Føreren har ulovligt ført køretøjet uden hastighedsbegrænsere eller har foretaget et uautoriseret, konstruktivt indgreb i køretøjets hastighedsbegrænsere, eller føreren vidste eller burde have vidst, at der er foretaget et sådant indgreb, eller hvis føreren har betjent køretøjet på sådan måde, at hastighedsbegrænseren gøres uvirksom. Se mere herom i afsnittet om køretøjers indretning (RM 4/2000).
- Føreren har haft køretøjet, selvom denne vidste eller burde vide, at der var foretaget et uautoriseret, konstruktivt indgreb i køretøjets kontrolapparat eller dets forbindelser. Se afsnittet om køre- og hviletid (RM 4/2000).
- Føreren har forsætligt voldt skade på andres person eller ting, forsætligt har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført motordrevet køretøj på særlig hensynsløs måde. Se afsnittet om hensynsløs kørsel (RM 4/2000).
- Føreren har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 1, jf. stk. 2. Se nærmere herom i afsnittet om al færdsel (RM 4/2000).
- Føreren har kørt med en hastighed på 200 km i timen eller derover. Se afsnittet om hastighed (RM 4/2000).
- Føreren har ved kørsel med en hastighed på mere end 100 km i timen overskredet de tilladte hastigheder efter §§ 42 og 43 eller anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 100 pct. Se afsnittet om hastighed (RM 4/2000).

Herudover skal førerretten ifølge § 126, stk. 1, nr. 7 ubetinget frakendes, hvis føreren har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1-10 om betinget frakendelse af førerretten eller stk. 2 eller 3 om klippekortordningen. To forhold omfattet af § 125, stk. 1, nr. 3 og nr. 10, der er begået samtidig, skal dog ifølge bestemmelsen betragtes som ét forhold, ligesom flere overtrædelser omfattet af § 125, stk. 1, nr. 6, alene udløser en ubetinget frakendelse, hvis forholdene er begået i forbindelse med mere end ét kørselsforløb. Frakendelsen sker endvidere kun ubetinget, hvis der er tale om forhold, der ikke er omfattet af § 125, stk. 1, nr. 7 alene, idet der dog i særligt grove tilfælde kan ske ubetinget frakendelse selvom forholdet alene er omfattet af § 125, stk. 1, nr. 7.

Er føreren tidligere frakendt førerretten betinget og begås det nye forhold i prøvetiden, skal førerretten frakendes ubetinget, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 8, ligesom den fører, der tidligere er pålagt et kørselsforbud og begår et nyt forhold inden 3 år efter kørselsforbuddet blev pålagt skal frakendes førerretten ubetinget, jf. § 126, stk. 1, nr. 9.

Er føreren tidligere frakendt førerretten ubetinget og begås et nyt forhold inden fem år efter udløbet af frakendelsestiden skal førerretten ligeledes frakendes ubetinget, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 10.

Det fremgår af § 126, stk. 2, at der under særlig formildende omstændigheder kan ske betinget frakendelse i tilfælde, hvor frakendelse efter § 126, stk. 1, ellers skulle ske ubetinget.

Bestemmelsen har et snævert anvendelsesområde. Der kan i den forbindelse henvises til U 2010.2382H, hvor tiltalte i såvel byret som landsret var frakendt førerretten ubetinget i 3 år for forsøg på spirituskørsel. Tiltalte ankede herefter til Højesteret med påstand om, at førerretsfrakendelsen blev gjort betinget efter § 126, stk. 2, og henviste til, at det efter landsrettens bevisvurdering måtte lægges til grund, at han ikke havde haft forsæt til, at bilen skulle komme i bevægelse, eller at bilen i hvert fald kun skulle køre nogle få meter. Desuden henviste han til sine personlige og arbejdsmæssige forhold. Højesteret stadfæstede landsrettens dom og udtalte i den forbindelse bl.a., at der ikke forelå oplysninger om tiltaltes hensigt med forsøget på at køre, som gav grundlag for at anse overtrædelserne for at være begået under særlig formildende omstændigheder. Heller ikke risikoen for, at T vil miste sit arbejde, eller det, der i øvrigt var oplyst om hans personlige forhold, kunne - på baggrund af det tilsigtede snævre anvendelsesområde for færdselslovens § 126, stk. 2 - føre til at førerretten alene blev frakendt betinget.

Efter færdselslovens § 126, stk. 3, kan retten til at føre motordrevet køretøj frakendes føreren af et letbanekøretøj efter stk. 1 og 2. Det samme gælder, hvis letbanekøretøjet er ført under påvirkning af spiritus, bevidsthedspåvirkende stoffer, sygdom mv. i strid med jernbaneloven eller administrative forskrifter fastsat med hjemmel i jernbaneloven. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 1494 om ændring af færdselsloven (Letbaner) ([L 30 af 8. oktober 2014](#)).

5.1.3. Kørselsforbud

Hvis en forseelse omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1-4, 8, 9 eller 11, § 125, stk. 3, eller § 126, stk. 2, jf. § 126, stk. 1, nr. 1, 2, 5, 6, 11 eller 12, bliver begået inden for de første 3 år efter førstegangserhvervelse af førerret, træder et kørselsforbud i stedet for en betinget frakendelse, jf. § 127.

Ved et kørselsforbud inddrages førerens ret til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, indtil særlig køreundervisning eller ANT-kursus (alkohol og trafik-kursus), jf. § 60 c, stk. 1 og 2, er gennemført, og kontrollerende køreprøve er bestået.

Bestemmelsen om kørselsforbud blev indsat i færdselslovens § 126, stk. 4, (nu § 127) ved lov nr. 498 af 7. juni 2001, der trådte i kraft den 1. marts 2002, jf. bekendtgørelse nr. 1084 af 18. december 2001.

Om begrebet førstegangserhverver fremgår det af forarbejderne til lov nr. 498 af 7. juni 2001 ([L 225 af 25. april 2001, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 126, stk. 4](#)), at dette skal forstås som en person, der første gang har erhvervet kørekort til motorkøretøj (bil/motorcykel). Der er ikke tale om førstegangserhvervelse, hvis der er tale om generhvervelse af førerretten efter en ubetinget frakendelse, hvis der er tale om gengivelse af førerretten efter et kørselsforbud, hvis kørekortet udvides til at omfatte yderligere kategorier, eller hvis der er tale om fornyelse eller ombytning af kørekort. En fører anses stadig som førstegangserhverver, hvis den pågældende inden for de tre første år efter førstegangserhvervelse af førerretten udvider kørekortet til at omfatte yderligere kategorier. En udvidelse af førerretten ophæver eller forkorter således ikke den periode, hvor der i tilknytning til en førstegangserhvervelse kan pålægges kørselsforbud.

En person, der erhverver ret til at føre lille knallert, anses ikke som førstegangserhverver i relation til klip og kørselsforbud, da begrebet førerret ikke omfatter retten til at føre lille knallert, jf. færdselslovens § 2, nr. 6.

Derimod anses en person, der har erhvervet førerret til stor knallert, for førstegangserhverver i relation til færdselslovens § 127, jf. § 2, nr. 6, sammenholdt med § 127.

Der kan fra retspraksis vedrørende kørselsforbud henvises til U 2009.1236H, som vedrørte en hastighedsoverskridelse med mere end 60 pct., som i sig selv medfører en betinget frakendelse af førerretten eller et kørselsforbud, jf. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 3 (jf. § 127). Tiltalte blev i byretten idømt en bøde og meddelt kørselsforbud. Landsretten ændrede kørselsforbuddet til en betinget frakendelse, idet kørselsforbud efter landsrettens opfattelse ikke kunne anses for at være en undtagelsesfri sanktion. Det var således landsrettens opfattelse, at domstolene kunne undlade at anvende kørselsforbud og i stedet idømme en betinget førerretsfrakendelse.

Højesteret fandt imidlertid, at kørselsforbud måtte anses for at være en obligatorisk retsfølge. Højesteret stadfæstede således byrettens dom og udtalte bl.a., at en betinget frakendelse af retten til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort efter færdselslovens § 125 er en obligatorisk retsfølge i de tilfælde, som er opregnet i bestemmelsen. Betinget frakendelse er endvidere obligatorisk i de tilfælde, hvor ubetinget frakendelse som foreskrevet i § 126, stk. 1, undtagelsesvis undlades i medfør af § 126, stk. 2. Det er i § 127 angivet, at kørselsforbud "træder i stedet for betinget frakendelse". Et kørselsforbud må således ikke alene efter ordlyden af § 127, men også efter sammenhængen mellem § 127 og §§ 125 og 126 anses for en obligatorisk retsfølge i de tilfælde, som er opregnet i § 127. Højesteret udtalte endvidere, at den forståelse var i overensstemmelse med lovens forarbejder. Da tiltalte begik forseelsen knap 4 måneder efter, at hun havde erhvervet kørekort første gang, var der således ikke hjemmel til at undlade at idømme tiltalte et kørselsforbud, jf. færdselslovens § 127, jf. § 125, stk. 1, nr. 3 (tidligere stk. 2).

5.1.4. Frakendelsestiden

Færdselslovens § 128 indeholder regler om frakendelsestiden. Det følger således af § 128, stk. 1, at ubetinget frakendelse sker for et tidsrum af mellem 6 måneder og 10 år.

Ubetinget frakendelse som følge af spirituskørsel eller overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, sker dog for et tidsrum af mindst 3 år, jf. § 128, stk. 2, som er nærmere omtalt i afsnittet om spirituskørsel og afsnittet om kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54 (RM 4/2000).

Frakendelse af førerretten kan kun helt undtagelsesvis overstige 10 år. Efter § 128, stk. 3, kan førerretten frakendes for bestandig, hvis føreren under kørslen har begået grove

kørselsfejl, kørslen har resulteret i alvorlig personskade, og der foreligger sådanne oplysninger om førerens tidligere færdselslovsovertrædelser, at en frakendelse af førerretten for bestandig skønnes påkrævet af hensyn til færdselssikkerheden og retshåndhævelsen.

Færdselslovens § 128 fik sin nuværende affattelse ved lov nr. 363 af 24. maj 2005. Det fremgår af forarbejderne ([L 7 af 23. februar 2005, de specielle bemærkninger til § 128](#)), at der alene kan blive tale om frakendelse for bestandig, hvis der foreligger ekstraordinært kvalificeret grov kørsel med alvorlig personskade til følge, og hvis den pågældende efter den gældende praksis ville være blevet frakendt førerretten for bestandig. Der er ikke i øvrigt bemærkninger om, i hvilke tilfælde førerretten efter lovændringen bør frakendes for bestandig.

Fra retspraksis kan henvises til Tfk 2008.231V, som vedrørte en tiltalt, som tidligere to gange - i 2000 og 2004 - var frakendt førerretten for spirituskørsel og i 2002 var dømt for vold. Han var nu tiltalt for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 246, jf. § 245, stk. 1, samt færdselslovens § 53, stk. 2, jf. § 117 a, stk. 1, og § 9, ved i spirituspåvirket tilstand forsætligt at have påkørt sin kæreste med sin personbil, hvorved kæresten pådrog sig en alvorlig, varig hjerneskade. Efter påkørslen kørte tiltalte fra stedet uden at yde hjælp. Tiltalte blev i byretten idømt fængsel i 2 år og 6 måneder og frakendt førerretten i 10 år. I landsretten nedlagde anklagemyndigheden påstand om, at tiltalte blev frakendt førerretten for bestandig i medfør af færdselslovens § 128, stk. 3. Påstanden blev ikke taget til følge. Landsretten lagde i forbindelse med frakendelsespørgsmålet vægt på, at tiltalte i spirituspåvirket tilstand i frakendelsestiden efter dommen fra 2004 forsætligt havde påkørt sin samlever, og han 2 gange tidligere var dømt for spirituskørsel. Landsretten fandt, at selv om tiltaltes kørsel havde resulteret i en særdeles alvorlig personskade, var det efter karakteren af de kørselsfejl, som tiltalte havde begået ved kørslen, og tiltaltes tidligere domme for spirituskørsel ikke påkrævet at frakende tiltalte førerretten for bestandig.

Der kan endvidere henvises til Tfk 2008.577/3V, hvor tiltalte blev frakendt førerretten for bestandig for under overhaling i spirituspåvirket tilstand i tiendegangstilfælde at have forårsaget uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse. Byretten udtalte om frakendelsespørgsmålet, at tiltalte begik grove kørselsfejl, at kørslen resulterede i alvorlig personskade, og at det på grund af tiltaltes tidligere færdselslovsovertrædelser af hensyn til færdselssikkerheden og retshåndhævelsen var påkrævet at frakende tiltalte førerretten for bestandig. Landsretten stadfæstede dommen med henvisning til de af byretten anførte grunde og tilføjede, at det også under hensyn til, at tiltalte forud for den seneste spirituskørsel var frakendt førerretten for bestandig seks gange, kunne tiltrædes, at førerretten var frakendt for bestandig.

5.1.5. Frakendelsestidens begyndelse

Ved en ubetinget frakendelse af førerretten regnes frakendelsestiden efter retspraksis fra det tidspunkt, hvor sagen er afgjort ved endelig dom. Hvis førerretten frakendes ved en udenretlig vedtagelse, regnes frakendelsestiden fra det tidspunkt, hvor politiet modtager underretning om, at frakendelsen er vedtaget.

Ved lov nr. 479 af 23. maj 2011 blev der indført en særregel for unge under 18 år. Det følger herefter af færdselslovens § 128, stk. 4, at såfremt føreren er under 18 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 18 år.

Hvis den pågældende i den mellemliggende periode foretager kørsel med et køretøj, hvortil der kræves kørekort, er der ikke tale om kørsel i frakendelsestiden. Vedkommende kan derimod straffes for kørsel uden at have erhvervet kørekort. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen ([L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til § 128, stk. 4](#)).

5.2. Generhvervelse af førerretten

En person, der har været frakendt førerretten ubetinget, kan kun generhverve førerretten efter frakendelsestidens udløb, hvis pågældende består en kontrollerende køreprøve jf. færdselslovens § 60 a, stk. 1. (Der gælder dog visse undtagelser hertil. Se nærmere i færdselslovens § 60 a, stk. 9 og stk. 10).

Hvis førerretten har været frakendt ubetinget som følge af spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, kan personen kun generhverve førerretten, hvis pågældende herudover har gennemført et kursus i alkohol, narko og trafik (ANT-kursus), jf. færdselslovens § 60 a, stk. 2. Ved ubetinget frakendelse af førerretten som følge af spirituskørsel er ansøgeren endvidere omfattet af alkoholordningen. Se nærmere herom under [pkt. 5.2.3](#).

5.2.1. Generhvervelse af førerretten inden frakendelsestidens udløb

Det følger af færdselslovens § 132, stk. 1, at personer, der er frakendt førerretten i mere end tre år, kan indbringe spørgsmålet om generhvervelse af førerretten inden frakendelsestidens udløb for domstolene. Indbringelsen kan tidligst finde sted, når der er forløbet tre år af frakendelsestiden. Førerretten kan kun generhverves, når der foreligger ganske særlige omstændigheder. I tilfælde, hvor vedkommende tidligere har været frakendt førerretten ubetinget, kan generhvervelse af førerretten inden

frakendelsestidens udløb dog kun ske rent undtagelsesvist, og i dette tilfælde kan indbringelsen tidligst finde sted, når der er forløbet 6 år af frakendelsestiden.

I færdselslovens § 132, stk. 2, er der fastsat en særlig regel om beregning af indbringelsesfristen i tilfælde, hvor der inden udløbet af frakendelsestiden er sket fornyet frakendelse af førerretten.

Færdselsloven § 132 fik sin nuværende ordlyd ved lov nr. 363 af 24. maj 2005. Lovændringen medførte bl.a., at frakendelse af førerretten som udgangspunkt alene skulle ske i et tidsrum af mellem 6 måneder og 10 år. Der blev ved lovændringen fastsat en overgangsregel, hvorefter personer, der inden 1. september 2005 var frakendt førerretten for bestandig, kunne generhverve førerretten, når der var forløbet 10 år fra den seneste dom, hvor den pågældende blev frakendt førerretten for bestandig, medmindre de hensyn, som fremgår af færdselslovens § 128, stk. 3, talte imod en generhvervelse, jf. § 3, stk. 3, i lov nr. 363 af 24. maj 2005.

Det følger af U 2008.1143H, at overgangsreglen i § 3, stk. 3, tillige finder anvendelse, når en person før den 1. september 2005 er frakendt førerretten i mere end 10 år fra den seneste dom som følge af sammenlægning med en tidligere frakendelsesperiode.

Lovændringen medførte endvidere, at den udvidede adgang til generhvervelse af førerretten før frakendelsestidens udløb efter den tidligere gældende bestemmelse i § 132, stk. 2, for personer, der havde gennemført en behandling mod alkoholmisbrug, blev ophævet. Der blev ikke fastsat en overgangsordning i forbindelse med ophævelsen af denne bestemmelse. Der henvises forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 7.2 og 7.3](#)).

Ved lov nr. 543 af 8. juni 2006 blev der indført en overgangsordning, som indebar, at alle, som før den 1. september 2005 var blevet frakendt førerretten som følge af spiritus- eller promillekørsel, har mulighed for at søge om generhvervelse af førerretten i overensstemmelse med de regler, der fulgte af den tidligere gældende § 132, stk. 2.

Overgangsordningen følger af § 3 i lov nr. 363 af 24. maj 2005, som ændret ved lov nr. 543 af 8. juni 2006. Ved denne ændring er der indsat en bestemmelse i § 3, stk. 4, i lov nr. 363 af 24. maj 2005, hvorefter personer, som inden den 1. september 2005 er blevet frakendt førerretten som følge af spiritus- eller promillekørsel kan indbringe spørgsmålet om generhvervelse af førerretten for domstolene, når halvdelen af frakendelsestiden, dog mindst 1½ år, er forløbet. Hvis førerretten i sådanne situationer er frakendt for bestandig, kan spørgsmålet om generhvervelse tidligst indbringes for

domstolene, når 5 år af frakendelsestiden er forløbet. Indbringelse for retten forudsætter endvidere, at den pågældende i mindst 1 år forud for sagens indbringelse for retten har overholdt en kontrolleret behandling mod misbrug af alkohol. Hvis der inden udløbet af frakendelsestiden og før den 1. september 2005 er sket fornyet frakendelse af førerretten, regnes fristen for indbringelse af spørgsmålet om generhvervelse fra datoen for den seneste dom, hvorved førerretten er frakendt den pågældende. Indbringelsen sker efter reglerne i straffelovens § 78, stk. 3.

Reglerne i overgangsordningen svarer til indholdet af den tidligere gældende § 132, stk. 2, dog således at overgangsordningen alene finder anvendelse i forhold til personer, hvor der inden den 1. september 2005 er truffet afgørelse om frakendelse af førerretten. Denne begrænsning indebærer, at overgangsordningen ikke finder anvendelse for personer, som har kørt spiritus- eller promillekørsel før den 1. september 2005, hvis der først er truffet afgørelse om frakendelse af førerretten den 1. september 2005 eller senere.

Overgangsordningens indhold er i øvrigt beskrevet i bemærkningerne til justitsministerens ændringsforslag til lov nr. 543 af 8. juni 2006 ([L 232 af 7. april 2006](#) og [Folketingets Retsudvalgs betænkning til lovforslaget nr. 232 af 18. maj 2006](#)).

Det fremgår af betænkningen fra Retsudvalget, at det er en betingelse for generhvervelse efter overgangsordningen, at der foreligger "ganske særlige omstændigheder".

Fra retspraksis kan der dog henvises til U 2007.588V, hvor landsretten gengav en ansøger retten til at erhverve kørekort, selv om der ikke forelå "ganske særlige omstændigheder". Landsretten henviste i præmisserne bl.a. til, at det hverken af ordlyden, forarbejderne, formålet eller den tidligere praksis vedrørende færdselslovens § 132, stk. 2, fremgår, at der i den dagældende bestemmelse i § 132, stk. 2, skal indfortolkes et krav om, at der foreligger "ganske særlige omstændigheder".

Under hensyn til bl.a. Vestre Landsrets kendelse i U 2007.588V, og da der alene er tale om en overgangsordning med betydning i en begrænset periode, skal anklagemyndigheden ikke fastholde, at der ved generhvervelse af førerretten efter overgangsordningen skal foreligge "ganske særlige omstændigheder".

Retspraksis fra før lov nr. 363 af 24. maj 2005 viser, at der meget sjældent er sket generhvervelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 132, stk. 1, ved tidsbegrænset frakendelse af førerretten. I forarbejderne til loven forudsættes denne

praksis ikke ændret. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 7.1.1. og 7.2.](#)).

Ved den nævnte lov blev også færdselslovens § 128 om frakendelsestiden ændret, hvilket indebærer, at der som udgangspunkt højst kan ske frakendelse af førerretten i et tidsrum op til 10 år, og frakendelsestiden som altovervejende hovedregel højst kan blive 10 år fra den seneste dom. På den baggrund og på baggrund af den nævnte tidligere praksis må antallet af tilfælde, hvor der kan ske generhvervelse af førerretten før frakendelsestidens udløb, antages fortsat at være begrænset.

Der kan fra retspraksis efter lov nr. 363 af 24. maj 2005 henvises til TfK 2011.868/2V vedrørende en tiltalt, som ved dom af 30. maj 2005 var frakendt førerretten i 10 år. Tiltalte havde ikke tidligere været frakendt førerretten ubetinget, men var efter dommen to gange blevet dømt for kørsel i frakendelsestiden. Da der var forløbet 6½ år af frakendelsestiden, ansøgte tiltalte om generhvervelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 132, stk. 1, idet generhvervelsen ville føre til en forøgelse af hans indkomstmuligheder. Byretten tillod tiltalte at generhverve førerretten, idet byretten fandt, at betingelserne i færdselslovens § 132, stk. 1, 3. pkt., var opfyldt. Landsretten ændrede byrettens afgørelse, idet landsretten efter det oplyste ikke fandt, at der forelå sådanne ganske særlige omstændigheder, at betingelserne for generhvervelse var opfyldt.

5.2.2. Generhvervelse af førerretten for unge under 18 år inden frakendelsestidens udløb, jf. § 132 b

Reglen i § 132 suppleres af § 132 b, som er en særlig bestemmelse for unge under 18 år. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 479 af 23. maj 2011.

Det fremgår af § 132 b, at spørgsmålet om generhvervelse af førerretten inden frakendelsestidens udløb kan indbringes for domstolene, hvis føreren var under 17 år på tidspunktet for frakendelsen, og frakendelsen udløber efter, at føreren er fyldt 20 år.

I lighed med hvad der følger af § 132, kan førerretten kun gengives, når ganske særlige omstændigheder gør sig gældende. Det anføres endvidere i forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)), at førerretten i gentagelsestilfælde kun rent undtagelsesvis kan gengives.

5.2.3. Alkolåsordningen

Ved lov nr. 565 af 18. juni 2012 og lov nr. 154 af 18. februar 2015 er der indført en alkolåsordning som supplement til sanktionssystemet vedrørende spirituskørsel. Disse ændringer af færdselsloven trådte i kraft den 1. april 2015.

Reglerne om alkolåsordningen blev oprindeligt vedtaget ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven (Skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkolåsordning og udvidet mulighed for udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelse mv.), dog således at Justitsministeriet først skulle sætte loven i kraft, når der var udstedt en række administrative regler og etableret forskellige administrative og kontrolmæssige funktioner. Forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 indeholder derfor væsentlige fortolkningsbidrag ([L 179 af 29. marts 2010](#)).

Ved lov nr. 565 af 18. juni 2012 blev færdselslovens § 132 a om den frivillige ordning ophævet og nyaffattet af lovtekniske grunde. Se hertil forarbejderne til lov nr. 565 af 18. juni 2012 ([L 117 af 28. marts 2012](#)).

Ved lov nr. 457 af 14. maj 2014 blev en række af de bestemmelser, der regulerer alkolåsordningen, ophævet og affattet på ny med henblik på, at der kunne ske konsekvensændringer i lyset af øvrige ændringer i færdselsloven i relation til generhvervelse efter ubetinget frakendelse som følge af narkokørsel. Selve alkolåsordningen blev dog bevaret uændret. Se hertil forarbejderne til lov nr. 457 af 14. maj 2014 ([L 113 af 15. januar 2014](#)).

Ved lov nr. 154 af 18. februar 2014 blev en række af de bestemmelser, der regulerer alkolåsordningen, af lovtekniske årsager igen ophævet og nyaffattet på baggrund af en ændring i færdselslovens § 60 a, der ikke har nogen betydning for indholdet af alkolåsordningen. Se nærmere herom i forarbejderne til lov nr. 154 af 18. februar 2015 ([L 69 af 13. november 2014](#)).

Alkolåsordningen indebærer, at personer, der frakendes førerretten ubetinget som følge af spirituskørsel, i nogle tilfælde kan og i andre tilfælde skal have installeret en alkolås i deres køretøj som betingelse for generhvervelse af førerretten.

En alkolås er en teknisk anordning, som kobles til tændingssystemet i et motorkøretøj, f.eks. en personbil. Før køretøjet kan startes, skal føreren blæse i et mundstykke, hvorefter mængden af alkohol i udåndingsluften kontrolleres. Bilen kan ikke starte, hvis alkoholkoncentrationen overstiger det tilladte.

Alkolåsordningen består af en obligatorisk ordning og en frivillig ordning.

Den obligatoriske ordning (færdselslovens § 60 a) vedrører personer, der er frakendt førerretten ubetinget som følge af spirituskørsel, og hvor pågældende er dømt for spirituskørsel:

- med en promille på over 2,00 *eller*
- to gange, (undtaget tilfælde hvor promillen første gang var højst 2,0 og anden gang var højst 1,2) *eller*
- tre gange eller mere (uanset promillens størrelse).

Det er i de første 2 år efter frakendelsestidens udløb en betingelse for generhvervelse af førerretten, at personen deltager i en alkolåsordning i 2 år. Såfremt personen ikke ønsker at deltage i alkolåsordningen efter frakendelsestidens udløb, udskydes retten til generhvervelse af førerretten.

Den frivillige ordning (færdselslovens § 132 a) er en undtagelsesbestemmelse, der alene vedrører personer, der er frakendt førerretten ubetinget som følge af spirituskørsel, og hvor pågældende er dømt for spirituskørsel:

- én gang med en promille på mellem 1,2 og 2,0 *eller*
- to gange, hvor promillen første gang var højst 2,0 og anden gang var højst 1,2.

I disse tilfælde kan førerretten generhverves 1 år før udløbet af den oprindelige frakendelsestid på betingelse af, at den pågældende deltager i alkolåsordningen indtil et år efter udløbet af frakendelsestiden og lader sig undersøge for et eventuelt behandlingskrævende alkoholmisbrug, herunder går i behandling, hvis et sådant konstateres.

Færdselslovens regler om gentagelsesvirkning, som har betydning for straffastsættelsen og frakendelsesspørgsmålet, hvis en person på ny begår færdselsforseelser, berøres ikke af alkolåsordningen, idet ordningen ikke har indflydelse på, hvornår frakendelsestiden skal anses for at være udløbet. Se nærmere herom i forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 29. marts 2010](#)).

Deltagelse i alkolåsordningen forudsætter, at den pågældende bilist får et alkolåskørekort, som alene giver vedkommende ret til at føre et køretøj i Danmark med alkolås. Deltageren må herefter alene køre i en bil, som deltageren er registreret ejer eller bruger af, og som har installeret en alkolås godkendt til brug i alkolåsordningen. Alkolåsen skal endvidere være påført et mærkat med deltagerens navn og fødselsdato

En overtrædelse af vilkårene for deltagelse i henholdsvis den obligatoriske eller frivillige alkoholordning er ikke i sig selv strafsanktioneret, men kan medføre, at tilladelsen til at deltage i ordningen tilbagekaldes med den konsekvens, at retten til at føre et motordrevet køretøj i resten af alkoholperioden bortfalder

Nogle vilkårsovertrædelser vil dog samtidig kunne udgøre en færdselsforseelse, der i sig selv er strafsanktioneret.

En person, der har generhvervet førerretten under den obligatoriske alkoholordning, men som i alkoholperioden kører i et køretøj, der ikke er omfattet af alkoholordningen, f.eks. en bil uden alkohol, overtræder således vilkårene for deltagelse i ordningen. Men personen kan samtidig straffes for overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, jf. § 117 d, stk. 2. Dette følger af færdselslovens § 60 a, stk. 7. Det forudsættes, at der i disse tilfælde straffes på samme måde som ved kørsel i bil, hvor føreren alene har kørekort til motorcykel, eller omvendt. Det bemærkes i øvrigt, at førerret med vilkår om alkohol kun giver ret til at føre et eller flere bestemte køretøjer, som er knyttet til vedkommendes førerret. Se forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 29. marts 2010](#)) sammenholdt med forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)). Se i øvrigt afsnittet om kørsel uden kørekort (færdselslovens § 56).

En person, der har generhvervet førerretten under den frivillige alkoholordning, men som i den periode, hvor den resterende del af frakendelsesperioden og alkoholperioden løber parallelt, kører i et køretøj, der ikke er omfattet af alkoholordningen, f.eks. en bil uden alkohol, overtræder vilkårene for deltagelse i ordningen. Men personen kan samtidig straffes for kørsel i frakendelsestiden, jf. færdselslovens § 117 a. Dette følger af færdselslovens § 132 a, stk. 7. En kørsel i alkoholperioden, efter frakendelsestiden er udløbet, vil udover en vilkårsovertrædelse være en overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1. Det forudsættes, at der i disse tilfælde straffes på samme måde som ved kørsel i bil, hvor føreren alene har kørekort til motorcykel, eller omvendt. Det bemærkes, at førerret med vilkår om alkohol kun giver ret til at føre et eller flere bestemte køretøjer, som er knyttet til vedkommendes førerret. Se forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 29. marts 2010](#)) sammenholdt med forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)). Se i øvrigt afsnittet om kørsel i frakendelsestiden (færdselslovens § 117 a-c) og afsnittet om kørsel uden kørekort (færdselslovens § 56).

De tekniske krav og vilkår samt betingelser for deltagelse i alkoholordningen fremgår af bekendtgørelser fra henholdsvis Trafikstyrelsen og Justitsministeriet. Se

Trafikstyrelsens bekendtgørelse nr. 314 af 26. marts 2015 om alkoholåse, der anvendes i forbindelse med kørekort med vilkår og alkoholåse, og Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 280 af 23. marts 2015 om deltagelse i en alkoholåseordning.

Administrationen og sagsbehandlingen af ordningen, herunder opgaven med at vurdere, om en person kan indgå i alkoholåseordningen og kontrollen med denne persons deltagelse i ordningen, varetages af politiets administrative opgavefællesskaber Administrativt Center Øst (ACØ) og Administrativt Center Vest (ACV) i henholdsvis Københavns Vestegns politi og Midt- og Vestjyllands politi.

Der skal ikke i forbindelse med sagers behandling i retten tages stilling til, hvorvidt personer skal eller kan indgå i alkoholåseordningen. Derimod skal der i forbindelse med opdatering af en evt. frakendelse i POLSAS tages stilling til, hvorvidt personer, der er frakendt førerretten, er omfattet af henholdsvis den obligatoriske ordning, den frivillige ordning eller ikke er omfattet af ordningen. Dette gælder i alle sager vedrørende ubetinget frakendelse af førerretten. Se herom under [pkt. 6.3](#).

Der kan dog være en vejledningsrolle for anklageren i forbindelse med sagens behandling i retten vedrørende konsekvenserne af en ubetinget frakendelse af førerretten, der alene skyldes spirituskørsel. I den forbindelse kan Rigspolitiets brochure om alkoholåse efter spirituskørsel anvendes. Brochuren er tilgængelig på www.politi.dk.

Overgangsordning

Alkoholåseordningen trådte som nævnt i kraft den 1. april 2015. Personer, der på tidspunktet for ikrafttræden af reglerne er frakendt førerretten ubetinget som følge af førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille i intervallet 1,21-2,00 eller andengangstilfælde af spirituskørsel med en promille i intervallet 0,51-1,20 efter et førstegangstilfælde med en promille i intervallet 0,5-2,0, vil være omfattet af den frivillige alkoholåseordning.

Reglerne om den obligatoriske ordning finder derimod ikke anvendelse i forhold til de personer, som på tidspunktet for reglerens ikrafttræden er frakendt førerretten ubetinget.

5.3. Udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelse, jf. § 119 a

En række sager om overtrædelse af færdselslovgivningen kan afgøres ved, at anklagemyndigheden i stedet for at indlevere anklageskrift til retten tilkendegiver over for den sigtede, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning. Det er en forudsætning for anvendelse af denne fremgangsmåde, at sagen ikke skønnes at ville medføre højere

straf end bøde, og at den pågældende erkender sig skyldig og erklærer sig rede til at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde samt vedtager et kørselsforbud eller en betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten i et i tilkendegivelsen nærmere angivet tidsrum, jf. færdselslovens § 119 a, stk. 1.

Det fremgår af § 119 a, stk. 1, at også en række sager vedrørende betinget eller ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert og en eventuel deraf følgende udskydelse af det tidspunkt, hvor den pågældende efter sin alder kan få udstedt kørekort, kan afgøres ved, at den sigtede vedtager en tilkendegivelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til § 119 a, stk. 1](#)), at det forudsættes, at denne fremgangsmåde i relation til lille knallert ikke anvendes, hvor der er tale om gentagelsestilfælde, før der foreligger en fast retspraksis vedrørende frakendelsestiden i de enkelte typer af sager. Det samme gør sig efter Rigsadvokatens opfattelse gældende i sager, hvor der foreligger flere forhold til samtidig pådømmelse. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget pkt. 4.1.3.2., at det i disse tilfælde forudsættes, at frakendelsestiden fastsættes af domstolene ud fra en konkret vurdering.

I sager vedrørende ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert i førstegangstilfælde følger det af § 129, stk. 3, at frakendelsestiden altid er mindst 2 år. Sådanne tilfælde vil således være egnede til at afgøre ved en udenretlig vedtagelse, jf. § 119 a, stk. 1.

Ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 blev adgangen til udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelser udvidet, idet det også blev muligt at afgøre sager vedrørende visse typetilfælde omfattet af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1, om tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, med udenretlig vedtagelse af en bøde og en betinget frakendelse eller et kørselsforbud.

Det følger således af færdselslovens § 119 a, stk. 2, at en række nærmere angivne sager, som f.eks. uagtsom fremkørsel for rødt lys, som forårsager færdselsuheld, manglende iagttagelse af ubetinget vigepligt og påkørsel af gående i fodgængerfelt kan afgøres på samme måde som nævnt i § 119 a, stk. 1, hvis sagen ikke skønnes at ville medføre højere straf end bøde, og der skønnes at være et sikkert grundlag for betinget frakendelse af førerretten eller kørselsforbud.

Af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2., samt bilag 3](#)), fremgår bl.a., at selv om der i de pågældende

”typetilfælde” som hovedregel vil være grundlag for en betinget frakendelse af førerretten, så vil anklagemyndigheden altid skulle foretage en konkret vurdering af, om føreren ved den omhandlede kørsel har tilsidesat væsentlige hensyn til færdselssikkerheden og herved forvoldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor.

Anklagemyndigheden vil således bl.a. skulle vurdere, om der foreligger formildende omstændigheder i sagen, f.eks. kørselsfejl hos andre trafikanter, som kan betyde, at forholdet falder uden for færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1, så der ikke kan ske betinget frakendelse, men eventuelt alene fastsættes en bødestraf og eventuelt et klip i kørekortet.

Anklagemyndigheden skal endvidere vurdere, om der foreligger skærpende omstændigheder, f.eks. forsæt til at forvolde fare for andre, som kan begrunde en ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 5, frem for en betinget frakendelse efter § 125, stk. 1, nr. 1.

5.4. Frakendelse på grundlag af en udenlandsk afgørelse, jf. straffelovens § 11

Efter straffelovens § 11, jf. færdselslovens § 134, stk. 1, kan der ske frakendelse af førerretten, hvis en dansk statsborger eller en person, der er bosat i Danmark, i et andet land er straffet for en overtrædelse, der efter færdselsloven kan medføre frakendelse af førerretten.

Sager efter straffelovens § 11 skal forelægges for statsadvokaten, inden der rejses tiltale.

Der skal som udgangspunkt ikke rejses tiltale, hvis der er forløbet et år efter overtrædelsen blev begået. Ved gentagen overtrædelse af færdselslovens § 53 og/eller § 54 rejses frakendelsessag dog normalt inden for to år fra gerningstidspunktet.

Frakendelsessag mod danske statsborgere, der på gerningstidspunktet og tidspunktet for tiltalerejsningen er fast bosiddende i udlandet, rejses kun, når der er særlig grundlag herfor.

I sager, hvor der er grundlag for midlertidig inddragelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 130, bør inddragelse ikke ske, før statsadvokatens beslutning om tiltalerejsning foreligger.

6. Efter dom

6.1. Inddragelse af kørekort

Såfremt chaufføren ved endelig dom frakendes førerretten ubetinget, skal den mødende anklager inddrage chaufførens kørekort umiddelbart efter domsafsigelsen.

Ankes byrettens dom i forbindelse med domsafsigelsen, inddrages kørekortet ikke.

6.2. Anke af dom om frakendelse, jf. § 131

Det følger af færdselslovens § 131, stk. 1, 1. pkt., at anke af en dom, hvor der er sket ubetinget frakendelse, efter at førerretten eller retten til at føre lille knallert har været inddraget i medfør af § 130, ikke har opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse, medmindre andet bestemmes af byretten ved kendelse.

Ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 blev der i § 131, stk. 1, 2. pkt., indsat en bestemmelse om, at dette også gælder anke af en dom, hvorved en person over 18 år, der ikke har førerret, ubetinget er frakendt retten til at erhverve denne ret. Herved blev den retstilstand, der fulgte af Højesterets dom i U 2001.2042H lovfæstet.

Ifølge § 131, stk. 1, 3. pkt., kan byretten i andre tilfælde på anklagemyndighedens begæring ved kendelse bestemme, at anke ikke skal have opsættende virkning. Denne bestemmelse omfatter f.eks. de situationer, hvor førerretten eller retten til at føre lille knallert ikke har været inddraget.

Afsiges der i en sag, hvor førerretten eller retten til at føre lille knallert er inddraget efter § 130, frifindende dom med hensyn til spørgsmålet om frakendelse, eller sker frakendelsen betinget, skal kørekortet eller knallertbeviset udleveres, selv om dommen ankes, jf. § 131, stk. 2.

6.3. Opdatering af afgørelser i POLSAS omfattet af alkoholåsordningen

I forbindelse med registrering af en førerretsfrakendelse påhviler det politikredsene at registrere, om en person er omfattet af reglerne om alkoholåsordningen, eller om en frakendelse påvirker en eksisterende alkoholåsordning/alkolåsperiode.

Det vil ikke fremgå af dommen, om domfældte er omfattet af reglerne om alkoholås, da alkoholåsordningen alene er et supplement til de nuværende sanktioner. Det vil dog fremover, jf. færdselslovens § 60 a, være en betingelse for at generhverve førerretten efter en ubetinget frakendelse som følge af spirituskørsel, at personer omfattet af bestemmelsen deltager i alkoholåsordningen i de første 2 år efter frakendelsestidens

udløb, ligesom det vil være en mulighed, jf. færdselslovens § 132 a, for personer omfattet af denne bestemmelse, at generhverve førerretten 1 år før udløbet af den oprindelige frakendelsestids udløb, hvis personen kører med alkohol i 2 år mv., jf. ovenfor under [pkt. 5.2.3.](#)

Rigspolitiet, Koncern IT, har udarbejdet en vejledning vedrørende selve sagsbehandlingen i POLSAS, der er tilgængelig på POLNET.

Hvis en person, der allerede er i alkoholordningen, på ny frakendes førerretten, er det vigtigt at underrette politiets administrative opgavefællesskaber Administrativt Center Øst (ACØ) og Administrativt Center Vest (ACV) i henholdsvis Københavns Vestegns politi og Midt- og Vestjyllands politi. Den nye frakendelse kan nemlig få betydning for den eksisterende deltagelse i ordningen jf. herom forarbejderne til Lov nr. 154 af 18. februar 2015 (L 69 af 13. november 2014 og L 179 af 26. marts 2010).

7. Love og forarbejder

Færdselsloven, lovbekendtgørelse nr. 1386 af 11. december 2013

Lovændringer og forarbejder

- Lov nr. 498 af 7. juni 2001, om ændring af færdselsloven (skærpelse af straffen for grove færdselsovertrædelser og indførelse af kørselsforbud.) ([L 225 af 25. april 2001](#))
- Lov nr. 363 af 24. maj 2005 om ændring af færdselsloven (sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel mv.) ([L 7 af 23. februar 2005](#))
- Lov nr. 543 af 8. juni 2006, om ændring af lov nr. 363 af 24. maj 2005 (overgangsordning). ([L 232 af 7. april 2006](#) og [betænkning nr. 232 af 18. maj 2006](#))
- Lov nr. 524 af 6. juni 2007 om ændring af færdselsloven (alkoholkoncentration i udåndingsluft, nulgrænse for euforiserende stoffer mv.) ([L 180 af 14. marts 2007](#))
- Lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven (Skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkoholordning og udvidet mulighed for udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelse mv.) ([L 179 af 26. marts 2010](#))

- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer mv.) ([L 101 af 15. december 2010](#))
- Lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler (knallertkørekort og sanktioner ved ulovlig kørsel på knallert mv.) ([L 137 af 9. februar 2011](#))
- Lov nr. 565 af 18. juni 2012 om ændring af færdselsloven mv. (Aldersgrænse for førere af lille knallert) ([L 117 af 28. marts 2012](#))
- Lov nr. 373 af 14. april 2014 om ændring af færdselsloven (Skærpede sanktioner for hastighedsovertrædelser ved vejarbejde mv. og indførelse af betinget objektivi ansvar for ejer (bruger) af et motorkøretøj for visse hastighedsovertrædelser) ([L 74 af 14. november 2013](#))
- Lov nr. 457 af 14. maj 2014 om ændring af færdselsloven (Skærpet indsats mod kørsel i påvirket tilstand) ([L 113 af 15. januar 2014](#))
- Lov nr. 1494 af 23. december 2014 om ændring af færdselsloven (Letbaner) ([L 30 af 8. oktober 2014](#))
- Lov nr. 154 af 18. februar 2015 om ændring af færdselsloven (Ændret aldersgrænse for forkortet gyldighedsperiode for kørekort mv.) ([L 69 af 13. november 2014](#))

Færdsel - Klippekortordningen (færdselslovens § 125, stk. 2 og 3)

RM 4/2000 - revideret 1. april 2015

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
  - 3.1. [Orientering til sigtede](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Registrering af kliprelevante afgørelser](#)
  - 4.2. [Anvendelsesområdet for klippekortordningen](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Klippekortordningen, jf. færdselslovens § 125, stk. 2 og 3](#)
  - 5.2. [Særlige situationer vedrørende klippekortordningen](#)
    - 5.2.1. [Flere ensartede overtrædelser begået i samme kørselsforløb](#)
    - 5.2.2. [Overtrædelse af færdselsloven begået efter en betinget frakendelse af førerretten i medfør af § 125, stk. 2](#)
    - 5.2.3. [Samtidig pådømmelse af fire til seks overtrædelser af færdselsloven som er omfattet af klippekortordningen](#)

- 5.3. [Samspelet mellem klippekortordningen og reglerne om frakendelse af førerretten](#)
6. [Efter dom](#)
7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

3.1. Orientering til sigtede

Af hensyn til klippekortordningens præventive effekt bør de personer, som sigtes/tiltales for en kliprelevant overtrædelse af færdselsloven, så vidt muligt orienteres om, at overtrædelsen samtidig udløser et klip.

Der er på denne baggrund udarbejdet en vejledning om klippekortordningen, som findes i POLSAS. Vejledningen vil automatisk blive sendt til sigtede (fra de centrale edb-systemer) sammen med et bødeforelæg med henblik på udenretlig afgørelse.

Når sagen skal afgøres ved dom, vil udsendelse af vejledning ikke ske automatisk. I disse tilfælde skal vejledningen udskrives fra POLSAS, således at vejledningen kan udsendes til den tiltalte sammen med anklageskriftet.

I den forbindelse bemærkes, at manglende vejledning til sigtede/tiltalte ikke har betydning for, om der pålægges klip i anledning af en færdselslovsovertrædelse, eller om der senere kan ske frakendelse af førerretten og pålægges kørselsforbud som følge af klippekortordningen.

4. Jura

4.1. Registrering af kliprelevante afgørelser

Hver gang føreren overtræder en af de i færdselslovens § 125, stk. 2, nævnte bestemmelser, registreres et klip i Det Centrale Kriminalregister. Registreringen sker automatisk. Et klip er således ikke en ny yderligere sanktion, men en automatisk følge af overtrædelsen.

Afgørelser, der omhandler kliprelevante overtrædelser, fremgår af den offentlige straffeattest til politi/anklagemyndigheden. Endvidere kan verserende og afgjorte sager vedrørende klippekortordningen ses ved opslag i Kriminalregisteret (RXK25).

Overtrædelser af færdselsloven, som udløser klip, vil ikke fremgå af den private straffeattest. I § 13, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret) med senere ændringer er der imidlertid skabt hjemmel til, at politiet til de registrerede personer

kan videregive oplysninger om klipafgørelser, i det omfang forseelsestidspunktet ligger inden for de sidste 3 år. Udlevering af oplysninger må kun finde sted, når den pågældende har legitimeret sig behørigt, eller der på anden måde er skabt sikkerhed for, at den, der fremsætter begæringen, er identisk med den, som oplysningerne vedrører, jf. bekendtgørelsens § 13, stk. 3, jf. § 12, stk. 2, 1. pkt. Videregivelsen af oplysninger til den registrerede kan ske både mundtligt og skriftligt.

4.2. Anvendelsesområdet for klippekortordningen

De overtrædelser, der er omfattet af klippekortordningen, er kendetegnet ved at være trafikfarlige situationer, der ikke i sig selv medfører en frakendelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 125, stk. 1. Det følger af færdselslovens § 125, stk. 2, at følgende overtrædelser er omfattet af klippekortordningen:

- Fremkørsel mod rødt lyssignal, kørsel mod kørselsretningen, overskridelse af spærrelinjer (enkelte og dobbelte) ved overhaling eller overskridelse af uafbrudt kantlinje i forbindelse med ulovlig kørsel i nødspor (§ 4, stk. 1 og 2).
- Tilsidesættelse af reglerne om kørsel over jernbanespor (§ 5, stk. 2).
- Kørsel med for kort afstand til forankørende (§ 15, stk. 3, 1. pkt.).
- Kørsel venstre om helleanlæg mv. (§ 15, stk. 4).
- Ændring af færdselsretning og placering mv. til fare eller ulempe for andre (§ 16, stk. 2, og § 18, stk. 1 og 2).
- Tilsidesættelse af reglerne om overhaling (§ 21, stk. 1-3).
- Forøgelse af hastigheden, når man overhales mv. (§ 22, stk. 1).
- Tilsidesættelse af forbud mod overhaling (§ 23) og forbud fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning (§ 4, stk. 1).
- Tilsidesættelse af reglerne om vognbaneskift (§ 24, stk. 1).
- Overhaling ved fodgængerfelt (§ 25).
- Tilsidesættelse af vigepligt (§ 26, stk. 2-4 og 6, eller vigepligt fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning). Dette omfatter også overtrædelser af "fuldt stop-tavlen", uanset om fremkørslen er til ulempe for modkørende eller ej – se hertil Højesterets dom af 3. december 2014 – (AM2014.12.03H).
- Kap- og væddekørsel (§ 37, stk. 4).
- Overskridelse af hastighedsgrænse med mere end 30 pct. (§§ 42-43 a eller anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning).
- Befordring af børn under 5 år på trehjulet knallert uden sikkerhedssele (§ 51, stk. 7).
- Befordring af børn under 135 cm på tohjulet motorcykel samt befordring af børn under 5 år på trehjulet motorcykel eller i sidevogn til motorcykel uden sikkerhedssele (§ 52, stk. 5).

- Manglende anvendelse af sikkerhedsudstyr til børn (§ 80, stk. 4, 1. pkt., § 80 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 6, 1. pkt., § 80 b, stk. 4, 2. pkt., og § 81, stk. 3).

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Klippekortordningen, jf. færdselslovens § 125, stk. 2 og 3

Klippekortordningen er et supplement til det gældende frakendelsessystem. Klippekortordningen indebærer, at trafikanter skal frakendes førerretten eller pålægges kørselsforbud, hvis de gentagne gange overtræder de i færdselslovens § 125, stk. 2, nævnte bestemmelser. Dette gælder uanset, om overtrædelserne er begået ved flere forskellige kørsler, under ét kørselsforløb eller i samme situation.

En fører, der inden for en periode af tre år gør sig skyldig i tre kliprelevante overtrædelser af færdselsloven, skal frakendes førerretten betinget i forbindelse med klip nr. 3, jf. færdselslovens § 125, stk. 2.

En fører, der inden for de første tre år efter førstegangserhvervelse af førerretten gør sig skyldig i to kliprelevante overtrædelser af færdselsloven, vil dog allerede i forbindelse med klip nr. 2 blive pålagt kørselsforbud, jf. færdselslovens § 127, jf. § 125, stk. 3, jf. stk. 2.

Om begrebet førstegangserhverver henvises til afsnittet om frakendelse af førerretten (RM 4/2000).

Hvert klip gælder i tre år fra gerningstidspunktet (f.eks. fra den 1. februar 2011 til og med den 31. januar 2014). Det er gerningstidspunktet, der er afgørende for klippets gentagelsesvirkning, uanset på hvilket tidspunkt sagen afgøres, og om den afgøres ved bødeforelæg eller dom. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 267 af 21. april 2004, hvor klippekortordningen blev indført ([L 98 af 26. november 2003, de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.2.](#)).

De overordnede principper i de gældende frakendelsesregler er overført til klippekortordningen. Det vil bl.a. sige, at frakendelse af førerretten som følge af klippekortordningen kun kan ske i anledning af en kørsel, som har fundet sted med et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, at frakendelse alene kan ske hos føreren af køretøjet, at frakendelse ikke er betinget af tilregnelighed hos føreren, at frakendelsen er obligatorisk, og at den frakendelsesudløsende kørsel skal have fundet sted på færdselslovens område. Der henvises til [L 98 af 26. november 2003, de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.4.2.](#)

Efter færdselslovens § 125, stk. 7, kan retten til at føre motordrevet køretøj betinget frakendes føreren af et letbanekøretøj efter stk. 1-6, og således også efter klippekortordningen. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 1494 af 23. december 2014 om ændring af færdselsloven (Letbaner) ([L 30 af 8. oktober 2014](#)).

5.2. Særlige situationer vedrørende klippekortordningen

5.2.1. Flere ensartede overtrædelser begået i samme kørselsforløb

Der kan rejses spørgsmål om, hvordan sager med flere ensartede overtrædelser - f.eks. flere hastighedsovertrædelser - begået i samme kørselsforløb inden for meget kort tid skal afgøres i relation til antallet af sigtelser og dermed klip eller frakendelse af førerretten. Spørgsmålet opstår f.eks. i forbindelse med kontrol, der foretages af politiets såkaldte videobiler.

Efter Rigsadvokatens opfattelse bør der udvises en vis tilbageholdenhed med at rejse tiltale for den samme overtrædelsestype, når overtrædelser i realiteten begås ved samme handling, som f.eks. flere hastighedsovertrædelser, der måles umiddelbart efter hinanden på samme - meget korte - strækning.

Der kan fra retspraksis henvises til U 2007.1410V, som vedrørte spørgsmålet om tre kliprelevante overtrædelser begået i samme kørselsforløb, herunder overtrædelse af henholdsvis færdselslovens § 21, stk. 2, nr. 1, og § 23, stk. 1, nr. 3, vedrørende overhaling. Byretten frakendte tiltalte førerretten betinget, jf. færdselslovens § 125, stk. 1, 2 og 3. Landsretten fandt imidlertid ikke, at der var grundlag for en betinget frakendelse af førerretten og udtalte i den forbindelse, at overtrædelser af § 23, stk. 1, nr. 3, skyldtes, at oversigten foran eller på en uoverskuelig bakke var begrænset. Efter bevisførelsen kunne det ikke lægges til grund, at tiltalte først foretog overhalingen efter, at en modkørende bil viste sig. Det var herefter ikke påvist, hvilken anden udsynshindring eller omstændighed end den uoverskuelige bakke, der kunne begrunde overtrædelser af § 21, stk. 2, nr. 1, og en sådan omstændighed var heller ikke nævnt i tiltalen. Landsretten lagde på den baggrund til grund, at tiltalte ikke havde sikret sig, at overhalingen kunne ske uden fare netop ved at foretage overhalingen på bakken, og at der derfor var tale om en overtrædelse af flere bestemmelser ved samme forhold (sammenstødstilfælde), således at overtrædelser af § 21, stk. 2, nr. 1, og § 23, stk. 1, nr. 3, kun kunne medføre et klip.

Omvendt kan der forekomme tilfælde, hvor der vil være grundlag for sigtelse for flere ensartede overtrædelser i samme kørselsforløb, som f.eks. flere hastighedsovertrædelser i et kørselsforløb, hvor omgivelserne eller vejforholdene

ændrer sig væsentligt, således at bilisten f.eks. først overtræder hastigheden uden for tættere bebygget område og herefter fortsætter med en betydelig overtrædelse af hastighedsgrænsen efter at være kørt ind i tættere bebygget område, og hvor kørselens grovhed tilsiger, at der bør rejses sigtelse for samtlige overtrædelser.

Der kan fra retspraksis henvises til U 2009.2869Ø, som vedrørte tre kliprelevante overtrædelser begået i samme kørselsforløb, herunder to på hinanden følgende overtrædelser af færdselslovens § 15, stk. 3, om for tæt kørsel, hvoraf den sidste overtrædelse blev begået over en ca. 2.500 meter lang strækning. Landsretten frakendte tiltalte førerretten betinget, jf. færdselslovens § 125, stk. 2, nr. 1 og 2, jf. stk. 4 og udtalte med henvisning til forarbejderne til § 125, stk. 2, at hver enkelt forseelse bør udløse et "klip", selv om forseelserne er begået under ét kørselsforløb eller i samme situation, hvorfor førerretten i den konkrete situation skulle frakendes betinget.

Der kan i øvrigt henvises til forarbejderne til lov nr. 267 af 21. april 2004 ([L 98 af 26. november 2003, de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.1. og 2.2.2.2.](#)).

5.2.2. Overtrædelse af færdselsloven begået efter en betinget frakendelse af førerretten i medfør af § 125, stk. 2

I forarbejderne til lov nr. 267 af 21. april 2004 ([L 98 af 26. november 2003, de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.2.](#)), er der givet en række anvisninger for betydningen af en fjerde overtrædelse af færdselsloven, som begås efter, at der er sket betinget frakendelse af førerretten som følge af klippekortordningen, jf. § 125, stk. 2.

Der kan opstilles følgende situationer:

- 1) Er den fjerde overtrædelse af færdselsloven ikke omfattet af klippekortordningen (f.eks. en hastighedsoverskridelse på 15 pct.), vil overtrædelsen alene blive straffet med bøde efter de gældende regler.
- 2) Er den fjerde overtrædelse omfattet af klippekortordningen (f.eks. en hastighedsoverskridelse på mere end 30 pct.), vil overtrædelsen udløse et klip. Dette klip tæller som det første klip i en ny tre-årig periode, der regnes fra gerningstidspunktet.
- 3) Er den fjerde overtrædelse så grov, at den i sig selv medfører en betinget frakendelse af førerretten (f.eks. en hastighedsoverskridelse på 75 pct.), vil overtrædelsen medføre en ny frakendelse, men der pålægges ikke et klip. Er overtrædelsen begået i prøvetiden for den betingede frakendelse, som de tre første overtrædelser har medført, vil den fjerde overtrædelse efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 8, medføre en ubetinget frakendelse af førerretten.

4) Har den fjerde overtrædelse en sådan karakter, at den i sig selv medfører en ubetinget frakendelse efter de gældende regler (f.eks. forsætlig forvoldelse af skade på andres person), bliver der også i dette tilfælde tale om en ubetinget frakendelse, men der pålægges ikke et klip. Ved fastsættelse af perioden for den ubetingede frakendelse, skal det tillægges betydning, at den pågældende tidligere er frakendt førerretten betinget.

De samme retningslinjer må antages at gælde ved overtrædelser begået efter, at der er pålagt kørselsforbud i medfør af færdselslovens § 127, jf. § 125, stk. 3, jf. stk. 2.

5.2.3. Samtidig pådømmelse af fire til seks overtrædelser af færdselsloven som er omfattet af klippekortordningen

I tilfælde, hvor der foreligger samtidig pådømmelse af fire eller fem kliprelevante overtrædelser, udløser de tre første overtrædelser tre klip, der medfører en betinget frakendelse, mens den fjerde og femte overtrædelse udløser to klip, der tælles med som de første klip i en ny tre-årig periode, der regnes fra gerningstidspunktet for det fjerde klip. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 267 af 21. april 2004 ([L 98 af 26. november 2003, de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.2.](#)).

Det fremgår endvidere af pkt. 2.2.2.2. i de almindelige bemærkninger, at der skal ske ubetinget frakendelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 5 (nu § 126, stk. 1, nr. 7), hvis der foreligger seks kliprelevante overtrædelser til samtidig pådømmelse, eller hvis der foreligger ét forhold, der i sig selv vil medføre en betinget frakendelse, og tre kliprelevante forhold til samtidig pådømmelse.

Tilsvarende må antages at gælde for førere, der inden for de tre første år efter førstegangserhvervelse af førerret overtræder flere kliprelevante bestemmelser, som foreligger til samtidig pådømmelse. De to første overtrædelser udløser således to klip, der medfører et kørselsforbud, mens den tredje overtrædelse udløser et klip, der tæller som det første klip i en ny tre-årig periode. Endvidere medfører fire kliprelevante overtrædelser til samtidig pådømmelse en ubetinget frakendelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 7.

5.3. Samspillet mellem klippekortordningen og reglerne om frakendelse af førerretten

Klippekortordningen er et supplement til det eksisterende frakendelsessystem i færdselsloven. Der kan derfor opstå spørgsmål om samspillet mellem klippekortordningen og de gældende regler om betinget og ubetinget frakendelse af førerretten. På baggrund af forarbejderne til lov nr. 267 af 21. april 2004 ([L 98 af 26.](#)

[november 2003, de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.4.](#)), kan følgende eksempler nævnes:

Eksempel 1:

Føreren har begået to overtrædelser, der medfører to klip som følge af klippekortordningen. Herefter begår føreren en overtrædelse, der i sig selv medfører en betinget frakendelse af førerretten.

Førerretten frakendes betinget uden hensyntagen til de to pålagte klip. De to pålagte klip bortfalder imidlertid ikke i anledning af frakendelsen. Hvis føreren således begår en tredje kliprelevant overtrædelse inden udløbet af prøvetiden for den betingede frakendelse, skal den betingede frakendelse efter klippekortordningen erstattes af en ubetinget frakendelse i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 8. Det forudsættes, at ingen af de pålagte klip er forældede.

Eksempel 2:

Føreren, der er førstegangserhverver, har begået en overtrædelse, der medfører et klip som følge af klippekortordningen. Herefter begår føreren en overtrædelse, der i sig selv medfører et kørselsforbud.

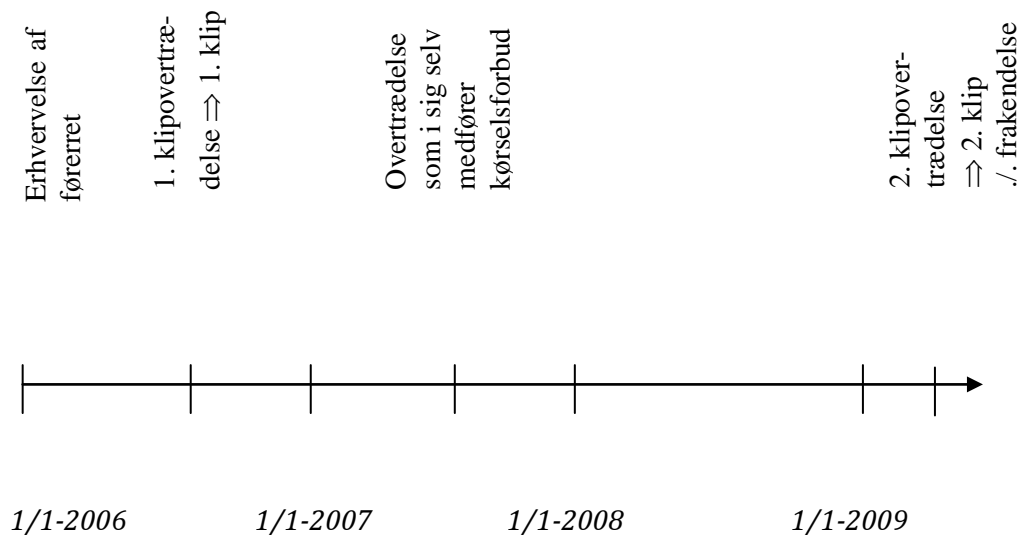
Føreren pålægges kørselsforbud uden hensyntagen til det pålagte klip. Det pålagte klip bortfalder imidlertid ikke som følge af kørselsforbudet. Hvis føreren begår en anden kliprelevant overtrædelse inden tre år efter pålæggelse af kørselsforbuddet, skal kørselsforbuddet efter klippekortordningen erstattes af en ubetinget frakendelse i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 9.

Det forudsættes, at ingen af de pålagte klip er forældede, og at den anden kliprelevante overtrædelse er begået inden tre år efter førstegangserhvervelsen som illustreret nedenfor. Det forudsættes endvidere, at førerretten ikke er gengivet efter kørselsforbuddet, da føreren i så fald ikke længere er førstegangserhverver.

Hvis den anden kliprelevante overtrædelse er begået mere end tre år efter førstegangserhvervelsen, vil overtrædelsen ikke udløse en ubetinget frakendelse af

førerretten. Dette skyldes, at føreren ikke længere betragtes som førstegangserhverver, og at der derfor kræves tre klip, før frakendelse kan komme på tale, jf. § 125, stk. 2. Se illustration her:

Om begrebet førstegangserhverver henvises til afsnittet om frakendelse af førerretten (RM 4/2000).

Eksempel 3:

Føreren har begået to overtrædelser, der medfører to klip som følge af klippekortordningen. Herefter begår føreren en overtrædelse, der i sig selv medfører en ubetinget frakendelse af førerretten.

Førerretten frakendes føreren ubetinget uden hensyntagen til de to pålagte klip. De to pålagte klip bortfalder imidlertid ikke i anledning af frakendelsen. Hvis føreren herefter begår en tredje kliprelevant overtrædelse, skal den betingede frakendelse efter klippekortordningen erstattes af en ubetinget frakendelse i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 10. Det forudsættes, at de tre klip er begået inden for en tre-årig periode.

Eksempel 4:

Føreren har begået en overtrædelse, der i sig selv har medført en betinget frakendelse af førerretten. Herefter begår føreren inden udløbet af prøvetiden to overtrædelser, der medfører to klip som følge af klippekortordningen.

Gentagelsesvirkningen indtræder først på det tidspunkt, hvor et eventuelt tredje frakendelsesudløsende klip pålægges. Hvis føreren i dette tilfælde begår en overtrædelse, der udløser et klip, vil det således medføre en ubetinget frakendelse af førerretten, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 8, hvis den tredje lovovertrædelse er begået i prøvetiden for den betingede frakendelse og inden tre år efter de to første klip.

Eksempel 5:

Føreren har begået en overtrædelse, der i sig selv har medført en ubetinget frakendelse af førerretten. Herefter begår føreren inden fem år efter udløbet af frakendelsestiden to overtrædelser, der medfører to klip som følge af klippekortsystemet.

Gentagelsesvirkningen indtræder ligesom i eksempel 4 først på det tidspunkt, hvor et eventuelt tredje frakendelsesudløsende klip pålægges inden for treårsperioden. Hvis føreren inden 5 år efter frakendelsestidens udløb begår en overtrædelse, der udløser et klip, vil det således medføre en ubetinget frakendelse af førerretten, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 10.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Lov nr. 267 af 21. april 2004 ([L 98 af 26. november 2003](#))

Lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#))

Lov nr. 514 af 6. juni 2007 ([L 71 af 15. november 2006](#))

Lov nr. 1494 af 23. december 2014 om ændring af færdselsloven (Letbaner) ([L 30 af 8. oktober 2014](#))

Bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister

Færdsel - Konfiskation (færdselslovens § 133 a)

RM 4/2000 - revideret 19. februar 2015

Indholdsfortegnelse

1. [Overblik og tjekliste](#)
2. [Politiets efterforskning og sagsbehandling](#)
3. [Forberedelse](#)
4. [Jura](#)
  - 4.1. [Hvilke køretøjer kan konfiskeres](#)
5. [Straf og andre retsfølger](#)
  - 5.1. [Fakultativ konfiskation \(§ 133 a, stk. 1\)](#)
  - 5.2. [Obligatorisk konfiskation af køretøjer \(§ 133 a, stk. 2-6\)](#)
    - 5.2.1. [Obligatorisk konfiskation ved tre overtrædelser inden for tre år \(§ 133 a, stk. 3 og 6\)](#)
    - 5.2.2. [Obligatorisk konfiskation på grund af spirituskørsel eller kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet mv. \(§ 133 a, stk. 2, 4 og 5\)](#)
    - 5.2.3. [Fravigelse af reglerne om obligatorisk konfiskation](#)
  - 5.3. [Konfiskation af lille knallert \(§ 133 a, stk.2 og stk. 7-10\)](#)
    - 5.3.1. [Obligatorisk konfiskation ved tre overtrædelser inden for tre år \(§ 133 a, stk. 7 og 10\)](#)

- 5.3.2. [Obligatorisk konfiskation på grund af spirituskørsel eller kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet mv. \(§ 133 a, stk. 2, 8 og 9\)](#)
- 5.4. [Konfiskation af ulovlige og konstruktivt ændrede knallerter \(§ 133 a, stk. 13\)](#)
- 5.5. [Særligt vedrørende konfiskation af pocketbikes](#)
- 6. [*Efter dom*](#)
- 7. [Love og forarbejder](#)

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

I færdselslovens § 133 a, stk. 1, er der fastsat regler om fakultativ konfiskation af motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort.

I færdselslovens § 133 a, stk. 2-6, er der fastsat bestemmelser om obligatorisk konfiskation i en række tilfælde.

Færdselslovens § 133 a, stk. 2 og 7-10, vedrører konfiskation af lille knallert. § 133 a, stk. 13, fastslår, at der skal ske konfiskation af en knallert, der er konstruktivt ændret eller som er i en sådan ulovlig stand, at den kan overskride de fastsatte maksimale hastigheder.

Efter § 133 a, stk. 12, kan bestemmelserne i § 133 a, stk. 2-10, om obligatorisk konfiskation, undtagelsesvis fraviges, hvis særlige grunde taler derfor.

Ved siden af færdselslovens § 133 a gælder straffelovens almindelige regler om konfiskation, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 14.

Rigsadvokaten udfærdigede i juli 2009 en redegørelse om konfiskation af motordrevne køretøjer efter færdselslovens § 133 a og udarbejdede i den forbindelse en domssamling, som indeholder en gennemgang af 136 domme om konfiskation. Redegørelsen og domssamlingen er tilgængelige på AnklagerNet.

4.1. Hvilke køretøjer kan konfiskeres

Som udgangspunkt er det køretøjet, der blev anvendt ved overtrædelsen, som kan/skal konfiskeres. Dette gælder både ved fakultativ og obligatorisk konfiskation.

Det er imidlertid også muligt at konfiskere et køretøj, som føreren ejer, men som ikke er anvendt i forbindelse med overtrædelsen, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 1, 2. pkt., og § 133 a, stk. 11. Formålet hermed er at sikre, at der ikke sker omgåelse af konfiskationsreglerne ved f.eks. at bytte køretøj med en anden, så kørslen ikke foretages i eget køretøj. Endvidere er en sådan konfiskation velbegrundet ud fra hensynet til at forebygge yderligere lovovertrædelser, idet risikoen for nye

overtrædelser ikke mindskes, hvis den pågældende fortsat beholder sit køretøj. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 9.1.3.](#)).

Det fremgår ikke af de nævnte forarbejder, hvorledes man skal forholde sig, hvis den pågældende er ejer af flere køretøjer. I U 2009.1089V blev der imidlertid konfiskeret to varebiler, som tilhørte tiltalte, selv om køretøjerne ikke havde været anvendt i forbindelse med de pådømte forhold.

Konfiskation af køretøjer, der ejes af tredjemand, kan eventuelt ske efter straffelovens regler om konfiskation, der gælder ved siden af reglen i færdselslovens § 133 a, jf. § 133 a, stk. 14.

Efter straffelovens § 76, stk. 2, kan konfiskation ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelsen, og hos den, på hvis vegne den pågældende har handlet. Det følger heraf, at konfiskation af et motordrevet køretøj i medfør af færdselslovens § 133 a, som udgangspunkt ikke kan ske, hvis den pågældende ikke selv ejer køretøjet.

Det følger dog af straffelovens § 77 a, stk. 1, 1. pkt., at genstande, som på grund af deres beskaffenhed i forbindelse med andre foreliggende omstændigheder må befrygtes at ville blive brugt ved en strafbar handling, kan konfiskeres, for så vidt det er påkrævet for at forebygge den strafbare handling. Konfiskation efter denne bestemmelse kan således ske, uanset om en forbrydelse er begået og uanset ejerforholdet til genstanden.

Østre Landsret har ved kendelse af 26. december 1993 (refereret i Anklagemyndighedens Årsberetning 1993, s. 91 f.) under henvisning til straffelovens § 77 a beslaglagt en bil, der tilhørte den sigtedes samlever. Den pågældende var sigtet for fem kørsler i samleverens vogn i løbet af en uge, heraf to spirituskørsler. Byretten lagde til grund, at samleveren måtte anses som rette ejer af bilen, men lagde vægt på, at tiltalte var straffet ni gange for spirituskørsel og i den aktuelle sag havde tilstået tre spirituskørsler. Personbilen måtte derfor frygtes at ville blive brugt til yderligere overtrædelser af færdselslovens § 53, stk. 1, hvorfor den blev beslaglagt med henblik på senere konfiskation. Landsretten stadfæstede byrettens kendelse.

Der kan endvidere bl.a. henvises til dom nr. 1.1.48. (konfiskation af samlevers bil) og dom nr. 1.2.5. (konfiskation af bil i sameje) i domssamlingen til Rigsadvokatens redegørelse om konfiskation af motordrevne køretøjer efter færdselslovens § 133 a. Desuden kan nævnes U 2006.1364Ø og U 2007.301Ø, hvor der skete konfiskation af biler, som de tiltalte ejede i sameje med deres hustruer.

Det må efter Rigsadvokatens opfattelse bero på en konkret vurdering, om der i sager, hvor det anvendte køretøj ejes af tredjemand, kan ske konfiskation af køretøjet i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 1-10, jf. straffelovens § 77 a. Ved denne vurdering må det efter Rigsadvokatens opfattelse bl.a. tillægges vægt, i hvilket omfang den tiltalte har anvendt køretøjet til færdselslovovertrædelser, om tredjemand er klar over og har accepteret, at tiltalte anvender køretøjet, og om tiltalte fortsat vil have mulighed for at råde over køretøjet.

Når der er tale om køretøjer i sameje, må der efter Rigsadvokatens opfattelse være en formodning for, at tiltalte kan råde over køretøjet.

Straffelovens regler om værdikonfiskation, om hos hvem der kan ske konfiskation, og om konfiskationens retsvirkning ved særlig sikrede rettigheder finder også anvendelse ved konfiskation efter færdselslovens § 133 a. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 278 af 8. maj 1991 ([L 51 af 17. januar 1991](#)).

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Fakultativ konfiskation (§ 133 a, stk. 1)

Det følger af færdselslovens § 133 a, stk. 1, at der ved grove overtrædelser af færdselsloven, eller hvor føreren flere gange har gjort sig skyldig i overtrædelse af færdselsloven, kan ske konfiskation af det ved overtrædelsen anvendte motordrevne køretøj, hvortil der kræves kørekort, hvis det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven. Under tilsvarende betingelser kan der ske konfiskation af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, der ejes af den person, der har foretaget overtrædelsen, selv om køretøjet ikke er anvendt ved overtrædelsen.

Ifølge forarbejderne til bestemmelsen har hensigten navnlig været, at konfiskation skal kunne ske ved følgende typer af færdselslovsovertrædelser:

- **Grove eller gentagne tilfælde af spirituskørsel, herunder også enkeltstående tilfælde, hvor forholdet er udtryk for en særlig hensynsløs tilsidesættelse af færdselssikkerheden**
- **Gentagne kørsler i frakendelsestiden, der viser en manglende respekt for førerrettens frakendelse, uden at antallet af kørsler tilnærmelsesvis nærmer sig 8-10 kørsler i frakendelsestiden**
- **Gentagne kørsler uden nogensinde at have erhvervet kørekort**
- **Andre grove færdselslovsovertrædelser, f.eks. hensynsløs kørsel**

Der henvises til lov nr. 278 af 8. maj 1991 ([L 51 af 17. januar 1991, de almindelige bemærkninger pkt. 3](#)) og lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 9.1.2.](#)).

Anklagemyndigheden bør på denne baggrund overveje at nedlægge påstand om konfiskation i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 1, i alle sager om grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven.

Dette indebærer, at anklagemyndigheden navnlig i sager om uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelser af færdselslovens § 54 og/eller særlig hensynsløs kørsel under henvisning til grovhedskriteriet skal overveje, om betingelserne for konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 1, er opfyldt.

Det bemærkes i den forbindelse, at det i forarbejderne til lov nr. 278 af 8. maj 1991 ([L 51 af 17. januar 1991](#)) er forudsat, at der i sådanne grove sager også i enkeltstående tilfælde kan være grundlag for konfiskation. Det kan således under henvisning til forholdets grove karakter, herunder særligt den pågældendes manglende forståelse for væsentlige færdselsregler og færdselssikkerheden, være påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven, at køretøjet konfiskeres.

Det er endvidere Rigsadvokatens opfattelse, at anklagemyndigheden i alle gentagelsestilfælde skal overveje, om der er grundlag for konfiskation.

Opmærksomheden henledes på, at bestemmelsens gentagelsesbegreb blev ændret ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.4.2.1.](#)), således at det afviger fra strafferettens almindelige gentagelsesbegreb. Formålet med ændringen var at udvide adgangen til konfiskation i gentagelsestilfælde, hvor der ikke foreligger en mellemliggende dom. Hvis en konfiskation må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser, vil der være grundlag for at nedlægge påstand herom i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 1, når flere overtrædelser er til samtidig pådømmelse, uanset at føreren ikke er tidligere straffet.

Det bemærkes, at der tillige er mulighed for at konfiskere lille knallert efter bestemmelsen i § 133 a, stk. 1. Konfiskation af lille knallert efter denne bestemmelse vil i tilfælde af gentagne overtrædelser af færdselsloven kunne ske, selvom de tidligere overtrædelser ikke er begået med lille knallert, men eksempelvis med bil, motorcykel eller stor knallert. Der henvises i den forbindelse til forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.3.3.](#)).

5.2. Obligatorisk konfiskation af køretøjer (§ 133 a, stk. 2-6)

5.2.1. Obligatorisk konfiskation ved tre overtrædelser inden for tre år (§ 133 a, stk. 3 og 6)

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 3, skal der ske konfiskation, hvis ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1-6, 11 eller 12, og den pågældende to gange tidligere inden for de seneste tre år, før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold, der efter § 126, stk. 1, nr. 1-6, 11 eller 12, har medført eller medfører ubetinget frakendelse af førerretten, eller som er nævnt i stk. 6, nr. 1 (§ 56, stk. 1, 1. pkt., § 62, stk. 1, eller § 117 a, om kørsel uden kørekort og kørsel i frakendelsestiden).

Bestemmelsen i § 133 a, stk. 3, blev indsat i færdselsloven ved lov nr. 716 af 25. juni 2010. Det er underordnet, om der er tale om tre tilfælde af samme type overtrædelse, der kan begrunde en frakendelse, eller om forseelserne er af forskellig karakter. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.4.2.2.](#)).

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at konfiskationsbestemmelsens gentagelsesbegreb ikke skal forstås på samme måde som det sædvanlige gentagelsesbegreb i straffelovens § 84, stk. 1, idet der skal ske konfiskation, uanset om forholdene er til samtidig pådømmelse, eller om der foreligger mellemliggende afgørelser.

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 6, skal der ligeledes ske konfiskation, hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 56, stk. 1, 1. pkt., § 62, stk. 1, eller § 117 a (om kørsel uden kørekort og kørsel i frakendelsestiden), og den pågældende to gange tidligere, inden for de seneste tre år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 56, stk. 1, 1. pkt., § 62, stk. 1, eller § 117 a, eller forhold som nævnt i stk. 3, nr. 1 (forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1-6, 11 eller 12).

§ 133 a, stk. 6 (tidligere stk. 4), blev i sin oprindelige form indsat i færdselsloven ved lov nr. 184 af 8. marts 2011. Formålet med bestemmelsen er at tillægge kørsel uden kørekort og kørsel i frakendelsestiden samme betydning i konfiskationsretlig henseende som overtrædelser, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1-6, 11 eller 12. Det fremgår af forarbejderne til lovændringen ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.](#)).

Det er ifølge forarbejderne underordnet, om der er tale om tre tilfælde af samme type overtrædelse, eller om forseelserne er af forskellig karakter, ligesom det er hensigten, at konfiskation skal ske, uanset om de begåede forhold er til samtidig pådømmelse, eller om der foreligger mellemliggende afgørelser. Derimod er det ikke hensigten, at flere overtrædelser begået under ét og samme kørselsforløb skal kunne føre til obligatorisk konfiskation. Det er således forudsat, at de tre overtrædelser, der giver anledning til obligatorisk konfiskation, skal være begået i forbindelse med tre forskellige kørselsforløb.

Særligt for så vidt angår kørsel uden kørekort forudsættes konfiskationsbestemmelsen ifølge forarbejderne anvendt i forhold til overtrædelser, der består i, at føreren kører uden at have nogen førerret på det omhandlede tidspunkt, f.eks. hvor føreren aldrig har erhvervet kørekort, ikke har generhvervet førerretten efter udløbet af en frakendelse, kører i strid med et kørselsforbud eller kører på trods af, at førerretten er administrativt inddraget af politiet, f.eks. på grund af helbredsmæssige forhold. Medmindre særlige grunde undtagelsesvis taler for at undlade konfiskation, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 12, forudsættes bestemmelsen også anvendt i de tilfælde, hvor personen uden førerret på gerningstidspunktet var i gang med at tage kørekort. Omvendt forudsættes bestemmelsen ikke at skulle anvendes på den type af overtrædelser, der består i, at en fører har kørekort til en kategori, men kører i et køretøj, der hører til en anden kategori, eller tilfælde hvor en udlænding kører her i landet i strid med reglerne om ombytning af udenlandsk kørekort til dansk kørekort mv.

5.2.2. Obligatorisk konfiskation på grund af spirituskørsel eller kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet mv. (§ 133 a, stk. 2, 4 og 5)

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, skal der ske konfiskation i førstegangstilfælde, hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en alkoholkoncentration i blodet under eller efter kørslen over 2,00 promille eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften under eller efter kørslen over 1,00 mg pr. liter luft.

Bestemmelsen blev indsat i færdselslovens ved lov nr. 457 af 14. maj 2014 og finder anvendelse for forhold begået den 1. juli 2014 eller senere.

Færdselslovens § 133 a, stk. 11, vil finde anvendelse ved obligatorisk konfiskation efter § 133 a, stk. 2, således at konfiskation skal ske, uanset at det pågældende køretøj ikke er anvendt ved overtrædelsen. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen ([L 113 af 15. januar 2014, de specielle bemærkninger til nr. 20](#)).

Bestemmelsen finder også anvendelse i forhold til konfiskation af lille knallert, jf. udtrykket "køretøj", jf. herved definitionen i færdselslovens § 2, nr. 13. Det fremgår af forarbejderne til loven ([L 113 af 15. januar 2014, de specielle bemærkninger til nr. 20](#)).

Det følger endvidere af færdselslovens [§ 133 a, stk. 4](#), at der skal ske konfiskation, hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1 eller 2 (spirituskørsel og § 54-kørsel), og den pågældende tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, der har medført betinget frakendelse af førerretten efter § 125, stk. 1, nr. 8 eller 9, eller § 126, stk. 2.

§ 133 a, stk. 4 (tidligere stk. 3), blev i sin oprindelige form indsat ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 7 af 23. februar 2005](#)). Bestemmelsen blev senere ændret ved lov nr. 524 af 6. juni 2007 ([L 180 af 14. marts 2007](#)), hvor bl.a. overtrædelser af § 54, stk. 2, under skærpende omstændigheder, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten, blev omfattet, og ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 26. marts 2010](#)), hvor bestemmelsen blev yderligere skærpet. Ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010](#)), blev overtrædelser af § 54, stk. 1, 1. pkt., der har medført ubetinget frakendelse, også omfattet af bestemmelsen. Bestemmelsen blev yderligere skærpet ved lov nr. 457 af 14. maj 2014 ([L 113 af 15. januar 2014](#)), hvorefter det blev tilstrækkeligt, at den tidligere spirituskørsel eller § 54-kørsel havde medført betinget frakendelse af førerretten.

Senest er bestemmelsen ændret ved lov nr. 154 af 18. februar 2015, hvorefter konfiskation nu også skal ske i de tilfælde, hvor den tidligere spirituskørsel eller § 54-kørsel er indgået ved en afgørelse om ubetinget frakendelse af førerretten i medfør af § 126, stk. 1, nr. 7-10. Dette gælder, hvor det nye forhold er begået 20. februar 2015 eller senere.

Da det er en forudsætning for obligatorisk konfiskation efter stk. 4, at det første forhold har givet anledning til en betinget frakendelse eller er indgået ved en afgørelse om ubetinget frakendelse, inden det andet forhold begås, vil to forhold til samtidig pådømmelse ikke i sig selv kunne give anledning til obligatorisk konfiskation efter § 133 a, stk. 4. Det har til gengæld ingen betydning, om der er tale om samme type overtrædelser eller forskellige overtrædelser, idet overtrædelserne har indbyrdes gentagelsesvirkning. Det følger af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 ([L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.4.2.2](#)), forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 ([L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.2.2](#)), forarbejderne til lov nr. 457 af 14. maj 2014 ([L 113 af 15. januar 2014, de](#)

[specielle bemærkninger til nr. 22](#)) og forarbejderne til lov nr. 154 af 18. februar 2015 ([L 69 af 13. november 2014](#)).

Efter færdselslovens [§ 133 a, stk. 5](#), skal der ligeledes ske konfiskation, hvis ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1 eller 2 (spirituskørsel og § 54-kørsel), og den pågældende tidligere, inden for de seneste 5 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold som nævnt i nr. 1, der har medført ubetinget frakendelse. Bestemmelsen indebærer i forhold til stk. 4, at gentagelsesvirkningen udvides til 5 år, hvis den tidligere frakendelse var ubetinget.

Bestemmelsen er ændret ved lov nr. 154 af 18. februar 2015, hvorefter konfiskation nu også skal ske, hvis den pågældende tidligere har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 8 eller 9, og som til samtidig pådømmelse har medført ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 7. Dette gælder, hvor det nye forhold er begået 20. februar 2015 eller senere.

5.2.3. Fravigelse af reglerne om obligatorisk konfiskation

Efter færdselslovens [§ 133 a, stk. 12](#), kan reglerne om obligatorisk konfiskation fraviges, når særlige grunde undtagelsesvis taler herfor. Det følger af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 ([L 148 af 15. december 2004](#)), at der navnlig vil være grundlag for at fravige reglen om obligatorisk konfiskation, hvor eksempelvis ganske særlige familiemæssige eller sociale forhold vil bevirke, at konfiskation i det konkrete tilfælde vil have uforholdsmæssigt indgribende betydning for den pågældende. Det forhold, at man efterfølgende har generhvervet kørekortet udgør ikke alene sådanne særlige grunde, at reglerne om obligatorisk konfiskation kan fraviges, se f.eks. AM2013.08.23Ø.

5.3. Konfiskation af lille knallert (§ 133 a, stk. 2 og stk. 7-10)

Reglerne om obligatorisk konfiskation af lille knallert følger af færdselslovens § 133 a, stk. 7-10. Der er ligeledes mulighed for at konfiskere lille knallert efter bestemmelsen i færdselslovens § 133 a, stk. 1, om fakultativ konfiskation og bestemmelsen i § 133 a, stk. 2, om obligatorisk konfiskation. Se ovenfor [pkt. 5.1](#) og [pkt. 5.2.2](#).

Reglerne om obligatorisk konfiskation af lille knallert svarer i det væsentlige til reglerne om obligatorisk konfiskation af bil, motorcykel, stor knallert mv.

Bestemmelsen i færdselslovens § 133 a, stk. 12, om fravigelse af kravet om obligatorisk konfiskation finder også anvendelse på obligatorisk konfiskation af lille knallert efter § 133 a, stk. 7-10.

5.3.1. Obligatorisk konfiskation ved tre overtrædelser indenfor tre år (§ 133 a, stk. 7 og 10)

Efter færdselslovens [§ 133 a, stk. 7](#), skal der ske konfiskation af en lille knallert, hvis ejeren af en lille knallert har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1-4, og den pågældende to gange tidligere inden for de seneste tre år, før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold, der efter § 129, stk. 3, nr. 1-4, har medført eller medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, eller som er nævnt i stk. 10, nr. 1 (§ 63, stk. 1, 1. pkt., eller § 117 c, stk. 1, 2. pkt., om kørsel uden kørekort og kørsel i frakendelsestiden).

Det er underordnet, om der er tale om tre tilfælde af samme type overtrædelse, der kan begrunde en frakendelse, eller om forseelserne er af forskellig karakter. Det følger af forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.3.3.](#)).

Det følger også af disse forarbejder, at konfiskationsbestemmelsens gentagelsesbegreb ikke skal forstås på samme måde som det sædvanlige gentagelsesbegreb i straffelovens § 84, stk. 1, idet der skal ske konfiskation, uanset om forholdene er til samtidig pådømmelse, eller om der foreligger mellemliggende afgørelser.

Efter færdselslovens [§ 133 a, stk. 10](#), skal der ligeledes ske konfiskation, hvis ejeren af en lille knallert har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 63, stk. 1, 1. pkt., eller § 117 c, stk. 1, 2. pkt. (om kørsel uden kørekort og kørsel i frakendelsestiden), og den pågældende to gange tidligere, inden for de seneste tre år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 63, stk. 1, 1. pkt., eller § 117 c, stk. 1, 2. pkt., eller forhold som nævnt i stk. 7, nr. 1 (forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1-4).

Bestemmelsen skal anvendes, hvor føreren aldrig har erhvervet kørekort, hvor retten til at føre lille knallert er administrativt inddraget af politiet, eller hvor føreren er frakendt retten til at føre lille knallert. Bestemmelsen vil også finde anvendelse, hvor en person under 18 år på gerningstidspunktet er i gang med at tage kørekort til lille knallert. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)).

Det fremgår endvidere af de ovenfor nævnte forarbejder, at § 133 a, stk. 10, indebærer, at kørsel uden kørekort eller kørsel i frakendelsestiden i konfiskationsretlig henseende skal tillægges samme betydning som overtrædelser, der medfører en ubetinget

frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1-4. Det er således hensigten, at overtrædelserne i relation til spørgsmålet om konfiskation skal have fuldstændig indbyrdes gentagelsesvirkning.

5.3.2. Obligatorisk konfiskation på grund af spirituskørsel eller kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet mv. (§ 133 a, stk. 2, 8 og 9)

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, skal der ske konfiskation i førstegangstilfælde, hvis ejeren af et køretøj (herunder lille knallert) har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en alkoholkoncentration i blodet under eller efter kørslen over 2,00 promille eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften under eller efter kørslen over 1,00 mg pr. liter luft.

Bestemmelsen blev indsat i færdselslovens ved lov nr. 457 af 14. maj 2014 og finder anvendelse for forhold begået den 1. juli 2014 eller senere. Der henvises til [pkt. 5.2.2.](#)

Det følger endvidere af færdselslovens § 133 a, stk. 8, at der skal ske konfiskation af en lille knallert, hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1 eller 2 (spirituskørsel og § 54-kørsel), og den pågældende tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, der har medført betinget frakendelse af førerretten efter § 129, stk. 1, nr. 4 eller 5, eller § 129, stk. 5.

Bestemmelsen i stk. 8 (tidligere stk. 6) blev skærpet ved lov nr. 457 af 14. maj 2014, hvorefter det blev tilstrækkeligt, at den tidligere spirituskørsel eller § 54-kørsel havde medført betinget frakendelse af førerretten efter de nævnte bestemmelser, ligesom gentagelsesvirkningen blev udvidet fra 2 til 3 år. Ændringerne trådte i kraft den 1. juli 2014.

Bestemmelsen er endvidere ændret ved lov nr. 154 af 18. februar 2015, hvorefter konfiskation nu også skal ske i de tilfælde, hvor den tidligere spirituskørsel eller § 54-kørsel er indgået ved en afgørelse om ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert i medfør af § 129, stk. 3, nr. 5-7. Dette gælder, hvor det nye forhold er begået den 2. marts 2015 eller senere.

Da det er en forudsætning for obligatorisk konfiskation efter stk. 8, at det første forhold har givet anledning til en betinget frakendelse eller er indgået ved en afgørelse om ubetinget frakendelse, inden det andet forhold begås, vil to forhold til samtidig pådømmelse ikke i sig selv kunne give anledning til obligatorisk konfiskation efter

denne regel. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 ([L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til bestemmelsen](#)) og forarbejderne til lov nr. 154 af 18. februar 2015 ([L 69 af 13. november 2014](#) og [Retsudvalgets Betænkning af 29. januar 2015, ændringsforslag nr. 2 og 3](#)).

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 9, skal der ligeledes ske konfiskation, hvis ejeren af en lille knallert har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1 og 2 (spirituskørsel og § 54-kørsel), og den pågældende tidligere, inden for de seneste 5 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold som nævnt i nr. 1, der har medført ubetinget frakendelse. Bestemmelsen indebærer i forhold til stk. 8, at gentagelsesvirkningen udvides til 5 år, hvis den tidligere frakendelse var ubetinget.

Bestemmelsen i færdselslovens § 133 a, stk. 9, blev indsat ved lov nr. 457 af 14. maj 2014 og trådte i kraft 1. juli 2014.

Bestemmelsen er endvidere ændret ved lov nr. 154 af 18. februar 2015, hvorefter konfiskation nu også skal ske, hvis den pågældende tidligere har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af færdselslovens § 129, stk. 1, nr. 4 eller 5, og som til samtidig pådømmelse har medført ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 5. Dette gælder, hvor det nye forhold er begået den 2. marts 2015 eller senere.

5.4. Konfiskation af ulovlige og konstruktivt ændrede knallerter (§ 133 a, stk. 13)

Ifølge § 133 a, stk. 13, skal en knallert, som er konstruktivt ændret med henblik på hastighedsforøgelse, eller som er i en sådan ulovlig stand, at den, for så vidt angår lille knallert kan køre 43 km/t eller derover, og for så vidt angår stor knallert kan køre 64 km/t eller derover, konfiskeres, hvis ejeren (brugeren) af knallerten én gang tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i en tilsvarende overtrædelse af § 67, stk. 2. Konfiskation kan dog undlades, hvis særlige grunde taler derfor.

Det er således følgende overtrædelser, som medfører konfiskation af knallerten i andengangstilfælde:

- **når knallerten er konstruktivt ændret med henblik på hastighedsforøgelse, dvs. en overtrædelse af færdselslovens § 67, stk. 2, jf. § 28, stk. 2, i bekendtgørelse om køretøjers udstyr og indretning**

- **når knallerten er i en sådan ulovlig stand, at den kan køre 43 km/t eller derover (lille knallert) eller 64 km/t eller derover (stor knallert), dvs. en overtrædelse af færdselslovens § 67, stk. 2, jf. § 28, stk. 1, i bekendtgørelse om køretøjers udstyr og indretning.**

Det bemærkes, at hastighedsgrænseværdierne refererer til målinger foretaget ved rullefelt og eventuelt lasermålinger foretaget i overensstemmelse med retningslinjerne herfor, jf. afsnittet om køretøjers indretning (RM 4/2000), hvor overtrædelserne af færdselslovens § 67, stk. 2, jf. § 28, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om køretøjers udstyr og indretning er nærmere behandlet. Det betyder, at politiets andre hastighedsmålinger, hvor der (alene) er konstateret en overtrædelse af hastighedsgrænsen i færdselslovens § 43 a, ikke kan anvendes som grundlag for sager om konfiskation af knallerten.

Bestemmelsen blev indsat i færdselsloven ved lov nr. 491 af 17. juni 2008. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen ([L 96 af 12. marts 2008, de specielle bemærkninger](#)), at det er uden betydning for konfiskationsmuligheden, om førstegangsovertrædelsen har bestået i overtrædelse af § 28, stk. 1 eller 2, i bekendtgørelse om køretøjers udstyr og indretning, eller om overtrædelsen er begået med hensyn til en lille eller en stor knallert, herunder om den er begået med samme knallert.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at der også skal ske konfiskation af en ulovlig knallert, selv om det ikke er ejeren af knallerten, men en eventuel bruger der straffes - og tidligere er straffet - for den pågældende overtrædelse. Hvis ejeren (brugeren) har lånt knallerten ud, og knallerten er i ulovlig stand på udlånstidspunktet, er det ejeren (brugeren), som er ansvarlig for overtrædelsen af færdselslovens § 67, stk. 2, og konfiskation skal således ske, hvis ejeren (brugeren) tidligere har overtrådt § 67, stk. 2, med hensyn til en knallerts maksimale hastighed, og betingelserne for konfiskation i øvrigt er opfyldt.

For så vidt angår konstruktive ændringer bemærkes det, at det ikke er afgørende, om ejeren (brugeren) selv har foretaget ændringerne, eller om vedkommende f.eks. har fået en anden til at udføre arbejdet eller har købt en allerede konstruktivt ændret knallert i ond tro. Alle tilfælde, hvor ejeren ved eller burde vide, at knallerten er konstruktivt ændret, er omfattet af konfiskationsbestemmelsen. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 491 af 17. juni 2008 ([L 96 af 12. marts 2008, de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.](#)).

Gentagelsesvirkning indtræder, uanset om den tidligere afgørelse er en dom eller en udenretlig bødevedtagelse. Flere forhold begået inden for perioden skal også tillægges

gentagelsesvirkning efter bestemmelsen, selv om forholdene behandles ved domstolene under samme sag.

I tredjegangstilfælde og senere skal der ligeledes ske konfiskation, hvis betingelserne er opfyldt.

Konfiskation kan undlades, hvis særlige grunde taler derfor, jf. § 133 a, stk. 13, 2. pkt. Særlige grunde kan f.eks. foreligge, hvis det er godtgjort, at ejeren (brugeren) ikke har samtykket i knallertens benyttelse.

Der er ikke med § 133 a, stk. 13, tilsigtet nogen ændringer af retstilstanden vedrørende konfiskation af en knallerts enkelte dele i tilfælde, hvor der er foretaget konstruktive ændringer af knallerten, og hvor der ikke er grundlag for konfiskation af knallerten. Hvis politiet umiddelbart kan konstatere, at der er foretaget konstruktive ændringer af en knallert ved indsættelse af ulovlige dele, kan disse dele som hidtil konfiskeres efter straffelovens almindelige regler herom, jf. herved også færdselslovens § 133 a, stk. 14.

Der henvises i øvrigt til forarbejderne til lov nr. 491 af 17. juni 2008 ([L 96 af 12. marts 2008](#)), hvor der i de specielle bemærkninger til § 133 a, stk. 10 (nu stk. 13), er angivet flere eksempler på bestemmelsens anvendelse.

5.5. Særligt vedrørende konfiskation af pocketbikes

Pocketbikes kan være enten en knallert eller en motorcykel, men for de fleste pocketbikes gælder, at de på grund af deres indretning og udstyr ikke kan registreres, jf. færdselslovens § 72.

Der kan efter en konkret vurdering være grundlag for at påstå en ulovlig pocketbike konfiskeret. Påstanden om konfiskation bør i givet fald nedlægges i medfør af straffelovens § 75, stk. 2.

Som eksempler på praksis kan nævnes Tfk 2006.341V, hvor tiltalte havde kørt på en pocketbike (registreringspligtig knallert) på offentlig vej uden at have erhvervet kørekort, uden at have tegnet lovpligtig ansvarsforsikring, og uden at køretøjet var registreret. Der var endvidere mangler ved lygterne. Byretten tiltrådte anklagemyndighedens påstand om konfiskation i medfør af straffelovens § 75, stk. 2. Landsretten ophævede imidlertid konfiskationen, idet der blev lagt vægt på, at der alene var tale om en enkelt kørsel på offentlig vej, og at pocketbiken ville kunne anvendes i andre sammenhænge.

Endvidere kan nævnes U 2007.74V, hvor tiltalte havde ført pocketbike (motorcykel) ad offentlig vej, selv om køretøjet ikke var registreret, ikke forsynet med nummerplade, ikke var forsikret og ikke var forsynet med lygter. Endvidere havde tiltalte ikke kørekort og havde ikke anvendt styrthjelm. I byretten blev pocketbiken konfiskeret i medfør af straffelovens § 75, stk. 2. I landsretten blev konfiskation af pocketbiken i medfør af straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1, dog ikke anset for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Der kan endvidere henvises til U 1981.665H, hvor en tiltalt, der ikke havde førerbevis, på offentlig vej havde ført en motocross-motorcykel, der lovligt sælges til benyttelse på baner, men som ikke må anvendes på offentlig vej eller gade. Køretøjet blev konfiskeret, og tiltalte blev idømt en bøde. Højesteret udtalte, at anvendelsen af en motorcykel som den omhandlede til kørsel på almindelig vej måtte anses for forbundet med betydelig fare. Herefter fandtes køretøjet, der i øvrigt ikke lovligt ville kunne benyttes til transportformål, at burde konfiskeres i medfør af straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1.

Det tilføjes, at der kun vil være anledning til at nedlægge påstand om konfiskation i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 1, hvis der er tale om grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven. En enkelt kørsel med en pocketbike giver således som udgangspunkt ikke grundlag for konfiskation efter § 133 a, stk. 1.

I den forbindelse kan henvises til U 1997.215/2V, hvor den tiltalte på almindelig vej havde ført en uregistreret motorcykel (motocross) med væsentlige mangler. Han havde endvidere kørt uden lys og uden styrthjelm, havde undladt at efterkomme politiets tegn om at standse og undladt at holde en efter forholdene passende lav hastighed. Landsretten fandt, at der forelå en særlig grov overtrædelse af færdselsloven, da kørsel på almindelig vej med en motocrosscykel måtte anses for forbundet med betydelig fare. Under hensyn til at tiltalte ikke tidligere var straffet for en lignende overtrædelse, og der var tale om en enkeltstående kørsel, kunne konfiskation af køretøjet under de foreliggende omstændigheder ikke anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven.

Endvidere kan nævnes TfK 2006.642/2, hvor den tiltalte på offentlig vej havde ført en pocketbike (registreringspligtig knallert). Byretten traf i medfør af straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1, bestemmelse om konfiskation af den pågældende pocketbike. Tiltalte ankede afgørelsen med påstand om frifindelse og formildelse. Anklagemyndigheden påstod skærpe og præciserede, at påstand om konfiskation var nedlagt i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 1, subsidiært § 133 a, stk. 4 (nu stk. 13). Landsretten frifandt tiltalte for konfiskationspåstanden under hensyn til, at tiltalte ikke tidligere var

straffet for lignende overtrædelser af færdselsloven, at der var tale om en enkeltstående kørsel, samt at konfiskation ikke var påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Relevante ændringslove og forarbejder

Lov nr. 278 af 8. maj 1991 om ændring af færdselsloven, indsættelse af § 133 a, stk. 1, [\(L 51 af 17. januar 1991\)](#)

Lov nr. 363 af 24. maj 2005 om ændring af færdselsloven, sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel mv. [\(L 7 af 23. februar 2005\)](#)

Lov nr. 524 af 6. juni 2007 om ændring af færdselsloven, alkoholkoncentration i udåndingsluft, nulgrænse for euforiserende stoffer mv. [\(L 180 af 14. marts 2007\)](#)

Lov nr. 491 af 17. juni 2008 om ændring af færdselsloven, konfiskation af knallerter mv. [\(L 96 af 12. marts 2008\)](#)

Lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven, herunder ændring af bestemmelser vedrørende gentagelsesvirkning [\(L 179 af 26. marts 2010\)](#)

Lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven, vedrørende lille knallert [\(L 137 af 9. februar 2011\)](#)

Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven, herunder revision af bødeniveau og obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret [\(L 101 af 15. december 2010\)](#)

Lov nr. 457 af 14. maj 2014 om ændring af færdselsloven, vedrørende skærpet indsats mod kørsel i påvirket tilstand mv. [\(L 113 af 15. januar 2014\)](#)

Lov nr. 154 af 18. februar 2015 om ændring af færdselsloven, ændret aldersgrænse for forkortet gyldighedsperiode for kørekort mv. [\(L 69 af 13. november 2014 og Retsudvalgets Betænkning af 29. januar 2015, ændringsforslag nr. 2 og 3\)](#)

Bekendtgørelser

Bekendtgørelse nr. 154 af 20. april 1977 om køretøjers udstyr og indretning

Betænkninger

Betænkning nr. 1448/2004 om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i
frakendelsestiden